

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΔ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΑΓ. ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19.—Τηλ. 227-689 | 15 ΜΑΪΟΥ—1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1967 | ΑΡ. 10-11

Ο ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Ο Α΄

Ἡ ἀριστίνδην Ἱερά Σύνοδος ἡ ἐκλέξασα παμψηφει τὸν πανοσ. ἀρχιμανδρίτην κ. Ἱερώνυμον Κοτσάνην ὡς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ Ο ΠΡΩΤΟΣ

Ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας εἶναι—ἀναμφισβητήτως—προσωπικότες, πού μόνον μέ τούς ἰδίους τῆς λόγους, τὰ ἔργα καί τήν καθόλου ἐν τῷ καθημερινῷ βίῳ ἐκδήλωσιν, εἶναι δυνατὸν νὰ ἱστορηθῆ. Καί διὰ τοῦτο, οἱ εἰς ἄλλας σελίδας τοῦ παρόντος δελτίου ἀναγραφόμενοι λόγοι του, ἐπὶ τῇ χειροτονία του καί ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει του, οἱ ὡς ρεῖθρα διαυγοῦς πηγῆς τόσον ἀβιάστως ἀναβρῦσαντες ἐκ βαθέων εἰς τὰ χεῖλη του, καί ἐξ ὧν πιστοῦται ἀριδῆλως, ὅτι «οὐκ ἤλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι» (Ματ. 20, 28), παρέχουν ἀρτιωτέραν οἰουδήποτε ἄλλου λόγου εἰκόνα καί πληρέστερον αὐτοσχεδιογράφημά του. Καί ἡμεῖς τοῦτο μόνον λέγομεν. «Ὅτι κινεῖται ἀνετώτατα εἰς τούς φωτεινοὺς χώρους τῆς Ἐπιστήμης καί τῶν πνευματικῶν ἀναζητήσεων. Καί ὅτι ἡ ὄλως ἄτυφος καί ἀπέριττος ζωὴ του ἀποπνέει ἄρωμα χριστιανικότητος. Διότι πιστεύει «ἐξ ὅλης τῆς καρδίας του, ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς του, ἐξ ὅλης τῆς διανοίας του, καί ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος του εἰς τὸν Κύριον» (Μαρ. 13, 30). Καί ὅτι—ὅπως ἔγραψε κάποτε ὁ Γαβριηλίδης—«ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὸν κόσμον ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὸν ἄνθρωπον καί τὸ φῶς. Καί ὅτι τὴν ἀγάπην καί τὸ φῶς θέλει κυρίαρχον νόμον τῆς ζωῆς καί προορισμὸν τοῦ κόσμου».

★

Πνευματικὴ εἶναι ἡ ἰδιοσυστασία του. Πνευματικαὶ αἱ ἐφέσεις του. Καί εἰς τὸ βλέμμα του, τὸ ἤρεμον καί γλυκύ, ὅπως καί οἱ νησιωτικοὶ οὐρανοὶ πού ἐδέχθησαν τούς πρώτους παιδικούς του ρεμβασμούς, καθρεπτίζεται ἀφελότης παιδικῆς ἀνεφέλου ψυχῆς. Ἀλλὰ καί ἐμβρίθεια στοχαστοῦ. Καί εἰρήναρχος διάθεσις καταπαγίως πιστοῦ. Οἰκουμενικοὶ δὲ καί στρεφόμενοι πρὸς τὰς κορυφὰς εἶναι οἱ προσανατολισμοὶ του. Καί ἡ ἀγιότης τῆς ζωῆς, δεσπόζουσα συνείδησις του. Εἶναι δὲ γνωστόν, ὅτι οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι εἶναι οἱ περισσότερον μονήρεις καί πρᾶοι. Ἀλλὰ καί οἱ περισσότερον πεφορτισμένοι ἀπὸ τὰς θλίψεις τοῦ κόσμου· ὁ ὁποῖος εἰς τούς καιρούς

μας ἰδιαιτέρως αὐτοὺς σπαράσσεται ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας ἀντινομίας καί ἀντιθέσεις, πού τὸν φέρουν εἰς τὰ ἀκρότατα ὅρια τῆς ἀβύσσου...

★

Καί εἴμεθα βέβαιοι, ἀπολύτως βέβαιοι, ὅτι ὁ φωτισμένος του νοῦς ὀδυνᾶται διὰ τὴν πνευματικὴν καί ἠθικὴν κρίσιν τῆς μεταβατικῆς αὐτῆς ἐποχῆς μας. Καί ὅτι ἀνέρχεται τὰς βαθμίδας τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου, ὑπέκων μόνον εἰς τὸ θέλημα τοῦ ἁγίου Θεοῦ. «Ὡ, πόσον εὐτυχῆς θὰ ἦτο ἂν ἦτο δυνατὸν (νὰ παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο). Καί νὰ παρέμενεν εἰς τὸ ἀπέριττον ἐρημητήριόν του τῶν Ὑστερνίων, βυθισμένος εἰς τὰς προσφιλεῖς του μελέτας· καί συντροφεύμενος ἀπὸ τὸν μουσικὸν ρόχθον τῶν κυμάτων τοῦ γαλανοῦ μας Αἰγαίου· καί ἀπὸ τὰς ἀπαλοθρούους πνοὰς τῶν δροσερῶν ἀνέμων, πού περιθέου, νύκτα καί ἡμέραν, τὴν νῆσον τῆς Μεγαλόχαρης...

★

Ἄλλο ὅμως ἦτο τὸ θέλημα τοῦ ἁγίου Θεοῦ. Διότι «τοιοῦτος ἔπρεπεν ἡμῖν Ἀρχιερεὺς» εἰς τούς καιρούς μας αὐτούς. Φιλόθεος τὴν ἔφεσιν· ζηλωτῆς· δόκιμος καί ἀκατάκριτος ἐν παντί· τῆς θείας ἀληθείας ἀκαταπόνητος ἐργάτης· τῶν πατρῶων δογμάτων ἀκαταμάχητος φρουρός· ἀδέκαστος ἐλεγκτῆς πάσης καινοφανοῦς καί κενοφώνου διδασκαλίας· δίκτης τῆς ἀταξίας, ὡς πηγῆς τῆς ἀναρχίας· καί φίλος τῆς ἰσότητος «τῆς ἐχούσης τὸ κατ' ἀξίαν», ὡς εἶπεν ὁ μέγας καί θεηγόρος Γρηγόριος. Καί τοιοῦτον ἀνεζήτει ἡ ζώπυρος εἰς εὐσέβειαν γῆ τῆς Ἑλλάδος· ἵνα, ὡς θαλπωρὴ ἡλιακῆ εἰσδύουσα βαθύτατα εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς, γονιμοποιήσῃ τὰ σπέρματα τῆς ἐμφύτου εἰς τὸ Γένος μας ἀρετῆς· καί ἀποβῆ καί πάλιν πυρσεύουσα καί σελαγίζουσα τῆς Ὁρθοδοξίας καθέδρα.

★

Βαρύ, δυσχερὲς καί ἐπίμοχθον εἶναι τὸ ἔργον, πού ἐπωμίζεται. Οἱ νέοι ὀρίζοντες τοῦ

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Α'

ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3*

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671/1943 Νόμου «περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν :

*Ἄρθρον 1.

1. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συγκροτεῖται καθ' ἑκάστην συνοδικήν περίοδον καὶ σύγκριται ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πέντε

* «Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως», τεῦχος πρῶτον, ἀριθμὸς φύλλου 67 τῆς 10 Μαΐου 1967.

ἐθνικοῦ ἡμῶν βίου ἀπαιτοῦν νέους προσανατολισμούς τῶν ψυχῶν καὶ τῶν διανοιῶν. Καὶ δέον ν' ἀποβῆ—τὸ ταχύτερον—δυνατὴ ἢ ἐπ' ἀνοδος τοῦ ἔθνους ἡμῶν εἰς μίαν ζωὴν δημιουργικωτέραν καὶ πνευματικωτέραν, ἢ ὅποια νὰ καταλάμπεται ἀπὸ τὰ φέγγη τῆς Ἑλληνοχριστιανικῆς μας παραδόσεως, ὅπως εἰς πρόσφατον ἐμπνευσμένην του ἐγκύκλιον ἐτόνισεν καὶ ὁ ἀξιότιμος ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργὸς κ. Κ. Καλαμποκιᾶς.

Καὶ δυστυχῶς αὐψηλὰ γύρω μας ἔκτισαν τείχη» ἢ πλάνη, ἢ ἐπιστημονικὴ ἀγυρτεία, καὶ ὁ ἀντίθεος κομμουνισμὸς, τὰ ὅποια μᾶς ἀποκρύπτουν τὸν οὐρανόν· καὶ πρέπει νὰ κατεδαφισθοῦν. Ἀρκετὰ καὶ ὅπως ἀνεπιτρέπτως ἐσιτίζετο ὁ λαὸς μας, ὡς ὁ ἄσωτος υἱὸς τῆς Εὐαγγελικῆς παραβολῆς, μὲ τὰ ξυλώδη καὶ κακογόνα κερᾶτια οὐτοπιστικῶν κοσμοθεωριῶν. Καὶ δέον νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸν εὐλογημένον Οἶκον τοῦ Πατρὸς. Καὶ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας νὰ ἐκριζωθοῦν αἱ πλάναι, νὰ ἐπανεύρωμεν τὴν ἀρχαίαν ἀλκὴν· καὶ νὰ ἴδωμεν ταχέως ἰαθῆντα καὶ ἀνορθωθέντα τὸν ἐξηλκωμένον Ἰώβ· καὶ ἠυξημένα καὶ πολλαπλάσια τὰ ἀγαθὰ του.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

σης Ἑλλάδος, ὡς Προέδρου καὶ ὀκτῶ συνέδρων Μητροπολιτῶν. Ἐκ τούτων ἑκάστοτε οἱ τέσσαρες (4) λαμβάνονται ἐκ τῶν ἐχόντων Μητροπόλεις τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὴν σειρὰν τῶν πρεσβείων τῆς Ἀρχιερωσύνης, καὶ οἱ ἕτεροι τέσσαρες (4) κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκ τῶν ἐχόντων ἐν Ἑλλάδι Μητροπόλεις τοῦ Οἰκουμένου Ἰθρόνου τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ Νόμῳ 3615/1928.

2. Ἡ θητεία τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος 112ης συνοδικῆς περιόδου (1966—1967) λήγει ἅμα τῇ δημοσίευσιν τοῦ παρόντος, ἀντ' αὐτῆς δὲ συγκροτεῖται κατὰ παρέκκλισιν τῶν ἐν τῇ προηγουμένη παραγράφῳ ὀριζομένων, Ἱερά Σύνοδος ἀριστίνδην, ἧς ἡ θητεία λήγει τὴν 30ῆν/9/1967. Διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου τῆς προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἱεροσκευμάτων Ὑπουργοῦ, ἡ θητεία αὐτῆς δύναται νὰ παραταθῆ διὰ μίαν εἰσέτι συνοδικὴν περίοδον. Τὰ μέλη τῆς ἀριστίνδην Συνόδου ὀρισθῆσονται διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδομένου ὡσαύτως τῇ προτάσει τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἱεροσκευμάτων Ὑπουργοῦ.

3. Κωλυόμενου ὀπωσδήποτε τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου προεδρεῖ αὐτῆς ὁ Ἀντιπρόεδρος καὶ τούτου κωλυόμενου ὁ ἐκ τῶν παρόντων ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης. Ἐν περιπτώσει μὴ ἀποδοχῆς, κωλύματος ἢ παραιτήσεως Ἀρχιερέως τινὸς ἐκ τῶν κληθέντων πρὸς συγκρότησιν τῆς ἀριστίνδην Συνόδου, καλεῖται κατὰ τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ παρόντος ὀριζόμενα ἕτερος Ἀρχιερεὺς.

*Ἄρθρον 2.

1. Ἡ κατὰ τὰ ἄρθρα 15—17 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 671/1943 Α. Νόμου, ὡς ταῦτα ἐτροποποιήθησαν μεταγενεστέρως, ἀρμοδιότης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περὶ ἐκλογῆς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ τῶν Μητροπολιτῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, περιέρχεται ἐφεξῆς εἰς τὴν Διαρκῆ Ἱεράν Σύνοδον. Ἡ ἐκλογή διενεργεῖται κατὰ τὰ ἐν ἐδαφίῳ 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 39/1936, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἐν ταῖς παραγράφοις 9—14 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Νόμου 1493/1938 ὀριζόμενα. Ἐκλόγιμοι κατὰ τὴν συνοδικὴν περίοδον τῆς ἀριστίνδην Συνόδου εἶναι πάντες οἱ Ἕλληνες τὸ γένος κληρικοὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, οἱ ἔχοντες τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἀπαιτούμενα προσόντα.

2. Προταθέντες ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου θεωροῦνται οἱ τρεῖς πρῶτοι λαβόντες μεγαλύτερον ἢ οἱ λοιποὶ ἀριθμὸν ψήφων.

3. Ἡ ἐν τῇ παραγράφῳ 14 τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Νόμου 1493/1938 μνημονευομένη διαβεβαίωσις ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως ἀντικαθίσταται διὰ

τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1 τοῦ Α. Νόμου 326/1945 διαλαμβανομένης.

Ἄρθρον 3.

1. Ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 4589/1966 καταργεῖται, ἐφαρμόζονται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐκάστοτε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν τὰ περὶ τῶν Μητροπολιτῶν καὶ Βοηθῶν Ἐπισκόπων ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ καὶ Νόμῳ ὀριζόμενα.

2. Ἄμα τῇ ἐκδόσει τοῦ ἐν τῷ ὡς ἄνω ἄρθρῳ καὶ Νόμῳ προβλεπομένου Β. Διατάγματος, ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν εὐρίσκειται ἐν χρεῖρα, καθήκοντα δὲ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τὴν Προεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀναλαμβάνει ὁ ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης.

Ἄρθρον 4.

Ἡ θέσις τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ Α. Νόμου 671/1943, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Α. Νόμου 1963/1944 καὶ τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ἀπὸ 16/17 Δεκεμβρίου 1959 Β. Διατάγματος, Κυβερνητικοῦ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Ἐπιτρόπου καταργεῖται, τὰ καθήκοντα δὲ αὐτοῦ ἀνατίθενται εἰς τὸν ἐκάστοτε Γενικὸν Διευθυντὴν Ὁρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων ἢ τὸν νόμιμον ἀναπληρωτὴν αὐτοῦ. Διευθυντῆς Ὁρησκευμάτων ἐν τῷ Ὑπουργεῖῳ Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος διορίζεται πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἢ Θεσσαλονίκης ἢ ἄλλης ὁμοταγοῦς ἀνεγνωρισμένης Σχολῆς κερτημένος διδακτορικόν δίπλωμα Θεολογίας, προτιμωμένων τῶν ἐχόντων καὶ διετεῖς σπουδὰς ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ.

Ἄρθρον 5.

Πᾶσα προγενεστέρα διάταξις, ἀντιτιθεμένη εἰς τὰ ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ ὀριζόμενα καταργεῖται.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1967

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Β.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΚΩΝΣΤ. ΚΟΛΛΙΑΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Ν. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ, Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ-ΓΚΟΥΡΑΣ,
ΛΕΩΝ. ΡΟΖΑΚΗΣ, ΚΩΝ. ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΑΣ, ΑΔΑΜ
ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΑΚΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, Π. ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ, ΙΩΑΝ. ΤΣΑΝΤΙ-
ΛΑΣ, ΑΛΕΞ. ΜΑΤΘΑΙΟΥ, ΑΘ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ,
Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΙΩΑΝ. ΡΟΔΙΝΟΣ, ΣΠ.
ΛΙΖΑΡΔΟΣ, Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΕΛΟΣ.

Ἐθεωρήθη καὶ ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Μαΐου 1967

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΛΕΩΝ. ΡΟΖΑΚΗΣ

Β'

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 291*

**Περὶ συγκροτήσεως ἀριστίνδην Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ ἄρθρον 1 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3/1967 Ἀναγκ. Νόμου καὶ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ αὐτοῦ ὑπ' ἀριθ. 3/1967 Α. Νόμου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσομεν:

Καλοῦμεν πρὸς συγκρότησιν τῆς ἀριστίνδην Συνόδου τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνον, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιον, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκητόν, Κυθήρων κ. Μελέτιον, ἐκ δὲ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐχόντων Μητροπόλεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανόν, Ζάνθης κ. Ἀντώνιον, Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνον καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιον, καὶ καλοῦμεν αὐτοὺς ὅπως ἀμελλητὶ ἀναλάβωσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 11 Μαΐου 1967

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Β.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝ. ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΑΣ

* «Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως», τεῦχος πρῶτον, ἀριθμὸς φύλλου 68 τῆς 11 Μαΐου 1967.

Γ'

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑ*

«Περὶ καταστάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρίου Ἱερωνύμου».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: 1) τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 3/1967, τοῦ ἄρθρου 1 ἐδάφ. 1 τοῦ Α.Ν. 39/1936, τοῦ ἄρθρου 2 παράγραφος 13 τοῦ Α.Ν. 1493/1938, 2) τὸ ἀπὸ 13.5.1967 (ΦΕΚ 71-Α) Β.Δ. προορισέως τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἱερωνύμου Κοτσώνη διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ χηρέοντος Θρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καὶ 3) τὸ ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 1511/574 τῆς 15ης Μαΐου 1967 ἔγγραφο

* Ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ τεῦχος Γ' τοῦ ὑπ' ἀριθ. 202 φύλλου τῆς «Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως» τῆς 15 Μαΐου 1967.

τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, δι' οὗ ἀνακοινούται τῷ Ὑπουργεῖῳ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὅτι συμφώνως τῇ παραγράφῳ 12 τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ Α.Ν. 1493/1939 ἐτελέσθη κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν τὸ Μήνυμα τοῦ ἐκ τῶν τριῶν ὑποψηφίων προκριθέντος εἰς πλήρωσιν τοῦ χηρυνόμενου Θρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Ἀρχιεπισκόπου Ἱερώνυμον Κοτσώνη, ὡς καὶ ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία αὐτοῦ, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ,

Ἀπεφασίσσαμεν καὶ Διατάσσομεν:

Καθιστῶμεν καὶ ἀναγνωρίζομεν τὸν κανονικῶς καὶ νόμιμος ἐκλεγέντα ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας Κύριον Ἱερώνυμον Κοτσώνη ὡς Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ ἐντελλόμεθα, ὅπως πᾶσαι αἱ ἐν τῷ Βασιλείῳ Ἀρχαὶ ἀναγνωρίζωσιν αὐτὸν ὡς κανονικὸν καὶ νόμιμον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ ἀπονέμωσιν αὐτῷ τὰς εἰς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ προσηκούσας τιμὰς.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργὸν ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 15ῃ Μαΐου 1965

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
Β.

Ὁ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
Ὑπουργός

Κ. ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΑΣ

Δ'

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθ. | Πρωτ. 1524
| Διεκπ. 578

Ἀθῆνῃσι τῇ 16.5.1967

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1432

Πρὸς

Τὸν Ἱερὸν Κλῆρον καὶ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα
τῆς Ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν

Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες
ἐδλογημένοι χριστιανοὶ οἱ κατὰ τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν, χάρις εἴη ὑμῖν ἀπὸ Θεοῦ Κυρίου
Παντοκράτορος.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, διὰ τὴν ἀπειρον αὐτοῦ φιλανθρωπίαν ἐνανθρωπήσας πρὸς σωτη-

ρίαν ἡμῶν, καθίδρυσεν τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν πρὸς τὸ σκοπὸν τῆς ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν πιστῶν μεταδόσεως τῆς σωτηρίας διὰ τῆς διδασκαλίας, τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ τῆς καθοδηγήσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν διαδόχων αὐτῶν Ποιμένων αὐτῆς. Τούτους δὲ καὶ συνεχιστὰς ὥρισεν τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ αὐτοῦ ἔργου. «Καθὼς ἀπέσταλκέ με ὁ Πατὴρ καὶ γὰρ πέμψω ὑμᾶς». «Ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ, ὁ δὲ ἀθετῶν ἐμέ, ἀθετεῖ τὸν ἀποστελλαντά με». «Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστελλαντά με». (Ἰωάν. κ', 21, Λουκ. ι', 16, Ματθ. ι', 40, Ἰωάν. γ', 20).

Ὡς ἡ Ἐκκλησία ιδρύθη αἰώνιος, οὕτω καὶ τὸ ἔργον, ὅπερ οἱ Ἀπόστολοι ἀνέλαβον ὑπῆρξεν αἰώνιον (Ματ. κη', 26), μεταδιδόμενον διὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν τῷ Μυστηρίῳ τῆς Ἱερωσύνης εἰς τοὺς διαδόχους αὐτῶν. Οὐδὲ δύναται ἵνα νοηθῇ ἡ Ἐκκλησία ἄνευ αὐτῶν. «Χωρὶς τούτων Ἐκκλησία οὐ καλεῖται», ἔγραψεν ὁ Ἀποστολικὸς Πατὴρ Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος. Οὔτε σώζεται ὁ πιστός, ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας μένων, ἀλλ' οὔτε καὶ ὠφελεῖται μένων ἐν αὐτῇ, ἄνευ τῶν οἰκονόμων τῶν Θείων Μυστηρίων, τῶν Ποιμένων αὐτῆς καὶ Διδασκάλων. Τούτων δὲ προεξάρχει ὁ Ἐπίσκοπος ὁ ἐγκειρισμένος τὸ ἀνώτατον ἀξίωμα. Πρόδηλος ἄρα καθίσταται ἡ ὑπεράτατη σημασία τοῦ Ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος ἐν τῇ χριστιανικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἡ ἀναγκαιότης αὐτοῦ.

Ἡ Ἀριστινὴν Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐν τῇ μερίμνῃ καὶ στοργῇ αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ ποιμνίου τῆς Θεοσωστού Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, συνελθοῦσα ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Συνοδικοῦ Μεγάρου τῇ 13ῃ τοῦ μηνὸς Μαΐου ἐ.ε., ψήφοις κανονικαῖς ἐξελέξατο καὶ χειροτονήσασα κατέστησεν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸν Πανοσολ. Ἀρχιεπισκόπον κ.κ. Ἱερώνυμον, κληρικὸν δεδοκιμασμένον καὶ ζηλωτὴν, δόκιμον κήρυκα τοῦ Θείου λόγου καὶ ἱκανὴν πείραν κερτημένον πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ ἔργου τῆς Ἀρχιερατικῆς Διακονίας, τελεσθέντος αὐθημερὸν τοῦ Μεγάλου Μηνύματος.

Οὕτως οὖν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμος ἀνεδείχθη τῇ Χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος γνήσιος, κανονικὸς καὶ νόμιμος Ποιμενάρχης καὶ προστάτης πνευματικῆς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἔχων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐδλογεῖν καὶ ἀγιάζειν ἀρχιερατικῶς πάντας τοὺς χριστιανούς καὶ πάντα τὰ ἀρχιερατικὰ ἐπιτελεῖν, μετὰ καὶ τῆς τοῦ Ἱεροῦ Συνθρόνου ἐγκαθιδρύσεως, κρίνειν τε καὶ ἀνακρίνειν πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ὑπόθεσιν κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ τοὺς Νόμους.

Ταῦτα ἀγγέλλουσα ἅπασιν ὑμῖν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, προτρέπεται καὶ ἐντέλλεται ἵνα, ὑποδεξάμενοι τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμον ὡς κανονικὸν καὶ νόμιμον ὑμῶν Ἀρχιερέα, πειθήσθε καὶ ὑπέικητε αὐτῷ προθύμως, κατὰ τὸ πα-

Ο ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Σεβασμία και 'Ιερὰ Σύνοδος,
Σεβασμιώτατε 'Αγιε Χαλκηδόνος, εκπρόσωπε
τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου,
Σεβασμιώτατοι 'Αγιοι 'Αδελφοί,
'Εξοχώτατε κ. Αὐλάρχα, εκπρόσωπε τῆς Α.
Μ. τοῦ Βασιλέως,

'Εξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε τῆς Κυβερνή-
σεως και Κύριοι 'Υπουργοί,

Ἐδλαβές πρεσβυτέριον και λοιπὸν τῆς 'Α-
γιωτάτης ἡμῶν 'Εκκλησίας πλήρωμα,

Αὐθόρμητος ἀναβαίνει εἰς τὰ χεῖλη ἡμῶν
ἢ πρὸς τὴν Παναγίαν Τριάδα ἐκ βαθέων εὐχα-
ριστία, διότι τῇ Χάριτι τοῦ Παναγίου Πνεύ-
ματος ἐφώτισε τὴν 'Ιερὰν ἡμῶν Σύνοδον και
τὴν 'Εθνικὴν Κυβέρνησιν και τὸν λαοφιλή
ἡμῶν 'Ανακτα, ἵνα ἐκ τῶν πολλῶν και ἀρί-
στων κληρικῶν τῆς 'Ορθοδόξου ἡμῶν 'Εκ-
κλησίας ἐπιβλέψη εἰς τὴν ἰδικὴν μου ἐλαχι-
στότητα και θεωρήσῃ με ἱκανὸν ἵνα ἀναδεχθῶ
τὸν ὄγκον τῶν εὐθυνῶν και ὑποχρεώσεων τοῦ
'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν και τοῦ Προκαθη-

ράγγελμα τῆς 'Αγίας Γραφῆς: «Πείθεσθε τοῖς ἡγου-
μένοις ὑμῶν και ὑπέκτετε, αὐτοὶ γὰρ ἀγωνηοῦσιν
ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες» ('Εβρ.
ιβ', 17), μνημονεύητε δὲ και οἱ κληρικοὶ τοῦ ὀνό-
ματος αὐτοῦ ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς και δεή-
σεσι κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν, ἀπονέμητε δ'
αὐτῷ πάντες, ὡς Πνευματικῶ ὑμῶν Πατρί, πᾶσαν
τιμὴν.

'Η δὲ χάρις τοῦ 'Αρχιποίμενος Σωτήρος ἡμῶν
και τὸ ἀπειρον Αὐτοῦ ἔλεος εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν.

- † 'Ο Πατρῶν Κωνσταντῖνος, Πρόεδρος
- † 'Ο Τρίκκης και Σταγῶν Διονύσιος
- † 'Ο Ναυπακτίας και Ἐδρτανίας Δαμασκηνός
- † 'Ο Νικοπόλεως και Πρεβέξης Στυλιανός
- † 'Ο Ἐάνθης Ἀντώνιος
- † 'Ο Κυθήρων Μελετίος
- † 'Ο Διδυμοτείχου και 'Ορεστιάδος Κωνσταν-
τῖνος
- † 'Ο Κασσανδρείας Συνέσιος

'Ο 'Αρχιγραμματεὺς

'Αρχιμ. Σεβαστιανός 'Ασπιώτης

μένου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, διαδεχθῶ
δὲ εἰς τὸν περικλεῆ ἀποστολικὸν τοῦτον θρό-
νον τοὺς Διονυσίους και τοὺς 'Ιεροθέους, τοὺς
Νικήτας και τοὺς Μελετίους και τοὺς Χρυ-
σοστόμους και τοὺς Χρυσάνθους και τοὺς
λοιποὺς διαπρεπεῖς προκατόχους, τῶν ὁποίων
τὸ ἀνάστημα καλύπτει πλείστας ὄσας χρυσᾶς
σελίδας τῆς ἐνδόξου ἐκκλησιαστικῆς και ἐθني-
κῆς ἡμῶν ἱστορίας.

'Αλλ' αἱ ἱεραὶ αὗται στιγμαὶ τῆς ἐνθρο-
νηρίου τελετῆς εἶθισται νὰ ἀποτελῶσι τὴν
πρώτην πνευματικὴν ἐπαφὴν μεταξὺ τοῦ ποι-
μένος και τοῦ ποιμνίου. 'Εντεῦθεν θὰ παρεκά-
λουν αὐτὴ νὰ περιστραφῇ εὐθὺς ἀμέσως περὶ
τινα ἀπὸ τὰ ἀπασχολοῦντα τὸν Προκαθήμε-
νον τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος προβλή-
ματα. Θὰ ἀναφερθοῦν ἐνδεικτικῶς μόνον ὀλί-
γα, ὡς παραδείγματα, διὰ νὰ κατανοηθῇ τὸ
μέγεθος και τὸ βάρος τῆς συντριπτικῆς εὐ-
θύνης, ἢ ὁποία ἔχει ἐπιτεθῇ ἐπὶ τοὺς ὤμους
και τοῦ ἰδίου και τῆς περὶ αὐτὸν 'Ιερᾶς Συν-
όδου.

Τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὸν
ἐκάστοτε Προκαθήμενον ἀναφέρονται ἀφ' ἐνός
μὲν εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς
'Αθηνῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἀρμοδιότητά
του ὡς Προέδρου τῆς 'Ιερᾶς Συνόδου. Τὰ τε-
λευταῖα ταῦτα εἶναι πρῶτον ἐλλαδικά, δεύ-
τερον διορθόδοξα, τρίτον παγκριστιανικά και
τέταρτον παγκόσμια.

'Εν ἐκ τῶν ἀπασχολοῦντων τὸν 'Αρχιεπί-
σκοπον προβλημάτων, τὸ και δυσκολώτερον,
ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ ἐξαρτηθῇ και ἡ ὀρθὴ λύσις
πάντων τῶν λοιπῶν, εἶναι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἐπι-
κρατοῦντος ἐν πολλοῖς ἐντὸς τῆς 'Εκκλησίας
μας πνεύματος. Διὰ νὰ προχωρήσωμεν, πρέ-
πει νὰ ἐπικρατήσῃ πνεῦμα ἀγάπης, ἀφοσιώ-
σεως και θυσίας. Ζήλος πατερικός, ἀπλότης
και λιτότης ἀποστολικῆ. 'Ενότης και ὁμο-
φροσύνη. Ἄν ἀλλάξουν μόνον τὰ πρόσωπα,
συνεχισθῇ δὲ νὰ κυριαρχῇ τὸ ἴδιον πνεῦμα,
οὐδὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ. Εἶναι

δυνατὸν τὸ ἅγιον Πνεῦμα νὰ βλέπη νὰ κυριαρχῇ ἀντὶ τῆς ἀγάπης τὸ μῖσος, ἀντὶ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς θυσίας ἢ ἰδιοτέλεια, ἀντὶ τῆς λιτότητος καὶ τῆς ἀπλότητος ἢ χλιδῆ, ἀντὶ τῆς ἐνότητος καὶ ὁμοφροσύνης ἢ διάσπασις; Θὰ ἀπετέλει βαρυντάτην βλασφημίαν, ἂν ἐπεχειροῦμεν νὰ ἰσχυρισθῶμεν, ὅτι τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καθίσταται συνεργὸν εἰς πράξεις μας, αἱ ὁποῖαι πηγάζουν ἀπὸ διαθέσεις ὅπως αἱ προαναφερθεῖσαι. Καὶ εἶναι ἀκόμη βαρύτερα βλασφημία, ὅταν ἰσχυριζώμεθα, ὅτι αἱ πράξεις αὐταὶ θὰ ἦτο ἐπιτετραμμένον νὰ τελῶνται ἐντὸς τοῦ περιβάλλοντος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκ τῶν πολλῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται ἐντὸς τῆς περιφέρειας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς θὰ περιορισθῶμεν εἰς ἓνα καὶ μόνον. Πρόκειται περὶ τῆς δυσκολίας τῆς ὀρθῆς καὶ ὠλοκληρωμένης διαποιμάνσεως τοῦ ποιμνίου τῆς· ἀφ' ἐνὸς μὲν ἢ συσώρευσις μεγάλου ἀριθμοῦ πιστῶν ἐντὸς τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς περιφέρειας καὶ ἢ ποικιλία τῆς συνθέσεως τοῦ ποιμνίου, ἀποτελουμένου τόσον ἀπὸ ἀστούς, ὅσον καὶ ἀπὸ χειρῶνακτας, ἀπὸ μεμορφωμένους καὶ ἀμορφώτους, ἀπὸ παμπλούτους καὶ παμπτώχους, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἢ ἔλλειψις καταλλήλως κατηρτισμένων κληρικῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ τῆς ἀστικῆς καὶ τῆς ἐργατικῆς τάξεως τὰ προβλήματα νὰ κατέχουν καλῶς, καὶ νὰ εἶναι ἀντιστοίχως τοποθετημένοι, δίδουν μίαν ἀμυδρὰν εἰκόνα τοῦ τεραστίου προβλήματος, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ εἰς τὸ ἐν ὄγδοον περίπτου τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἐντεῦθεν, ἀπαιτεῖται ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ ταχύρρυθμος καταρτισμὸς τῶν καταλλήλων ἐπὶ μέρους ἐφημερίων, ἢ ἀξιοποιήσις τῶν «διακονισσῶν», αἱ ὁποῖαι ἐξέρχονται ἐκ τῆς εἰδικῆς Σχολῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἢ κατάρτησις τῆς περιφέρειας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς εἰς περισσοτέρας ἐπισκοπάς. Ὅσονδήποτε ἀντιπαθῆς καὶ ἂν μᾶς εἶναι ἢ σκέψις τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολιτῶν, τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ. Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται νὰ παραμῆνῃ ἀποίμαντον τὸ ἐν ὄγδοον σχεδὸν τῆς Ἑλλάδος.

Ἄλλ' ἤδη, διὰ τῆς μνημονεύσεως τοῦ προβλήματος τῆς ἐλλείψεως καταλλήλως με-

μορφωμένου κλήρου, εἰσήλθομεν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ὁ Προκαθήμενος μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς Πρόεδρος αὐτῆς, καὶ δὴ εἰς τὰ ἐξ αὐτῶν ἑλλαδικά. Διότι τὸ πρόβλημα τοῦ καταλλήλως κατηρτισμένου κλήρου δὲν ὑφίσταται μόνον εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς· εἶναι πανελλήνιον. Καὶ δυστυχῶς, εἰς τὰς λοιπὰς περιφέρειας, καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἀκριτικές, ὁ ἀριθμὸς τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων εἶναι μεγάλος, οὕτω δὲ ἐκεῖ δὲν ὑπάρχουν οὔτε κἂν ἐλλιπῶς κατηρτισμένοι κληρικοί. Ἐκ τῶν ὀκτῶ (8.000) περίπου χιλιάδων κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μόνον οἱ τριακόσιοι (300) εἶναι πτυχιούχοι τοῦ Πανεπιστημίου, χίλιοι ὀκτακόσιοι (1.800) ἔχουν ἀποφοιτήσει ἀπὸ Ἀνώτερα Ἐκκλησιαστικὰ Φροντιστήρια, ἔχουν δηλαδή μίαν μέσην μόρφωσιν, καὶ αἱ λοιπαὶ ἐξ χιλιάδες (6.000) εἶναι κατωτέρας κατὰ τὸ πλεῖστον μορφώσεως. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον, ὅπως καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια οὐ μόνον νὰ εἶναι μορφωμένοι οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸν ἱερόν κλῆρον, ἀλλὰ καὶ νὰ μετεκπαιδεύωνται οἱ ἤδη χειροτονημένοι κληρικοί. Ὅταν ὁμως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι καὶ ἢ ὀλίγη ἢ πολλὴ μόρφωσις, τὴν ὁποῖαν ἔχουν οἱ ἱερεῖς μας, εἶναι φύσεως γενικῆς, ἀπαρτιζομένη ἀπὸ θεολογικὰς γνώσεις, αἱ ὁποῖαι κατὰ μέγα μέρος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τοὺς βοηθήσουν εἰς τὸ ποιμαντικὸν ἔργον των, τότε δυνάμεθα νὰ κατανοήσωμεν, ποῖα ἔλλειψις προνοητικότητος ἔχει ἐπικρατήσει εἰς τὸν βασικὸν καὶ σπουδαιότατον αὐτὸν τομέα τῆς ἐκκλησιαστικῆς δραστηριότητος. Εἰς αὐτὰ δέον νὰ προστεθῇ καὶ ἢ τρομακτικὴ ἀνισότης, ἢ ὁποῖα ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν ἀπολαυῶν τῶν κληρικῶν, κυρίως εἰς τὰ λεγόμενα τυχηρά.

Ἄλλ' ἢ πλήρωσις τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων εἶναι πρόβλημα πολλαπλοῦν. Ἀναφέρομεν δύο ὄψεις, τὴν πνευματικὴν καὶ τὴν ὕλικήν. Καὶ ἢ μὲν πνευματικὴ φανερώνει ἔλλειψιν πνεύματος αὐτοθυσίας καὶ ἡρωϊσμοῦ, ἢ δὲ ὕλικήν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς μερίμνης ὑπὲρ τοῦ κλήρου. Διὰ νὰ ἀποκτήσωμεν κλῆρον καλῶς καὶ ἐπαρκῶς κατηρτισμένον, πρέπει νὰ ἐξευρεθοῦν πρόσωπα, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἐξαροτοῦν μὲν τὴν εἰς αὐτὸν προσέλευσίν των ἀπὸ

Ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ἡ Α.Μ. ἡ Βασιλισσα-Μήτηρ Φρειδερίκη, ἡ Α.Β.Υ. Πριγκίπισσα Εἰρήνη καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι κατὰ τὴν εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίαν τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας κ. Ἱερωνύμου.

τὰς ὑλικὰς ἀπολαυὰς τὰς ὁποίας θὰ ἔχουν, θὰ αἰσθάνονται ὅμως, ὅτι συμφώνως ἄλλωστε πρὸς τοὺς Ἱεροὺς μας Κανόνας, ἡ ἡγεσία των καταβάλλει πᾶσαν προσπάθειαν, ἵνα τοὺς ἐξασφαλίσῃ τὰ πρὸς διατροφήν καὶ συντήρησιν ἀναγκαῖα. Ὡς πρῶτον δείγμα τῆς ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ μας κλήρου μερίμνης μας, ἤδη ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης θὰ μᾶς ἐπιτραπῆ νὰ ἐξαγγείλωμεν, ὅτι πάντα τὰ ἐκτὸς τοῦ μηνιαίου ἐπιδόματος ἔσοδα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1967, θὰ διατίθενται διὰ τὴν λειτουργίαν Νοσοκομείου τῶν κληρικῶν, τοῦτο δὲ διότι τὰ ἀπὸ 1ης Ἰουνίου μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1967 ἀντίστοιχα ἔσοδα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου θὰ διατεθοῦν ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων.

Τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους συντήρησιν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τὴν δεχόμεθα μόνον ὡς λύσιν προσωρινήν, μέχρις ὅτου δηλαδή ἡ Ἐκκλησία, ἀξιοποιοῦσα πλήρως τὴν ἀπομείνασαν περιουσίαν της, ἐξασφαλίσῃ ὄχι μόνον τὴν εὐπρεπῆ συντήρησιν τοῦ Κλήρου της, ἀλλὰ καὶ τὴν πλήρη οἰκονομικὴν αὐτοτέλειάν της καὶ ἐπάρκειαν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πιστεύομεν, ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῆ προοδευτικῶς ἐντὸς μιᾶς περιόδου δεκαετίας. Διότι ἡ ἰσχὺς τῆς Ἐκκλησίας δεόν νὰ στηρίζεται εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Λαοῦ, ἐφ' ὅσον δὲ αὕτη θὰ τὰ ἔχη ἀμφοτέρω, δὲν θὰ ἔχη ἀνάγκην οὐδεμιᾶς οὐδαμόθεν ἐνισχύσεως.

Ἐτερον σχετικὸν πρόβλημα εἶναι ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνεφανίσθη ὑπὸ τὸ σύνθημα «δωρεὰν θρησκεία». Πρέπει καὶ αὐτὸ νὰ ρυθμισθῆ, καὶ δὴ ριζικῶς, καίτοι διὰ πολλοὺς λόγους εἶναι δυσκολωτάτη ἢ ἀντιμετώπισίς του. Ἡ γραμμὴ, ἡ ὁποία ἐπ' αὐτοῦ πρέπει νὰ ἀκολουθηθῆ, εἶναι ὅτι τὸ θέμα τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἀποτελῆ πέτραν σκανδάλου διὰ τὸ ποιμνιον καὶ νὰ ἀπομακρύνῃ ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τὰ τέκνα της, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς οἱ λειτουργοὶ της εἴμεθα τεταγμένοι νὰ διακονῶμεν.

Διαφορετικῆς φύσεως εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς θρησκευτικῆς διαφωτίσεως τοῦ λαοῦ μας. Τὸ κήρυγμα, καὶ τὸ γραπτὸν καὶ τὸ προφορικόν, ἔχουν ἀνάγκην βελτιώσεως καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ. Ὑπὸ τὴν λέξιν ἐκσυγχρονισμὸς δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἐννοήσωμεν τὴν

ὑποστολὴν τῆς σημαίας τῆς Ἱεραῶς μας Παράδοσεως καὶ τῆς πατερικῆς σοφίας, ἀλλὰ τὴν ἐπανασύνδεσιν αὐτῆς μετὰ τῆς συγχρόνου ζωῆς. Πρέπει τὸ κήρυγμα νὰ ἀντιμετωπίζῃ τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν τὸν ἄνθρωπον τῆς σήμερον, τὸν ἄνθρωπον τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἀτόμου καὶ τῶν διαστημικῶν πτήσεων. Πρέπει τὸ σημερινὸν κήρυγμα νὰ τοῦ δίδῃ ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ὡς νέος, ὡς ἐργάτης, ὡς ἐπιστήμων, ὡς ἐπαγγελματίας, ὡς ἀγρότης, ὡς ἀνεργος, ὡς ἀσθενής, ὡς ἀνάπηρος, ὡς οἰκογενειάρχης κ.ο.κ. Τὸ κήρυγμα πρέπει νὰ ἀποτελῆ τὸν ὁδηγὸν τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν ἀτομικὴν, τὴν οἰκογενειακὴν, τὴν ἐπαγγελματικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν του ζωὴν. Πρέπει νὰ βελτιωθῆ ὄχι μόνον τὸ ἀπὸ τοῦ Ἀμβωνος κήρυγμα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπὸ ραδιοφώνου, καίτοι εἰς αὐτὸ τελευταίως ἐμφανίζονται καὶ ἐλπιδοφόροι ἐξαιρέσεις, αὐριον δὲ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Τηλεοράσεως. Τὸ κήρυγμα ἐν γένει πρέπει νὰ εἶναι σύντομον καὶ μεστόν.

Σχετικὸν πρὸς τὸ πρόβλημα τοῦτο εἶναι καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἀναζωογονήσεως τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου. Ἐγιναν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετίας λάθη βαρύτερα καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας ἡγεσίας καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν θρησκευτικῶν Ὄργανώσεων. Τοιοῦτοτρόπως, σήμερον τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον δυστυχῶς φυλλορροεῖ, ἐνῶ τῆς καταστάσεως αὐτῆς ἐπωφελοῦνται οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε κοινωνικοὶ ἀνατροπεῖς λέγονται οὗτοι, εἴτε αἰρετικοί. Ἡ νεολαία μας πρέπει νὰ ἐπανεύρῃ τὸν δρόμον της πρὸς τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον, ἂν θέλωμεν νὰ ἐμπεδώσωμεν εἰς τὰς ψυχὰς τῆς εὐπλάστου Νεότητος χαρακτηριστῆρα ἀδαμάντινον καὶ φρόνημα χριστιανικόν, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου θὰ δύναται νὰ οἰκοδομηθῆ ὁ ἑλληνοχριστιανικὸς μας πολιτισμὸς, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ καὶ τὴν πολύτιμον κληρονομίαν μας, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄξονα περὶ τὸν ὁποῖον θὰ πρέπει συνεχῶς νὰ πλέκεται ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἱστορία τοῦ Ἔθνους, ἐντὸς τῆς παγκοσμίου κοινότητος τῶν ἄλλων Ἐθνῶν.

Ἀπαξ δὲ καὶ ἐθίγη τὸ πρόβλημα τῶν θρησκευτικῶν Ὄργανώσεων σκόπιμον εἶναι νὰ

ἐκτεθοῦν ὠρισμένοι θέσεις περὶ αὐτοῦ. Πρῶτον, ὡς πρὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ προβλήματος· τὸ πρόβλημα τοῦτο δὲν θὰ ὑφίστατο, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔαν εἶχεν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐγκαίρως καταβληθῆ μέριμνα νὰ ποδηγετηθοῦν αἱ ἰδιωτικαὶ θρησκευτικαὶ Ὄργανώσεις ὡς πρὸς τὴν θέσιν των ἐντὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ οργανισμοῦ, ὥστε αὐταὶ παρὰ τὴν κατὰ νόμον ἀνεξαρτησίαν των νὰ μὴ διαστέλλουν ἑαυτὰς ἀπὸ τοῦ ὑπολοίπου σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν θὰ ὑφίστατο τὸ πρόβλημα τοῦτο, ἔαν ἀφ' ἑτέρου ἕνας ἀριθμὸς ἐκ τῶν μετεχόντων εἰς τινὰς ἐκ τῶν Ὄργανώσεων δὲν εἶχον τὴν πεποιθήσιν, ὅτι αὐτοὶ μόνον καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ὄργάνωσίν των ἀποτελοῦν τὴν «ἐκλεκτὴν μερίδα» τῆς Ἐκκλησίας, πράγμα τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ ἀντιπαθείας καὶ οὐζύτητας. Πρὸς θεραπείαν τοῦ προβλήματος τούτου, θὰ πρέπη ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ τοποθετήσῃ τὴν δρᾶσιν τῶν Ὄργανώσεων τούτων ἐντὸς τοῦ γενικωτέρου της προγράμματος καὶ νὰ ἀξιοποιήσῃ τοιοῦτοτρόπως πολυτιμοτάτας ὄντως δυνάμεις τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ πρέπη νὰ προσπαθήσῃ, ὅπως τὰ μέλη ἐκεῖνα τῶν θρησκευτικῶν Ὄργανώσεων, τὰ ὁποῖα τρέφουν τυχὸν ἀκόμη τοιαύτας ἀντιλήψεις, νὰ ἐννοήσῃ τὸ σφάλμα των καὶ νὰ παύσῃ νὰ ἀποχωρίζουν ἑαυτοὺς ἀπὸ τὸ λοιπὸν σῶμα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὅπως οἱ ὑπόλοιποι Χριστιανοὶ νὰ ζητοῦν καὶ αὐτοὶ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου διὰ τὴν σωτηρίαν των. Διότι καὶ ἂν ἀκόμη ὑποτεθῆ, ὅτι καὶ οἱ μετέχοντες τῶν Ὄργανώσεων καὶ οἱ πάντες εἶχαμεν ἐκτελέσει «πάντα τὰ διαταχθέντα» ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὅπερ ἀνθρωπίνως εἶναι ἀδύνατον, θὰ ἔπρεπε καὶ πάλιν νὰ ὁμολογῶμεν ὅτι «δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὅτι ὀφείλαμεν ποιῆσαι πεποιεῖκαμεν» (Λουκ. ιζ', 10).

Καὶ τώρα ἕτερον πρόβλημα, τὸ ὁποῖον μάλιστα ἔχει ἀνάγκην ἀμέσου ἀντιμετωπίσεως. Πρόκειται διὰ τὸ πρόβλημα τῆς πληρώσεως τῶν κενῶν Μητροπόλεων. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἡ δυσκολία ἐνέκειτο ἐν πολλοῖς εἰς τὴν πληθώραν τῶν περὶ ἐκάστην κενὴν ἔδραν διαγωνιζομένων. Τώρα ἡ δυσκολία θὰ ἔγκειται εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῶν καταλλήλων ὑποψηφίων, διότι θὰ ἀποκλείεται ἐκ τῆς ἐκλογῆς πᾶς κληρικός, ὁ ὁποῖος εἴτε μόνος του ἀπευθύνεται

πρὸς τοὺς ἐκλέκτορας, ζητῶν νὰ ἐκλεγῆ, εἴτε ἀποστέλλει πρὸς αὐτοὺς μεσάζοντας. Οἱ ἐκλέκτορες θὰ ἀναζητήσουν τοὺς ἀξιούς μὲν κατὰ πάντα, οἱ ὁποῖοι ὁμῶς δὲν σπεύδουν πρὸς τὴν ἀρχιερωσύνην. Θὰ εἶναι οὗτοι οἱ ἀφανεῖς ἀξιοί, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἤδη εἰς τὸ ἐνεργητικὸν των πράξεις, αἱ ὁποῖαι τοὺς ἐξείρουν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους κληρικούς. Θὰ εἶναι ὡσαύτως καὶ ἐκ τῶν ἐπιφανῶν ἐκείνων κληρικῶν, οἱ ὁποῖοι μέχρι τοῦδε παρηγκονίζοντο, διότι ἀπὸ ἀξιοπρέπειαν καὶ ἀπὸ σεβασμὸν πρὸς τὴν ἀρχιερωσύνην δὲν ἔσπευδαν νὰ ἰκετεύουν τοὺς ἐκλέκτορας, διὰ νὰ ἐπιτύχουν τὴν εἰς Ἀρχιερέα προαγωγήν των.

Θὰ παραλείψωμεν τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα δημιουργοῦνται ἐκ τῆς παρανόμου, ἐν πολλοῖς δὲ καὶ ἀντιχριστιανικῆς δράσεως τῶν διαφόρων αἰρετικῶν, οἱ ὁποῖοι εἰσπηδῶντες ἐντὸς τοῦ περιβάλλοντος τῆς Ἐκκλησίας μας ταράσσουν καὶ ἀναστατώνουν τὰς συνειδήσεις τῶν χριστιανῶν μας. Εἰς τὸ πρόβλημα τοῦτο θὰ ἀφιερῶσωμεν εἰδικὴν ἐνκαιρίαν. Ἐπίσης θὰ παρατρέξωμεν τὰ περὶ τῆς καταλληλοτέρας διαρρυθμίσεως τῶν μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν μας Ὄργανισμῶν, τὴν ἀνύψωσιν τοῦ Μοναχισμοῦ, ὥστε αἱ ἱεραὶ Μοναὶ νὰ παύσῃ νὰ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον μόνον ἀρχαιολογικὰ καὶ ἱστορικὰ μνημεῖα καὶ τόποι τουρισμοῦ, καὶ νὰ καταστοῦν πάλιν κέντρα πνευματικῆς περισυλλογῆς καὶ πνευματικοῦ ἀναβαπτισμοῦ. Οὔτε περὶ τοῦ προβλήματος τῆς ἀποδοτικωτέρας διοργανώσεως τῆς Διαρκοῦς Ἱεραῆς Συνόδου καὶ τῆς Ἱεραρχίας, ὡς καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν Γραφείων αὐτῶν θὰ γίνῃ σήμερον λόγος. Οὔτε καὶ περὶ τοῦ φλέγοντος καὶ ὄντως ἐκ τῶν δυσχερεστάτων προβλημάτων τῆς καθάρσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῶν τυχόν ἀναξίων αὐτῆς λειτουργῶν καὶ τῆς ἀντιστοίχου ἐπαναδιοργανώσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης, ὥστε νὰ εἶναι αὕτη ἀδέκαστος ἐναντι τῶν ἐνόχων καὶ ἀνεπηρέαστος ὑπὲρ τῶν ἀθώων. Ὡσαύτως οὐδὲν θὰ λεχθῆ καὶ διὰ τὸ πρόβλημα τῆς εὐρύτερας ἐξαπλώσεως τῶν ἔργων τῆς ἀγάπης, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ καταστοῦν ἀφ' ἑνὸς μὲν καρπός, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀφορμὴ περαιτέρω πνευματικῆς καλλιέργειας. Οὔτε καὶ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τῶν πολυτέκνων θὰ λεχθῆ τι, αὐτὴν τὴν στιγμὴν, καίτοι ἐναντι

αὐτῶν ἢ Ἐκκλησία ἔχει ἰδιαιτέρας ὑποχρεώσεις. Ἄλλ' οὔτε καὶ περὶ τοῦ προβλήματος τῆς ἐξυψώσεως τῆς θείας Λατρείας, καὶ τῆς κατανοητικωτέρας διεξαγωγῆς τῆς, ὥστε νὰ ἐπανέλθῃ αὕτη εἰς τὸν πρωταρχικὸν αὐτῆς σκοπὸν, ἤτοι τὴν ψυχικὴν οἰκοδομὴν τῶν μετεχόντων εἰς αὐτήν, οὔτε διὰ τὴν ἐπὶ τῇ βίσει τῆς μεγάλης ἡμῶν κληρονομίας τοῦ παρελθόντος προσπάθειαν περαιτέρω ἀναπτύξεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς ἀγιογραφίας, τῆς μικροτεχνίας καὶ τῆς μουσικῆς θὰ γίνῃ ἐνταῦθα εἰδικὸς λόγος, διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀφιερῶσωμεν ἔστω καὶ ὀλίγας μόνον λέξεις εἰς τὰ διορθόδοξα, τὰ παγκριστιανικὰ καὶ τὰ παγκόσμια προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας.

Αἱ σχέσεις ἡμῶν μετὰ τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Θρόνου, τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν τῆς Ἐκκλησίας μας, πρέπει νὰ διαρρυθμισθῶσι κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ἡ ἐνότης τῆς πίστεως, ὁ δεσμὸς τῆς μετ' ἀλλήλων ἀγάπης, καὶ ἡ ἐν ἀγίῳ Πνεύματι κοινωνία, ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης, νὰ καταστῶσιν ἐναργέστερα. Σήμερον ὑπολειπόμεθα ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τόσον πολὺ, ὥστε ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ, ὅτι χωλαίνομεν εἰς συνεργασίαν καὶ μὲ ἀυτὰ τὰ ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου τμήματα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὴν Κρήτην δηλαδὴ καὶ τὴν Δωδεκανήσον.

Εἰδικὴ προπαρασκευὴ καὶ μελέτη πρέπει νὰ ἀφιερωθῇ ἐπίσης καὶ εἰς τὰ προβλήματα τῆς μελλούσης νὰ συγκληθῇ Προσυνόδου, εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παρακαθίσωμεν μετὰ σοβαρὰν καὶ ἐνδελεχῆ προπαρασκευήν.

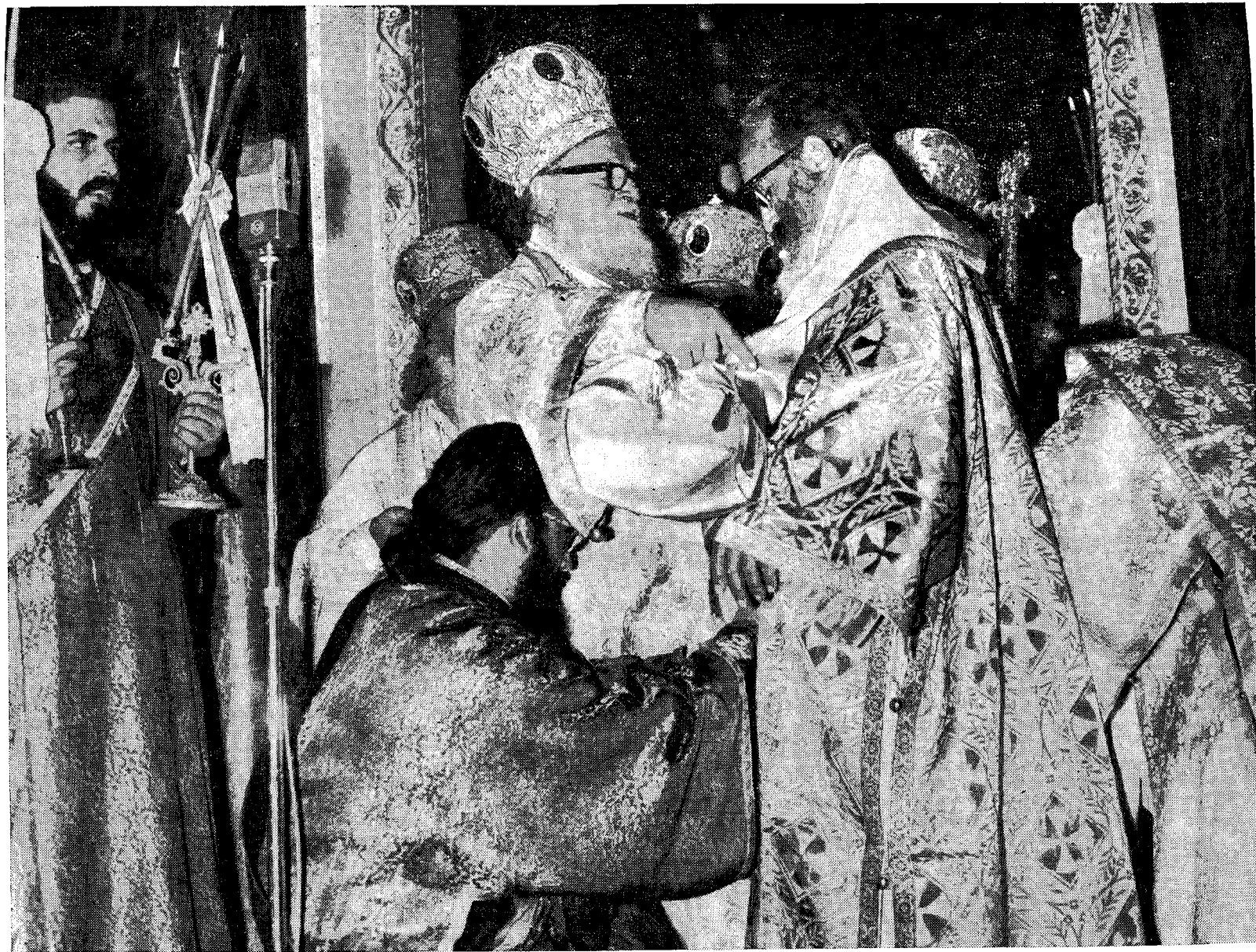
Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν μετὰ ὁμοδόξων Ἐκκλησιῶν σχέσεων, ἐκτὸς τῶν ἤδη ἐπιτελουμένων, θὰ πρόβῃ α') νὰ καταβληθῇ προσπάθεια, διὰ βιβλίων, διαλέξεων, φωτογραφιῶν, κινηματογραφικῶν ταινιῶν, φωνογραφικῶν δίσκων καὶ ταινιῶν μαγνητοφώνου νὰ καταστῇ γνωστὴ περισσότερον ἢ μία Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία πρὸς τὴν ἄλλην, β') νὰ συνεχισθῇ ἡ διοργανῶσις διορθόδοξων Θεολογικῶν Συνεδριῶν καὶ ἡ διεύρυνσις τῶν ἀμοιβαίων προσκνημάτων καὶ ἐπισκέψεων, γ') Νὰ ὀργανωθῶν, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τῶν ἀρχιερέων των,

ἀμοιβαῖαι ἐπισκέψεις μετὰ κληρικῶν εἰς τὰς Ὁρθοδόξους χώρας, ἤτοι ἱεροκηρύκων, ἐξομολόγων, κατηχητῶν καὶ ἐφημεριῶν. Ἐπίσης θὰ ὠφέλει, ἐὰν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὀργανοῦντο ἐπισκέψεις καὶ συσκέψεις μετὰ τῶν ἐργαζομένων εἰς τὰ θρησκευτικὰ περιοδικὰ κ.τ.δ. δ') Ἄπυσαι αἱ ἐπαφαὶ αὐτὰ ἐννοεῖται δεόν νὰ προπαρασκευάζωνται ἐπιμελῶς, ὥστε οἱ ἐπισκέπται νὰ γνωρίζουν ὅ,τι καλὸν καὶ χαρακτηριστικὸν ὑπάρχει παρ' ἡμῶν ἀπὸ ἀπόψεως χριστιανικῆς καὶ ἡμεῖς παρ' αὐτοῖς, μετὰ ταῦτα δὲ νὰ ἀξιοποιῶνται οἱ καρποὶ τῶν ἐπαφῶν συστηματικῶς. ε') Νὰ ὀργανοῦνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διασκέψεις τῶν ἐπὶ μέρους ομάδων Ἐκκλησιῶν, διὰ τὴν καλλιέργειαν στενωτέρας ἐπαφῆς καὶ τὴν ἀπὸ κοινοῦ μελέτην τῶν ἀπασχολούντων αὐτὰς προβλημάτων. Καὶ τέλος, στ') νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ συστηματικὴ ἀνταλλαγὴ καθηγητῶν τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ φοιτητῶν καὶ νὰ βοηθηθῇ ἡ ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἀναβίωσις τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Σταυροῦ ἐν Ἱεροσολύμοις, κυρίως ὡς Κέντρον Ὁρθοδόξων Βιβλικῶν Μελετῶν καὶ πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ ὀρθοδόξου κλήρου τῆς Παλαιστίνης καὶ ἐν γένει τῆς Μ. Ἀνατολῆς.

Ἐπίσης πρέπει νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μελέτη τῶν κοινῶν προβλημάτων, ἰδιαιτέρως δὲ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν σχέσεις, ὥστε ἡ ἐμφάνισις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας νὰ εἶναι ἐνιαία καὶ πρόπουσα εἰς τὴν ἐνδοξον αὐτῆς ἱστορίαν καὶ συνεπῆς πρὸς τὰς ἀκιβδήλους παραδόσεις αὐτῆς.

Τέλος νὰ καλλιεργηθῇ συστηματικῶς ἡ συνεργασία καὶ ἡ ἐπαφή μετὰ τῆς ἡμιαυτονόμου Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης καὶ τῶν τεσσάρων Μητροπόλεων τῆς Δωδεκανήσου, διὰ ἐπὶ τούτω συσκέψεων καὶ τὴν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρουσίαν ἐκπροσώπων αὐτῶν εἰς τὰς Συνόδους τῆς Ἱεραρχίας ὡς παρατηρητῶν.

Αἱ μετὰ τῶν ἑτεροδόξων Ὁμολογιῶν σχέσεις δεόν νὰ χαρακτηρίζωνται ἀφ' ἐνὸς μὲν ὑπὸ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὑπὸ τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καλλιεργῆται μὲν ἡ φιλία, ἀλλὰ καὶ νὰ

Στιγμιότυπον από τὴν εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίαν τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

διατηρηῆται ἡ ἀξιοπρέπεια ἡμῶν καὶ ἡ σταθερὰ ἐμμονὴ εἰς τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ διδασκαλίαν, νὰ τίθεται δὲ ὡς ὄρος δι' οἰανδήποτε στενωτέραν ἐπαφὴν ἢ ἀποκρήρυξις τοῦ προσηλυτισμοῦ.

Ἐπίσης, πρέπει ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ ἰδιαιτέρως μετὰ τῶν παναρχαίων Πατριαρχείων, νὰ ρυθμισθῆ τὸ πρόβλημα τῆς ἐξωτερικῆς ὀρθοδόξου ἱεραποστολῆς, ἢ ὁποία ἐμφανίζει πολλὰς δυνατότητας διὰ τὴν ἐξάπλωσιν τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως εἰς περιοχάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι παρθένοι ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης. Πρέπει νὰ ἐξευρεθῆ τρόπος, ὥστε ἡ ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης προταθεῖσα συγκρότησις τοῦ Ἰδρύματος Ἀφρικανοασιατικῶν Σπουδῶν νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον.

Ὡς πρὸς τὰ παγκριστιανικὰ προβλήματα, τὰ μελετώμενα κυρίως εἰς τὰ μεγάλα διομολογιακὰ ἢ καὶ ὁμολογιακὰ παγκόσμια συνέδρια, πρέπει νὰ δοθῆ ἡ ἀνάλογος σοβαρότης, τῆς συμμετοχῆς μας δὲ νὰ προηγηθῆ ἐνδελεχῆς καὶ μακρὰ εἰδικῆ προπαρασκευή, ὥστε νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἀξιοποιήσωμεν τὰς παρουσιαζόμενας εὐκαιρίας, διὰ νὰ ἐμφανίσωμεν τὴν ὀρθὴν πάντοτε ἄποψιν, στηριζομένην ἐπὶ τῆς μακροαίωνος καὶ ἀνοθεύτου ἡμῶν Ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ τῶν ἀπαρασαλεύτων δογμάτων τῆς πίστεώς μας.

Καὶ τώρα, ἐν ὄψει τῆς ὑφισταμένης παρ' ἡμῶν καταστάσεως καὶ ἐν πλήρει ἐπιγνώσει τῶν ὑφισταμένων ἀδυναμιῶν, μὲ πολλὴν δισταγμὸν καὶ μὲ συνοχὴν φόβου καρδίας, μήπως θεωρηθῆ ὅτι ἐξερχόμεθα οὕτω τῶν ὀρίων τῆς σοβαρότητος, κατὰ τὴν ἀνεπανάληπτον ταύτην στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐπισήμως ἀναδέχομαι τὰς ἀνατιθεμένας εὐθύναις τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, θὰ μοὶ ἐπιτραπῆ ὅπως στραφῶμεν πρὸς τὰ παγκόσμια προβλήματα. Ἄς εὐρύνωμεν τὸν ὄριζοντα, ἄς παραδοθῶμεν ἐπ' ὀλίγον εἰς τὸν δραματισμὸν τοῦ μέλλοντος καὶ ἄς ἴδωμεν δι' ὀλίγων, ἂν εἶναι δυνατόν, ὡς μία τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἐν στενῇ μετ' αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν Ὁμολογιῶν συνεργασία νὰ ἔχωμεν λόγον τινὰ περὶ τῶν παγκοσμίας ἐκτάσεως προβλημάτων.

Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ διερωτηθῶμεν ἐν ὄψει τῶν σημερινῶν ὄντως κοσμογονικῶν καιρῶν, ἔχει νὰ εἴπῃ τι ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ὄχι ἀπλῶς ἀπασχολοῦν, ἀλλὰ κυριολεκτικῶς κατατυραννοῦν τὸν σημερινὸν ἄνθρωπον; Διότι, μέχρις ἐσχάτων, μὲ τὴν κατάτμησιν τοῦ κόσμου εἰς μικροτέρας περιοχάς, ἀποξενωμένας, καὶ ἐν πολλοῖς ἀντιμαχομένας μεταξύ των, ἡ Ἐκκλησία ἠδύνατο νὰ περιορίζεται εἰς τὴν παροχὴν βοήθειας κατὰ τὴν προσπάθειαν πρὸς λύσιν τῶν ἐπὶ μέρος μόνον παρουσιαζομένων προβλημάτων. Ἀφ' οὗτος ὁμως ἡ γενεὰ μας ἀπέκτησε τὸ προνόμιον, ἐκτὸς αὐτῶν, νὰ ἀπασχολῆται καὶ μὲ γενικὰ καὶ ὄντως παγκόσμια προβλήματα, ἢ Ἐκκλησία ὀφείλει νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ ἀπάντησιν καὶ ἐπ' αὐτῶν ἐννοεῖται ἐὼν θέλη νὰ καταλάβῃ τὴν ἡγετικὴν τῆς θέσιν εἰς τὴν διαμορφουμένην παγκοσμίως νέαν κατὰστασιν πραγμάτων. Πρέπει, δηλαδή, ἡ Ἐκκλησία νὰ ἀποδείξῃ, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς, καὶ μόνον αὐτός, δύναται νὰ δώσῃ ριζικὴν καὶ ρεαλιστικὴν λύσιν εἰς τὰ σύγχρονα προβλήματα καὶ ὅτι αὕτη εἶναι ὁ μόνος γνήσιος καὶ ἀθθεντικός ἐκπρόσωπος του. Ἄν ἡ Ἐκκλησία δὲν δείξῃ ἐμπράκτως, ὅτι δύναται νὰ ὀδηγήσῃ ἀποτελεσματικῶς τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν κατάπαυσιν τῶν πολέμων καὶ τῶν ποικίλων ἀνταγωνισμῶν, τὴν ἐφαρμογὴν τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς διεθνούς δικαιοσύνης, τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὑλικῆς εὐημερίας πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν ἀπόκτησιν καὶ διατήρησιν τῆς πλήρους ἀτομικῆς καὶ ἐθνικῆς των ἐλευθερίας καὶ ἀνεξαρτησίας, ὡς καὶ τῆς διανοητικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ ἐξελίξεώς των, κινδυνεύει νὰ χάσῃ βαθμηδὸν ἀκόμη καὶ τὴν θέσιν ἐκείνην, τὴν ὁποῖαν κατέχει σήμερον ἐν ταῖς ἐπὶ μέρος κοινωνίαις.

Ἄλλ' ἡ Χριστιανωσύνη δὲν εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος δυνατόν νὰ εἴπῃ τι τὸ ἀποφασιστικὸν καὶ τὸ γενναῖον. Διότι πῶς εἶναι δυνατόν ἐπὶ παραδείγματι, νὰ βοηθήσῃ ἡ Χριστιανωσύνη εἰς τὴν κατάπαυσιν τῶν πολέμων καὶ τῶν ποικίλων ἀνταγωνισμῶν, ὅταν αὕτη παρουσιάζεται σήμερον εἰς τὸν κόσμον τόσον βαθέως καὶ σχεδὸν ἀνεπανορθώτως διηρημένη; Ἡ Ὀρθόδοξος μάλιστα Ἐκκλησία, ὡς σύνολον, εὐρίσκειται εἰς τοιοῦτον βαθμὸν

ἐμπερίστατος, ὥστε τό γε νῦν ἔχον, νὰ μὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν σημερινῶν καιρῶν. Εἰδικώτερον δὲ ὡς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, αὕτη μὲ τὴν ἀπασχόλησίν της σχεδὸν ἀποκλειστικῶς μόνον μὲ ἐπὶ μέρος ζητήματα, μὲ τὴν πανθομολογουμένην ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ καταλλήλων στελεχῶν, καὶ μὲ τὸ ἀπρογραμματίστον καὶ ἀσυντόνιστον τῶν τυχόν ἐπὶ μέρος καταβαλλομένων καλῶν προσπαθειῶν δὲν εἶναι δυνατὸν δυστυχῶς νὰ λεχθῆ σοβαρῶς, ὅτι εἶναι σήμερον εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀποτελεσματικῶς τὰ μεγάλα παγκόσμια, ἀλλ' οὔτε κἂν πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐπὶ μέρος σύγχρονα προβλήματα.

Παρὰ ταῦτα, ἡ Ἐκκλησία πρέπει καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὰ προβλήματα ταῦτα. Καὶ εἶναι δυνατὸν τοῦτο ἀνληθῆ ὑπ' ὄψιν πρῶτον, ὅτι τὰ σύγχρονα παγκόσμια προβλήματα εἶναι μὲν σοβαρὰ καὶ ἐπείγοντα, ἀλλὰ ταυτοχρόνως εἶναι τόσον μεγάλη, ὥστε ἡ ἀνθρωπότης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃ ἀμέσως εἰς τὴν λύσιν των. Ἀρκεῖ νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι τὰ προβλήματα ταῦτα ἤρχισαν ἐμφανιζόμενα περίπου εὐθὺς μετὰ τὸν πρῶτον παγκόσμιον πόλεμον, ἤτοι πρὸ ἡμίσεος καὶ πλέον σχεδὸν αἰῶνος, μόλις δὲ τώρα ἀρχίζει νὰ ἀποκρυσταλλοῦνται εἰς τὴν τελικὴν των μορφήν. Ἐπομένως, ὀλόκληρος ἡ παροῦσα γενεά, ἴσως δὲ ὄχι μόνον ἡ παροῦσα, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἀπασχολουμένη μὲ τὴν ἐξέυρεσιν ἱκανοποιητικῆς λύσεως δι' αὐτά. Δεύτερον δέ, εἶναι δυνατὸν νὰ δώσῃ ἀπάντησιν διότι πρέπει νὰ ὑπομνησθῆ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὄργανισμὸς θεοῦδουτος καὶ αἰώνιος, ἡ δὲ ζωὴ της μετρεῖται ὄχι μὲ ἔτη, οὔτε κἂν μὲ δεκαετίαι, ἀλλὰ μὲ αἰῶνας. Συνεπῶς, θὰ πρέπει νὰ μὴ διστάσωμεν νὰ ἀποδυθῶμεν εἰς ἀγῶνα μακρᾶς πνοῆς, λόγῳ τοῦ γεγονότος, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι σήμερον εἰς θέσιν νὰ δώσῃ τὴν μάχην. Ἄλλωστε, ἐπὶ τοιούτων μεγάλων προβλημάτων μόνον μακρᾶς πνοῆς ἀγῶνες δύνανται νὰ διεξαχθῶσι καὶ μόνον αὐτοὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἀρμόζουσαν λύσιν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἡ μόνη σοβαρὰ καὶ ρεαλιστικὴ ἐκ μέρος τῆς Ἐκκλησίας ἀπάντησις εἰς τὰ μεγάλα προβλήματα εἶναι νὰ ἀναγνωρίσῃ αὕτη ἐν ταπεινώ-

σει εὐθέως καὶ ἀπεριφράστως τὴν παροῦσαν ἀνεπάρκειάν της καὶ σοβαρῶς καὶ ἐντατικῶς νὰ ἀρχίσῃ ἐτοιμαζομένη διὰ τὸ μέλλον. Ἐὰν ἡ ἐτοιμασία αὕτη ἀρχίσῃ εὐθὺς ἀμέσως, ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος μιᾶς περιόδου γενεᾶς, θὰ εἶναι αὕτη ἀσφαλῶς εἰς θέσιν νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἡγετικὴν οἰκουμενικὴν ἀποστολήν της. Ἀλλέως, ὡς μοῖραν της πρέπει νὰ ἀποδεχθῆ μίαν ἐντελῶς ἐπαρχιωτικὴν ἀποστολήν, ξένην πρὸς τοὺς γενικωτέρους πόθους καὶ τὰς ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου καὶ ἀντίθετον πρὸς τὴν πορείαν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς οὗτος ὁ Κύριος τῆς ἐχάραξεν.

Τὴν Οἰκουμενικὴν ἀποστολήν τῆς Ἐκκλησίας καὶ μάλιστα τῆς Ὁρθοδοξίας, τὴν εἶχεν ὑπομνήσει ὁ ἀείμνηστος Βασιλεὺς Παῦλος, προσφωνῶν τὴν σεπτὴν κορυφὴν τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοὺς λοιποὺς Μακαριωτάτους Προέδρους τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τὴν ἐπανελάβεν ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς πρὸ δύο περίπου ἐτῶν κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην καὶ μεστὴν ὑψηλῶν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν σκέψεων προσφώνησίν Του πρὸς τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸν πανηγυρισμὸν τῆς Ὁρθοδοξίας. Τόσον ἡ Χριστιανωσύνη ἐν τῷ συνόλω της, ὅσον καὶ αἱ ἐπὶ μέρος Ἐκκλησίαι πρέπει νὰ ἀναλάβουν τὰς εὐθύναις των, τὰς ὁποίας διαγράφει εἰς αὐτὰς ἐν τῷ σημερινῷ κόσμῳ ἡ θέσις τοῦ μηνύματος τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ Χριστιανωσύνη ὁμοιοῦσα ἐν προκειμένῳ, παρὰ τὰς ὑπαρχούσας δογματικὰς διαφοράς, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐξακολουθήσουν δυστυχῶς ἴσως ἐπὶ πολὺ μακρὸν διάστημα ὑφιστάμεναι, θὰ πρέπει νὰ διακηρύξῃ τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ μηνύματος τοῦ Χριστοῦ, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὅλοι αἱ μεγάλοι χριστιανικοὶ ὁμολογίαι εἶναι σύμφωνοι, καὶ νὰ καταβάλλῃ ἐντατικὴν καὶ συστηματικὴν προσπάθειαν πρὸς ἐφαρμογὴν των, ἤτοι νὰ διακηρύξῃ τὰ ἑξῆς:

1. Ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη μας πρέπει νὰ καταλάβῃ εἰς τὴν ζωὴν τῶν ἀτόμων, τῶν κοινωνιῶν, τῶν ἐθνῶν καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ὀλοκλήρου, τὴν πρώτην καὶ κυρίαν της θέσιν, ὅπως τὴν καθώρισεν αὐτὸς οὗτος ὁ Κύριος.

2. Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀνεξαρτήτως φύλου, φυλῆς, ἔθνους, κοινωνικῆς θέσεως, θρη-

σκευτικῶν, φιλοσοφικῶν, πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν πεποιθήσεων εἶναι ἀδελφοί μας καὶ πρέπει νὰ θεωρῶνται μεταξύ των ὡς ἀδελφοί, ὡς τέκνα τοῦ αὐτοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς, τοῦ ὁποῖου, κατὰ τὸν μακάριον Ἀπόστολον «καὶ γένος ἐσμὲν» (Πράξ. ιζ', 28).

3. Ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ γενικὸν πάντων τῶν ἀνθρώπων συμφέρον εἶναι τὸ μέτρον, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποῖου θὰ πρέπει νὰ κρίνωνται αἱ σχέσεις τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων μεταξύ των, καὶ ὡς ἀτόμων, καὶ ὡς κοινωνιῶν, καὶ ὡς ἐθνῶν.

4. Ἡ προσωπικότης τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἀπαραβίαστος.

5. Ἡ ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως, ὡς καὶ ἡ ἀτομικὴ ἐν γένει, ἡ πολιτικὴ, ἡ ἐθνικὴ καὶ ἡ κοινωνικὴ ἐλευθερία εἶναι πρωταρχικὰ στοιχεῖα τῆς προσωπικότητος τοῦ ἀνθρώπου.

6. Ἡ μόρφωσις, ὅσον τὸ δυνατόν ἀριωτέρα καὶ πλουσιωτέρα, πρέπει νὰ γίνῃ προσίτη εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους.

7. Ἡ ὑλικὴ εὐημερία εἶναι κοινὸν δικαίωμα πάντων τῶν ἀνθρώπων.

8. Ἡ τελειοποίησις τῆς προσωπικότητος ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς συστηματικῆς θρησκευτικῆς, πνευματικῆς καὶ ὑλικῆς καλλιέργειας. Ἐντεῦθεν ἡ δυνατότης τῆς καλλιέργειας ταύτης πρέπει νὰ ἐξασφαλισθῇ εἰς τοὺς πάντας.

9. Διερχόμεθα τὴν παροῦσαν παγκόσμιον κρίσιν, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν οἱ ἀνθρώποι, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀξιοποιήσουν ἐπ' ἀγαθῶ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος τὰ μεγάλα ἐπιτεύγματα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Καὶ

10. Ἡ ὅλη ἐπομένως προσπάθεια τῆς Χριστιανωσύνης πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν δημιουργίαν τῶν καταλλήλων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀξιοποιήσουν ὑπὲρ τοῦ συνόλου «πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν καταβαῖνον» καὶ ὡς ἀληθῆ ἀντίτυπα τοῦ Μονογενοῦς θὰ γίνωνται ἀφορμὴ δοξολογίας καὶ αἴνου τοῦ Πατρὸς ἡμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Ὅπως ταῦτα καταστῶσιν ἐφικτά, πρέπει ἐπὶ τῶν ὡς ἄνω δέκα σημείων νὰ ἐπιτευχθῇ πρῶτον μὲν ἡ στενὴ καὶ ἄμεσος συνεργασία πασῶν τῶν χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν πρὸς μελέτην διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρων ἀρ-

χῶν, δεύτερον δὲ ἡ ἐνίσχυσις καὶ ὑποβοήθησις παντὸς ἀτόμου καὶ πάσης προσπάθειας, ὅθενδήποτε προερχομένης, βοηθοῦσης εἰς τὴν ἐμπέδωσιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω ἀρχῶν.

Ὅσα μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης ἐλέχθησαν εἶναι μέρος τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει ὁ ἐκάστοτε Προκαθήμενος μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ὁμως ἀρκετὰ διὰ νὰ καταστήσουν σαφὲς ἀφ' ἑνὸς μὲν πόσον εἶναι τεράστιος ὄγκος τῆς εὐθύνης, τὴν ὁποῖαν ἔναντι τοῦ Δομητοροῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ περιοσίου αὐτοῦ Λαοῦ καὶ τῆς ἱστορίας ἀναλαμβάνει, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἔργον οὔτε ἐνός μόνον προσώπου, οὔτε μόνον τῶν μετεχόντων εἰς τὴν Διοικοῦσαν Ἱερὰν Σύνοδον, οὔτε καὶ μόνον τοῦ συνόλου ἀριθμοῦ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν. Εἶναι ἔργον ὅλου τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Εἰς τὴν μεγάλην μάχην, ἡ ὁποία ἀρχίζει ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης, εἶναι ἀπαραίτητος ἡ βοήθεια πάντων τῶν δυναμένων νὰ φέρον ὄπλα. Ἐντεῦθεν καὶ ὁ ἐνθρονιστήριος οὗτος δέον νὰ ἐκκλησθῇ ὡς σάλπισμα ἐπιστρατεύσεως εἰς ἀγῶνα προσευχῆς πρὸς Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποιος εἶπεν ὅτι «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδὲν» (Ἰω. ιε', 5), διὰ νὰ φωτίζη καὶ ἐνδυναμώσῃ τοὺς πάντας, ὥστε καὶ ὀρθῶς νὰ σκεπτόμεθα καὶ ἐπιμελῶς καὶ ἐπωφελῶς νὰ ἐνεργῶμεν. Καὶ δεύτερον, ἐπιστράτευσιν εἰς ἀγῶνα συστηματικῆς καὶ συντονισμένης δράσεως, ὥστε ὅλων μας αἱ δυνάμεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπιστρατευθοῦν εἰς τὸν πόλεμον κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας, νὰ ἀγωνίζωνται νικηφόρως καὶ θεοφιλῶς. Στρατιῶται οἱ πάντες ὑπὸ ἑναρ ἀρχηγόν· «τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγόν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν» (Ἐβρ. ιβ', 2), θὰ λάβωμεν τότε τὸν ἀτίμητον κότινον τῆς νίκης, «τὸν ἁμαράντινον τῆς δόξης στέφανον» (Α' Πέτρ. ε, 4), τὸν ὁποῖον Ἐκεῖνος ἔχει διαφυλάξει εἰς πάντας τοὺς ἀνιδιοτελεῖς καὶ καλοὺς ἐργάτας τοῦ ἀμπελωνός του.

Ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων Ὑμῶν.

ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ*

Παναγιώτατε και θειότατε 'Αρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικῆ Πατριάρχης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἀγαπητὲ ἀδελφε ἡμῶν καὶ συλλειτουργῆ Κύριε 'Αθηναγόρα, τὴν 'Υμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορούμεν.

'Ηλικία πῖονι και πανσεβάστω γήρει τοῦ ἐπὶ τὸν πρόθριτα χρεῶσαντα ἀποστολικὸν θρόνον τῆς 'Αγιοτάτης 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν και πάσης 'Ελλάδος σεπτοῦ δὲ ἡμῶν πατρὸς Κυρίου Χρυσόστομου τοῦ Β' πρόθριτα ἀποχωρήσαντος, χρευσάσης δ' οὕτω τῆς 'Ιερᾶς 'Αρχιεπισκοπῆς 'Αθηνῶν και τοῦ Παναγίου και Τελεταρχικοῦ Πνεύματος εὐδοκῆσαντος ἐπιβλέπει ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἀναξιοτήτα και κανονικαῖς και νομίμοις ψήφοις τῶν 'Αγίων 'Αρχιερέων τῶν συγκροτουμένων τὴν 'Αγίαν και 'Ιερὰν Σύνδοκον τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, προκρίσει δὲ τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν 'Ανακτος ἐπὶ τὸν μορφαῖς ἀποστολικαῖς και ἀγίαις τιμηθέντα θρόνον τῶν 'Αθηνῶν ἀναγαγεῖν με, θεῖα και σεπτῆ ἐντολῆ ἀλλὰ και μεσοκαρδίῳ ἐν Κυρίῳ φιλαδελφίας πόθῳ ὑπέκκουσα ἢ ἡμετέρα ταπεινότης δεξιὰς ἀδελφωσύνης τείνει χεῖρας θιοφιλεῖς μετὰ τῶν ὁμαιμόνων και ὁμοδόξων τῆς τοῦ Χριστοῦ 'Εκκλησίας μελῶν κοινωνίας, ἀπευθύνουσα τῇ 'Υμετέρῃ θεοφρονήτῳ και σεπτῇ Παναγιότητι, τῇ θεοφιλῶς οἰακοστροφοῦσῃ τὴν 'Αγιοτάτην Μεγάλην τοῦ Θεοῦ και ἡμῶν τῶν ἐν 'Ελλάδι πανσεβάστων Μητέρα 'Εκκλησίαν τὰ μετὰ χεῖρας Εἰρηνικὰ Γράμματα γνωρίζει τῇ 'Υμετέρῃ θεοτιμῆτῳ Παναγιότητι και τῇ περι Αὐτῆν 'Αγία και 'Ιερᾶ τῶν Σεβασμιωτάτων 'Ιεραρχῶν Σννόδῳ τὴν ἀφάτῳ Θεοῦ Πρόνοια ἐπελθοῦσαν ἐν τοῖς παρ' ἡμῖν τῆς δεξιᾶς τοῦ 'Υψίστου ἀλλοίωσιν και τὴν ἡμῶν ἐπὶ τὸν κληρωθέντα ἡμῖν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ἀνάρρησιν και τὴν τῆς Προεδρίας τῆς καθ' ἡμᾶς 'Ιερᾶς Σννόδου ἀναληψιν.

'Ασπασμὸν δὲ ἄγιον ἐν Χριστῷ 'Αναστάντι μετὰ τῆς 'Υμετέρας θεοφρονήτου Παναγιότητος ἀσμένως ἀνταλλάσσοντες, διὰ τῶν δε Εἰρηνικῶν ἀρχαῖα δὲ και ἐκκλησιαστικῆ τάξει καθιερωμένων Γραμμάτων Αὐτῆν και τὴν περι Αὐτῆν σεβασμίαν 'Ιεραρχίαν και τὸν φιλόχριστον λαόν, διαβεβαιούμεθα ὅτι πάση σπουδῇ σπουδάσομεν τηρεῖν τὴν μετ' Αὐτῆς και πασῶν τῶν ἀδελφῶν 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν ἐνότητα τῆς πίστεως ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης και τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης, και διακρατεῖν ἀλώβητον και ἀπαραχά-

ρακτον τὴν ἦν ὡς ἱερὰν κληρονομίαν και παρακαταθήκην παρελάβομεν ὀρθόδοξον πίστιν και παράδοσιν και κανονικὴν τάξιν, και στεροῶς ἀμύνεσθαι τούτων ἀπὸ πάσης ὀθενδήποτε ἐπιβουλῆς. Οὐ μὴν δ' ἀλλ' ὅτι και ἀνόστακτον πᾶσαν καταβαλοῦμεν μέριμναν, ἵνα τὸ ἐξ ἡμῶν προάγηται και περισσεύῃ ἢ ἐν ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀγάπη ἐν ἐπιγνώσει και πάσῃ αἰσθήσει, ἐτι δὲ διαχέηται αὐτῇ και πᾶσι μὲν τοῖς ἐπὶ γῆς ἀνθρώποις, ἰδιαίτατα δὲ ὅσοις πρὸς τὸν Αὐτὸν μὲν Σωτῆρα Χριστὸν τὰς ἱκετηρίας και δεήσεις αὐτῶν ἀναπέμπονσι, διαφόρως δὲ ἢ ἡμεῖς τὴν περι Αὐτοῦ ὁμολογίαν ἔχουσιν. Οὕτω γὰρ τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης και τῆς ἀγάπης συγκρατούμενοι, ἐδραῖοι τε ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἡμῶν πίστει και ἀληθείᾳ εἰς τὸν αἰῶνα διαμενοῦμεν και τὸν ἐν ἡμῖν Χριστὸν Κύριον τοῖς τε περι ἡμᾶς μὴ ὀρθοδόξως Αὐτὸν ὁμολογοῦσι και τοῖς ἀγνοοῦσιν Αὐτὸν ἐτι προβαλούμεθα φῶς φωτίζον πάντα ἀνθρώπων ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον και τὰ σκοτῆ τῆς πλάνης και τῆς ἀγνωσίας διαλύον και δικαιοσύνης ἥλιον φωταγωγοῦντα πάντας εἰς ἀλήθειαν και ζωῆν.

Ταῦτα ἐν τῷ ἀδελφικῶς ἐπιστέλλειν 'Υμῖν τάδε τὰ Εἰρηνικὰ ἡμῶν Γράμματα διαβεβαιούμενοι, και τὸ ἀσθενὲς τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως ἱκανῶς γινώσκοντες, ἐτι δὲ και τῆς τοῦ Κυρίου φωνῆς ἐν τοῖς ὡσὶν ἡμῶν ἐνηχομένης, ὅτι «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» ('Ιω. ιε', 5) κατανοοῦντες, πρώτιστα μὲν πάντων τὴν κρατερὰν Αὐτοῦ βοήθειαν και ἀντὶληψιν ἐπικαλούμεθα ἐπὶ τὸ ὑπ' Αὐτοῦ ἀνατιθέμενον και ὑφ' ἡμῶν ὀφειλομένη Αὐτῷ ὑπακοῆ ἀναλαμβάνομενον ἔργον, «πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἀγίων εἰς ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος» Αὐτοῦ ('Εφ. δ', 12) ἢτοι τῆς 'Αγιοτάτης Αὐτοῦ 'Εκκλησίας, ἅμα δὲ και τὴν 'Υμετέραν συναντὶληψιν ἀπεκδεχόμεθα. Διὸ και παρακαλοῦμεν τὴν 'Υμετέραν γερασμίαν και θειοτάτην Παναγιότητα, ὅπως ἐν ταῖς πρὸς τὸν τὰ πάντα δυνάμενον Κύριον και Θεὸν ἡμῶν θεοπειθέσιν ἐντεύξεσι και δεήσεσιν Αὐτῆς μὴ διαλείπη μνημονεύουσα ἡμῶν και δεομένη ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα κρατῆται και ἐνδυναμοῖ ἡμᾶς, τὴν ἀσθένειαν ἡμῶν θεραπεύων και εἰς τὸ ἐπίπονον και πολνεύθνον τοῦτο ἔργον στηρίζων τὰ ἀσθενῆ ἡμῶν γόνατα.

'Επὶ τούτοις και αἰθῆς τὴν 'Υμετέραν θειοτάτην Παναγιότητα ἀγίῳ φιλήματι ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ 'Ιησοῦ τῷ Θεῷ ἡμῶν κατασπαζόμενοι, διατελοῦμεν τῆς 'Υμετέρας θειοτάτης Παναγιότητος ἐλάχιστος ἐν Χριστῷ ἀδελφός και ὅλων πρόθυμος

* Ὁμοῖα Εἰρηνικὰ Γράμματα ἐστάλησαν και πρὸς πάντας τοὺς λοιποὺς 'Ορθοδόξους Πατριάρχας και Προέδρους τῶν Αὐτοκεφάλων 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν.

† Ὁ 'Αθηνῶν ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ, Προέδρος

ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΗΝ, ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΝ ΚΑΙ ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΝ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

Ἡ ἀριστίνδην Ἱερά Σύνοδος, ἡ ὁποία συνεκροτήθη δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 291/1967 Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνοῦ καὶ Κυθήρων κ. Μελετίου καὶ ἐκ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐχόντων Μητροπόλεις τοῦ Οἴκ. Θρόνου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, Εἰνάθης κ. Ἀντωνίου, Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Κωνσταντίνου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου, συνῆλθεν ἐν τῷ συνοδικῷ μεγάρῳ Ἀθηνῶν τὴν πρώτην τῆς 13ης Μαΐου ἐ. ἔτους ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Σεβασμιωτάτου Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου πρὸς ἀνάδειξιν τῶν τριῶν ὑποψηφίων διὰ τὸν Θρόνον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος ἐχῆρυσσε κατόπιν τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπ' ἀριθ. 3/1967 Ἀναγκαστικοῦ Νόμου. Ἡ συνεδρία τῆς Ἱεράς Συνόδου, εἰς ἣν παρίστατο καὶ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Ὀργανισμῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν καθηγητῆς κ. Μᾶρκος Σιώτης, ἤρχισε τὴν 8.30 π.μ. καὶ ἐτερματίσθη μετὰ ἡμίσειαν ὥραν. Μετὰ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀνεγνώσθη εἰς ἐπήκοον τῶν Σεβασμιωτάτων μελῶν τῆς Ἱεράς Συνόδου ὁ καθορίζων τὰ τῆς ἐκλογῆς Ἀναγκαστικὸς Νόμος ὑπ' ἀρ. 3/1967. Ἐπηκολούθησεν ἡ ψηφοφορία διὰ τὴν ἀνάδειξιν τῶν ὑποψηφίων διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξέλεξε ὡς ὑποψηφίους διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ χηρεύοντος Θρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου καὶ Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιου καὶ τὸν πανοσ. Ἀρχιμανδρίτην καὶ καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἱερώνυμον Κοτσῶνην, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο πρῶτοι ἔλαβον ἀνὰ 7, ὁ δὲ τρίτος 8 ψήφους.

Περατωθεὶς τῆς ἐκλογῆς, συνετάχθη τὸ πρακτικὸν αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ὑπέγραψαν πάντα τὰ μέλη τῆς Ἱεράς Συνόδου, τὸ δὲ περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἐκλογῆς ἔγγραφον διεβιβάσθη διὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὀργανισμῶν πρὸς τὸν ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν κ. Καλαμποκιᾶν.

Μετὰ τὴν λήξιν τῆς συνεδρίας τῆς Ἱεράς Συνόδου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος ἐδέχθη τὴν 9.30 π.μ. τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου, εἰς τοὺς ὁποίους ἀνέγνωσε τὸ ἀκόλουθον ἀνακοινωθέν:

«Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, συνελοῦσα εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς συνεδρίαν, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Τοποτηρητοῦ τοῦ Ἀρχιεπι-

σκοπικοῦ Θρόνου Σεβ. Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου, ἀφοῦ ἐπεκαλέσθη τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, προέβη εἰς τὴν ἐκλογὴν Ἀρχιεπισκοπῶν. Πρὸς τοῦτο ἐξέλεξε τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου καὶ Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιου καὶ τὸν πανοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἱερώνυμον Κοτσῶνην. Ἐκ τούτων οἱ δύο πρῶτοι ἔλαβον ἀνὰ 7 ψήφους, ὁ δὲ τρίτος ἐξελέγη παμνηφειὶ διὰ ψήφων 8. Οἱ δύο προταθέντες Σεβασμιώτατοι, εὐχαριστήσαντες τοὺς Ἁγίους Συνέδρους διὰ τὴν τιμητικὴν αὐτῶν ψήφον, παρεκάλεσαν ὅπως ἐπιτραπῆ εἰς αὐτοὺς νὰ ἐκφράσουν πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα τὴν εὐχὴν, ὅπως προκριθῆ ὑπ' αὐτοῦ ὁ πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἱερώνυμος Κοτσῶνης, ὡς ὁ πλέον ἐνδεδειγμένος διὰ τὰς παρούσας κρισίμους στιγμὰς, τὰς ὁποίας διέρχεται ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ Ἔθνος.

Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς ἀνεκοινώθη πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας, τὸ ὁποῖον κατὰ Νόμον θὰ ὑποβάλῃ τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιλεγέντων πρὸς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα, ὅπως προκριθῆ ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν».

Ἀκολούθως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος ἐδήλωσε πρὸς τοὺς δημοσιογράφους τὰ ἑξῆς:

«Ἐν μέσῳ ἀγνωστῆς ἀτμοσφαιρας, σχεδὸν πατερικῆς ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐξέλεξε παμνηφειὶ τὸν ἀρχιμανδρίτην Ἱερώνυμον Κοτσῶνην ὡς τὸν πλέον ἐνδεδειγμένον. Οἱ Ἱεράρχαι ἦσαν συγκενωμένοι, πιστεύοντες δὲ ὅτι ἀρχίζει νέα περίοδος διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος».

Ἐν τῷ μεταξύ ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐνημερωτικὸν σημεῖωμα περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀρχαίου βυζαντινοῦ συστήματος τοῦ τριπροσώπου διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρίστων ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων. Τὸ ἐνημερωτικὸν σημεῖωμα ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις, διεργιμνεύουσα τὸν διακαῆ πόθον τοῦ πληρώματος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ κύρους τῆς Ἱεραρχίας εἰς περιωπὴν ἀνταξίαν τῶν μεγάλων σημερινῶν στιγμῶν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ Γένους, ἐπανεφέρε, διὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν ἀρίστων ἐκκλησιαστικῶν προσωπικοτήτων, τὸ ἀρχαῖον βυζαντινὸν σύστημα τοῦ τριπροσώπου, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτησε περιοδικῶς μὲν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, μονίμως δὲ ἀπὸ τοῦ ἀειμνήστου Αὐτοκράτορος Νικηφόρου Φωκᾶ μέχρι τῆς Ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος καὶ ἡ Βασιλισσα-Μήτηρ Φρειδερίκη γονυπετεῖς κατὰ τὴν χειροτονίαν εἰς Ἀρχιερέα τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερωνύμου.

Ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντῖνος ὁ Ζ' ὁ Πορφυρογέννητος, ἐκθέτων εἰς τὴν «Βασιλεῖον Τάξιν» τὴν ἄλλην διαδικασίαν τῆς ἐκλογῆς, λέγει: «Δηλοῖ ὁ Βασιλεὺς τοῖς Θεοφιλεστάτοις Μητροπολίταις ψηφισασθαι τρεῖς. Μετὰ ταῦτα δὲ συγκατατίθεται ὑπὲρ τοῦ ἐνὸς λέγων:— Ἐγὼ τὸν δεῖνα θέλω γενέσθαι». Ἡ ἐπέμβασις τοῦ Βασιλέως εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας δὲν ἐπῆγαγεν ἀπὸ καμμίαν διάθεσιν ἐπιβολῆς τῆς Πολιτείας εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ εἶναι φυσικὸν ἐπακόλουθον τῶν ἰδιαζουσῶν μεταξὺ τῶν δύο θεσμῶν σχέσεων εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος, ἀπὸ τῆς πρώτης ἐποχῆς τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ του. Διὰ τοῦ ἰδίου τούτου συστήματος ἐξελέγησαν Ἀγιοὶ Πατριάρχαι τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὡς ὁ Ἰωάννης ὁ Η', Κοσμάς ὁ Α', Ἀθανάσιος ὁ Α', Κάλλιπος ὁ Β' καὶ ἄλλοι. Διὰ τοῦ αὐτοῦ συστήματος ἐξελέγοντο οἱ Πατριάρχαι τῆς Ἁγίας Ρωσίας ἀπὸ τοῦ πρώτου Προκαθημένου τῆς Ἁγίου Ἰωβ καὶ ἐξῆς. Τοῦτο εἶχεν ἐπικρατήσει καὶ εἰς τὴν Αὐτοκέφαλον τῆς Ἑλλάδος Ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως μέχρι τοῦ 1922, εἰς δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης μέχρι τοῦ 1961».

Περὶ τὴν 11ην πρωϊνὴν ὁ ἐξοχώτατος Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Καλαμποικῆς ἀνῆλθεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα Ἀθηνῶν καὶ ἐνημέρωσε τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐκλογῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Συμφώνως δὲ πρὸς τὸν Νόμον, ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς προέκρινεν ἐκ τῶν τριῶν ἐκλεγέντων ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ χρεούντος Ὁρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τὸν πανσοσιολογιώτατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἱερώνυμον Κοτσῶνην.

Ὁ ἐξοχώτατος Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Καλαμποικῆς, ἐπιστρέψας εἰς τὸ Ὑπουργεῖον του περὶ τὴν 12ην μεσημβρινὴν, ἐνήργησε παράπαν διὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος περὶ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου, τὸ ὅποιον δημοσιεύθεν αὐθημερὸν εἰς τὸ τεῦχος Α' τοῦ ὑπ. ἀριθ. 71 φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως τῆς 13ης Μαΐου 1967, ἔχει ὡς ἐξῆς:

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ ἈΡΙΘ. 296

Περὶ προκρίσεως ἐκ τῶν ἐκλεγέντων ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ Ὁρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἱερωνύμου Κοτσῶνη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΣ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει: τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 3)1967, τοῦ ἀρθρου 1 ἐδάφ. 1 τοῦ Α.Ν. 39)1963 καὶ τὰς τοῦ ἀρθρου 2 παραγρ. 11 τοῦ Α.Ν. 1493)1938 καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 1489 ἀπὸ 13 Μαΐου ἐ. ἔτους ἔγγραφο τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνακοινούσης πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων τὰ ὀνόματα

τῶν, κατὰ τὴν γενομένην συμφώνως ταῖς διατάξεις ταύταις ἐκλογῆν πρὸς ἀνάδειξιν Ἀρχιεπισκόπου τοῦ χρεούντος Ὁρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἀναδειχθέντων ὡς πλειοψηφισάντων τριῶν πρώτων ἐκλογίμων:

- 1) Ἀρχιμανδρίτου Ἱερωνύμου Κοτσῶνη.
- 2) Μητροπολίτου Πατρῶν Κωνσταντῖνου.
- 3) Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονυσίου.

Προτάσει τοῦ Ἡμετέρου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων Ὑπουργοῦ,

Ἀπεφασίσαμεν καὶ Διατάσσομεν:

Ἐκ τῶν ἀναδειχθέντων καὶ προταθέντων τριῶν πρώτων πλειοψηφισάντων ἐκλογίμων κατὰ τὴν, συμφώνως ταῖς ἄνω διατάξεις, γενομένην ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐκλογῆν πρὸς πλήρωσιν τοῦ χρεούντος Ὁρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, προκρίνομεν τὸν Ἀρχιμανδρίτην Ἱερώνυμον Κοτσῶνην ὡς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος εἰς πλήρωσιν τοῦ χρεούντος Ὁρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Εἰς τὸν αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων Ὑπουργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσιν καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 13 Μαΐου 1967

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Β.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝ. ΚΑΛΑΜΠΟΚΙΑΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ὁ ἐξοχώτατος Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Καλαμποικῆς προέβη εἰς τὴν ἀκόλουθον δῆλωσιν:

«Αἰσθάνομαι μεγίστην ἱκανοποίησιν, διότι ἐξέλεγη κατὰ τὴν κρίσιν μου, ὁ ἄριστος διὰ τὸν ὅποιον ἀπὸ ἐνδελεχεῖς ἐρεῦνας, τὰς ὁποίας διενήργησα εἴρων ὅτι εἶναι ὁ πλέον ἐδεδειγμένος».

Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον Ἐθν. Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων ἀνήγγειλεν ἐπισήμως τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος διὰ τῆς ἐπομένης ἀνακοινώσεως:

«Σήμερον τὴν 8.30' πρωϊνὴν συνήλθεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν πρώτην τακτικὴν Αὐτῆς συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Τοποτηρητοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνου, πρὸς πλήρωσιν τοῦ χρεούντος Ὁρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν παρισταμένου καὶ τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ Ὁρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων».

Μετὰ τὴν καθιερωμένην προσευχὴν καὶ τὸν χαιρετισμὸν τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὰ

μέλη αὐτῆς καὶ τὴν ἔκφραση τῆς ἱκανοποιήσεως τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὰ ὑπὲρ αὐτῆς ἐδουλευμένα μέτρα τῆς Πολιτείας, ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Συνοδίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὰ σχετικὰ ἄρθρα τῆς κειμένης νομοθεσίας. Ἐν συνεχείᾳ μετὰ συζήτησιν ἐξελέγησαν διὰ φανεράς καὶ ἠτιολογημένης ψηφοφορίας οἱ 1) Ἀρχιμανδρίτης Ἱερώνυμος Κοτσώνης διὰ ψήφων 8, 2) Μητροπολίτης Πατρῶν Κωνσταντῖνος διὰ ψήφων 7, 3) Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονύσιος διὰ ψήφων 7.

Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς μετὰ πρότασιν τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὑπουργοῦ προέκρινεν συμφώνως πρὸς τὸν νόμον ὡς Ἀρχιεπισκοπὸν Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸν Ἀρχιμανδρίτην καὶ καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Ἱερώνυμον Κοτσώνην. Ἀκολούθως ἡ Ἱερά Σύνοδος θὰ τελέσῃ τὸ Μήνυμα τοῦ ἐκλεγέντος συμφώνως πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν. Ἡ χειροτονία τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου θὰ γίνῃ αὐριον τὴν πρωΐαν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν παρισταμένων τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρονίσεως θὰ γίνῃ ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἐβδομάδος.

Περὶ τὴν 2 μ.μ. ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Θρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καθηγητῆς κ. Μάρκος Σιώτης προσῆλθεν εἰς τὸ συνοδικὸν μέγαρον καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πανοσ. Ἀρχιμανδρίτην Σεβαστιανὸν Ἀσπιώτην τὸ δημοσιευθὲν Βασιλικὸν Διάταγμα περὶ προκρίσεως ἐκ τῶν τριῶν ἐκλεγέντων ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τοῦ χηρεύοντος Θρόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τοῦ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱερωνύμου Κοτσώνη.

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἀρχιεπισκοπικὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μετέβη εἰς τὴν Ἱεράν Μονὴν Πετρακῆ, ὅπου ἀνήγγειλεν εἰς τὸν διαμένοντα εἰς ἓν κελλίον αὐτῆς νεοεκλεγέντα Ἀρχιεπισκοπικὸν τῆς ἐκλογῆς του καὶ συνάδευσε αὐτὸν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

Ἄμα τῇ ἀφίξει εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Σεβασμιωτάτος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος ἀνήγγειλε προφορικῶς εἰς τὸν πανοσ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Ἱερώνυμον Κοτσώνην τὰ τῆς ἐκλογῆς του, ὁ δὲ ἐκλεγείς ἀπεδέχθη τὴν ἐκλογὴν του διὰ τὸν Θρόνον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἠὺχαρίστησε τοὺς Σεβασμιωτάτους Συνοδικούς Συνέδρους.

Μετὰ ταῦτα, περὶ τὴν 2.30 μ.μ., ἐτελέσθη εἰς τὸ παρεκκλήσιον Ἁγίου Ἀνδρέου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἡ τελετὴ τοῦ Μεγάλου Μηνύματος παρουσίᾳ ἀπάντων τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις παρεπιδημούντων Σεβασμιωτάτων Ἱε-

ραρχῶν, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Θρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καθηγητοῦ κ. Μάρκου Σιώτη, τοῦ Πρυτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Παναγιώτου Χρήστου, τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Σάββα Ἀγουρίδου, τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Βασιλείου Δευτάκη, πολλῶν κληρικῶν καὶ πλήθους λαοῦ.

Μετὰ τὸ «Εὐλογητός...» ἐψάλλθησαν τὰ τροπάρια «Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν...», «Ὅτε καταβάς τὰς γλῶσσας συνέχεες...» καὶ «Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον...», ἀκολουθῶν δὲ ὁ Ἀρχιεπισκοπικὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀνέγνωσε τὸ Πρακτικὸν ἐκλογῆς. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἐψηφισμένος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδήλωσεν ὅτι ἀποδέχεται τὴν ἐκλογὴν του διὰ τὸν Θρόνον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ διεβεβαίωσεν ὅτι θὰ τηρῇ ἀπαρσαλεύτως τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς ἀποστολικούς καὶ συνοδικούς κανόνας καὶ τὰς ἱερὰς παραδόσεις.

Μετὰ ταῦτα τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπον ἐχαιρέτησαν καὶ ἠσπάσθησαν ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐνῶ οἱ συνηγμένοι κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ ἀνεφώνουν «ἄξιος, ἄξιος».

Μετὰ τὴν τελετὴν τοῦ Μεγάλου Μηνύματος ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἐρωτηθεὶς προέβη εἰς τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν:

«Ὅταν ἕνας κληρικὸς καλῆται ἀπὸ τὸν Κύριον νὰ ἀναλάβῃ καθήκοντα, τὰ ὁποῖα τοιαύτην ἔχουν βαρῦτητα καὶ ὀσημασίαν διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος, δι' αὐτὸν τὸ μεσολαβοῦν διάστημα μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεώς του εἰς τὴν θέσιν διὰ τὴν ὁποῖαν ἐξελέγη, καὶ ἰδίως μέχρι τῆς χειροτονίας του, πρέπει νὰ ἀφιερῶθῃ ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον διὰ περισυλλογὴν καὶ αὐτοεξέτασιν».

Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΕΙΣ ΕΠΙΣΚΟΠΙΟΝ

Προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνου καὶ με συμμετοχὴν ἀπάντων τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων ἐγένετο τὴν 14ην Μαΐου ἐ. ἔτους εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν Ἀθηνῶν ἡ χειροτονία εἰς Ἀρχιερέα τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Εἰς τὴν μετὰ βυζαντινῆς λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπειᾶς διεξαχθεῖσαν τελετὴν τῆς χειροτονίας παρέστησαν ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ἡ Α.Μ. ἡ Βασίλισσα—Μήτηρ Φρειδερίκη, ἡ Α.Β.Υ. ἡ Πριγκίπισσα Εἰρήνη, ὁ ἐξοχώτατος Πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Κωνσταντῖνος Κόλλιας καὶ οἱ ἐξοχώτατοι ὑπουργοὶ Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακός, Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Κ. Καλαμποκιάς, Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Ἀθ. Ἀθανασίου, Δικαιοσύνης κ. Λ. Ροζάκης, Προνοίας καὶ Ὑγιεινῆς κ. Εὐστ. Πουλαντζᾶς, Ἐργασίας κ. Ἀ. Λέκκας, Συγκοινωνιῶν κ. Ἰ. Τσαντίλης, οἱ ὑφυπουργοὶ Συντονισμοῦ κ. Ὀρλάνδος, Ἐμπορίου κ. Γεωργακέλος, τὰ

πλεῖστα τῶν μελῶν τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐκπρόσωποι τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ ἀνώτατοι κρατικοὶ λειτουργοί.

Παρέστησαν ἐπίσης ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νουβίας κ. Συνέσιος (τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας), ὁ ἐν Ἀθήναις Ἐξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Τιβεριάδος κ. Ανατόλιος (τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων), ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Δαφνουσίας κ. Γρηγόριος (τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου), καὶ ἐκπρόσωποι τῶν ξένων Δογμάτων.

Ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς πλήθη κόσμου εἶχον κα-

Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Κ. Κόλλιας καὶ ὁ ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν κ. Στ. Παττακὸς γονατίζονται κατὰ τὴν εἰς Ἀρχιερέα χειροτονίαν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμου.

τακλύσει τοὺς χώρους πέριξ τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπερπληρωθῆ ὑπὸ πυκνοῦ ἐκκλησιάσματος πολὺ ἐνωρίτερον.

Ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Ἀθηνῶν Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἀριστίνδην Ἱεράς Συνόδου, ἐχειροτόνησεν εἰς Ἀρχιερέα τὸν νέον Προκαθημένον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμον, ὁ ὁποῖος προηγουμένως προέβη εἰς ὁμολογίαν πίστεως, πατῶν ἐπὶ δικεφάλου ἀετοῦ.

Προσφωνῶν τὸν νέον Προκαθημένον τῆς Ἐκκλη-

σίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ Τοποτηρητὴς τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Θεοφιλέστατε ἐψηφισμένε Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμε, εἶμαι βαθύτατα ἐγγνώμων πρὸς τὸν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας Κύριον, διότι ἐπέλεξεν εἰς ἐμὲ τὴν μεγάλην ταύτην τιμὴν καὶ τὴν ὑψίστην εὐλογίαν τοῦ νὰ παραδώσω εἰς χεῖρας ὑμῶν τοὺς οἴκους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι ἱστορικὴ ἡ στιγμή καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ διὰ τὸ ἔθνος. Ἐπειτα ἀπὸ μίαν περιπέτειαν, καθ' ἣν τὸ ἔθνος ἡμῶν διέτρεξε κρισιμοτάτας στιγμὰς καὶ ἔφθασε μέχρι τοῦ χελλοῦς τῆς ἀβύσσου, ἐρρυσάτο δὲ αὐτὸ ὁ Κύριος διὰ χειρῶν γενναίων, ἡ Ἐκκλησία ἤδη ἀπολαμβάνει πρώτη τοὺς καρποὺς τῆς ἐθνοσωτηρίου ἐκείνης ἐπεμβάσεως.

Τὰ φιλόχριστα καὶ θεοσεβῆ τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως αἰσθήματα καὶ ὁ διακαὴς πόθος ὅπως ἴδῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἀνορθουμένην καὶ ἀνερχομένην τὰς βαθμίδας τῆς μεγάλης καὶ ἁγίας αὐτῆς ἀποστολῆς, ἤγαγον ταύτην εἰς τὴν ἀπόφασιν ὅπως συγκροτηθῇ ἀριστίνδην Ἱεράν Σύνοδον πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν μεγάλων καὶ φλεγόντων τῆν Ἐκκλησίαν θεμάτων. Αὕτη δέ, ἐν πνεύματι ἁγίῳ συσκεφαμένη, παραδίδει ψῆφους κανονικαῖς καὶ νομίμοις ὡς πρῶτον αὐτῆς καρπὸν Προκαθημένον τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ὑμᾶς, Θεοφιλέστατε κ. Ἱερώνυμε. Τὴν σημασίαν καὶ ἀξίαν τῆς Συνοδικῆς ταύτης ἀποφάσεως ἐκτιμᾷ καὶ πανηγυρίζει σύμπας ὁ Ὀρθόδοξος Χριστιανικὸς κόσμος, ὁ ἐγγὺς καὶ ὁ μακρῶν καὶ δικαίως.

Διότι τοιαύτης ἀρετῆς καὶ ἀξίας Προκαθημένος «ἐπρεπεν Αὐτῷ». Ὁ κονστάλλωτος βίος σου, ἡ ἀκραφνῆς ὀρθόδοξος πίστις σου, ἡ ἐνδύτης μόρφωσίς σου, ἡ διορθόδοξος προβολή σου, τὸ ἐπιστημονικὸν σου κῆρος, αἱ οργανωτικαὶ σου ἱκανότητες καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἄλλων ἀρετῶν σου ἀνασύρονται σήμερον ἀπὸ τὸ μόνδιον καὶ τίθενται ἐπὶ τὴν λυχνίαν. Τὸ φῶς ἤδη λάμπει ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ ἴδωμεν τὰ καλά σου ἔργα καὶ δοξάσωμεν τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τὸν δόντα τοιαύτην δόξαν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ἐν τῇ πεποιθήσει, ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ Ὑμῶν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ γενικώτερον ἡ Ὀρθοδοξία θὰ εὖρη τὸν μιμητὴν τοῦ καλοῦ ποιμένος, τὸν ἀγρυπνὸν φύλακα τοῦ θησαυροῦ τῆς πίστεως καὶ τῶν ἱερῶν παραδόσεων, τὸν στοργικὸν πατέρα καὶ προστάτην Κλήρον τε καὶ Λαοῦ, ἅμα δὲ τὸν ἀδυστηρὸν ἐπιτιμητὴν παντὸς παρεκτροπομένου, δοξάζοντες ἐν ἐγνωμοσύνη ψυχῆς τὸ ὑπερύμνητον ὄνομα τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, μετὰ τοῦ μακαρίου Παύλου σοὶ λέγομεν : «Τὴν καλὴν παρακαταθήκην φύλαξον διὰ Πνεύματος Ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν Ὑμῖν» (Β' Τιμ. α', 14), «πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. Μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος. Ταῦτα μελέτα, ἐν τοῦτοις ἴσθι, ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ πᾶσιν. Τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ τὸν Θεὸν θὰ δοξάσῃς, τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν θὰ τιμήσῃς καὶ σεαντὸν σώσῃς καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου» (Α' Τιμ. δ', 13—16).

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος, βαθύτατα συγκινημένος, ἀπήνησεν ὡς ἐξῆς:

»Τὴν 23ην Ἰουνίου τοῦ ἡρωϊκοῦ ἔτους 1940, Σεβασμιώτατε ἅγιε Πρόεδρε, ἐπὶ τῶν ἰδίων τούτων βαθμίδων, ἴστατο τριακονταπενταετῆς διάκονος, ἄγνωστος τότε εἰς τοὺς πολλούς, ἀναμένων νὰ δεχθῆ τὸν ἱερατικὸν βαθμὸν τοῦ προσβυτέρου ἀπὸ τῶν τιμίων χειρῶν τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Χρυσάνθου. Προσφωνῶν τὸν χειροτονοῦντα ὁ μέλλον τότε ἱερεὺς εἶχεν εἶπει:

«Καλούμενος ἵνα ὑποβληθῶ ὑπὸ τὸν βαρύτερον τῆς ἱερωσύνης ζυγόν, δειλιῶ τὸ πρῶτον, ἀποβλέπων τὸ μὲν εἰς τὸ πρὸ ἐμοῦ πλατὺ σκάμμα καὶ τὰ προκείμενα μεγάλα ἀγωνίσματα, τὸ δὲ εἰς τὰς μικρὰς καὶ ἐξουθεμημένας ἰδικὰς μου δυνάμεις. Διότι ἀπὸ τὸν ἡλικιωμένον καὶ ἀσθενῆ ζητεῖται νὰ παρέχῃ θεραπείαν καὶ ἴασιν, ἀπὸ τὸν πτωχὸν καὶ ἐνδεῆ νὰ σκευάζῃ ἀφθόνως πλοῦτον καὶ δωρεὰς, ἀπὸ τὸν συντετριμμένον νὰ στηρίξῃ καὶ νὰ ποδηγετῆ, ἀπὸ τὸν ἰδιώτην τῷ λόγῳ νὰ σοφίσῃ εἰς σωτηρίαν, ἀπὸ τὸν προσκεκολλημένον τῇ γῇ νὰ ὀδηγῆ ἑαυτὸν καὶ τὸ ποίμνιον εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἀπὸ τὸν προσδεδεμένον τῷ κόσμῳ πολιτείαν νὰ διάγῃ οὐράνιον καὶ βίον ἀγγελικόν. Καὶ ὅταν αὐτοὶ οἱ Βασιλῆιοι καὶ οἱ Γρηγόριοι καὶ οἱ Χρυσόστομοι καὶ ἅπαν τὸ περικείμενον ἡμῖν νέφος τῶν ἁγίων τῆς Πίστεως οὐ μόνον δὲν ἐπεδιώκον, ἀλλὰ καὶ καλοῦμενοι καὶ πρὸς τοῦτο βιαζόμενοι, τρέμοντες ἔφευγον τὸ βάρος καὶ ἐξίσταντο, τί θὰ ἔπρεπε νὰ πράξωσιν οἱ οὐδὲ πόρρωθεν πρὸς τοὺς ἁγίους ὁμοιάζοντες καὶ οἱ μὴ κατορθοῦντες οὐ μόνον τοῦ Λεσπότου, ἀλλ' οὐδενὸς τῶν συνδοῦλων αὐτῶν νὰ γίνονται μιμηταί; Καὶ ὅταν τόσῃ ἐφ' ἑαυτοὺς ἁμαρτήσαντας περὶ τὸ ἔργον ἐπέσυραν τὴν θείαν ὀργὴν οὐ μόνον οἱ ἑαυτοῖς ἀρπάσαντες τὴν τιμὴν Λαθῶν καὶ Ἀβειρῶν καὶ Ναδάβ καὶ Ἀβιουδ, ἀλλὰ καὶ οἱ μὴ πρὸς αὐτὴν σπεύσαντες καὶ πρόδηλα ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐπὶ τὸ ἀξίωμα προαχθέντες, καὶ Σαούλ, καὶ Ἥλι καὶ Ἀαρὼν καὶ ὁ Θεόπτης αὐτός, ποῖα ἀπομένει ἀπολογία ἐπὶ τοὺς οὐ μόνον τῶν τόσων χαρισμάτων μὴ μετέχοντας, ἀλλ' οὐδὲ τῆς τοιαύτης ἰδιαζούσης ἄνωθεν κλήσεως ἀξιοθέντας;

Ἄλλ' ἰδοὺ αὐτὸς καὶ πάλιν ὁ Κύριος κομφίζει μου τὴν καρδίαν καὶ ἐνθαρρύνει με, ὅπως ἀνέλθω τὰς βαθμίδας ταύτας καὶ προσεγγίσω ἔτι μᾶλλον πρὸς τὸ ἀναίμακτον καὶ φοβερὸν τοῦτο θυσιαστήριον. Διότι Αὐτοῦ τὸ ἔργον καὶ Αὐτός, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, «οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον», παρέχει τὰς δωρεὰς αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς ἐργάτας τοῦ ἀμπελώνου αὐτοῦ, «ὅπως μὴ κωχῆσθαι πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ» τοῦ τιθεμένου τοὺς θησαυροὺς αὐτοῦ «ἐν ὀστρακίνοις σκευέσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἢ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν». Καὶ διότι ὁ Κύριος, ὁ ἀναδεικνύων ἐκ τῶν ἀλίμων τοὺς σοφοὺς ἀποστόλους καὶ ἐκ τῶν τελωνῶν τοὺς εὐαγγελιστὰς καὶ ἐκ τῶν γεωργῶν καὶ ποιμένων τοὺς θεοπνεύστους ἀνακτας καὶ προφῆτας, καὶ ἐκ τῶν διωκτῶν τοὺς ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος Αὐτοῦ μάρτυρας, δύναται νὰ

καταπέμψῃ καὶ ἐπ' ἐμὲ τὸ πανάγιον καὶ ζωοποιὸν Αὐτοῦ Πνεῦμα, τὸ τιθέμενον «τοὺς ποιμένας ποιμαίνειν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ», ἵνα δίδῃ λόγον ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματος τοῦ δούλου αὐτοῦ, ἐνεργῆ δυνάμεις ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ, ἐπισκιάξῃ καὶ ὀδηγῆ με εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν καὶ φωτίξῃ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθόν, ἐπιτελεῖν «ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ».

Ταῦτα εἶπε τότε ὁ διάκονος ἐκεῖνος. Ἐν τῷ μεταξύ, οὗτος βαστάσας τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας, κεκοπιακῶς ἐκ τῆς εἰκοσαετοῦς τραχείας ὁδοιπορίας, φέρων ἐπὶ τῶν ἀσθενικῶν ὤμων του τὸ βάρος καὶ τὰ στίγματα τοῦ πανδαμάτορος, μὲ καθημαγμένον τὸν χιτῶνα, ἐκ τῶν νυγμάτων τῶν τριβάλων καὶ τῶν παγίδων τῆς μακρᾶς ὁδοῦ, μετὰ δυνάμεων πλέον ἐξησθενημένων, ἴσταται καὶ πάλιν ἐπὶ τῶν ἰδίων τούτων βαθμίδων, ἀναμένων νὰ ἀναδεχθῆ ἐκ τῶν τιμίων ὤμων χειρῶν ἔτι μεγαλύτερον ἢ ὅσον ἤδη βαστάζει ὄγκον εὐθηνῶν καὶ ὑποχρεώσεων. Τὸ βῆμά του ἔχει βραχνῶσθῃ, ἐνῶ αἱ ἀνάγκαι ἀπαιτοῦν καλπασμόν, τὸ βλέμμα του ἔχει κάπως ἀμαρρωθῆ, ἐνῶ ἀπαιτεῖται ἀέτιος διορατικότης, ἢ ἀλκὴ του ἔχει παρέλθει, ἐνῶ τὰ σκάμματα ἐποπλασισάσθησαν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑψηλῶν καὶ εὐγενῶν ἀγωνισμάτων ηὐξήθη.

Ἐντεῦθεν, εἰς ἀκόμη δειωτέραν θέσιν εὐρίσκειται ὁ μετὰ φόβου καὶ τρόμου πολλοῦ ἀνερχόμενος αὐτὴν τὴν στιγμήν τὰς βαθμίδας ταύτας. Διότι καὶ ἂν ἀκόμη ὑποτεθῆ, ὅτι καὶ εἰς τὴν πραγματικότητά ὑπάρχον τὰ ὅσα προσόντα ἢ ἀγαθωσύνη τῆς Σεβασμιότητός σας πρὸ ὀλίγου περὶ ἐμοῦ ἀπηρτίμῃσε, καὶ πάλιν ἐπιβαρύνεται ἡ θέσις μου. Διότι ἡ ὑμέτερα Σεβασμιότης—καὶ ἡ περὶ αὐτὴν χορεία τῶν ἀγιωτάτων Ἀρχιερέων—ἐρχεται νὰ προσθήσῃ καὶ ἄλλα ἐπ' ἐμοῦ χρέη, καθιστῶσά με ὀφειλέτην κατάχρεων, ὅταν καὶ τὰ παλαιὰ μένον ἐν πολλοῖς ἀνεξόφλητα. Ἐὰν δὲ ὅσα ἢ Σεβασμιότης σας μοι ἀπέδωκε δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν πραγματικότητά, πρᾶγμα τὸ ὅποιον φοβοῦμαι ὅτι συμβαίνει, τότε ἡ θέσις μου καθίσταται ἔτι δειωτέρα. Διότι ἐπιφορτίζομαι καὶ μὲ νέα βάρη, ὄχι μόνον κατάχρεως ὢν, ἀλλὰ καὶ μὴ ἔχων οὐδεμίαν προοπτικὴν ἐξοφλήσεως.

Ἐὰν, παρὰ ταῦτα, Σεβασμιώτατε, ἢ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἡμῶν ἀγάπη καὶ ἢ εἰς τὸ ὀρθόδοξον δόγμα ἀφοσιώσις μου μὲ ὠθοῦν νὰ ἀναδεχθῶ τὰς ἐπιτιθεμένας ἐπὶ τῶν ὤμων μου νέας εὐθύνas, εἶναι διότι πιστεύω ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὴν ἀμέριστον ἐνίσχυσιν καὶ βοήθειαν τοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἀπευθύνοντος τὸ κέλευσμα, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ὀλόφρονον συμπαράστασιν πάντων τῶν δυναμένων νὰ στρατευθῶσιν, ἐχόντων ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς των καὶ τοὺς λοιποὺς ποιμένας καὶ διδασκάλους των. Τὸ ἐπιχειροῦμενον σήμερον τόλμημα θὰ εἶναι τότε δυνατὸν νὰ ἀποβῆ εὐλογία, ὄχι μόνον διὰ τὸν ἀλαλαβόντα τὸ ὑψηλὸν τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὸ Ἔθνος».

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς χειροτονίας, ἢ ὅποια διεξήχθη εἰς ἀτμόσφαιραν βαθυτάτης κατανύξεως,

τὸ πυκνὸν ἐκκλησίασμα ἀνεφώνει «ἄξιος». Εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου μας ἦτο ἐκδηλὸς ἡ ζωηρὰ συγκίνησις του. Βαθὺ συναίσθημα κατανύξεως καὶ πνευματικῆς ἀγαλλιάσεως κατεῖχε τὸν Βασιλέα ἡμῶν Κωνσταντῖνον, τὴν Βασίλισσαν—Μητέρα Φρειδερίκην, τὴν πριγκίπισσαν Εἰρήνην καὶ ἅπαντα τὸν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ἱεροῦ ναοῦ λαόν, διότι αἱ ἀρεταὶ καὶ αἱ ἰκανότητες τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου μας ἐγγυῶνται καρποφόρον καὶ λαμπρὰν πρωθιερarchικὴν διακονίαν ἐπ' ἀγαθῶ καὶ εὐκλείᾳ τοῦ Ἔθνους καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὡς καὶ συμπάσης τῆς Ὁρθοδοξίας.

Η ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΙΣ

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος μετέβη τὴν 17ην Μαΐου ἐ. ἔτους, περὶ ὥραν 11ην μ.π., εἰς τὰ Ἀνάκτορα Τατοῦ, ὅπου ἔδωκ ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντῖνου τὴν νεομισμένην Διαβεβαίωσιν.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ἐπιβαίνων αὐτοκινήτου τῆς Αὐλῆς μετὰ κυανοῦ Στέμματος, ἀνεχώρησεν ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Μεγάρου συνοδουόμενος ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνου, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνοῦ, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, Εἰρήνης κ. Ἀντωνίου, Κυθήρων κ. Μελετίου, Διδυμοτείχου καὶ Ὀρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου, τοῦ ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν κ. Κ. Καλαμποκιᾶ, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὀργανισμῶν καθηγητοῦ κ. Μάρκου Σιώτου καὶ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πανοσ. ἀρχιμ. Σεβαστιανοῦ Ἀσπιώτη.

Ἡ ἐπὶ τῇ Διαβεβαίωσει τελεσθεῖσα εἰδικὴ Ἱερὰ Ἀκολουθία ἔχει ὡς ἑξῆς :

Διάκονος

Εὐλόγησον, Δέσποτα.

Μακαριώτατος

Εὐλογητὸς ὁ Θεός...

Χορὸς

Χριστὸς Ἀνάστη... (τρὶς).

Διάκονος

*Δόξα Πατρὶ... Παναγία Τριάς... Δόξα Πατρὶ...
Πάτερ ἡμῶν...*

Μακαριώτατος

Ὅτι Σοῦ ἐστίν...

Χορὸς

Ἀμήν.

Διάκονος

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως ἡμῶν Κωνσταντῖνου, τῆς εὐσεβεστάτης... καὶ πάσης Ἀρχῆς καὶ Ἐξουσίας τοῦ Ἔθνους.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς ἡμῶν Συνόδου.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἱερωνύμου καὶ τῆς ἐν Θεῷ βοηθείας καὶ ἀντιλήψεως αὐτοῦ.

Μακαριώτατος

Ὅτι ἐλέημων...

Χορὸς

Ἀμήν.

Μακαριώτατος

Μεγαλειότατε,

«Διαβεβαιωῦμαι ἐπὶ τῇ Ἀρχιερωσόνῃ μου, ὅτι θέλω ἐκπληρώσει τῇ Θεῷ Χάρτι τὰ Ἀρχιερατικά μου καθήκοντα μετὰ πάσης σπουδῆς καὶ δυνάμεως, τηρῶν ἀπαρασαλεύτως τοὺς Θεῖους καὶ Ἱεροὺς Ἀποστολικοὺς καὶ Συνοδικοὺς Κανόνας καὶ τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις. Διαβεβαιοῦ δὲ ἐπὶ τῇ Ἀρχιερωσόνῃ μου πίστιν εἰς τὴν ὑμετέραν Μεγαλειότητα, τὸν Συνταγματικὸν Βασιλέα, εὐπειθειαν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Βασιλείου.»

Μακαριώτατος

Ἀπόλυσις.

Χορὸς

Ἀμήν.

Μετὰ τὴν Διαβεβαίωσιν ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἐδέχθη τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ δὲ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Μεγαλειότατον εἶπεν ὅτι ὁ καλὸς Θεὸς Τοῦ ἐπεφύλαξε τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ ἴδῃ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Του τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς ἀπήντησεν : «Εὐχαριστῶ τὸν Θεόν».

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΩΣ

Κατερχόμενος ἐκ τῶν Ἀνακτόρων Τατοῦ διὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως, ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος ἐπεσκέφθη μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀργανισμῶν κ. Καλαμποκιᾶ καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸν ἀσθενοῦντα καὶ νοσηλευόμενον εἰς τὸ νοσοκομεῖον «Ἐρυθρὸς Σταυρὸς» πρῶν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον καὶ ἐζήτησε τὴν εὐχὴν του πρὶν ἢ ἐνθρονισθῆ. Ὁ πρῶν πολίτης Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χρυσόστομος ὑπεδέχθη τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπον κ. Ἰερώνυμον μετὰ πολλῆς συγκινήσεως,

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας κ. Καλαμποκιᾶ καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸ τῶν Ἀνακτόρων Τατοῦ μετὰ τὴν τελετὴν τῆς Διαβεβαιώσεως.

τὸν ἐνηγκαλίσθη καὶ τοῦ ἠύχθη εὐδωσιν τοῦ ἔργου του.

Ἡ τελετὴ τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου ἐγένετο τὴν 17ην Μαΐου ἐ. ἔτους εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν Ἀθηνῶν μετὰ πάσης λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπειας. Εἰς ταύτην παρέστησαν ὁ Ἀδύναρχος κ. Λ. Παπάγος ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου, ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κόλλιας καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος καὶ πολλοὶ Ἱεράρχαι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Κρήτης καὶ τῆς Δωδεκανήσου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μελίτων ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νουβίας κ. Συνέσιος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, ὁ Ἐξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Τιβεριάδος κ. Ἀνατόλιος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Τριμυθοῦντος κ. Γεώργιος ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ. Μακαρίου, ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ. Εὐγένιος, ἐκπρόσωποι ξένων Δογμάτων, οἱ πρῶην Πρωθυπουργοὶ κ.κ. Νόβας καὶ Παρασκευόπουλος, ἡ ἡγεσία τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων καὶ μέλη τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, οἱ Μεγαλόσταυροὶ τῶν Βασιλικῶν Ταγμάτων Σωτήρος, Γεωργίου Α' καὶ Φοίνικος, αἱ Σύγκλητοι τῶν Ἀνωτάτων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων, ἀντιπρόσωποι ξένων κρατῶν, ἀντιπρόσωποι τῶν δικαστικῶν καὶ πολιτικῶν Ἀρχῶν καὶ πλῆθος κόσμου.

Πρὸ τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ εἶχον παραταχθῆ τιμητικὸν ἀπόσπασμα καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ Στρατοῦ πρὸς ἀπόδοσιν τιμῶν. Χιλιάδες εὐσεβῶν εἶχον κατακλύσει τὴν πλατεῖαν Μητροπόλεως καὶ τὰς πέριξ ὁδοὺς διὰ νὰ χαιρετήσουν καὶ ἐπευφημήσουν τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπόν μας.

★

Τὴν 12.15 μ.μ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν, ἀφίχθη εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν, ἐπευφημηθεὶς ζωηρῶς ὑπὸ τοῦ συγκεντρωθέντος πλῆθους, τὸ ὅποιον ἀνεφάνει «ἄξιος, ἄξιος». Εἰς τὴν πύλην τοῦ ναοῦ περιβληθεὶς τὸν ἀρχιερατικὸν μανδύαν καὶ κρατῶν τὴν ποιμαντορικὴν ράβδον, ὁ Μακαριώτατος ἠσπάσθη τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ κατηρθύνθη ὑπὸ τὰς ζωηρὰς ἀναφωνήσεις τοῦ ἐκκλησιασματος «ἄξιος, ἄξιος» εἰς τὸ Ἱερὸν Βῆμα, ὅπου ἀφοῦ ἠσπάσθη τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν περιεβλήθη τὸ ἐπιτραχήλιον καὶ τὸ ὠμοφόριον. Ἀκολούθως ἐξῆλθεν εἰς τὸ μέσον τοῦ ναοῦ καὶ ἠλόγησε τὸν λαόν, τοῦ χοροῦ ψάλλοντος τὸ «Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα».

Μετὰ ταῦτα ὁ Μακαριώτατος ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐτελέσθη ἡ ἐξῆς ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει εἰδικὴ Ἱερὰ Ἀκολουθία :

Διάκονος

Εὐλόγησον, Δέσποτα.

Μακαριώτατος

Εὐλογητὸς ὁ Θεός...

Χορὸς

Χριστὸς Ἀνέστη... (τρὶς).

Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν...

Ὅτε καταβάς...

Δόξα... Καὶ νῦν... Πάντα χορηγεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον...

Διάκονος

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα ἔλεός Σου...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν ἹΕΡΩΝΥΜΟΥ, τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων, τῶν τε ἐνδημούντων καὶ τῶν ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις αὐτῶν.

Μακαριώτατος

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εὐσεβεστάτου Βασιλέως ἡμῶν Κωνσταντίνου, τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλείσης ἡμῶν Ἀννης-Μαρίας, τῆς εὐσεβεστάτης Διαδόχου Αὐτῶν Ἀλεξίας, καὶ τῆς εὐσεβεστάτης Βασιλείσης Μητρὸς Φρειδερίκης, παντὸς τοῦ Παλατίου, πάσης ἐν τῷ Κράτει Ἀρχῆς καὶ Ἐξουσίας, τοῦ κατὰ ξηρὰν, ἀέρα καὶ θάλασσαν φιλοχρίστου Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ παντὸς τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους.

Διάκονος

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...

Μακαριώτατος

Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός...

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ὡς ἀνωτέρω Ἱερᾶς Ἀκολουθίας ὁ Ἀρχιεραγματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πανοσ. ἀρχιμανδρίτης Σεβαστιανὸς ἀνέγνωσεν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ βιβλίου τὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ παρόντος φύλλου δημοσιευομένην Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον πρὸς τὸν ἱερὸν κλῆρον καὶ τὸ χριστεπώνυμον πλῆρωμα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, καθὼς καὶ τὸ ἐν τοῖς πρόσθεν ἀναδημοσιευόμενον Βασιλικὸν Διάταγμα «περὶ καταστάσεως καὶ ἀναγνωρίσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Κυρίου Ἱερωνύμου».

Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος εἶπεν ἀπὸ τοῦ θρόνου τὸν εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος φύλλου δημοσιευόμενον βαρυσήμαντον καὶ ἐμπνευσμένον ἐνθρονιστήριον λόγον, εἰς τὸν ὅποιον ἐξέθεσε μακρόπινον πρόγραμμα ἀνακαινίσεως τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ Μακαριωτάτου ἐκάλυψαν αἱ ἐνθουσιώδεις ἀναφωνήσεις «ἄξιος, ἄξιος» ὑπὸ τῶν παρακολουθούντων τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως.

Ἀκολούθως ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μελίτων, ὅστις ἐκάθητο ἐκ δεξιῶν τοῦ

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος μεταβλίνων μετὰ τὴν ἐνθρόνισιν εἰς τὸ Ἀρχιεπισκοπικὸν Μέγαρον συνοδεῖται ὑπὸ ἄλλων Ἀρχιερέων, κληρικῶν καὶ εὐσεβῶν Χριστιανῶν.

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου εἰς παρακείμενον θρόνον ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Ἀθηναγόρου, προσεφώνησε τὸν Προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

«Μακαριώτατε, σεπτῇ ἀποφάσει καὶ ἐντολῇ τοῦ Παναγιωτάτου τε καὶ Θειοτάτου Δεσπότη καὶ Αἰθέντου ἡμῶν, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Ἀθηναγόρου τοῦ Α' καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, παριστάμεθα ἐξαοχικῶς ἐνταῦθα κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην στιγμήν, καθ' ἣν ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης ἀναλαμβάνει εἰς τὰς Ἀγίας καὶ Τιμίας Αὐτῆς χεῖρας τοὺς οἴκους τῆς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κομίζοντές σοι καὶ τῇ Ἀγιωτάτῃ ἐνταῦθα Ἐκκλησίᾳ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Ἀγάπης, τῆς τιμῆς καὶ τῆς εἰρήνης, τῆς Σεπτῆς Κορυφῆς τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Μητρὸς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας.

Καὶ εἶναι εὐλογος ἡ παρουσία ἡμῶν ἐνταῦθα κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην στιγμήν.

Πρῶτον, διότι τοῦτο ὑπαγορεύει τὸ Μητρικὸν φίλτρον καὶ τὸ χρέος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας.

Δεύτερον, διότι μέγα τμήμα τοῦ ποιμνίου τοῦ Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου εὐρηται, ἐν διοικητικῇ ἀφομοίῳσει, ἐμπειπιστευμένον τῇ πνευματικῇ χειραγωγίᾳ τῆς κατὰ Ἑλλάδα Ἐκκλησίας.

Τρίτον, διότι ὡς Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ δὴ ὡς Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εὐρισκόμεθα ἐν πορείᾳ πρὸς τὸν σύγχρονον κόσμον, πρὸς τὸν ἀνθρώπων τοῦ αἰῶνος μας, πρὸς τὰ ἐπείγοντα καὶ ἀγωνιώδη αἰτήματά του καὶ εἶναι ἡ ὥρα νὰ συμπορευθῶμεν ὁμοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν Κύριόν του καὶ Κύριον ἡμῶν.

Αἱ Ἀθῆναι τοῦ Ἀποστόλου Παύλου ἐξαοχολοθοῦν νὰ εἶναι καὶ μετὰ τόσους αἰῶνας ἡ ἀντιπροσωπευτικὴ εἰκὼν τοῦ πνευματικοῦ γεγονότος τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος. Δυστυχῶς ὑπάρχει εἰσέτι, πρὸς ὄνειδος ἡμῶν τῶν Χριστιανῶν, τῆς νάρκης μας, τῆς δειλίας μας, τῆς πατραγαθίας μας, τῶν διαρρέσεών μας καὶ τῆς μισαλλοδοξίας μας ἐν μέσῳ τοῦ συγχρόνου κόσμου βωμὸς τῷ «Ἀγνώστῳ Θεῷ».

Καὶ καλούμεθα ὡς ὑπεύθυνος Ὁρθοδοξία συνεχίστρια τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου νὰ κηρύξωμεν Χριστὸν «ἐσταυρωμένον καὶ Ἀναστάντα, Θεοῦ δόναμιν καὶ Θεοῦ σοφίαν».

Εἰς τοιαύτην μεγάλην καὶ κρίσιμον στιγμήν καλεῖσαι ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Ἀποστόλου, ἐπὶ τὸν Ἄρειον Πάγον, ἵνα κηρύξης μετὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Ἐδαγγελισμὸν καὶ Ἀγάπην καὶ Εἰρήνην τοῖς ἐγγυῶν καὶ τοῖς μακρῶν.

Λάβε τὴν βακτηρίαν ταύτην ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ διαδόχου τοῦ Πρωτοκλήτου καὶ τῆς μακροαίῳνος καὶ ἀδιακόπου σειρᾶς τῶν Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως, βακτηρίαν δυνάμεως καὶ παραμυθίας καὶ ἔντεινε ἐν τῷ ἐνδοναμοῦντί σε Χριστῷ καὶ ἀρχιεράτενε ἐν μέσῳ τοῦ πιστοῦ καὶ περιουσίῳ τούτου λαοῦ».

Ἀπαντῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος, λίαν συγκινημένος, εἶπεν ὅτι ἤκουσε μὲ πολλὴν συγκίνησιν τοὺς λόγους καὶ τὰς ὑποθήκας.

«Αἱ ὑποθήκαι, συνέχισεν ὁ Μακαριώτατος, αἱ ὁποῖαι διαβιβάζονται ἐκ μέρους τῆς Κορυφῆς τῆς Σεπτῆς Ἐκκλησίας εἶναι βαρῦταται. Ἀλλὰ χάριτι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Ἱεραρχίας καὶ τῆ βοήθειᾳ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, ἔχω τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ αἴσιον τέραμα.

Παρακαλῶ, Σεβασμιώτατε, νὰ διαβιβάσετε εἰς τὴν Αὐτοῦ Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχη τὰς εὐχαριστίας μου, τὰ σέβη μου καὶ τὴν ἀφοσίωσιν ἐμοῦ, ὁλοκλήρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ».

Μετὰ ταῦτα, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος εἶπε τὴν Ἀπόλυσιν: «Ὁ ἐν εἶδει πυρίνων ἄγλωσσῶν οὐρανόθεν καταπέμψας τὸ Πανάγιον Πνεῦμα...», ὁ δὲ χορὸς ἐψάλεν ἀμέσως μετὰ ταῦτα τὴν φῆμιν τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τὸ Πολυχρόνιον τοῦ Βασιλέως.

Ληξάσης οὕτω τῆς τελετῆς τῆς ἐνθρονίσεως, ὁ Αὐλάρχης κ. Α. Παπάγος, ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἠσπάσθησαν τὴν δεξιὰν τοῦ Μακαριωτάτου καὶ συνεχάρησαν αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει, τὸ αὐτὸ δὲ ἐπραξάν καὶ πάντες οἱ λοιποὶ ἐπίσημοι καὶ τὸ εὐσεβὲς ἐκκλησίασμα.

Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν, τῶν λοιπῶν Ἀρχιερέων, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, τοῦ ἐκκλησιάσματος καὶ τοῦ ἔξω τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ συνηγμένου πλήθους τῶν εὐσεβῶν, μετέβη εἰς τὸ μέγαρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ ὁποῦ ἐδέχθη τὰ εὐχετικά συγχαρητήρια τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ μέχρι τῆς 3.30 μ.μ.

Ὁ εὐσεβὴς ἐλληνικὸς λαὸς, γνωρίζων τοὺς ὀραματισμοὺς τοῦ ἀσκητοῦ καὶ λογίου Ἀρχιεπισκόπου του, μετέσχεν ἀθρόως καὶ αὐθορμήτως εἰς τὰς λαμπρὰς τελετὰς τῆς χειροτονίας καὶ τῆς ἐνθρονίσεως Αὐτοῦ, βροντοφωνήσας ἐκ βάθους καρδίας «ἄξιος, ἄξιος» καὶ εὐχηθεὶς ὁλοψύχως ὅπως συνδέσῃ τὸ ὄνομά Του μὲ ἔργα μεγάλα καὶ δημιουργικά, μὲ ἡμέρας μεγαλείου καὶ δόξης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁλοκλήρου τῆς Ὁρθοδοξίας.

ΛΗΘΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ

Μετὰ τὸ πέρας τῆς τελετῆς τῆς ἐνθρονίσεως ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐδήλωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Ἐπιθυμῶ καὶ δημοσίᾳ νὰ ἐκφράσω τὴν ζωηρὰν μου συγκίνησιν καὶ τὴν βαθυτάτην ἐγγνωμοσύνην πρὸς τὸν λαὸν μας, ὁ ὁποῖος πανδήμως ἔσπευσε μὲ τόσον

ἐνθουσιασμόν νὰ ἐκφράσῃ τὰ αἰσθήματά του τόσον διὰ τὴν ἐκλογὴν μου ὅσον καὶ διὰ τὴν χειροτονίαν μου. Θέλω νὰ εὐχαριστήσω ὅλους ἰδιαίτερος σὰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Τύπου, οἱ ὁποῖοι εἰς τόσους κόπους ὑπεβλήθητε διὰ τὴν ἐπὶ τῶν σχετικῶν γεγονότων ἐνημέρωσιν τοῦ κοινοῦ.

Ὅπως εἶπα πρὸ ὀλίγου εἰς τὸν ἐνθρονιστήριόν μου, ἐπικαλοῦμαι ὅλων τῶν Ἑλλήνων τὴν βοήθειαν εἰς τὸ μέγαλον ἀναγεννητικὸν ξεκίνημα διὰ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τὴν ὠλοκληρωμένην ἐκπλήρωσιν τοῦ ἱεροῦ προορισμοῦ της. Σεῖς, οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Τύπου, ἔχετε τὴν δυνατότητα νὰ βοηθήσετε εἰς αὐτὸ τὸ ἔργον, κατὰ τρόπον πολὺ ἀποτελεσματικώτερον ἀπὸ πολλοὺς ἄλλους. Δι' αὐτὸ θὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχὴς νὰ συναντῶμεθα ἀπὸ κοινοῦ τοῦλάχιστον μίαν φορὰν τὴν ἐβδομάδα.

Παρακαλῶ νὰ καταστήσετε γνωστὸν, ὅτι εἶμαι εἰς τὴν διάθεσιν ὅλων, ἀλλ' ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους: Πρῶτον, ὅτι τὰ ζητήματα, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐπικαλοῦνται τὴν συμπαράστασίν μου εἶναι γενικῆς φύσεως καὶ ἀποβλέπουν εἰς τὸ κοινὸν καλόν. Δεύτερον

δέ, ἂν πρόκειται περὶ ἀτομικῶν προβλημάτων, ὅτι ἔχει ἐξαντληθῆ πᾶσα ἄλλη δυνατότης, χωρὶς νὰ ἐπιτενηθῆ ἀποτέλεσμα, ἐνῶ τὸ ζήτημα εἶναι καὶ νόμιμον καὶ ἠθικόν. Οἱ δύο αὐτοὶ ὅροι ἀποβλέπουν εἰς τὸ νὰ μὴ κατατρίβεται ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας μετ' λεπτομερείας, διότι, ὅπως θὰ ἔγινε φανερόν ἀπὸ τὸν ἐνθρονιστήριόν μου, τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα τὸν ἀπασχολοῦν, εἶναι τόσον πολλὰ καὶ τόσον μεγάλα, ὥστε καὶ ἂν τὸ ἡμερονύκτιον εἶχε 48 ὥρας, καὶ πάλιν θὰ ἦτο ἀνεπαρκές.

Τέλος, ὅσοι νομίζουν ὅτι εἶναι εἰς θέσιν κατὰ ἓνα οἰονδήποτε τρόπον νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν μεγάλην αὐτὴν προσπάθειαν τῆς Ἐκκλησίας παρακαλῶ νὰ στείλουν εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν (Τμῆμα Ἀλληλοβοηθείας) ἓνα σημειώματά των, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἀναφέρουν τὸ ὄνοματεπώνυμον, τὴν ἡλικίαν, τὴν οικογενειακὴν τὴν κατάστασιν (ἔγγαμος ἢ ἀγαμος), τὸ εἶδος τῆς ἐργασίας εἰς τὴν ὁποῖαν δύνανται νὰ ἐργασθῶν καὶ τὰ μορφωτικὰ προσόντα των. Δὲν χρειάζεται νὰ προσθέσωμεν, ὅτι πρόκειται περὶ ἐθελοντικῆς καὶ ὄχι ἐμμίσθου ἐργασίας».

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἀσπαζόμενος τὸν Σταυρὸν κατὰ τὴν εἰς Ἀρχιερεὰ χειροτονίαν τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος ἐγεννήθη εἰς τὸ χωριὸν Ἰστέρνια τῆς Τήνου τὸ ἔτος 1905. Υἱὸς ναυτικῆς οἰκογενείας ἔμεινεν ὄρφανός πρὶν ἢ γεννηθῆ. Ἐγεννήθη 6 μῆνας μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του καὶ ἀνετρέφη ὑπὸ τῆς εὐσεβοῦς μητρὸς του, ἡ ὁποία παραμείνασα χήρα ἀφωσιώθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν ἀνατροφὴν αὐτοῦ. Ἐφοίτησεν ὡς ὑπότροφος εἰς τὴν Ριζάρειον Σχολὴν, ὁπόθεν ἀπεφοίτησεν ἀριστοῦχος. Τὸ 1924 ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν ἐξ ἧς ἔλαβε πτυχίον μετὰ τὸν βαθμὸν ἄριστα. Πρωτεύσας εἰς σχετικὸν διαγωνισμὸν ἀπεστάλη ὡς ὑπότροφος τοῦ Μανουσείου Κληροδοτήματος δι' εὐρυτέρας σπουδὰς εἰς Γερμανίαν καὶ Ἀγγλίαν. Ἐπιστρέψας ἐκεῖθεν μετὰ μακρὰς καὶ γονίμους σπουδὰς ἀνεκηρύχθη διδάκτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μετὰ τὸν βαθμὸν ἄριστα καὶ τὸ αὐτὸ ἔτος ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσάνθου διάκονος, διορισθεὶς γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐκ τῆς θέσεως ταύτης ἀπελύθη ὑπὸ τῆς κατοικητικῆς Κυβερνήσεως τὸν Νοέμβριον τοῦ 1941, ὑπῆρξε δὲ οὕτω ὁ μόνος κληρικὸς τὸν ὁποῖον ἡ κατοικητικὴ Κυβέρνησις Τσολάκογλου ἀπέλυσε ἐκ τῆς θέσεώς του. Πολὺ πρὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ Ἑλληνοϊταλικοῦ πολέμου ἐξεπόνθησε σχέδιον δημιουργίας ὀργανώσεως πρὸς συμπαραστάσιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν ἀγωνιζόμενον λαόν. Τὴν 28ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1940 τὸ ὑπέβαλεν εἰς τὸν τότε Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσάνθον, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀνέθεσε τὴν ἐξ ἀρχῆς διοργανώσιν τῆς Προνοίας Στρατιώτου, ἡ ὁποία ἐξευλίχθη κατόπιν εἰς τὸν Ἔθν. Ὀργ. Χριστ. Ἀλληλεγγύης (ΕὐΧΑ). Κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τῆς Κατοχῆς εἰργάσθη ὡς ἐφημέριος τοῦ Νοσοκομείου Εὐαγγελισμὸς καὶ ταυτοχρόνως εἰς τὴν διοργανώσιν συσσιτίων καὶ ἄλλης βοήθειας εἰς τοὺς ἀπόρους καὶ κυρίως εἰς τὰ παιδιὰ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διοργανώσας τὸ «Δέμα ἐπαναπατρισμῶν». Ἠγήθη ὡσαύτως τῆς ἐξορμήσεως πρὸς ἀνοικοδόμησιν τῶν καταστραφέντων χιλίων Ναῶν καὶ ἐπρωτοστάτησεν εἰς τοὺς ἀγῶνας διὰ τὸν ἐπαναπατρισμὸν τῶν ἀρπαγέντων ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν χιλιάδων ἑλληνοπαίδων.

Ἀπὸ τοῦ 1950 — 1956 ὑπῆρξε Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς ὑπὸ τὸν ἀειμνήστον Ἀθηνῶν Σπυριδωνά Ἐπιτροπῆς Ἀπελευθερώσεως τῆς Κύπρου. Τὸ 1959 ἐξελέγη τακτικὸς καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ποιμαντικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης διατηρήσας συγχρόνως τὰς εὐθύνas τοῦ Πρωθυερέως τῶν Ἀνακτόρων. Ἀπὸ τοῦ 1954 ἀποτελεῖ μέλος τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἄλλων Ἐπιτροπῶν αὐτοῦ.

Ἀντεπροσώπευσεν πολλάκις τὴν Ἑλλαδικὴν Ἐκκλησίαν εἰς διάφορα διεθνή συνέδρια εἰς Γερμανίαν,

Ἀγγλίαν, Ὀλλανδίαν, Γαλλίαν, Ἰταλίαν, Βέλγιον, Δανίαν, Αὐστρίαν, Ρωσσίαν. Μετέβη ὡσαύτως ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἀμερικὴν, Ἀφρικὴν, Αἴγυπτον, Οὐγκάντα, Σουδάν, Ἀγίους Τόπους, Νιγηρίαν, Ἰορδανίαν, Λίβανον καὶ Ἰνδίας.

Πολύγλωσσος, θεωρεῖται εἰς ἐκ τῶν πολυγλωσσῶν τέρων ἑλλήνων κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως καὶ ἐντεῦθεν. Τὰ ἔργα του διακρίνονται εἰς ἐπιστημονικά, μεταφραστικά καὶ οἰκοδομικοῦ χαρακτῆρος.

Τὰ κυριώτερα ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ εἶναι τὰ ἐξῆς: 1) Τὰ χρονολογικὰ ζητήματα τοῦ Σταυροῦ καὶ τῶν μονογραμμῶν..., Ἀθήναι 1939 (ἐναίσιμος ἐπὶ διδακτορία διατριβή). 2) Ἡ χριστιανικὴ ἀνατροφή τῶν παιδῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῶν κατακομβῶν, Ἀθήναι 1939. 3) Ἡ ἀμοιβὴ καὶ ἡ συντήρησις τῶν κληρικῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ, Ἀθήναι 1940. 4) Μηνύματα ἀγάπης, Ἀθήναι 1950. 5) Τὸ ἐθνουσιαστικὸν στοιχεῖον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Μαρτύρων, Ἀθήναι 1952. 6) Λουκάς ὁ Νοταρᾶς, ὁ πρῶτος ἐθνομάρτυς, Ἀθήναι 1953. 7) Ἡ ψῆφος τῶν κληρικῶν. Ἡ ἱστορικοκανονικὴ ἄποψις, Ἀθήναι 1954. 8) Ἐγκόλπιον προσκοπικῶν προσευχῶν, Ἀθήναι 1954. 9) Ἡ θέσις τῶν λαϊκῶν ἐντὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁργανικοῦ κατὰ τὸ Κανονικὸν Δίκαιον τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθήναι 1956. 10) Ἰδιάζουσα περίπτωσις «ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας». Ἡ Θεία Εὐχαριστία μεταφερομένη ὑπὸ μὴ χριστιανῶν γυναικῶν, Ἀθήναι 1956. 11) Ἡ κανονικὴ ἄποψις περὶ τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων (Intercommunio), Ἀθήναι 1957. 12) Προβλήματα «ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας», Ἀθήναι 1957. 13) Ἡ ἀπὸ κανονικῆς ἀπόψεως ἀξία μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν ἐπὶ Φραγκοκρατίας καὶ Ἐνετοκρατίας, Θεσσαλονίκη 1957. 14) Διάλογος ἐκ τῆς κατὰ τὸν Β' αἰῶνα τελετῆς τοῦ βαπτίσματος, Ἀθήναι 1957. 15) Ἡ πολιτικὴ τοῦ ρωμαϊκοῦ κράτους ἐναντι τῶν χριστιανῶν, Ἱεροσόλυμα 1957. 16) Ὁδηγὸς τῆς ἐπισκεπτρίας, Ἀθήναι 1957. 17) Περὶ τοῦ κύρους τῆς Ἱερωσύνης τῶν Ἀγγλικανῶν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, Ἀθήναι 1958. 18) Ἡ ἐπὶ τὴν νίκην πεποιθήσις τῶν πρώτων χριστιανῶν ὡς ἱεραποστολικὴ δύναμις, Ἀθήναι 1958. 19) Ἡ ἐλευθερία καὶ ὁ καταναγκασμός εἰς τὰ προβλήματα τῆς διαδόσεως τῆς πίστεως, Θεσσαλονίκη 1960. 20) Αἱ πρὸς ἀλλήλους σχέσεις τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, Θεσσαλονίκη 1960. 21) Ἡ θέσις τοῦ αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ, Θεσσαλονίκη 1960. 22) Ἡ συνήθεια ἐν τῷ νεωτέρῳ Κανονικῷ Δικαίῳ, ἡ φύσις, ἡ ἐπίδρασις τῆς καὶ αἱ σχέσεις τῆς πρὸς τὸ ἔθιμον, Θεσσαλονίκη 1961. 23) Αἱ ἐν Ρώμῃ ἵπποδρομίαι πρὸ τῆς παρὰ τὴν Μουλβίαν Γέφυραν μάχης. Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Μ. Κων-

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμον

Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν

Ἀπὸ κλίνης ἀσθενείας συγχαίροντες ἐπὶ ἐκλογῇ
καὶ χειροτονίᾳ ὑμῶν ὡς Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
ἀσπαζόμεθα Ὑμᾶς ἐν Κυρίῳ καὶ εὐχόμεθα ὅπως ὁ
Δομήτωρ τῆς Ἐκκλησίας ἐνισχύη καὶ κρατύνη τὴν
Ὑμετέραν Μακαριότητα ἐν τῇ νέᾳ Αὐτῆς διακονίᾳ.

† Ὁ Πρῶν Ἀθηνῶν Χρυσόστομος

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμον

Ἀθήνας

Γηθοσύνως πάνυ χαιρετίζοντες ἐκλογὴν Ὑμε-
τέρας λίαν ἀγαπητῆς Μακαριότητος Ἀρχιεπισκο-
κῶν θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, εὐχόμεθα
ἐκ βαθέων Κύριος στηρίξη, ἐνισχύη Αὐτὴν παν-
σθενουργῶ Αὐτοῦ δυνάμει εἰς πολυεύθυνον ἔργον
Αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῶ Ἐκκλησίας.

† Πατριάρχης Ἀθηναγόρας

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμον

Ἀθήνας

Ἐπὶ ἐκλογῇ καὶ ἐνθρονίσει Ἀρχιεπισκοπικὸν
Θρόνον Ἀθηνῶν συγχαίροντες θερμῶς, εὐχόμεθα
εὐλογημένην ἀνωθεν Πρωθιεραρχικὴν διακονίαν.

† Πατριάρχης Μάξιμος

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμον

Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐκλογῆς καὶ ἀναρρήσεως Ὑμετέρας
Μακαριότητος ἢ Ἁγία Ἐκκλησία Ἀλεξανδρείας
Σᾶς συγχαίρει ἐγκαρδίως εὐχομένη ὅπως ἡ ἀρχι-
επισκοπικὴ διοίκησις Ὑμῶν ἀποτελέσῃ νέαν ἐποχὴν
διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὁλόκληρον
τὴν Ἑλλάδα. Πολλὰ τὰ ἔτη Σας, Μακαριώτατε.

† Ὁ Λεοντοπόλεως Κωνσταντῖνος, Τοποτηρητὴς
τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου Ἀλεξανδρείας

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμον

Ἀθήνας

Ἐγκαρδίως συγχαίροντες Ὑμετέραν Μακαριό-
τητα ἐπευχόμεθα μακρὰν καὶ καρποφόρον ποιμαντο-
ρικὴν δρᾶσιν ἐπ' ἀγαθῶ Ἐκκλησίας καὶ Ἔθνους.

† Πατριάρχης Χριστοφόρος

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμον

Ἀθήνας

Γηθοσύνως χαιρετίζομεν ἐπαξίαν ἀνάρρησιν Ὑ-
μετέρας Μακαριότητος εἰς Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Ἐγκαρδίως συγχαί-

σταντίνου, Ἀθῆναι 1961. 24) Παραδόσεις Ποιμαν-
τικῆς, Θεσσαλονίκη 1961. 25) Συμβολὴ εἰς τὴν ἐρμη-
νεύσαν τοῦ 19ου κανόνος τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου,
Θεσσαλονίκη 1962. 26) Εὐλαβικὸν ἀφιέρωμα, Ἀθῆ-
ναι 1962. 27) Σημειώσεις Κανονικοῦ Δικαίου τῆς
Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τόμοι Α' — Γ',
Θεσσαλονίκη 1960 — 1962. 28) Αἱ περὶ κοινοβια-
κῆς ζωῆς ἀντιλήψεις τοῦ Μ. Βασιλείου, Ἀθῆναι 1963.
29) Μηνύματα χαρᾶς, Ἀθῆναι 1964. 30) Aus der
Endzeit von Byzanz: Bürklüdsche Mustafa. Ein Märtyter für Koexistenz zwischen Islam und Christentum, München 1957. 31) The Validity of the Anglicans Orders according to the Canon Law of the Orthodox Church, Boston 1958. 32) Verfassung und Aufbau der orthodoxen Kirche, Stuttgart 1959. 33) Die griechische Theologie, Stuttgart 1960. 34) Die Stellung der Laien im kirchlichen Organismus, Stuttgart 1960. 35) Fundamental Principles of Orthodox Morality, 1964 καὶ ἄλλα. Ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γενομένων μετα-

φράσεων ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι αἱ ἐξῆς: J. Holzner, Ὁ Παῦλος, 1955. Rom. Guardini, Ὁ Κύριος, 1956. Ἐκτὸς τούτων πολλοὶ εἶναι αἱ ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθεῖσαι ἐργασίαι ἐν τῇ «Θρησκευτικῇ καὶ Χριστιανικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ», ἐν τοῖς περιοδικοῖς «Θεολογία», «Ἐκκλησία», «Ἀνάπλασις», «Ἀκτίνες» κ.ἄ. Ἐπίσης εἶναι τακτικὸς συνεργάτης τῆς «Θρησκευτικῆς καὶ Ἠθικῆς Ἐγκυκλοπαιδείας».

Εἶναι ὁ 17ος κατὰ σειρὰν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, τρίτος δὲ μετὰ τὸν Προκόπιον Οἰκονομίδην (1896 — 1901), καὶ τὸν Χρυσόστομον Παπαδόπουλον (1923-1938), ὅστις ἀνέρχεται εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Διακρίνεται διὰ τὴν εὐρύνοιαν καὶ τὸ ὀργανωτικὸν του πνεῦμα, ἐτι δὲ διὰ τὴν αὐστηρὰν αὐτοῦ προσκόλλησιν εἰς τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Χαρακτηριστικῶς ἀναφέρεται ἡ τελεία αὐτοῦ ἀκτημοσύνη καὶ ἡ μόνιμος ἐγκαταβίωσις του εἰς τὸ κελλῖον του παρὰ τῇ Μονῇ Πετράκη, τῆς ὁποίας τυγχάνει ἀδελφός.

ροντες ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν Ἑλλάδος εὐχόμεθα πλήρη ἐπιτυχίαν ὑψίστου ἔργου Ὑμετέρας ἀγάπης.

† Θεοδοσίος Πατριάρχης Ἀντιοχείας

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος Κύριον Ἰερώνυμον

Ἀθήνας

Εὐφροσύνως χαιρετίζοντες ἐπαξίαν ἐκλογὴν, χειροτονίαν καὶ ἐνθρόνισιν ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος εὐκλεᾶ Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ὀλοθύμως συγχαίρομεν Αὐτῇ ἐπὶ τῇ δαφιλείᾳ ταύτῃ τῆς θείας χάριτος ἐκ βαθέων δεόμενοι οὐρανοῦ Ἐκκλησίας Δομήτορος ἐνισχύειν Αὐτὴν ὥστε ἐπὶ μῆκιστον θεοφιλῶς καὶ Χριστομιμῆτως χειραγωγῆσαι ἐμπιστευθὲν ποιῆμιον εἰς ἔπαινον Ἑλλαδικῆς καθόλου Ἐκκλησίας, δόξαν ὑπερυμνήτου ὀνόματος Κυρίου. Ἀδελφικῶς περιπτυσσόμενοι Αὐτὴν ἐν Χριστῷ Ἀναστάντι φιλάδελφον τείνομεν Αὐτῇ χεῖρα κοινωνίας.

† Ὁ Ἱεροσολύμων Βενέδικτος

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἰερώνυμον

Ἀθήνας

Σᾶς συγχαίρομεν ἐγκαρδιώτατα διὰ τὴν ἐκλογὴν Σας ὡς Ἀρχιεπισκόπου τῆς ἀδελφῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ εὐχόμεθα ἐν Κυρίῳ ἐπιτυχίαν εἰς τὴν πρωθιεραρχικὴν διακονίαν Σας.

Ὑμέτερος ἐν Κυρίῳ ἀδελφός

† Ὁ Πατριάρχης Σερβίας Γερμανὸς

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἰερώνυμον

Ἀθήνας

Χαρᾶς πολλῆς πλησθέντες ἀγγέλματι ἀναρρήσεως Ὑμετέρας λίαν ἀγαπητῆς καὶ περισπουδάστου Μακαριότητος ἀγιώτατον Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἀπευθύνομεν Αὐτῇ ἐνθέρμους συγχαρητηρίους προσρήσεις. Κατασπαζόμενοι ταύτην ἀδελφικῶς εὐχόμεθα Αὐτῇ ὀλοθύμως δαφιλῆ θείαν ἐνίσχυσιν καὶ κραταίωσιν εἰς εὐσταθῆ καὶ καρποφόρον διακυβέρνησιν θεόθεν τεπιστευμένης Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

† Ὁ Κύπρου Μακάριος

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἰερώνυμον

Ἀθήνας

Θερμὰ συγχαρητήρια. Εὐχομαι Δομήτωρ Ἐκκλησίας Χριστὸς ἰκανώσῃ Ὑμετέραν φίλην Μακαριότητα εἰς ἀνακαινιστικὴν Ἐκκλησίας Ἑλλάδος διακονίαν.

Ἀδελφικῶς

† Ὁ Ἀμερικῆς Ἰάκωβος

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἰερώνυμον

Ἀθήνας

Ἐγκαρδίως συγχαίρομεν τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Ὑμῶν εἰς Ἀρχιεπίσκοπον. Εὐχόμεθα πλήρη ἐπιτυχίαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διακονίαν πρὸς δόξαν τοῦ Θρόνου τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν.

† Ὁ Σιναίου Πορφύριος

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἰερώνυμον

Ἀθήνας

Μακαριώτατε,

Σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τοὺς εἰλικρινεῖς μου χαιρετισμοὺς ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ Σας εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου.

Εἶθε νὰ Σᾶς βοηθήσῃ Κύριος ὁ Θεὸς εἰς τὴν ἐπιτέλεισιν αὐτῆς τῆς ὑψηλῆς διακονίας ἐπ'ἀγαθῷ τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀδελφὸς ἐν Χριστῷ

† Ὁ Σαράτωφ καὶ Βολγογράδ Ποιμὴν

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἰερώνυμον

Ἀθήνας

Ἐρὰ Κοινότης Ἁγίου Ὁρους λόγῳ συγκλήσεως σωμάτων Δισειναυσίου Συνάξεως καὶ ἐκτάκτου Διπλῆς μὴ δυνηθεῖσα παραστῆ ἢ ἐκπροσωπηθῆ ἀνάρρησιν Ὑμετέρας Μακαριότητος εὐκλεᾶ ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον Ἀθηνῶν, ἐκφράζει ἀπίρους εὐχὰς Δομήτορα ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας ὑπὲρ ἐνίσχυσεως Ὑμῶν πρὸς ἐκπλήρωσιν ὑψηλοῦ ἔργου, δόξαν Θεοῦ καὶ ἀκτινοβολίαν Ὁρθοδοξίας.

Ἐρὰ Κοινότης Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ

Ο ΤΥΠΟΣ ΔΙΑ ΤΟΝ ΝΕΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΝ

«Ἡ ἀνάδειξις τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἦτο πάντοτε μέγα γεγονός, καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ διὰ τὸ Ἔθνος. Ὅχι μόνον διότι οἱ δεσμοὶ των εἶναι ἀρρηκτοί, σφυρηλατημένοι εἰς τὸν ἄκμονα σκληρῶν δοκιμασιῶν τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ καὶ διότι ἡ Ἐκκλησία παρέχει εἰς τὴν σύγχρονον ἐποχὴν τὸν τόνον καὶ καθορίζει τὸ ὕψος τῆς ἠθικῆς στάθμης τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

Καὶ ὁ καλὸς Θεός, ὁ ὁποῖος παραστέκει πάντοτε κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς τὸ Ἔθνος μας, εἶχε προνοήσει. Καὶ εἶχεν διατηρήσει ὡς κεφάλαιον πνευματικῶν ἑνα Κληρικόν, ὁ ὁποῖος καὶ ἀπετέλεσε τὸ μέγα εὐρημα τῆς Ἐκκλησίας: τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀρχιμανδρίτην Ἱερώνυμον Κοτσώνην. Ἄνδρα ἀναστήματος πνευματικοῦ πρώτου. Ἐπιστήμονα κύρους. Κληρικόν ἡθους. Συγγραφεὰ πεπρωτισμένον. Θεολόγον ὀρθοδόξου στοχασμοῦ. Ἄνθρωπον ἀπλοῦν καὶ χαρίεντα, συμπτικνοῦντα ἐν ἑαυτῷ ὅλην τὴν γαλήνην, τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν λατρευτικὴν κατάνυξιν τῆς ἱερᾶς νήσου Τήνου, ὅπου εἶδεν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ὅπου ἠυδρώθη ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Μεγαλόχαρης.

Ὁ εὐσεβὴς λαὸς θὰ βλέπῃ ἐπὶ τοῦ πρώτου θρόνου ἑνα Ἀρχιεπίσκοπον, διδάσκοντα καὶ ἐμπνέοντα. Ἐνα Προκαθημένον μὲ διεθνή προβολὴν καὶ ἐκτίμησιν. Ἐνα ἱεράρχην πολυγλωσσον, σοφόν, τὰ συγγράμματα τοῦ ὁποῖου ἀπαρτίζουν βιβλιοθήκην δόκλων: πολυγραφώτερον τοῦ ὁποῖου δὲν εἶδεν ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ἐνα Κληρικόν, ὁ ὁποῖος ἔμεινε μέχρι κεραίας πιστὸς εἰς τοὺς μοναστικούς του ὄρκους: τὴν ἀγνότητα, τὴν ὑπακοήν, τὴν ἀκτημοσύνην.

Ἐπὶ τὴν ἀφορμὴν καὶ ἀκηλίδωτος, καθ' ὅλον του τὸν βίον. Ἐοστάθην πειθαρχικῆς καὶ ὑπήκοος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Καὶ ἔμεινε πτωχός. Ἀκτῆμων ἐν κυριολεξίᾳ. Ἐκίνησε χθὲς διὰ τὸν ἀρχιεπισκοπικόν θρόνον ἀπὸ τὸ λιτόν καὶ ἀπείρητον κελλίον του τῆς Μονῆς, ὅπου ὑπέμεινε ἐν προσευχῇ καὶ καρτερίᾳ ὅλας τὰς δοκιμασίας του καὶ ὅπου συνέγραψε τὸ πλήθος τῶν συγγραμμάτων του.

Αὐτὸν τὸν Προκαθημένον ἐχάρισεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἡ ἀριστίνδην ἱερά Σύνοδος. Καὶ αὐτὸν ὑποδέχεται τὸ Ἔθνος ὡς τὸν κορυφαῖον πνευματικόν του ὁδηγὸν εἰς ἡμέρας ἑθνικῆς ἀναδημιουργίας καὶ ἀναγεννήσεως.

(«Ἐλεύθερος Κόσμος» 14.5.1967)

«Δὲν εἶναι τυχαία φυσιογνωμία ὁ ὑποδειχθεὶς χθὲς ὑπὸ τῆς Ἀριστίνδην ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐκλεγείς ἀπὸ τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα καὶ τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν νέος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Ἱερώνυμος. Πρόκειται περὶ κληρικοῦ, ὁ ὁποῖος διαθέτει πράγματι ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεία πού εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἔχη σήμερον ὁ Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος—καὶ τὰ ὁποῖα καὶ χθὲς ἀκόμη εἶχεν ἐπαναλάβῃ ἡ στήλη αὐτή: Εἶναι μορφωμένος, δυναμικός, ἀνεπίληπτος, ὑποδειγματικὸς Χριστιανός. Καὶ ἔχει δώσει, μὲ τὴν μέχρι σήμερον ζωὴν του καὶ τὴν θρησκευτικὴν καὶ κοινωνικὴν δραστηριότητά του, ἀπτά δείγματα ὅτι διαθέτει τὰς ἱκανότητάς ἐκείνας πού ἀπαιτοῦνται διὰ τὸ ὕψιλον ἀξίωμά του. Καὶ δὲν εἶναι ἀνευ σημασίας τὸ γεγονός ὅτι ἀπὸ ἐτῶν ἤδη τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἱερωνύμου Κοτσώνη (τὰ ἔξοχα προσόντα τοῦ ὁποῖου πρώτος εἶχε διακρίνει καὶ ἐκτίμησει ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Χρυσάνθος, ἡ ἔξοχος αὐτὴ μορφή τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας) ἀνεφέρετο μεταξὺ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν λαϊκῶν κύκλων, ὡς τὸ ὄνομα τοῦ κληρικοῦ πού θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναβῇ εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως δὲ ποτε, ἤλθε τώρα τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου. Καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος θὰ φανῇ ΑΞΙΟΣ τοῦ μεγάλου καὶ ὕψηλου ἔργου, διὰ τὸ ὁποῖον προεκρίθη».

(«Ἀκρόπολις» 14.5.1967)

«Ἡ ἐκλογή τοῦ ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱερωνύμου Κοτσώνη, ὡς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἠκούσθη μὲ αἴσθημα βαθείας ἱκανοποιήσεως ἀπὸ δόκλων τὸ χριστιανικὸν πλήρωμα, διότι ὁ ἐκλεγείς, παμπηγεὶ δέ, ὑπὸ τῆς ἀριστίνδην ἱερᾶς Συνόδου, πληροὶ ὅλας ἐκείνας τὰς προϋποθέσεις, τὰς ὁποῖας διεκδικεῖ ὁ ἀρχιεπισκοπικὸς θρόνος διὰ νὰ ἀσφαλίσθῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος σφιβαρὰ διοικήσεις, ἀληθῆς χριστιανικὴ συνείδησις καὶ ἀκάματος δραστηριότης πρὸς προαγωγὴν τῶν ὕψηλῶν ἐκκλησιαστικῶν σκοπῶν.

Ἄνῃ ἐξόχου διανοίας, μὲ ἰσχυρὰν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν, πτυχιούχου ξένων πανεπιστημίων, καθηγητῆς τοῦ πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ συγγραφεὺς πλείστων ἔργων, τὰ ὁποῖα διακρίνει πλήρης γνώσις τῶν θεμάτων καὶ ὕψος ἄκρας ἐπαγωγῶν, ὁ νέος Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος θὰ κοσμήσῃ ἀληθῶς τὸν θρόνον, εἰς τὸν ὁποῖον τὸν ἀνέδειξε ἡ ὁμόφωνος κρίσις τῶν ἀξίων ἱεραρχῶν.

Ὁ κ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης, ἀναπτύξας ποικίλην δρᾶσιν εἰς διαφόρους τομεῖς φιλοκοινωνικῆς πρωτοβουλίας, κατάρθωσε κατὰ τὴν μακρὰν σταδιοδρομίαν του νὰ ἐδραιώσῃ τὴν φήμην σώφρονος ἀνδρός, ἐμφορουμένου ἀπὸ ἰδέας πράγματι προοδευτικῆς, ἀλλὰ προοδευτικῆς ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ρεαλιστικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν συγχρόνων ἐξελίξεων, χωρὶς νὰ προδίδῃ τίποτε ἀπὸ τὰς βασικὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποῖων στηρίζονται ἡ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ὕψηλὴ ἠθικὴ ἀποστολή της.

Ὁ ἑλληνικὸς κόσμος θὰ θελήσῃ ἀσφαλῶς νὰ συντρέξῃ τὸν νέον Προκαθημένον τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος διαδέχεται σεβαστὸν καὶ τίμιον καὶ κατάφορτον ἑθνικῶν τίτλων ἱεράρχην καὶ θὰ παρασταθῇ εἰς τοὺς νέους ἀγῶνας πού συνεπάγεται τὸ βεβαίον εἰς εὐθύνας ἀξιώμα του».

(«Μακεδονία» 14.5.1967)

«Ὁ νέος Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἑνα καύχημα τῆς Ὀρθοδοξίας. Δὲν εἶναι μόνον ἡ Θεολογικὴ σοφία, δὲν εἶναι ἡ πλουσία φιλοσοφικῆς γνώσεως, δὲν εἶναι τὸ πλουσιώτατον συγγραφικόν του ἔργον, δὲν εἶναι αἱ διοικητικαὶ καὶ ὀργανωτικαὶ ἀρεταὶ του τὰ μόνα ἀκτινοβόλα χαρίσματα πού τὸν κοσμοῦν. Ἡ μεγίστη τῶν ἀρετῶν τοῦ νέου Προκαθημένου Μακαριωτάτου κ. Ἱερωνύμου εἶναι ἡ καθαρὸς καρδίας καὶ πνεύματος, ἡ νέκρωσις τῶν παθῶν, ἡ ἀντιδημαγωγικὴ ἰδιοσυγκρασία του, ἡ εὐθύνη τῆς γνώσεως του, ἡ πενία του, καὶ ἡ γενναϊότης του νὰ συγχωρῇ πάντα ἔχθρον καὶ πολέμιον. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὡς Προκαθημένον μίαν μορφήν ὄντως πατερικὴν, προσωρισμένην νὰ πράξῃ πολλὰ ὑπὲρ τῆς τῶσον χειμαζομένης Ἐκκλησίας».

(«Βραδυνή» 15.5.1967)

«Ποῖος εἶναι ὁ ἀρχιμανδρίτης Ἱερώνυμος Κοτσώνης, εἶναι γνωστὸν ὅχι μόνον εἰς τοὺς θεολογικοὺς καὶ ἐκκλησιαστικοὺς κύκλους, ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτῶν. Εἶναι ὁ πνευματικώτερος καὶ πολυγραφώτερος κληρικὸς τῶν τελευταίων ἐτῶν μετὰ τοὺς ἀσιδίμους Χρυσόστομον Παπαδόπουλον, Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Μιχαὴλ Κωνσταντινίδην Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικής. Εἶναι σήμερον ὁ μόνος κληρικὸς πανεπιστημιακὸς διδάσκαλος. Εἶναι ἐκ τῶν ὀλίγων ἀκτῆμων κληρικῶν καὶ διαβισὶ μέσα εἰς ἑνα κελλί. Ὅσον διὰ τὸ ἄφογον ἡθους του, τοῦτο εἶναι πανθομολογούμενον καὶ ἀναγνωρίζεται ὑπὸ πάντων.

Ἐπὶ τὴν δεξιὴν χεῖρα τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου, εἰσηγήσει τοῦ ὁποῖου καὶ ἐποθετήθη ὡς Πρωθυερέως τῶν Ἀνακτόρων. Εἰς τὴν θέσιν αὐτὴν παραμένει μέχρι σήμερον, ἀσκῶν μόνον τὰ καθήκοντά του ὡς ἐφημέριον τοῦ Παρεκκλησίου τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, χωρὶς οὐδέ-

μίαν ποτέ ἀνάμειξη εἰς ἀλλότρια πρὸς τὴν ἱερὰν ἀποστολήν του ἔργα.

Ποῖος εἶναι ὁ νέος ἀρχιεπίσκοπος εἶναι γνωστὸν εἰς τὸ Πανελλήνιον. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι μὲ τὴν εὐλικρινῆ συνεργασίαν ὄλων τῶν ἱεραρχῶν θὰ τεθῆ ἐπὶ τὸ μέγα ἔργον, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν, ὥστε πράγματι νὰ ἀρχίσῃ μία νέα περίοδος ἀνορθώσεως, ἀκμῆς καὶ δόξης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας».

(«Ἐθνικὸς Κήρυξ» 16.5.1967)

«Ἡ μεγάλη ἀρετὴ τοῦ ἱερώνυμου Κοτσώνη, τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος εἶναι ὅτι ποτέ του δὲν θέλησε νὰ παραστήσῃ πῶς εἶναι κάτι διάφορο, ἀπὸ κείνο ποῦ εἶναι. Κι' ἡ ἀρετὴ αὐτῆ δὲν εἶναι κοινή, ἀλλὰ εἶναι σπανιωτάτη. Εἶναι προνόμιον τῶν ἐλαχίστων.

Εἶναι ἀπλός, καὶ γιὰ τοῦτο εἶναι ἡμερος, καὶ γιὰ τοῦτο εἶναι σιωπηλὸς ὑφάντης ἔργου καὶ ὄχι ὁμοιώματος ἔργου, καὶ γιὰ τοῦτο εἶναι πρόσχαρος καὶ ἀντικρὺ στὸν πόνο, καὶ ἀντικρὺ στὸ διωγμό. Γνώστης ὅσο ἐλάχιστοι τοῦ ἀνθρωπίνου τοπίου πιστεῖται βεβητάτα πῶς ἡ δυσφορία εἶναι ὕβρις κατὰ τοῦ Θεοῦ. Γιατί, ἄλλο πράγμα εἶναι ὁ πόνος καὶ ἄλλο ἡ δυσφορία, ἢ ἡ ἀγανάκτησις, ἢ ἡ ὀργή. Ἐχθρὸς κάθε ἀκρότητος, ἀντιθετὸς πρὸς κάθε φανατισμὸ δὲν δυσκολεύτηκε ποτέ νὰ διακρίνῃ στὴ ρίζα πολλῶν φανατισμῶν τὴν ἁμαρτία τοῦ ἐγωϊσμοῦ κι' ὅταν ἀκόμα εἶναι ἀπαλλαγμένη ἀπὸ ὑλιστικὴ ἰδιοτελεία. Περισσότερο ἀπὸ κάθε τι πιστεῖται στὴν ἀγάπη. Εἶναι σὲ τοῦτο τὸ θεμελιακὸ σημεῖο ἕνας γνήσιος Παυλιανός. Τίποτα δὲν τὸν πείθει γιὰ καθαρῶταίμη χριστιανικότητα ὅσο ἡ ἀγάπη ποῦ δὲν ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς. Ἀγάπη καὶ συγγνώμη εἶναι οἱ δυὸ μεγάλοι πόλοι ποῦ κινήθηκε καὶ κινεῖται καὶ μέσα στὰ πλαίσια αὐτῶν τῶν δύο διδαγματῶν τοῦ Παύλου, τοποθετεῖ καὶ τὴν πίστι καὶ τὴν παράδοσι καὶ τὴ σοφία καὶ τὴ γνώσι. Χωρὶς τὴν ἀγάπη ὅλ' αὐτὰ ὄχι μονάχα δὲν ἔχουν καμμιὰ ἀξία, ἀλλὰ καταντῶνε τὸ ἐκ τοῦ πονηροῦ περισσόν. Καὶ αὐτὸ τὸ περισσόν τὸ ἐκ τοῦ πονηροῦ δὲν τοῦ πηγαίνει καθόλου. Σ' αὐτοῦ τοῦ κληρικοῦ τὰ χέρια δόθηκε τὸ πηδάλιον τῆς Ἐκκλησίας».

(«Βραδυνή» 16.5.1967)

«Ἡ ἀριστίνδην Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἤρθη εἰς τὸ ὕψος τῶν μεγάλων παραδόσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ τῆς ἀναδείξεως εἰς τὸν Ἀρχιερατικὸν θρόνον τοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀρχιμανδρίτου ἱερωνύμου Κοτσώνη. Ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατέχει ὅλας τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ἰκανότητας διὰ τὴν διαχείρισιν τοῦ ὑψηλοῦ ἀξιώματος, τὸ ὁποῖον τοῦ ἐνεπιστεύθησαν οἱ συνάδελφοί του ἐν ἱερωσύνη καὶ ἡ Πολιτεία. Ὑποδεικτικὸς ὡς ἱερομόνος καὶ ὡς ἀνθρώπος, χωρὶς ἴχνος προσωπικῆς περιουσίας, μὲ προσφορὰν συγγραφικὴν διεθνούς ἀπηχίσεως, μὲ μόνον πάθος τὴν φλογερὰν πίστιν του εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν, ὁ ἱερώνυμος Κοτσώνης ἐπορεύθη εἰς τὴν ὁδὸν Κυρίου μὲ τὸ ὄραμα τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ἐστάθη πάντοτε ὀρθὸς καὶ ἀγωνιστής, καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικόν καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν, μὲ καθαρὸς στόχους καὶ μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ ἤρχετο κάποτε ἡ ὥρα, ποῦ αἱ μικρότητες θὰ ἔδιδον τὴν θέσιν των εἰς τὴν ἕξαρσιν. Ἡ ὥρα αὕτη ἤλθε. Καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς τὴν χαιρετίζει μὲ ἀνυπόκριτον χαρὰν διότι θὰ σημάνῃ τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἐξυγιάνσεως. Ἡ Ἐκκλησία καλεῖται καὶ πάλιν νὰ ἐπιτελέσῃ τὴν ὑψηλὴν τῆς ἀποστολήν, ὅπως τὴν ἐπιτέλεσε εἰς τοὺς μακροὺς αἰῶνας τῆς ἱστορίας της, ὅταν διηύθυνον τὰς τύχας τῆς ἀξιοῖ ἡγείται».

(«Τηλέγραφος» Κερκύρας 16-5-1967)

«Ὁ λόγος τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Μακαριωτάτου κ. ἱερωνύμου κατὰ τὴν χθεσινὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεώς του δὲν ὑπῆρξεν ἕνα κοινὸν ἄνθος ρητορικῆς τοῦ ἀμβωνος, οὔτε ἔχει τίποτε κοινὸν μὲ τοὺς

ἐνθρονιστηρίους λόγους τῶν Προκαθημένων. Ὡς οἱ Ἀπόστολοι καὶ ἰδιαίτατα ὁ Παῦλος, ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μὲ βάσιν τὴν ἀποστολικὴν καὶ τὴν παρτερικὴν παράδοσιν καὶ μέσῳ ταύτης ζῆ τὰς δραματικὰς συνθήκας καὶ τὰς ὥρας τῆς ἐποχῆς του. Δὲν ἐφησυχάζει ὁ νέος Προκαθήμενος, οὔτε μεταχειρίζεται τὴν παράδοσιν ὡς μεσον ἐπαναπαύσεως καὶ καταφύγιον ὀκνουσῆς σκέψεως, καὶ ὑπνώττοντος νοῦ. Ἀντιθέτως ἀνησυχεῖ διότι ὅταν συντελήται μία ἀνατροπὴ τῶν πάντων, ἡ Ἐκκλησία σιωπᾷ, ὡς νὰ κατελήφθη ἐξ ἀπροόπτου ἀπὸ τὴν τεχνολογικὴν ἐπαναστάσιν παρέχουσα τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν συλλαμβάνει τὸ νόημα τῆς ἐποχῆς καὶ οὐδὲν ἔχει νὰ εἴπῃ. Ζῶμεν στιγμὰς ἐσχάτων ἡμερῶν καὶ ὁ σύγχρονος καλὸς Σαμαρείτης δὲν ἀποθέτει μόνον βάλσαμον εἰς τὰς πληγὰς τοῦ σαρκίου, ἀλλὰ ἀποθέτει πίστιν καὶ ἐλπίδα καὶ φῶς, ποῦ διαλύουν τὸ ἄγχος τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ψυχῆς. Αὐτὸν τὸν σύγχρονον Σαμαρείτην ἐναγωνίως ἀναζητεῖ ὁ νέος Προκαθήμενος καὶ καλεῖ τοὺς πάντας εἰς συναγερμὸν ἀγάπης τοῦ πλησίον, καὶ σεβασμοῦ τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος.

Ὁ λόγος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου στοιχειοθετεῖ τὸ περιεχόμενον καὶ τὴν πεμπτοσύνην νέου καταστατικοῦ χάρτου τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποῖαν ἐπιχειρεῖ ν' ἀποσπᾷ ἀπὸ τὴν παθητικὴν ἀδράνειαν καὶ νὰ καταστήσῃ ζῶσαν ἐναντι τῶν προβλημάτων τῆς ἐποχῆς, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ προδιδῇ ἀδυναμίαν ἀντιμετωπίσεως ὁ Θεοῖδρυτος Ὁργανισμὸς τῆς Ἐκκλησίας.

Πάντα ταῦτα ὀρθά, χριστιανικὰ καὶ ἀναμφισβήτητα, ἔχουν ὡς προϋπόθεσιν καὶ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ κρατοῦντος πνεύματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τὴν ἐπιστροφῆσιν ὄλων τῶν καταλλήλων δυνάμεων ἀνευ τῶν ὁποίων θὰ συνεχίσουν νὰ κυριαρχοῦν οἱ τυρβάζοντες περὶ τὰ ἐφήμερα καὶ ἰδιοτελεῖ ἐνῶ ἔστι χρεῖα ἀντιμετωπίσεως τῶν μεγάλων καὶ αἰώνιων θεμάτων.

Ὁ λόγος δὲν ἀπέδειξε μόνον σοφίαν, ἀλλὰ καὶ τι περισσότερον. Κατανόησιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ ζωογόνου πνεύματος τῆς παραδόσεως, ἡ ὁποία ζῆ, ἀνανεοῦται, ἐκφράζει ὅλας τὰς ἐποχὰς καὶ δὲν ἀπολιθοῦται. Ἀπεκάλυψεν ἐπίσης ὅτι ἄλλο ἢ διαφύλαξις τῆς πίστεως καὶ ἄλλο τὸ μῖσος πρὸς τὸν ἀλλόπιστον. Ὁ νέος Προκαθήμενος δὲν ἐστάθη ποτέ μακρὰν τῆς πραγματικότητος. Γνωρίζει ὅτι χωρὶς τοὺς μὴ αὐτοπροβαλλομένους ἀριστεῖς νέοι ἄσκοι δὲν θὰ ὑπάρξουν. Αὐτοὺς θ' ἀναζητήσῃ, μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδου. Μὲ αὐτοὺς θὰ θέσῃ τὰς βάσεις τῆς ἀλλαγῆς καθιστάμενος καὶ αὐτὸς καὶ οἱ νέοι ἱεράρχαι οἱ φορεῖς τοῦ νέου πνεύματος, δι' ἐνὸς καὶ μόνου τρόπου. Διὰ τῆς θυσίας τῶν πάντων χάριν τῆς ἀνορθώσεως τῆς Ἐκκλησίας. Διὰ τῆς δημιουργίας παραδειγματῶν ζωῆς. Ὁ Προκαθήμενος εἶναι πένης. Γενόμενος Ἀρχιεπίσκοπος θὰ συνεχίσῃ νὰ ἀνευρίσκῃ ἐν τῇ πτωχείᾳ τὰ πλοῦσια. Καὶ πρὸς τοῦτο ἔθεσε ὅλα τὰ ἔσοδα τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, πλὴν τοῦ μισθοῦ του, εἰς τὴν ἰδρυσιν καὶ συντήρησιν Νοσοκομείου ἀπόρων κληρικῶν, πλὴν τῶν εἰσοδημάτων τῶν μηνῶν Ἰουνίου, Ἰουλίου καὶ Αὐγουστοῦ, τὰ ὁποῖα θὰ διατεθοῦν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὲρ τῶν σεισμοπληκτῶν. Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία ἀπέκτησεν ἐπὶ τέλους Προκαθήμενον».

(«Βραδυνή» 18.5.67)

«Ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Αὐτοκεφάλου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας ἀποτελεῖ, χωρὶς ἀμφιβολίαν, μίαν ἀπὸ τὰς χαρακτηριστικὰς καὶ φωτισμένας φυσιογνωμίας μεταξὺ τῶν διαπρεπῶν ὀρθοδόξων ἱεραρχῶν. Καὶ εἰς ὅσα ἐλέχθησαν δέον νὰ προστεθῇ εἰσέτι ἡ πολυπλευρὸς δημοσιογραφικὴ του δραστηριότης. Διότι ἐκτὸς τῶν ἄλλων συγγραμμάτων του, ὁ ἀρχιμανδρίτης ἱερώνυμος Κοτσώνης ὑπῆρξε μέχρι πρό τινας ὁ τακτικὸς συνεργάτης τοῦ ἡμερησίου Τύπου, ἀναλύων ἐκάστην Κυριακὴν ὑψηλὰ θέματα χριστιανισμοῦ καὶ ὀρθοδοξίας. Ἡ σαφήνεια καὶ ἡ γλαφυρότης τοῦ ὕφους διέκριναν τὸν λαμπρὸν αὐτὸν πνευματικὸν συνεργάτην τοῦ Τύπου καὶ τοῦτο ἐπέτρεπεν ὥστε αἱ τακτικαὶ θρησκευτικαὶ ἐπιφυλλίδες του νὰ διαβάζονται μὲ προσοχὴν ἀλλὰ καὶ μὲ κατανόησιν ἀπὸ πλῆθος ἀναγνωστῶν. Δικαιούμεθα, λοιπόν, εἰς τὴν ἄλλην τοῦ νέου Πρωθυεράρχου ἀκάματον δραστηριότητα νὰ προσθέσωμεν καὶ τὴν

δημοσιογραφικήν, ἐπικαλούμενοι τὴν εὐλογίαν τῆς Μακαριώ-
τητός του ἐπὶ τῶν παλαιῶν συναδελφῶν του».

(«Βραδυνή» 18.5.1967)

«Προσκλητήριον σάλπισμα διὰ τὴν ἑναρξιν ἐνὸς ὠραίου
ἀλλὰ καὶ σκληροῦ ἀγῶνος, μὲ στόχον τὴν ἀναδιοργάνωσιν
καὶ ἀναγέννησιν τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποτελεῖ ὁ ἐνθρονιστήριος
λόγος τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου κ. Ἱερωνύμου.

Περίοδον παρακμῆς καὶ καταπτώσεως διέτρεχεν ἐσχάτως
ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία. Ἐπιέγοντα προβλήματα τῆς παρέ-
μεναν ἄλυτα. Κακοὶ χειρισμοὶ καὶ μυωπικὴ πολιτικὴ εἶχαν
προκαλέσει τὴν ἀπομόνωσιν τῆς. Καὶ τὸ γόητρόν τῆς ἡμαυ-
ροῦτο δυστυχῶς συχνακίς ἀπὸ πράξεις καὶ ἐνεργεῖας λειτουρ-
γῶν τοῦ Ὑψίστου, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ προκαλοῦν ἀναστά-
τωσιν, ἀγανάκτησιν καὶ ἀηδίαν εἰς τὸν ποιμαινόμενον Λαόν.

Τὸ κλυδωνιζόμενον σκάφος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας κα-
λεῖται ἤδη νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ἀσφαλῆ λιμένα ὁ νέος Προκαθημέ-
νος. Ὅσα ἐπεσήμανεν οὗτος, εἰς τὸν προχθεσινὸν ἐνθρονιστή-
ριον λόγον του, ἐγένοντο δεκτὰ μὲ αἰσθητὰ ἀνακουφίσεως
καὶ ἱκανοποιήσεως ὑπὸ τῶν ποιμαινόμενων. Διότι αἱ ἐπαγγελ-
αὶ τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου περὶ καθάρσεως καὶ ἀλλαγῆς τοῦ
ἐπικρατοῦντος ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας μας πνεύματος, ἀποτελοῦν
καὶ ἀξίωσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Διότι καὶ αὐτὸς ἀπαιτεῖ νὰ
ἐπικρατήσῃ πνεῦμα ἀγάπης, ἀφοσιώσεως καὶ θυσίας. Ζήτη-
μα πατερικὸς, ἀπλότης καὶ λιτότης ἀποστολικῆ. Ἐνότης καὶ ὁμο-
φροσύνη. Καὶ εὐρίσκεται παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ Προκαθημέ-
νου, πού καὶ οὗτος δὲν ἀνέχεται νὰ βλέπῃ νὰ κυριαρχῇ ἀντὶ
τῆς ἀγάπης τὸ μῖσος, ἀντὶ τῆς ἀφοσιώσεως καὶ τῆς θυσίας ἡ
ἰδιοτέλεια καὶ ὁ ἐγωϊσμός, ἀντὶ τῆς λιτότητος καὶ τῆς ἀπλότητος
ἡ χλιδῆ, ἀντὶ τῆς ἐνότητος καὶ ὁμοφροσύνης ἡ διάσπασις».

(«Βῆμα» 19-5-1967)-

«Ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθη-
νῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ἐδραίωνει τὴν πεποί-
θησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅτι, ἐπὶ τέλος, ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα
τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὸ λαμπρὸν ὕψος
τῆς Θείας ἀποστολῆς τῆς. Ὅσα εἶπεν ὁ Μακαριώτατος, πεί-
θουν ὅτι καὶ τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν θέλησιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἱκανό-
τητα ἔχει νὰ ἐξυγιάνῃ καὶ ἀναδιοργανώσῃ τὸν κλῆρον τῆς
Ἑλλάδος καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ μας πράγματα. Ἴδιως δὲ ἔχει
τὴν δύναμιν, πού τοῦ δίδει ἡ βαθεῖα πίστις του πρὸς τὴν ἀπο-
στολήν του, νὰ διδῇ τὸ παράδειγμα—ἐκεῖνο πού ἔπρεπε νὰ
εἶναι ὁ κανὼν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μας καὶ εἶχε καταστήσει ἡ
σπανιωτάτη ἐξαιρέσις. Μὲ πρῶτον παράδειγμα τὴν παραίτη-
σιν του ἀπὸ τὰ ἑσοδὰ του ὡς Ἀρχιεπισκόπου καὶ τὴν διάθεσιν
τῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν νοσοκομείου διὰ τοὺς κληρικούς. Καὶ
εἶναι ἄφατος ἡ εὐχαρίστησις τοῦ χριστευνόμενου πληρώματος
τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, πού ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ διὰ τὸν Προ-
καθημένον τῆς ἐν μιᾷ φωνῇ: *Ἄξιος!».

(«Ἐθνικὸς Κήρυξ» 19.5.1967),

«Ἐξέφυγεν ἀπὸ τὰ καθιερωμένα διὰ τὰς περιπτώσεις αὐτὰς
ὁ νέος Προκαθημέμος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κατὰ τὸν
ἐνθρονιστήριον λόγον πού ἐξεφώνησεν ἐνώπιον τῆς Ἱεραρχίας,
τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Λαοῦ πού συνωστίζετο διὰ νὰ τὸν
ἀκούσῃ. Καὶ λέγομεν ὅτι ἐξέφυγε διότι δὲν περιωρίσθη εἰς τὰ
συνήθη στοιχεῖα, πού ἀπαρτίζουν κατὰ κανόνα τοὺς λόγους
τῶν Ἱεραρχῶν, πού ἀναβαίνουν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερό-
νον, οὔτε εἰς τὰ κοινὰ ρητορικὰ σχήματα, πού τοὺς συνθέτουν.
Ὁ Μακαριώτατος Ἱερώνυμος ἐχρησιμοποίησεν ἀμέσως τὸν
πρῶτον, τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον του, διὰ νὰ ὁμιλήσῃ δι'
ὅλα ἐκεῖνα τὰ σπουδαιότατα θέματα πού ἀπασχολοῦν—πού
ἔπρεπε, μάλλον, νὰ ἀπασχολοῦν—τὴν Ἐκκλησίαν, διότι ἀπα-
σχολοῦν καὶ τὸ Ποίμνιόν τῆς. Καὶ ἔδειξεν ὄχι μόνον ὅτι ἔχει
ἐγκύψει μὲ σοφίαν εἰς τὰ θέματα αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἔχει μελε-
τήσῃ καὶ ἔχει ὑπ' ὄψιν του τὰς λύσεις πού ἐπιβάλλονται, διὰ

νὰ πραγματοποιηθῇ, ἡ ἀλλαγὴ, ἡ ἀπαραίτητος διὰ τὴν
ἀνανέωσιν, τὴν δραστηριότητα, τὴν ἀνοδὸν τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος. Ἐξήγγειλε δὲ πρόγραμμα δημιουργικόν. Πρό-
κειται περὶ προγράμματος ἀρτίου, φιλοδόξου, εὐγενεοῦς, πού
ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος
εἰς τὴν παλαιὰν αἴγλην τῆς, καὶ νὰ τὴν καταστήσῃ ἕνα ζωντανόν
παράγοντα τῆς ζωῆς, καὶ τῆς προόδου τοῦ ἔθνους. Εἶναι
ἀνάγκη ὁμως νὰ προσέξουν οἱ Χριστιανοί. Δὲν ἀρκοῦν αἱ ἐξο-
χοὶ προθέσεις τοῦ Ἱερωνύμου. Οὔτε οἱ κόποι, τοὺς ὁποίους
ὁ ἴδιος καὶ οἱ ἄλλοι Ἱεράρχαι θὰ καταβάλουν διὰ τὴν ἐπι-
τυχίαν τῶν. Χρειάζεται ἡ συμπαράστασις, ἡ συμμετοχὴ
εἰς τὴν προσπάθειαν ὅλων τῶν Χριστιανῶν, ὅλων τῶν Ἑλ-
λῆνων. Ἄς τοῦ παράσχωμεν δλόφυχα τὴν συμπαράστασίν
μας. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τὸ μέγα ἔργον του».

(«Ἀκρόπολις» 19.5.1967)

«Χορὰν μεγάλῃν αἰσθάνεται τὸ ἔθνος μας, διότι Προκα-
θήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὡς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ ἀριστίνδην
ἐκλεγείσα Ἱερά Σύνοδος ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἀπαρ-
τιθεῖσα ἐκ τῶν ἀρίστων Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐν οἷς
καὶ ἐπιφανῆς Τήνιος Ἱεράρχης Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ.κ. Στυλιανός, ἐπικαλεσθεῖσα τὸν
φωτισμὸν καὶ τὴν χάριν τοῦ Παναγίου καὶ Τεταραχικοῦ
Πνεύματος, ἐξέλεξε παμψηφεί ὡς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος τὸν πανοσ. Ἀρχιμανδρίτην κ.κ. Ἱερώνυμον
Κοτσώνην, τὸν ἐξ Ὑστερινίων Τήνου. Ἐν προκειμένῳ ἠκο-
λουθῆθη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τὸ ἀρχαῖον βυζαντινὸν
σύστημα τῆς ἐκ τοῦ τριπροσώπου «προβλήσεως» τοῦ ἐνός,
ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, εἰς ἐφαρμογὴν τοῦ ὁποίου, ἐκ τῶν
πρῶτων προταθέντων ὑπὸ τῆς Ἱεραρ. Συνόδου ἐπελέγη ὁ ἀριστος.
Ἄπετέλει ὄντως διακατὴ πόθον τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνικοῦ
Λαοῦ ἡ ἐκλογή τῶν ἀρίστων ἐκ τῶν παρηγκωτισμένων ἠθικῶν
ἐκκλησιαστικῶν προσώπων καὶ τῶν ἀνώτερων καὶ ἀνώτατων
ἐκκλησιαστικῶν ἀξιώματα. Καὶ εἰς τὴν προκειμένην περιπτώ-
σιν ἡ Ἱερά Σύνοδος ἀνταπεκρίθη πλήρως εἰς τὰς προσδοκίας
τοῦ θρησκευομένου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ ἐπρότεινε παμψη-
φεί εἰς τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον διὰ τὸ ὑψηλὸν ἀξίωμα τοῦ
Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὸν πλέον ἐνδει-
γμένον, τὸν ἀξιον, τὸν παρέχοντα ἀσφαλῆ τὴν ἐγγύησιν ὅτι
θὰ ἀναγάγῃ εἰς περιωπὴν τὴν Ἐκκλησίαν μας πρὸς δόξαν τοῦ
Χριστοῦ. Ὁ νῦν Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Μακαριώτατος κ.κ. Ἱερώνυμος συγκεντρώνει τὰ ἀπαραίτητα
προσόντα διὰ νὰ φέρῃ εἰς εὐτυχῆς τέμα τὴν ὑψηλὴν του ἀπο-
στολήν ὑπὸ τὰς δεινὰς καὶ κρισίμους στιγμὰς τὰς ὁποίας διέρ-
χεται ἡ Ἐκκλησία. Ἡ Μεγαλόχαρη ἡ ἐπιδαφιλεύουσα τὴν
ἀπέραντον στοργὴν τῆς εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, ἡ στηρί-
ζουσα τὴν Ἐκκλησίαν μας, ἐπεφύλαξε τὴν σωτήριαν λύσιν.
Ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ τὴν σκέπην τῆς διετήρησεν ἀνέπα-
ρον ἕνα μέγα κεφάλαιον διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλαδικῆς
Ἐκκλησίας. Τὸν Ἀρχιμανδρίτην κ.κ. Ἱερώνυμον Κοτσώνην,
Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Εἰς τὰ λεγόμενα
καὶ γραφόμενα σήμερον περὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ νέου
Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ «Κυκλαδικὸν
Φῶς» εἶναι ὑπερήφανον, διότι ἐπροδρόμησε καὶ εἰς ἄρθρον
γραφὸν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὑποψηφιότητος του ὡς Μητροπο-
λίτου Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου κατὰ τὴν ἐκλο-
γὴν Μητροπολιτῶν τὸ 1965, εἰς χρόνον δηλαδὴ ἀνύποπτον
ἐν σχέσει μὲ τὰ τελευταίως συμβάντα, διέγραψε τὴν ὑπέροχον
προσωπικότητα τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας
μας».

(«Κυκλαδικὸν Φῶς» Μάϊος 1967)

«Ὁ νέος Προκαθημέμος τῆς Ἐκκλησίας μας Μακαριώτατος
κ. Ἱερώνυμος εἶχε προσελκύσει κατὰ τὰ τελευταῖα αὐτὰ ἔτη,
εἴπερ τις καὶ ἄλλος, ὁμόθυμον καὶ ἔνθον τὴν βαθεῖαν ἐκτί-
μησιν καὶ τὴν καλὴν μαρτυρίαν. Οἱ πάντες, πλὴν ἐλαχίστων
ἐξαιρέσεων—διὰ νὰ ἐπικυρωῦται οὕτως ὁ κανὼν—ἀρσενες
καὶ λαὸς, μορφωμένοι καὶ μὴ, ὅσοι τὸν ἐγνώρισαν προσωπι-
κῶς καὶ ὅσοι ἐμελέτησαν τὰ ἔργα του, ὅσοι ἐπληροφοροῦντο

τήν ἀρετήν καὶ τὴν δρᾶσιν του, κατελαμβάνοντο ἀπὸ ἀνυπόκριτον σεβασμὸν πρὸς τὸν σεμνὸν αὐτὸν κληρικόν. Τὸν ἐθεώρουν καὶ τὸν θεωροῦν καύχημα τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ διησθάνοντο ὅτι «τοιούτους ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεῖς».

Καὶ πολὺ εὐλόγως. Διότι ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος συγκεντρώνει, ὅσον ἐλάχιστοι, τὰ μεγάλα ἐκεῖνα καὶ θεμελιώδη προσόντα, μὲ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ κοσμηθῆται κάθε ἀρχιερεῖς, μάλιστα δὲ ὁ προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας. Ἔχει τὸν βίον ἀνεπίληπτον καὶ ὑποδειγματικόν, κατὰ τὸ λόγιον τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, «ἱερέως ψυχὴν εἶναι δεῖ τῶν ἀκτίνων αὐτῶν καθαρωτέραν», ὥστε νὰ προβόλλεται, ὅπως ἐντέλλεται ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «τύπος τῶν πιστῶν ἐν πᾶσι». Κρατεῖ ἀμόλυντον καὶ καθαρὰν τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν ὡς ἀνεκτίμητον ἱερὰν «παρακαταθήκην». Κοσμεῖται μὲ ἐξαιρετὰ διοικητικὰ χαρίσματα, ὥστε νὰ γνωρίζῃ «πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεται, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζώντος».

Ἔχει εὐρείαν καὶ βαθεῖαν θεολογικὴν μόρφωσιν, ὥστε ἐκ τοῦ θησαυροῦ τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδίας ἀντλῶν νὰ εἶναι «διδακτικὸς» πρὸς πάντας, «ἐν πραότητι παιδεύων τοὺς ἀντιδιτιθεμένους». Ὑπομονητικὸς εἰς τὰς θλίψεις, ἀνεξίκακος εἰς τὰς ἀδίκους καταφορὰς, σεμνὸς καὶ μετριόφρων εἰς τὰς ἐπιτυχίας, γλυκὺς, καταδεκτικὸς καὶ εὐγενὴς τὴν συμπεριφορὰν, ἀκτῆμων, ἀφιλοχρήματος καὶ λιτὸς τὸν βίον, δραστήριος καὶ ἀκαταπόνητος εἰς ἔργα κοινωνικῆς προνοίας καὶ ἐθνικῆς ἀνασυγκροτήσεως. Ἀνθρώπος τῆς μελέτης, τῆς περισυλλογῆς καὶ προσευχῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς δημιουργικῆς δραστηριότητος. Δὲν λησμονεῖ ἅτι ἐν φόβῳ Θεοῦ πρέπει πρὸ πάντων ὁ ἀρχιερεὺς νὰ ζητῇ «τὶ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον» καὶ νὰ ἀγωνίζεται, ὅση αὐτῷ δύναμις, διὰ νὰ τὸ μεταβάλλῃ εἰς βίωμα καὶ ἔργον του. Ἡ ἀνάδειξις του εἰς προκαθήμενον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἠκούσθη μὲ βαθεῖαν ἱκανοποίησιν καὶ ἀνεπτήρωσε τὰς ἱερωτέρας ἐλπίδας διὰ μίαν καλυτέραν αὔριον».

(«Ζωὴ» 18-5-1967)

«Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἤδη ἐπὶ κεφαλῆς ἡγήτορα πρώτης πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς δυνάμεως. Καὶ ὁ λαὸς αἰσθάνεται ὅτι θεμελιούται σταθμός. Ἥμπορεῖ νὰ προεξοφληθῆται, ὅτι θὰ ἀποδειχθῆ καὶ ἀφετηρία.

Εἶναι βέβαιον, ὅτι δὲν ἀνακόπτεται ἀπλῶς ἡ φθορά, ἀλλ' ὅτι ταχύτατα θὰ μεταβληθῆ ἡ εἰκὼν. Βέβαιον, διότι εἶναι γνωστὴ καὶ ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἰκανότης τοῦ Προκαθημένου, ὁ ὁποῖος διαθέτει τεράστια κεφάλαια σοφίας, συνέσεως, πείρας, φρονήματος καὶ διοικητικῆς δεξιότητος. Καὶ εἶναι χαρακτηριστικὰ τὰ ὅσα, εἰς τὸν πρώτον λόγον του, ἐτόνισε.

Δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία, ὅτι νέον πνεῦμα θὰ καταστή ὁδηγὸς δύναμις, ἰκανὴ νὰ ἀρῇ τὴν κακοδαιμονίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ νὰ βοηθήσῃ τὴν οἰκοδόμησιν νέας πραγματικότητος. Καί, βεβαίως, τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἔχουν σωρευθῆ εἶναι μεγάλα καὶ δύσκολα. Ὅμως, ὅ,τι ἐγγυᾶται πλέον διὰ τὴν ὀρθὴν ἀντιμετώπισίν των, ὑπάρχει: Ἡ θέλησις καὶ ἡ ἐξαρσις. Καὶ μὲ αὐτάς, δὲν θὰ βραδύνουν αἱ λύσεις.

Πρέπει, πράγματι, νὰ ἀποκατασταθῆ εἰς τὸν συντομώτερον δυνατὸν χρόνον, τὸ κύρος τῆς Ἐκκλησίας. Νὰ ἀνακτηθῆ ἡ ὑπερήφανος ἐμπιστοσύνη τῶν πιστῶν ἐπὶ τοὺς ταγοὺς τῆς Πίστεως. Νὰ στερεωθῆ ἡ μεταξύ αὐτῶν γέφυρα. Ἡ ἀγάπη νὰ πρυνεύσῃ εἰς τοὺς κύκλους τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ μεταλαμπαδευθῆ καὶ εἰς τὸν λαόν. Ἡ πρόταξις τῶν ἠθικῶν μελημάτων τῆς ζωῆς νὰ ἐξασφαλισθῆ. Νὰ ἰδῆ ὁ πιστὸς τὴν θρησκευτικὴν ἡγεσίαν του ἀντιλήπτορα τῶν ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν αἰτημάτων του. Νὰ τὴν ἰδῆ προβαδίζουσαν εἰς πράξεις ἠθικοῦ μεγαλείου καὶ ἀρετῆς, εἰς πρωτοβουλίας ἐμπειρεχοῦσας τὰ στοιχεία ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀνεβάζουν τὰς κοινωνίας καὶ τὰς κρατοῦντες εἰς τὴν προσπάθειάν των, ὅπως ἀνταποκριθῶν εἰς τὴν ἱστορικὴν των ἀποστολήν. Νὰ τὴν ἰδῆ ἐξυγιάνουσαν, μορφώνουσαν, ποδηγετοῦσαν, μὲ πνεῦμα συγχρονισμένης παιδαγωγικῆς ἀποστολῆς. Νὰ τὴν ἰδῆ χαράσσουσαν πορείαν σταθερᾶς ἀνόδου, ὥστε ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας, εἰς στιγμὰς ἐθνικῶς μεγάλας, ὡς αἱ παρούσαι, νὰ εἶναι ἀξία τοῦ λαοῦ.

Ἡ Ἑλλάς εἶναι προωρισμένη διὰ τὰ μεγάλα. Καὶ θέλει πτερά, διὰ νὰ τὰ πραγματοποιήσῃ. Ἡ Πολιτεία τὰ ἐξασφαλίζει ἤδη. Ἡ Ἐκκλησία τώρα, θὰ προσθέσῃ τὰ ἰδικά της. Καὶ καλύπτεται πρὸς τοῦτο, ἀπὸ τὴν ἀσφαλεστέραν ἐγγύησιν: Τὸν ἅγιον, τὸν φωτισμένον, τὸν σοφόν, τὸν σιδηρᾶς θελήσεως ἡγήτορά της: Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμον».

(«Πελοπόννησος» Πατρῶν 20-5-1967)

«Ὁ χθεσινὸς ἐνθρονιστῆριος λόγος τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἰερώνυμου δὲν ἦταν ἕνας τυπικὸς πανηγυρικός. Ἐξέφυγε ἀπὸ τὴν συνήθη μεγαλοσημίαν τῶν ἐπίσημων λόγων, πού συγκαλύπτει τὴν ἄλλειψιν οὐσίας. Ἦτο μεστὸς περιεχομένου. Ἡ πρώτη ἀκτὶς φωτὸς εἰς τὸν ἐπὶ μακρὸν ἀμαυρὸν ἐκκλησιαστικὸν ὀρίζοντα. Καὶ ἐνεποίησεν ἀρίστην ἐντύπωσιν εἰς λαϊκοὺς καὶ κληρικούς. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐχρησιμοποίησε τὴν γλώσσαν τῆς κριτικῆς καὶ τῆς εὐκρινείας. Ἐντὸς περιλάμπρου ναοῦ καὶ περιστοιχισμένου ἀπὸ χρυσοποίκιλτα ἀρχιερατικὰ ἄμφια, κατηγόρησε μὲ παρρησίαν τὴν ἐπικρατοῦσαν εἰς ὠρισμένας μητροπόλεις προκλητικὴν χλιδὴν. Ὁμίλησε περὶ δωρεὰν ὀρθοεικείας καὶ περὶ ἀναδιοργανώσεως καὶ ἐξυγιάνσεως τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὀργανώσεων. Ἐθίξε τὸ θεωρούμενον ὡς «ταμποῦ» θέμα τῆς ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας. Καὶ ὡς σύγχρονος καὶ πεφωτισμένος κληρικὸς ἐτόνισε τὴν ἀνάγκην τῆς ὀρθοδόξου παρουσίας καὶ προβολῆς εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον καὶ τῆς ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας παρακολουθήσεως τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς ἐποχῆς μας. Καὶ δίδωμ πρώτος αὐτὸς τὸ σύνθημα τῆς σεμνότητος, τῆς λιτότητος καὶ τῆς θυσίας ἀνήγγειλεν ἐν μέσῳ ἐνθουσιῶντος ἀκροατηρίου ὅτι παραιτεῖται τῶν ἐσόδων του ὡς Ἀρχιεπισκόπου καὶ τὰ διαθέτει διὰ τὴν ἀνέγερσιν νοσοκομίου διὰ τοὺς κληρικούς. Τὸ φωτεινὸν τοῦτο παράδειγμα θέλομεν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ μιμηθοῦν καὶ τὰ λοιπὰ μέλη τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας. Ὁ νέος ἄνεμος πού ἤρχισε νὰ πνέῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν θὰ πρέπει νὰ ἐνισχυθῆ ἀπὸ ὅλας τὰς κατευθύνσεις καὶ νὰ σαρώσῃ τὴν κακοδαιμονίαν πού ἐπικρατεῖ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ μας πράγματα».

(«Ἐλεύθερος Κόσμος» 18.5.1967)

«Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑπόθεσις ἐθνικῆ. Διότι ἔχει συνδεθῆ ἀρρήκτως μὲ τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους. Χωρὶς αὐτὴν δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἑλληνισμός. Καὶ ἂν αὕτη ἐκλείψῃ, κοινωνικὸν χάος καὶ ἠθικὴ ἀναρχία θὰ ἐπικρατήσουν.

Δικαίως λοιπὸν ἡ Πολιτεία ἀπεφάσισε νὰ λάβῃ σύντονα μέτρα διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἐκκλησίας. Ὁρθῶς διώρισε τὴν ἀριεστίνην Σύνοδον. Καὶ ἐμπρεπόντως αὕτη ἀνέδειξε ὡς Ἀρχιεπίσκοπον ἕνα ἀμέμπτου παρελθόντος, ἐξόχου πνευματικότητος κληρικόν, ὡς ὁ Μακαριώτατος κ. Ἰερώνυμος Κοτσώνης.

Ἀπομένει τώρα ὁ νέος Προκαθήμενος νὰ ἐμπνεύσῃ τὴν πνοὴν τῆς ἀναδημιουργίας καὶ νὰ ὀδηγήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς φωτεινὸν δρόμον ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς δημιουργίας.

Ἦτο πρωτοπόρος πάντοτε ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Πρωτοπόρος εἰς ὅλα. Ἄς καταλάβῃ πάλιν τὴν θέσιν ἢ ὁποῖα δικαιωματικῶς τῆς ἀνήκει. Ἄς παραδειγματισθῆ ἀπὸ τὸ ἐξοχὸν παρελθόν της καὶ ἄς καταστή κοινωνικὸς παράγων μὲ δύναμιν, μὲ ἐπιρροήν, ἀσφαλῆς κυματοθραύστῃς τοῦ ἀθέου κομμουνισμοῦ...».

(«Ἀκρόπολις» 16.5.1967)

«Αἱ θερμότητάι ἐκδηλώσεις, μὲ τὰς ὁποίας ὑπεδέχθη χθὲς τὸ μέγα πλῆθος πού συνέρρευσε ἐξ ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν, τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμον, ἀποδεικνύουν πόσον φωτισμένη ὑπῆρξεν ἡ κρίσις τῆς ἐκλεξάσης αὐτὸν ἱερᾶς Συνόδου, τὴν ὁποῖαν ἐπεκύρωσε διὰ τῆς ἰδικῆς Του ἀποφάσεως ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς. Καὶ τὸ πόσον ἀνταποκρίνεται ὁ νέος Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰς προσδοκίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀπο-

δεικνύεται ἀπὸ τὸ πλήρες ὑψηλῶν ἐνοιῶν, ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικωτάτων, συγχρονισμένων καὶ ἐμπνευσμένων ἀπόψεων μὴνυμά του. Ὅσοι ἤκουσαν χθὲς τὸν Μακαριώτατον Ἱερωνύμον ἐκφωνοῦντα, μὲ σταθεράν καὶ ἤρεμον φωνήν, τὸ μῆνυμα αὐτὸ καὶ ὅσοι τὸ ἀνέγνωσαν, ἔχουν ἤδη πεισθῆ ὅτι κάτι θὰ ἀλλάξῃ, κάτι ἡλλάξεν ἤδη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Λαοῦ, τοῦ Τόπου, καὶ αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας».

(«Ἀκρόπολις» 18.5.1967)

«Υπηρετήσε πιστῶς τὸν ἀειμνηστον Ἀρχιεπίσκοπον Χρῦσανθον ἐν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ὡς Γραμματεὺς αὐτῆς κατὰ τὰ ἔτη 1939—1941, διακριθεὶς συγχρόνως τότε ὡς εἰς ἓκ τῶν κυρίων ἐργατῶν τῆς περιφέρειας καταστάσεως «Προνοίας Στρατευομένων» τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Ἀργότερον ἐχρησιμοποίηθη ὑπὸ τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σπυριδωνοῦ πρὸς διοργανώσιν τοῦ «Δέματος τοῦ ἐπαναπατριζομένου», εἶτα δὲ καὶ τῆς «ἀνοικοδομήσεως τῶν κατεστραμμένων Ναῶν» εἰς τὰ χωρία, ἅτινα ὑπέστησαν τὴν λαίλαπα τοῦ ξενοκινήτου ἐκείνου συμμοριτοπολέμου.

Ἀπὸ τῆς ἐπανόδου τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Γεωργίου Β' προσελήφθη ὡς Πρωθυεὺς τῶν Βασιλικῶν Ἀνακτόρων, διατηρήσας τὴν θέσιν αὐτὴν μέχρι τῆς ἐκλογῆς του εἰς Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν. Τὸ 1959 ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελεῖς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἐκτιμῶσα τὴν μόρφωσίν του καὶ τὴν πλουσίαν συγγραφικὴν του δράσιν, ἐξέλεξε αὐτὸν τακτικὸν καθηγητὴν τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Παιμαντικῆς. Τέλος τὴν 13ην τρέχοντος μηνὸς ἡ ὁμόθυμος ψήφος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸν ἀνεβίβασεν εἰς τὸν πρῶτον θρόνον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ χειροτονία του καθὼς καὶ ἡ ἐνθρόνισίς του, ἐγένετο μετὰ πάσης λαμπρότητος παρρυθμίας τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ἀντιπροσώπων τῶν Ὀρθοδόξων Πατριαρχεῶν καὶ πλήθους λαοῦ. Ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος του, ἐκφράζων τὰς διαθέσεις του ἕναντι τῶν ποικίλων δυσκόλων προβλημάτων τῆς συγχρόνου ἐποχῆς, ἠκούσθη μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ ἱκανοποίησεως.

Ἡ Ἀδελφότης τοῦ «Σωτήρος» ἀναγνωρίζουσα καὶ ἐκτιμῶσα τὴν πλουσίαν θεολογικὴν μόρφωσιν, τὴν ἐργατικότητα καὶ τὸ ἀδιάβλητον τοῦ βίου τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κυρίου Ἱερωνύμου, εὐχεται ὀλοψύχως εἰς τὸν οὐράνιον τῆς Ἐκκλησίας Δομήτορα, ὅπως χαρίζηται εἰς αὐτὸν ὑγείαν, μακροβιότητα, φωτισμὸν καὶ σύνεσιν, ἵνα ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ ὀρθοδόξῳ φρονήματι κατευθύνῃ κατὰ τὰς παρούσας χαλεπὰς καὶ τρικυμώδεις ἡμέρας τὴν ὀλκάδα τοῦ Χριστοῦ εἰς εὐδιον λιμένα».

(«Σωτήρ» 24—5—1967)

«Μετέχομεν ὀλοψύχως τῆς χαρᾶς τῆς ἀδελφῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν ἀναρρήσει δεδοκιμασμένου ὄντως ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρὸς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Μακαριωτάτου κ. Ἱερωνύμου, ὅστις ἐπὶ τριακονταετίαν περίπου τιμᾶ καὶ κοσμεῖ διὰ τοῦ ἀποστολικοῦ του ζήλου, τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς παιδείας του τὴν Ἑλλαδικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Ὁ νέος σεμνὸς Προκαθήμενος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας εἶναι γνωστὸς ἐν τε τῇ ἡμεδαπῇ καὶ ἀλλοδαπῇ διὰ τὸ λαμπρὸν

ἠθικὸν ἐκκλησιαστικὸν του ἦθος, τὴν ἀρτίαν μόρφωσίν του, τὴν πολὺπλευρον θρησκευτικὴν καὶ κοινωφελῆ δραστηριότητά του, τὴν πλουσίαν καὶ σοβαρὰν ἐπιστημονικὴν του ἐργασίαν, τὴν εὐρύτητα ἀντιλήψεων εἰς τὸν σπουδαῖον τομέα τῶν ἐπαφῶν μεταξύ Ὀρθοδοξίας, Καθολικισμοῦ καὶ Διαμαρτυρήσεως καὶ τὸ διορθόδοξον πνεῦμά του. Πάντα ταῦτα τὸν κατατάσσουν εἰς τὴν σειράν τῶν πρῶτου πνευματικοῦ ἀναστήματος ἐκκλησιαστικῶν ἀνδρῶν.

Ὑποβάλλοντες πανευλαβῶς τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς μας εἰς τὸν Μακαριώτατον κ. Ἱερωνύμον, εὐχόμεθα αὐτῷ καρποφόρον τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ ἀποστολικὴν διακονίαν ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἀδελφῆς Ἐκκλησίας καὶ ὀλοκλήρου τοῦ χριστιανισμοῦ.

Εἰς πολλὰ ἔτη, Δέσποτα!».

(«Καθολικὴ» 17-5-1967)

«Ὁ Ὀρθόδοξος Ἑλληνικὸς Λαός, ὁ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης διαβίων, ἀλλὰ καὶ σύμπασα ἡ Ὀρθόδοξία, πανηγυρίζουν, ἀπὸ τῆς Κυριακῆς, 14ης τρέχ., τὸ εὐφρόσυνον γεγονός ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀπέκτησε Προκαθήμενον τοῦ ἀναστήματος τοῦ Μακαριωτάτου Κυρίου Ἱερωνύμου Κοτσώνη. Χαίρει ὀλοκλήρως ἡ θρησκείνομένη Ἑλλάς διὰ τὸ γεγονός τοῦτο. Χαίρουν αἱ Κυκλάδες διὰ τὴν προέλευσίν του. Καὶ ἀγάλλεται ἡ γείτων μας ἱερὰ νῆσος Τήνος, ἡ ὁποία τὸν ἐξέθρεψε.

Ὁ Νεὸς Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἓνα καύχημα τῆς Ὀρθοδοξίας. Δὲν εἶναι μόνον ἡ Θεολογικὴ σοφία, δὲν εἶναι ἡ πλουσία φιλοσοφικὴ γνῶσις, δὲν εἶναι τὸ πλουσιώτατον συγγραφικὸν του ἔργον, δὲν εἶναι αἱ διοικητικὰ καὶ ὀργανωτικὰ ἀρετὰι του τὰ μόνον ἀκτινοβόλα χαρίσματα πού τὸν κοσμοῦν. Ἡ μεγίστη τῶν ἀρετῶν τοῦ νέου Προκαθήμενου Μακαριωτάτου κ. Ἱερωνύμου, εἶναι ἡ καθαρὸτης καρδίας καὶ πνεύματος, ἡ νέκρωσις τῶν παθῶν, ἡ ἀντιδημαγωγικὴ ἰδιοσυγκρασία του, ἡ εὐθύνη τῆς γνώμης του, ἡ πενία του, καὶ ἡ γενναιότης του νὰ συγχωρῇ πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὡς Προκαθήμενον μίαν μορφήν ὄντως πατερικὴν, προωρισμένην νὰ πράξῃ πολλὰ ὑπὲρ τῆς τῶσον χειμαζομένης Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἐνέγραψε, διὰ τῆς ἀστραπιαίας ἐνεργείας της πρὸς ρύθμισιν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ θέματος τῆς Χώρας, ἓνα τεράστιον ἐπίτευγμα εἰς τὸ ἐνεργητικὸν της, εὐθύς κατὰ τὰ πρῶτα βήματα τῆς προσπάθειάς, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου καὶ διὰ τὴν ἀναδιοργανώσιν της ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀκαταλύτων ἠθικῶν ἀξιών καὶ τῶν ἀθανάτων Ἐθνικῶν παραδόσεων».

(«Θάρρος» Σύρου, 25—5—1967)

«Ἀπὸ τὸν νέον Προκαθήμενον, μὲ τὴν ἀναμφισβήτητον σοφίαν καὶ τὸ πανθομολογούμενον ἦθος, ἡ Ἐκκλησία ἀναμένει πολλὰ. Κυρίως δὲ ἀναστήλωσιν τοῦ κύρους καὶ τοῦ γοήτρου τοῦ κλήρου, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τοῦ θρησκευόντος λαοῦ.

Ἀναμένει, λοιπόν, πολλὰ τὸ χριστεπώνυμον πλήρωμα ἀπὸ τὸν Μακαριώτατον Ἱερωνύμον. Καὶ τὰ προσδοκᾷ βρασίμως, στηριζόμενον εἰς τὴν ἀρετὴν τοῦ νέου Προκαθήμενου καὶ εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας φλόγα του, ἡ ὁποία ἐφώτιζε τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον τοῦ νέου Προκαθήμενου».

(«Ἑλληνικὸς Βορρᾶς» 19—5—1967)

Η ΠΡΩΤΗ ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΗΝΟΝ

Καθολική υπήρξεν ἡ χαρὰ καὶ ἐνθουσιώδεις αἱ ἐκδηλώσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, διὰ τὴν πάμπνηφρον ἐκλογὴν ὑπὸ τῆς ἀριστίνδην καταρτισθείσης Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ νέου σεπτοῦ Προκαθημένου τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας κ. Ἱερωνύμου. Διότι τὴν ἀγαπᾶ καὶ τὴν σέβεται, ὡς ἀληθῆ Μητέρα του καὶ Τροφόν του. Καὶ ἐνοστάλγει διακαῶς τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν τῆς ἐξύψωσιν ἐπ' ἀγαθῶ τοῦ Ἔθνους, τοῦ ὁποῦ εἶναι ἡ ψυχὴ.

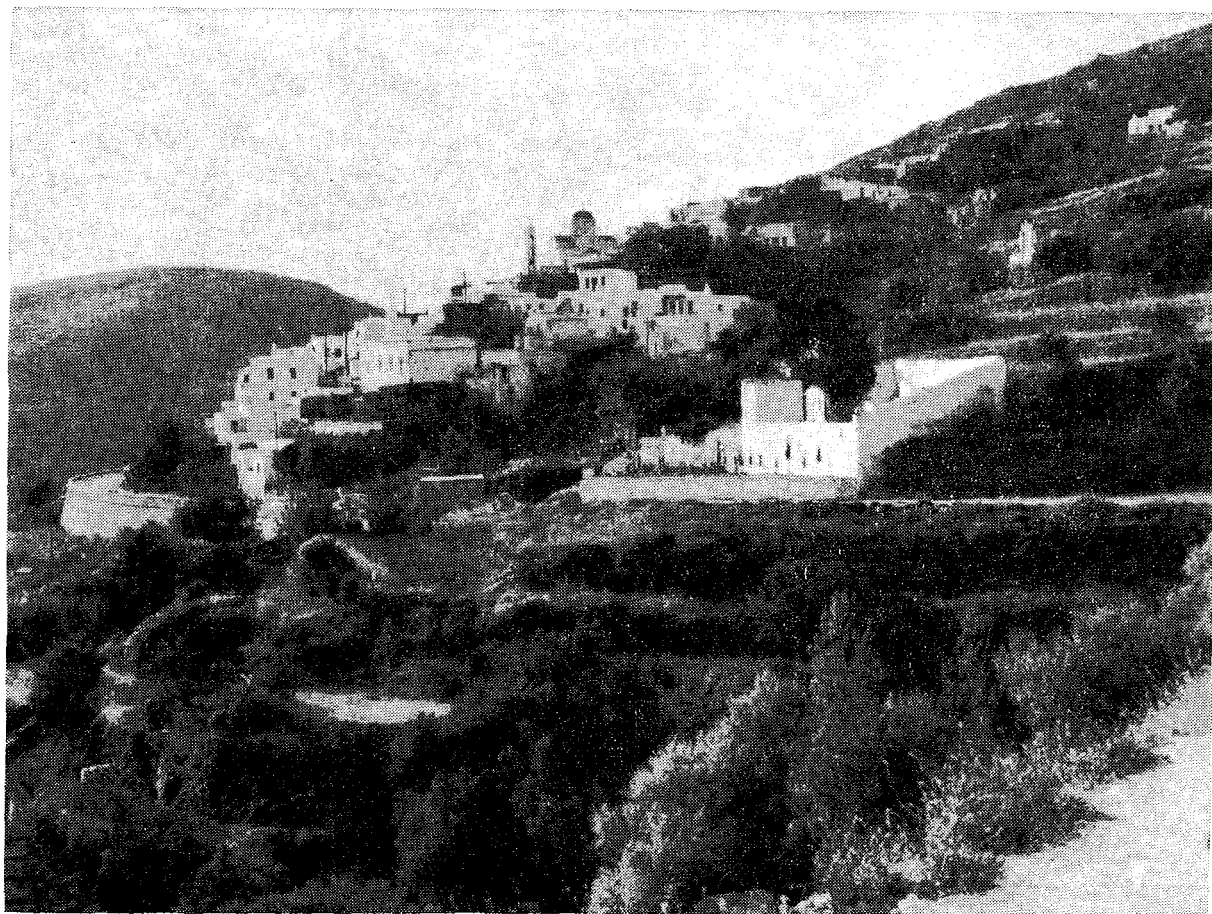
Καὶ αἰσθάνεται τώρα, ὅτι ὁ νέος τῆς πηδαλιούχος θὰ τὴν ὀδηγήσῃ, μετὰ σθένους καὶ ρώμης καὶ εὐπλοῦσαν, πρὸς νέας εὐκλεεῖς ἡμέρας καὶ πρὸς ἐξυψωτικὰ Χριστιανικὰ παλαιίσματα. Διότι καὶ τοῦ ἰδίου ἡ ζωὴ υπήρξεν ἀποδεδειγμένως μία συνεχῆ καὶ πολύμοχθος πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἀθλήσις. Καὶ ἡ ὅλη πορεία του καὶ ἐκδήλωσις, πορεία καὶ ἐκδήλωσις ψυχῆς ἀγωνιώσης, ὅπως ἐπιτελέσῃ ἀρτίως τὸ χρέος τῆς καὶ τὴν ἐπίγειον ἀποστολὴν τῆς.

Καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀνάρρησις του εἰς τὸν Ἀρχιεπι-

σκοπικὸν θρόνον υπήρξε διὰ τὸν λαόν μας τὸ δίκαιον στεφάνωμα τοῦ ὄλου του ἔργου· καὶ ἐνοικίζει εἰς τὴν γνησίως θρησκευομένην ψυχὴν του τὸ ἔαρ γλυκυτάτων προσδοκιῶν καὶ ἐλπίδων. Διότι γνωρίζει καλῶς, ὅτι ὁ νέος Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας του ἀπυροῦται εἰς εὐσέβειαν» καὶ «οἶδεν πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεσθαι» (Α' Τιμ. γ', 15). Καὶ ὁ φωτισμένος του νοῦς γνωρίζει ἐπίσης ἄριστα, ὅτι ὄλαι αἱ ὁδοὶ τῆς ἀληθοῦς Ἐπιστήμης ὀδηγοῦν πρὸς τὸν Θεόν. Ἀλλὰ ὅτι ἡ μεγάλη λεωφόρος πρὸς τοὺς οὐρανοὺς διέρχεται ἀπὸ τὴν πνευματέμφορον γῆν τῆς Ἑλλάδος μας· πὺ εἶναι ἡ λαμπρὰ καὶ ἀμόλυντος τῆς Ὀρθοδόξιας καθέδρα· ὅπως θεοπνεύστως ἡρμήνευσαν καὶ καθώρισαν αὐτὴν οἱ μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας.

★

Ἐπὶ ἤρξε δὲ κατὰ πάντα εὐτυχῆ καὶ ἐπεκροτήθη γενικῶς ἡ ἐμπνευσμένη του πρωτοβουλία, ὅπως τὴν πρώτην Ἀρχιερατικὴν λειτουργίαν του τελέσῃ εἰς

Τὸ γενέθλιον χωρίον τοῦ Μακαριωτάτου Ἰστέρνια.

τὴν ἱερὰν νῆσον τῆς Μεγαλόχαρης. Ὅχι ἀπλῶς, διότι ἡ Τήνος εἶναι ἡ προσφιλέστατος γενέτειρα. Ἀλλὰ κυρίως, διότι εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Πανελλήνων ἡ Θεοτόκος—ἡ ὁποία καὶ τὴν ἐπέλεξε ὡς ἀμετάθετον θρόνον τῆς—εἶναι ἡ «Ἵπέρμαχος Στρατηγός» τοῦ καὶ ὁ ἀσφαλέστατος λιμὴν» καταφυγῆς τοῦ καὶ σωτηρίας τοῦ εἰς τὰς δυσχειμέρους περιστάσεις τοῦ. Καὶ τὸ πανηγυρικῶς σηματοστόλιστον πλοῖον, τὸ ὁποῖον τὸν μετέφερε μετὰ τὴν ὀλιγάριθμον ἀκολουθίαν τοῦ εἰς Τήνον, ἀποτελουμένην ἐκ τοῦ Σεβ. Συνοδικοῦ Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ὁρησκευμάτων καθηγητοῦ κ. Μάρκου Σιώτη καὶ τοῦ ἐφημερίου τῶν Ἀνακτόρων πανοσ. ἀρχιμ. Νικηφόρου Πεζοπούλου, διέσχισεν, ὡς ἄλλη Πάραλος, τὸ γαλανὸν Αἰγαῖον, διὰ τὴν μεταφέρειν διὰ τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ, τὴν ἀπεραντὸν λατρείαν, τὰ σεβάσματα, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ λαοῦ μας πρὸς τὴν θαυματοργόν καὶ πάνσεπτον εἰκόνα τῆς Θεομήτορος· ἡ ὁποία φρουρεῖ ἀγρόπνως καὶ προστατεύει τελεσεφόρως τὸ Γένος μας.

★

Καὶ ὑπῆρξαν, ἀληθῶς ἄνευ προηγουμένου καὶ ἐκ-

τὸς πάσης δυνατότητος περιγραφῆς, αἱ ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης τοῦ εὐγενοῦς καὶ εὐσυγκινήτου νησιωτικοῦ λαοῦ πρὸς τὴν σεπτὴν τοῦ Κορυφῆν, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐκεῖ παραμονῆς τοῦ. Καὶ ὅταν τὸ πλοῖον παρέπλεεν τοὺς γραφικούς, φωτολούστους καὶ ὀλοπρασίνοους γηλόφους τῶν Ἵστερνίων, ὅπου καὶ τὸ ἐρημικὸν καὶ ἀπείριτον σπουδαστήριόν τοῦ—ἐκ τοῦ ὁποίου καὶ ἀνεσύρθη διὰ τὴν ἐνδυθῆ τὸν ἱερὸν μανδύαν τῆς Ἀρχιερωσύνης—ἀπὸ ὅλας τὰς καταλεύκουσ κατοικίας τῆς ὠραίας κωμοπόλεως ἐξεπορεύετο ἀκτινοβολία καὶ λάμψις, ποὺ τὰς περιέβαλλεν ὡς οὐρανόφοιτος αἴγλη, ἀπὸ τὰς ἀντανακλάσεις τοῦ ἡλιακοῦ φωτός ἀπὸ τοὺς καθρέπτας ποὺ εἶχον τοποθετηθῆ εἰς ὅλους τοὺς ἐξώστους καὶ τὰ παράθυρα. Καὶ ὅπως ἡ θαλασσινὴ αὐρα μετέφερε τοὺς γλυκεῖς καὶ ὑποβλητικωτάτους ἤχους τῶν σημάντρων τῶν ἁγίων Ἐκκλησιῶν, ποὺ κατέφθανον ἕως τὸ πλοῖον, μετὰ ἀπροσμέτρητον θαυματοργικότητα καὶ γλυκύτητα, τόση ἦτο ἡ συγκίνησις ὅλων ὥστε ἐδάκρυον· οἱ δὲ ταξιδεύοντες πρὸς τὴν Μύκονον ξένοι κατείχοντο ὑπὸ θάμβους· καὶ ὁ Μακαριώτατος ἐγένετο ἀντικείμενον θερμῶν καὶ συγκινητικωτάτων ἐκδηλώσεων.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος ἐπὶ τοῦ καταστρώματος τοῦ ἀτμοπλοίου «Λητώ» μετὰ τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Νικοπόλεως κ. Στυλιανοῦ καὶ Σύρου, Τήνου καὶ Ἄνδρου κ. Δωροθέου.

Και όταν τὸ ἑσπέρας καὶ μετὰ τὴν θείαν Δοξολογίαν εἰς τὸν ναὸν τῆς Θεομήτορος μετέβη ἐκεῖ μόνος καὶ ἄνευ ἀκολουθίας, διὰ νὰ τελέσῃ τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς σεβασμίας του Μητρός, ἡ ὁποία ὡς εἶπεν, «χειροκρατοῦσα αὐτόν, παῖδα ἀκόμη, τὸν ὠδήγει συχνὰ προσκυνητὴν τῆς πανσέπτου εἰκόνας τῆς Θεομήτορος»· οἱ κάτοικοι ἐξῆλθον ἀθρόοι, σὺν γυναῖξι καὶ τέκνοις, ἐκ τοῦ χωρίου, διὰ νὰ τὸν προῦπαντήσουν, καὶ ἐκάλυψαν κυριολεκτικῶς τὸ αὐτοκίνητόν του, μὲ ρόδα καὶ κρίνα καὶ μ' ἄλλα πανεύουσμα ἄνθη τῆς Τηνιακῆς γῆς. Καὶ οἱ λυγμοὶ τῆς χαρᾶς, ἐκφραστικώτεροι παντὸς λόγου, ἐφάνερωσαν τὴν βαθυτάτην χαρὰν καὶ συγκίνησιν, ποὺ συνεκλόνηζε τὰ στήθη των, διὰ τὴν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν παρουσίαν του· τὴν ὁποίαν ἠσθάνοντο, ὡς εὐλογίαν Θεοῦ ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τοὺς οἴκους των, καὶ κατερίλουν, μὲ ἄπειρον εὐλάβειαν καὶ σεβασμόν, τὴν σεβασμίαν του χεῖρα.

★

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀφίχθη εἰς Τήνον τὴν 18 Μαΐου ἐ-
τους, ἐπιβαίνων τοῦ σκάφους «Λητώ», ὁ πλοίαρ-

χος τοῦ ὁποίου πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου ἠλλάξεν ὀλίγον τὴν πορείαν του διὰ νὰ διέλθῃ ἐγγὺς τῶν ἀκτῶν τοῦ γενεθλίου χωρίου του Ἰστέρνια, ὅπου καὶ ἐπὶ μακρόν, ὡς γνωστὸν παρέμεινεν, ἐφησυχάζων καὶ συγγράφων. Τὸ χωρίον τοῦτο, πραγματικὴ ἀετοφωλιά, εὐρίσκεται ἐπὶ γυμνῶν καὶ τραχέων βράχων.

Τὸ σκάφος ἐπλεύρισε εἰς τὴν προβλήτα τοῦ λιμένος τῆς νήσου Τήνου τὴν 1.30 μ.μ. Τὴν προκυμαίαν κατέκλυζον πλήθη κόσμου, εἶχον δὲ παραταχθῆ τμήματα τοῦ στρατοῦ, τῶν ΤΕΑ, ἀντιπροσωπεῖται τοπικῶν ὀργανώσεων, μαθηταὶ τῶν σχολείων καὶ πρόσκοποι.

Εἰς τὴν ἀποβάθραν, ὅπου εἶχε στηθῆ ἄψις μὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἐντεινε, κατευοδοῦ καὶ ἀρχιεράτευε», ἀνέμενον τὸν νέον Προκαθήμενον ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Σύρου—Τήνου—Ἀνδρου κ. Δωρόθεος μετὰ τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Τήνου. Ὁμοίως παρέστη ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπος Καθολικῶν Τήνου—Νάξου κ. Ἰωάννης Περρῆς μετὰ τοῦ καθολικοῦ κλήρου τῆς νήσου.

Ἄμα τῇ ἀποβάσει ὁ Δήμαρχος τῆς Τήνου κ. Ἰάκωβος Χανός, προσφωνῶν τὸν Μακαριώτατον

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἀνερχόμενος ἀπὸ τὴν προβλήτα πρὸς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Μεγαλόχαρης ἐν τῷ μέσῳ τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ καὶ Σύρου, Τήνου καὶ Ἀνδρου κ. Δωρόθεου.

Ἀρχιεπίσκοπον, ἀνέγνωσε ψήφισμα τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τῆς πόλεως δι' οὗ ἀνακηρύσσεται ἐπίτιμος δημότης αὐτῆς, ἐξέφρασε τὴν χαρὰν καὶ τὴν βαθεῖαν συγκίνησιν τῶν Τηνίων διὰ τὴν ἐκλογὴν του εἰς τὸν Θρόνον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, εἰπὼν ἐν συνεχείᾳ τὰ ἑξῆς :

«Ἐχετε, Μακαριώτατε, τὴν ἀγάπην μας. Σὰς δίδομεν καὶ ὀλόκληρον τὸν ἑαυτὸν μας. Ἐμπιστευόμεθα εἰς τὸ πρόσωπόν Σας, εἰς τοὺς λόγους Σας, εἰς τὴν προθυμίαν τῆς καρδίας Σας καὶ ὑποσχόμεθα ὅτι θὰ ἀκολουθήσωμεν τὰς σοφὰς ὑποθήκας καὶ ἀρίστας ὁδηγίας Σας».

Ἐν συνεχείᾳ τὸν Προκαθήμενον ἐχαιρέτησαν ὁ ἀφιχθεὶς πρὸς τοῦτο Μητροπολίτης Σύρου, Γήνου καὶ Ἄνδρου κ. Δωρόθεος, ὁ νομάρχης Κυκλάδων κ. Α. Παπακωνσταντίνου, ὁ ἀνώτερος στρατιωτικὸς διοικητὴς Κυκλάδων ἀντισυνταγματάρχης κ. Γ. Ραγκούσης, ὁ διοικητὴς Χωροφυλακῆς Κυκλάδων ἀντισυνταγματάρχης κ. Λυκουριώτης κ.ἄ.

Σχηματισθεὶς ἀκολούθως πομπῆς ὁ Μακαριώτατος ἀφίχθη εἰς τὸν ναὸν τῆς Μεγαλόχαρης, εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ ὁποίου τὸν ὑπεδέχθη καὶ τὸν προσεφώ-

νησεν ὁ πρόεδρος τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς «Εὐαγγελιστρίας».

Ὅμιλῶν οὗτος ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιον τοῦ Μακαριώτατου καὶ ἐξέφρασεν τὴν ἀπειρον χαρὰν του διὰ τὴν ἐκλογὴν του. Ὁ Μακαριώτατος ἀπήντησεν εἰς τὸν πρόεδρον τοῦ Ἰδρύματος ἀπευθυνόμενος ταυτοχρόνως καὶ εἰς τὸν λαὸν ὁ ὁποῖος ἠκολούθει τὴν πομπήν.

Ἡ ἀπάντησις τοῦ Μακαριώτατου ἔχει περίπου ὡς ἑξῆς :

«Σὰς εὐχαριστῶ κ. πρόεδρε διὰ τὰ καλὰ σας λόγια. Σὰς εὐχαριστῶ μᾶλλον διὰ τὰς ὑπομνήσεις τὰς ὁποίας μοῦ ἐκάνετε. Αἰσθάνομαι σὰς βεβαιῶ, πόσον βαρὺ, καὶ πόσον δυσβάστακτον εἶναι τὸ βᾶρος τῶν εὐθυνῶν τὰς ὁποίας ἀνέλαβον, ἀπὸ τὴν στιγμήν καὶ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις καὶ ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς ἐνόμισαν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀποθέσων τὸ βᾶρος τοῦτο ἐπὶ τῶν ἀσθενικῶν μου ὤμων. Καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐθεώρησα ὑποχρέωσιν, ὅπως ἡ πρώτη θεία Λειτουργία, τὴν ὁποίαν θὰ μὲ ἀξιῶσῃ ὁ Θεὸς νὰ τελέσω, γίνῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Μεγαλόχαρης, καὶ νὰ προσευχθῶ εἰς τὴν πάνσεπτον εἰκόνα της, νὰ μὲ ἐνισχύῃ εἰς τὴν προσπάθειάν μου.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος κατερχόμενος τοῦ πλοίου μετὰ τοῦ συμπολίτου του Συνοδικοῦ Συνέδρου Σεβασμ. Μητροπολίτου Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ.

Μὲ συγκίνησιν θὰ ἀνέλθω αὐτὰς τὰ βαθμίδα. Δὲν γνωρίζω διὰ ποσοστὴν φορὰν ἀπὸ τῆς μικρᾶς μου ἡλικίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀείμνηστος μητέρα μου μὲ ἔφερε ἐδῶ διὰ νὰ προσκυνήσωμεν τὴν Ἁγίαν εἰκόνα, θὰ προσκυνήσωμεν καὶ πάλιν. Σᾶς παρακαλῶ δὲ ὄλους σας νὰ προσεύχεσθε διαρκῶς εἰς τὴν θαυματουργὸν Χάριν τῆς, νὰ καθοδηγῆ εἰς τὸ ἀγαθὸν πάντοτε τὰ βήματά μου καὶ νὰ μὲ ἐνδυναμώσῃ νὰ ἐπιτελέσω ἀποδοτικῶς τὴν ἀποστολήν μου».

ΕΥΧΑΡΙΚΟΝ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ

Ἀκολούθως ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνῆλθεν τὴν κλίμακα τοῦ Ναοῦ καὶ εἰσελθὼν ἐγονυπέτησε τρίς πρὸ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Παναγίας.

Εὐθὺς μετὰ ταῦτα ἐψάλη Δοξολογία, περὶ τὸ τέλος τῆς ὁποίας προσεφώνησε τὸν Μακαριώτατον ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος, εἰπὼν μεταξύ ἄλλων τὰ ἑξῆς :

«Εἶμαι εὐτυχὴς σήμερον, διότι ὁ Πανάγαθος Θεὸς ἐπεφύλαξεν εἰς τὴν ταπεινότητά μου αὐτὴν τὴν δωρεὰν νὰ ὑποδεχθῶ καὶ προσφωνήσω ὡς Μητροπολίτης Σύρου - Τήνου - Ἄνδρον τὴν ὑμετέραν Μακαριώ-

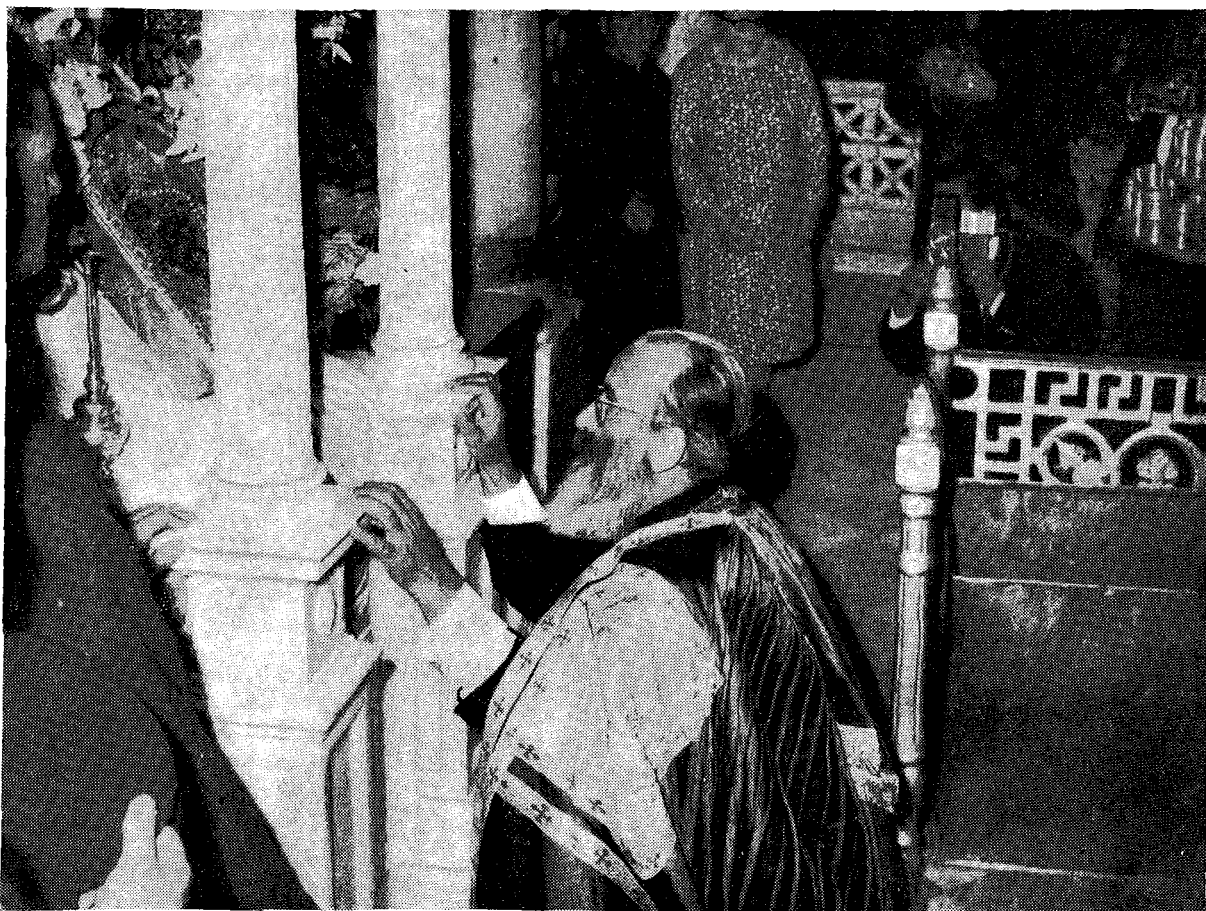
τητα ἐντὸς τοῦ Πανορθόδοξου καὶ Ἱεροῦ Καθιδρύματος τῆς Ἐδαγγελιστρίας. Διότι ἀληθῶς «τοιούτος ἔπρεπεν ὑμῖν Ἀρχιερεὺς», τὸν ὁποῖον περικοσμοῦν, κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν καὶ ἀναγνώρισιν, ὕψηλα ἀρεταί, καὶ ἀκτινοβολοῦσα πνευματικότης».

Ἀπαντῶν ὁ Μακαριώτατος εἰς τὸν Μητροπολίτην Σύρου ἐτόνισεν μεταξύ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἀκόλουθα :

«Ἐδχαριστῶ διὰ τοὺς ὠραίους λόγους ποὺ ἀπενθύνατε εἰς τὸ πρόσωπόν μου καὶ διὰ τὰ ἀγνὰ αἰσθήματα τὰ ὁποῖα ἐξεπορεύθησαν ἐκ τῆς καρδίας σας. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη παραδεχθῶμεν, ὅτι εἶναι ἀληθῆ τὰ ὅσα εἶπατε δι' ἐμέ, καὶ πάλιν θὰ ἦτο μόνον ἀφορμὴ εὐχαριστίας καὶ δοξολογίας πρὸς Ἐκεῖνον ἐκ τοῦ Ὁποῖου πᾶν δώρημα τέλειον. Διότι ὁ οἰοσθήποτε θὰ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ τί ἔχει ὁ οὐκ ἔχων. Ἄς ἐπιτραπῆ εἰς ἡμᾶς νὰ ἀπαντήσωμεν δι' ὅσα δωρήματα μᾶς ἔχουν δοθῆ ἐκ τῶν ἄνωθεν».

Χειροκροτήματα καὶ κραυγαὶ «Ἄξιος, Ἄξιος» ἐκάλυπτον τὴν ἀπάντησιν τοῦ Μακαριώτατου.

Τὴν 4 μ.μ. ὁ Μακαριώτατος μετέβη εἰς τὸ χωρίον

Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος γονυπετὴς πρὸ τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνης τῆς Μεγαλόχαρης τῆς Τήνου.

Ύστερνια, όπου εν μέσω στενωπάτου κύκλου έτέλεσε τρισάγιον εις τόν τάφον τής μητρός του.

Κατά έκφρασθεισαν επιθυμίαν του εις τήν εν λόγω εκδήλωσιν δέν έδόθη ουδεμία δημοσιότης.

Τήν επομένην ο Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος κ. Ίερώνυμος προέστη τής πανηγυρικής Λειτουργίας εις τόν ιερόν ναόν τής Μεγαλόχαρης με συλλειτουργούς τούς Σεβασμ. Μητροπολίτας Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ. Στυλιανόν και Σύρου, Τήνου και Άνδρου κ. Δωρόθεον. Τήν θ. Λειτουργίαν παρηκολούθησεν σύσσωμος ο λαός τής πόλεως Τήνου, παρέστησαν δέ και άπασαι αι πολιτικά και στρατιωτικά άρχαι τής νήσου.

Η θ. Λειτουργία διήρκεσεν υπέρ τας τρεις ώρας. Και όμως ουδεις ήσθάνθη κόπωσιν. Τούναντίον όλοι κατείχοντο από βαθείαν συγκίνησιν. Αι εκκλησιαστικά και ύμνωδια ανήραζον τας ψυχάς. Και αι λάμπουσαι από Χριστόν και Όρθοδοξίαν άρχιερατικά στολαί έφαινοντο συμβολίζουσαι τήν νέαν έθνικήν, πνευματικήν και ήθικήν άνοιξιν, πού πνέει επάνω από τήν Έλληνικήν μας πατρίδα.

Μετά τó πέρας τής θείας Λειτουργίας ο Μακα-

ριώτατος διένειμεν αυτοπροσώπως αντίδωρον εις τó πυκνόν εκκλησίασμα.

Τήν θείαν Λειτουργίαν παρηκολούθησαν επίσης οι Καθολικοί έπίσκοποι Κυκλάδων, ο Σεβασμ. Τήνου κ. Ξερόπουλος και ο Σεβασμ. Σύρου και Άνδρου κ. Περρής.

Περί τήν 11ην π.μ. τó Πανελλήνιον Ίερόν Ίδρυμα Ευαγγελιστρίας έδεξιώθη εις τας ώραίαις αιθούσας του τόν Μακαριώτατον Άρχιεπίσκοπον μετά τής άκολουθίας του, ως και όλους τούς άλλους έπισήμους. Ο πρόεδρος του Ίδρύματος κ. Πάμφιλος Άλαβάνος άπηύθυνε πρós τόν Μακαριώτατον παλλομένην εκ συγκινήσεως προσλαλιάν, ύπογραμμίσας μεταξύ άλλων, ότι ή Τήνος όλόκληρος απέδωσεν εις θαύμα τής Μεγαλόχαρης τήν ανάρρησιν αυτού εις τόν Θρόνον τής Άρχιεπισκοπής Άθηνών και πάσης Ελλάδος. Άκολούθως ούτος προσέφερεν εις τόν Μακαριώτατον, εκ μέρους του Ίδρύματος και τών κατοίκων τής νήσου, βαρύτιμον εγκόλπιον, εικονίζον τήν Θεοτόκον.

Εύχαριστών ο Μακαριώτατος διά τήν εύγενή προσφοράν έξήρε τήν κοινωφελή δρᾶσιν και τήν έθνικήν σημασίαν του Ίδρύματος και υπέμνησεν εις τόν

Από τήν πρώτην άρχιερατικήν Λειτουργίαν του Μακαρ. Άρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ίερωνύμου.

Πρόεδρον, ὅτι πρὸ τετραετίας ἀκριβῶς υπέβαλεν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἰδρύματος ἐμπεριστατωμένον ὑπόμνημα, διὰ τὴν προσφορωτέραν, κατὰ τὴν κρίσιν του, ὀργάνωσιν τῆς λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος. Καὶ ἠυχήθη, ὅπως τὸ ὑπόμνημα τοῦτο ἐπαναμελετηθῆ καὶ τύχη πληρεστέρας ἐπεξεργασίας ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου του, ὀργανωθῆ δὲ καὶ στελεχωθῆ τοῦτο ἐπὶ βάσεων εὐρυτέρων, οὕτως ὥστε τὸ ἔργον του νὰ ἔχη Πανελλήνιον προβολὴν καὶ ἀπήχσιν.

Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος καὶ οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν ἐπίσημοι, προηγουμένης τῆς σεπτῆς εἰκόνας τῆς Μεγαλόχαρης, μετέβησαν εἰς τὸν ἐντὸς τοῦ περιβόλου χώρον, ὅπου ἐτέλεσεν ἐπισήμως τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἀνεγερθέντος κτιρίου, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ ἤδη ὡς Πρότυπον Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον καὶ ἀνγέρθη δαπάναις τοῦ Ἰδρύματος τῆς Εὐαγγελιστρίας καὶ τῆ συμβολῆ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τοῦ ὑπουργείου Παιδείας.

Μετὰ τὸ πέρας δὲ τοῦ τελεσθέντος ἀγιασμοῦ, ὁ συνοδεύων τὸν Μακαριώτατον Γενικὸς Διευθυντῆς Ὁρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καθηγητῆς κ. Μᾶρκος Σιώτης εἰς μακρὰν καὶ διαφωτιστικὴν ὁμιλίαν του ἐξέθεσε τὸ πρόβλημα τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχολῶν καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Φροντιστηρίων τῆς χώρας, τὰ ὁποῖα μετὰ τοῦ ἀνεγερθέντος εἰς Τῆνον ἀνέρχονται εἰς 15. Ἡ ὁμιλία τοῦ καθηγητοῦ κ. Μ. Σιώτη ἔχει ὡς ἐξῆς :

«*Μακαριώτατε,*

Τῆ παρακλήσει τοῦ παρισταμένου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σύρου κ. Δωροθέου, προέδρου τῆς σχολικῆς Ἐφορείας τοῦ Προτύπου Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου τούτου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔρχομαι νὰ χαιρετίσω πάντας τοὺς παρευρισκομένους εἰς τὴν σεμνὴν ταύτην τελετὴν καὶ ἐκ μέρους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοῦ ὁποίου τυγχάνω τακτικὸν μέλος, καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων.

Πρωτίστως αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ ἐκφράσω τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὴν Μεγαλόχαρην Θεομήτορα κατενώπιον τῆς πανσέπτου καὶ θαυματουργοῦ ἱερᾶς Αὐτῆς Εἰκόνας, διότι ἠδδόκησε νὰ τελέσωμεν σήμερον μετὰ τῆς ἐπισημότητος καὶ ἐν μέσῳ παλλομένης ἀπὸ βαθεῖαν ἱερὰν συγκίνησιν, ἐξόχως πνευματικῆς ἀτμοσφαιρας τὰ ἐγκαίνια τοῦ πρώτου τούτου καὶ μοναδικοῦ Ἱεροδιδασκαλείου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, Ἱερὸν Πρεσβυτέριον, Κυραὶ καὶ Κύριοι, τὰ ἐγκαίνια τοῦ Σχολείου τούτου δὲν ἐγένοντο μέχρι σήμερον καίτοι ἡ λειτουργία αὐτοῦ ἤρξατο ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου, διότι διακαῆς πόθος ἡμῶν ἦτο, ὅπως παραστῆ εἰς αὐτὰ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ ἡ Διαρκῆς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ἵνα διὰ τῆς παρουσίας Αὐτῶν ἐξαρθῆ ἡ σπουδαιότης τῆς λειτουργίας Σχολείου τῆς Ἐκκλησια-

στικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀνήκοντος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Εἶχομεν πάντοτε τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν προαίσθησιν, ὅτι θὰ ἐδίδετο πρὸς τοῦτο κατάλληλος εὐκαιρία μετὰ τὸ Πάσχα, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον εἶχομεν ἐκπεφρασμένην τὴν ὑπόσχεσιν καὶ τὴν πρὸς τοῦτο ἐπιθυμίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κυρίου Χρυσοστόμου, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν σεβαστῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Οὐδέποτε ὁμως ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ, ὅτι τὰ ἐγκαίνια ταῦτα θὰ ἐγίνοντο ὑπὸ Τηρίου Ἀρχιεπισκόπου, ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, τοῦ κατὰ πάντα ἀξίου καὶ ὑπερόχου τέκνου τῆς ἱερᾶς ταύτης Νήσου τῆς Μεγαλόχαρης. Διὰ τοῦτο, Μακαριώτατε, ἡ χαρὰ πάντων ἡμῶν τῶν συμπολιτῶν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος εἶναι σήμερον τόσο μεγάλη. Αὕτη ἀποβαίνει ἐτι μεγαλύτερα καὶ ἐκ τοῦ ὅτι διὰ τῆς τελετῆς τῶν ἐγκαίνιων τοῦ Σχολείου τούτου ἐγκαταβάλλεται κατὰ τὸν πλέον ἐπίσημον τρόπον, ἦτοι ἐνώπιον τῆς πανσέπτου καὶ θαυματουργοῦ ἱερᾶς Εἰκόνας τῆς Θεομήτορος οὐ μόνον ἡ Ἀρχιερατικὴ, ἀλλὰ καὶ ἡ καθόλου Ποιμαντορικὴ δραστηριότης τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος. Ταύτην ἐπευχόμεθα εὐλαβῶς μακρὰν, πλουσίαν καὶ εὐλογημένην παρὰ Θεοῦ.

Προσωπικῶς θεωρῶ τὴν ἴδρυσιν καὶ τὴν οὕτως ἀρξάμενην λειτουργίαν τοῦ Προτύπου Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου τῆς Τήνου ὡς τὸ θαῦμα τῆς Παναγίας, διότι πολλὰ ὑπῆρξαν αἱ ἀντιμετωπιθεῖσαι δυσκολίαι πρωτίστως τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ πράγματι ὠραιοτάτου τούτου κτιρίου, ὡς καὶ αἱ δυσκολίαι συμπληρώσεως τοῦ διδακτικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ, ἰδιαίτερος δὲ αἱ δυσκολίαι ἐξευρέσεως τῶν ὀλίγων πρώτων ἱεροσπουδαστῶν. Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐπὶ εἶναι πράγματι μικρὸς, πρέπει ὁμως νὰ ἐκτιμηθῆ συμβολικῶς μεθ' ὅλης αὐτοῦ τῆς ἱερότητος, ὡς ἡ ἐκφρασις τῆς πλήρους εὐλογίας τῆς Θεομήτορος καὶ τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ Αὐτῆς καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ Δομήτορος τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Ἐνεκα πασῶν τῶν προδηλωθεισῶν δυσκολιῶν ἠορίσαμεν τὴν λειτουργίαν τοῦ Σχολείου τούτου μετὰ πολλῆς διατακτικότητος καὶ μεγάλων ἀνησυχιῶν. Τὴν στιγμὴν ὁμως ταύτην δοξολογοῦμεν τὸν Κύριον, διότι ἡ λειτουργία αὐτοῦ ἀποτελεῖ πλέον πραγματικότητα καὶ διότι διὰ τῆς λειτουργίας τοῦ Σχολείου τούτου ἐγινεν ἡ ἀρχὴ μιᾶς νέας καταστάσεως εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ἐκπαίδευσιν, τῆς καταστάσεως ἐκείνης, καθ' ἣν ἡ Ἐκκλησία ἀναλαμβάνει τὴν φροντίδα τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ κλήρου αὐτῆς. Καὶ ἡ ἀρχὴ εἶναι τὸ ἡμῖσιν τοῦ παντός. Εἶναι γεγονός, ὅτι τὸ Σχολεῖον τοῦτο παρουσιάζει σήμερον πολλὰς καὶ βασικὰς ἀκόμη ἐλλείψεις, διὰ τὰς ὁποίας καὶ ζητούμεν τὴν ἐπιείκειαν πάντων, καὶ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὁποίων θὰ πράξωμεν συντόμως πᾶν ὅ,τι εἶναι ἐνδεδειγμένον.

Κατὰ χρέος ὀφείλομεν νὰ πληροφορήσωμεν, ὅτι ἡ πραγματοποίησις τῆς λειτουργίας τοῦ Σχολείου τούτου ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ ἐνθερμον ενδιαφέρον καὶ τὰς συνεχεῖς φροντίδας τοῦ Μακαριωτάτου προκατόχου τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπι-

σκόπου ἡμῶν Κυρίου Χρυσόστομου, πάντων τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τοῦ παρισταμένου Γ. Διτῆ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Ἀρχιμανδρίτου Παντελεήμονος Μπαρδάκου, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σύρου Κυρίου Δωροθέου, ἰδιαίτερος δὲ εἰς τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον, τοὺς πολλοὺς κόπους καὶ τὴν συνεχῆ ἐπίβλεψιν καὶ πρόνοιαν τοῦ εὐσεβεστάτου Προέδρου τοῦ Πανελληνίου Ἱεροῦ Ἰδρυμάτος τῆς Ἐδαγγελιστρίας Τήνου ἱατροῦ κ. Παμφίλου Ἀλαβάνου. Πρὸς πάντας τοὺς ὀπωσδήποτε συντελέσαντας εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Σχολείου τούτου ἐκφράζω ἐξ ὀνόματος καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ὁρησκευμάτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων τὰς θερμότητας εὐχαριστίας μου. Ὡσαύτως ἐκφράζω καὶ πρὸς τὸν ἐκλεκτὸν Διευθυντὴν τοῦ Σχολείου τούτου, τὸν Γυμνασιάρχην κ. Ναστούλην, καὶ πρὸς τοὺς καθηγητὰς αὐτοῦ τὸν Ἱεροδιάκονον Πατρικίον Καλεώδη καὶ τοὺς κ.κ. Θεοχάρην καὶ Μαντᾶν τὴν ἀπόλυτον ἱκανοποίησιν τῆς Γεν. Δίσεως Ὁρησκευμάτων καὶ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὡς καὶ τὰς προσωπικὰς μου εὐχαριστίας διὰ τὸν ζῆλον, μεθ' οὗ ἐκτελοῦν τὰ καθήκοντά των, ὡς καὶ διὰ τὴν ἀγάπην των πρὸς τοὺς Ἱεροσπουδαστὰς.

Μακαριώτατε, παρακαλῶ, ὅπως μοι ἐπιτραπῆ νὰ κάμω εἰς τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην μίαν ἐξομολόγησιν καὶ μίαν παράκλησιν. Ἐν πρώτοις ἐξομολογοῦμαι λέγων, ὅτι ὡς ὑπεύθυνος ἀπὸ τριετίας καὶ ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως διακατέχομαι ἀπὸ μίαν ζωηρὰν ἀνησυχίαν ἕνεκα τῶν δυσκολιῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ κυρίως ἕνεκα τῆς μὴ εἰσέτι πλήρους ἐπιτοχίας τῶν καταβαλλομένων ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς Πολιτείας μεγάλων προσπαθειῶν ὑπὲρ τῆς μορφώσεως τοῦ κλήρου ἡμῶν. Ὡς γνωστὸν, ἡ ἐλληνικὴ Πολιτεία καταβάλλει ἀνεκάθευ πολλὰς προσπάθειας καὶ μεγάλας δαπάνας οὐ μόνον διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ ἐφημεριακοῦ ἡμῶν κλήρου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν καλὴν κατάρτισιν αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτο διατηρεῖ ἐν λειτουργίᾳ δεκατέσσαρα (14) Σχολεῖα ἐκκλησιαστικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς διαφόρους πόλεις τῆς ἐπικρατείας, ὡς καὶ δύο πανεπιστημιακὰς Θεολογικὰς Σχολὰς, χωρὶς καὶ νὰ ἐπιτυγχάνεται δι' ὅλων τούτων οὐ μόνον ἡ κάλυψις τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, ἀλλ' οὔτε ἡ μερικὴ ἀνάσχεσις τῆς συνεχιζομένης ἐπικινδύνως ἀδείσεως τῶν κενῶν τούτων. Διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὴν Ὑμετέραν Μακαριότητα, ὅπως ἀναλάβῃ ὑπὸ τὴν προσωπικὴν Αὐτῆς φροντίδα τὸ ἀπὸ τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν θαλπωρὴν καὶ εὐλογίαν τῆς Θεομήτορος Θερμοκίσιου τούτου τῶν νέων Ἱεροσπουδαστῶν τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας. Ἐπιτρέψατέ μοι δὲ νὰ θεωρήσω τὴν σεμνὴν τελετὴν τῶν σημερινῶν ἐγκαινίων ὡς τὴν συμβολικὴν ἐκείνην πράξιν, δι' ἧς ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης θέτει ὑπὸ τὴν προστασίαν καὶ τὴν φροντίδα Αὐτῆς τὴν λειτουργίαν καὶ τῶν λοιπῶν δεκατεσσάρων Σχολείων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως. Εἶναι πλέον καιρὸς νὰ πνεύσῃ ὁ ἄνεμος τῆς ἰδιαίτερας στοργῆς καὶ μερί-

μνης πάντων τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων ὑπὲρ τῆς καλυτέρας λειτουργίας τῶν Σχολείων τούτων.

Ὡς πρὸς τὸ Πρότυπον Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον τῆς Τήνου ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν εἰδικώτερον, ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀποβῆ ἐν ἐπὶ πλέον, ὅμοιον πρὸς τὰ ἄλλα Σχολεῖα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν ἐκπαιδεύσεως. Τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον καὶ μοναδικὸν τὴν στιγμὴν ταύτην Σχολεῖον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, τὸ ὁποῖον μάλιστα λειτουργεῖ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ πνευματικοῦ περιβάλλοντος τῆς ἀλλῆς τῆς Μεγαλόχαρης, διὸ καὶ πρέπει νὰ διακριθῆ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψιν, εἰδικώτερον δὲ ὡς πρὸς τὴν πνευματικὴν κατάρτισιν τῶν τροφίμων αὐτοῦ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐτησίαν ἀρθμητικὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀποφοίτων του, ὥστε οὔτοι συντόμως νὰ καλύψουν εἰς εὐρυτάτην ἔκτασιν καὶ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος τὰ ἐφημεριακὰ κενὰ τῶν ἐλληνικῶν ὀρθοδόξων Ναῶν, νὰ ἀποπνεύουν δὲ διὰ τῆς παρουσίας των, ὅπου γῆς καὶ ἂν εὐρεθῶσι, τὸ ἄρωμα τῆς θείας χάριτος καὶ τοῦ θείου ἔλεους τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Ὁ ἱερός ναὸς τῆς Μεγαλόχαρης τῆς Τήνου.

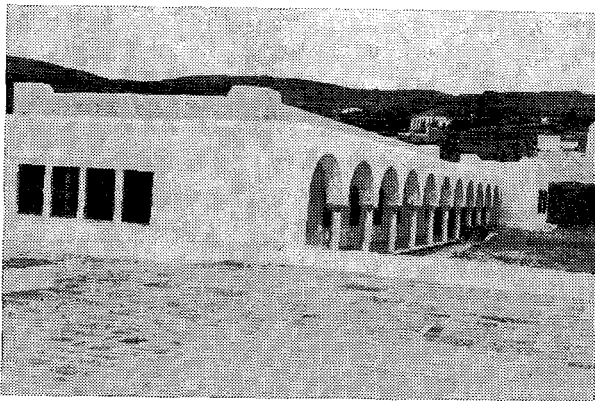
Μακαριώτατε, ἡ πραγματοποιήσις τῆς εὐχῆς ταύτης εἶναι ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ, διότι, ὡς γνωστὸν, τὰ ὑπάρχοντα σήμερον πολλὰ ἐφημεριακὰ κενὰ, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς χώρας, ἀξάνουν ἐτησίως, ὡς δεικνύουν στατιστικαὶ ἡμῶν μελέται, λίαν ἐπικινδύνως. Τὸ πρόβλημα τοῦτο τῶν πολλῶν ἐφημεριακῶν κενῶν θεωρεῖται δύσκολον, κυρίως διότι εἶναι παλαιὸν καὶ χρονίζον πρόβλημα. Ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας ἡμῶν ἔχει ἐπιποικῶς μελετηθῆ πᾶσα πτυχὴ αὐτοῦ, ὡς καὶ πᾶσα δυνατὴ καὶ ἐνδεδειγμένη λύσις. Ἡ πολυμορφία αὐτοῦ ἐπιβάλλει τὴν ἀναζήτησιν περισσοτέρων λύσεων. Ἡ ὑπηρεσία ἡμῶν εὐρίσκειται ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας διὰ πᾶσαν σχετικὴν εἰσῆγησιν καὶ διὰ πᾶσαν βοήθειαν. Προσωπικῶς ἐπιθυμῶ νὰ δηλώσω, ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου αἰσθάνομαι σήμερον μεγάλην ἀνακούφισιν, διότι εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐμπνευσμένην καὶ στοργικὴν καθοδήγησιν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, θὰ δυναθῶ νὰ ἐπιτελέσω καὶ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου τὸ προσωπικόν μου χρέος, κατὰ τὸν καλύτερον

δυνατόν τρόπον. Διὰ ταῦτα θέτω εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος τὰς ἀσθενεῖς μου δυνάμεις, διὰ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ ἐπιτυχίαν τῶν προσπαθειῶν Αὐτῆς διὰ τὴν καλυτέραν κατάρτισιν τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν κλήρου καὶ τὴν ἐξύψωσιν τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ στάθμης. Ἡ Μεγαλόχαρη δὲν εἶναι δυνατόν παρὰ νὰ εὐλογήσῃ τὸ ἔργον πάντων ἡμῶν, πρὸς δόξαν τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Θεοῦ Δομητόρου αὐτῆς».

Μετὰ τὸν κ. Σιώτην ὠμίλησεν ἐπίσης δι' ὀλίγων ὁ Διευθυντῆς τοῦ Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Γυμνασιάρχης κ. Ναστούλης.

Ἀπαντῶν ὁ Μακαριώτατος εἶπε περίπου τὰ ἐξῆς :

«Ὁ ἀξιότιμος Διευθυντῆς Ὁρησκειῶν, καθηγητῆς κ. Σιώτης διέγραψε, μὲ σαφήνειαν καὶ μὲ πληρότητα, τὴν ἱστορίαν τῆς ἰδρύσεως, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν τοῦ προτύπου τούτου Ἐκκλησιαστικοῦ καθιδρύματος, τοῦ ὁποῖου τὰ ἐγκαινία, χάριτι Θεοῦ, ἐτελέσαμεν σήμερον καὶ τὸ ὁποῖον ἤρξατο

Τὸ Πρότυπον Ἀνωτέρου Ἐκκλ.σ. Φροντιστήριον Τήνου.

ἤδη λειτουργοῦν, ὑπὸ τὴν σκέπην καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Μεγαλόχαρης.

Πολύμοχθος ὄντως ὑπῆρξεν ἡ καταβληθεῖσα πρὸς τοῦτο προσπάθεια. Μεγάλαι αἱ ἀναληφθεῖσαι δαπάναι ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ τοῦ ἱεροῦ Καθιδρύματος τῆς Ἐδαγγελιστρίας, διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ λαμπροῦ τούτου, ἀπὸ πάσης πλευρᾶς, οἰκοδομήματος τοῦ Προτύπου Ἀνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Τήνου. Ἀξιοὶ πολλῶν καὶ θερμῶν εὐχαριστιῶν οἱ μοχθήσαντες. Καὶ ἐγγενεῖς καὶ εὐρύτατοι οἱ δραματισμοὶ των. Εὐγνωμονῶ δέ, ἐκ βάθους ψυχῆς, τὸν πανάγαθον Θεὸν καὶ τὴν Πανάχαρτον Μητέρα τοῦ Κυρίου μας, ὅτι κατηξιώθη ὁ ταπεινὸς ἐγὼ νὰ ἐπιτελέσω τὰ ἐγκαινιά του καὶ τὸν καθαγιασμόν του, ὡς πρώτην πράξιν τῆς ἀρχιερατείας μου».

Ἐν συνεχείᾳ, στρεφόμενος πρὸς τοὺς ρασοφόρους μαθητὰς τῆς Σχολῆς, οἱ ὁποῖοι παρίσταντο, καὶ ἔψαλον μελωδικῶς καὶ κανανυκτικῶς τοὺς ὕμνους τοῦ τελεσθέντος ἁγιασμοῦ, εἶπεν εἰς αὐτοὺς περίπου τὰ ἐξῆς :

—«Σεῖς εἶσθε οἱ πρῶτοι μαθηταὶ τῆς Ἀναμετρή-

σατε καλῶς τὰς εὐθύναι σας καὶ τὴν ἀποστολὴν σας. Πρέπει ν' ἀποτελέσετε τὰ κοσμήματα τῆς πανσέπτου εἰκόνης τῆς Μεγαλόχαρης. Καὶ μάλιστα τὰ πρότυπα καὶ τὰ λαμπρότερα τῶν κοσμημάτων τῆς. Ἀποτελεῖ τούτο εἰς τοὺς βαρεῖς καὶ δυσκόλους αὐτοὺς καιροὺς μας ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην, ὄχι μόνον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὁμολογιῶν. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι συμμερίζονται τούτο καὶ οἱ σεβαστοὶ καθηγῆται καὶ πολῦτιμοι καθοδηγοὶ σας. Πολλὸς ὁ χεῖμων περὶ ἡμᾶς καὶ βαρεῖα ἢ νέφωσις. Καὶ πρέπει νὰ λάμψῃ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Καὶ νὰ γίνῃ συνείδησις ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, ὅτι μόνον ὁ Χριστιανισμὸς σώζει. Μὲ τὸν Χριστιανισμὸν καὶ μὲ τὸν Ἐδαγγελικὸν νόμον μόνον θὰ ἐπικρατήσῃ ἡ Εἰρήνη καὶ ἡ Πρόσδος. Καὶ πρέπει ὅλη μας ἡ ζωὴ ν' ἀναχωνεθῇ καὶ ν' ἀναμορφωθῇ μὲ τὸ πᾶρ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Ἐδαγγελίου του, καὶ νὰ μᾶς κατευθῶνῃ πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν πραγματικοποίησιν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς. Καὶ διὰ τούτο εἶναι μεγάλη, πολὺ μεγάλη, ἡ εὐθύνη ἐκείνων πὸν ἐπωμίζονται τὸ ὑψηλὸν λειτουργήμα τῆς Ἱερωσύνης.

Πρέπει νὰ γίνων τὸ ἅλας τῆς Γῆς καὶ ἡ ζύμη τοῦ φυράματος. Καὶ πολὺ περισσότερον σεῖς, πὸν ἐμπορεύεσθε ἀπὸ τὸ ἱερὸν αὐτὸ καθίδρυμα τῆς Μεγαλόχαρης. Πρέπει ὅπουδήποτε καὶ ἂν εὐρεθῆτε, εἴτε ἐντός, εἴτε ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς φιλότατης Πατρίδος μας, νὰ εἴσθε—τὸ ἐπαναλαμβάνω—κοσμήματα τῆς πανσέπτου εἰκόνης τῆς. Καὶ νὰ κηρύττετε πάντοτε, καὶ διὰ τοῦ λόγου, ἀλλὰ πρὸ παντός διὰ τοῦ παραδείγματός σας, τὸν Χριστόν. Πρὸς Δόξαν καὶ τιμὴν τῆς ἁγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, τῆς ὁποίας—εὐχομαί καὶ πάλιν—ν' ἀποβῆτε ἀληθῆ καὶ ἀπαστράπτοντα κοσμήματα».

Παρατεταμένα καὶ ἐνθουσιώδη χειροκροτήματα τῶν παρισταμένων ἐκάλυψαν τοὺς ἐμπνευσμένους καὶ μεστοὺς εὐγενῶν συναισθημάτων ὑψηλόφρονος λόγου τοῦ Μακαριωτάτου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐγκαινίων ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀπήρθησε εἰδικὴν δέησιν ὑπὲρ ταχείας ἀναρρώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς υγείας τοῦ ἀσθενούντος Ἀρχιερέως Χρυσοστόμου».

Τὴν 2αν μ.μ. παρετέθη ἐπίσημον γεῦμα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Θεοξένια», μετὰ τὸ πέρας τοῦ ὁποῖου ὁ Μακαριώτατος ἀνεχώρησεν διὰ τοῦ Φέρρου—Μπῶτ «Ἑλλη», ἐπιστρέφων εἰς Ἀθήνας. Χιλιάδες λαοῦ ἐπευφήμησαν τὸν Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὴν προκυμαίαν.

ΔΙΕΛΕΥΣΙΣ ΕΚ ΣΥΡΟΥ

Καίτοι ὀλίγην ὥραν πρὸ τοῦ κατάπλου τοῦ F)B ΕΛΛΗ ἐγνώσθη ὅτι τούτου ἐπέβαιναν ὁ Μακαριώτατος, ἐν τούτοις αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πᾶθος κόσμου εὔρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ κατέλθουν ἐν σπουδῇ εἰς τὴν ἀποβάθραν διὰ νὰ ἐκδηλώσουν τὴν χαράν των διὰ τὴν διέλευσιν ἐκ Σύρου τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας. Κατὰ τὴν ἔξοδον τοῦ πλοίου ἐκρούοντο

Η ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΕΔΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἡ ἀριστίνδην Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συνήλθε τὴν 23 Μαΐου ἔ. ἔτους εἰς τὴν πρῶτην αὐτῆς συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, παρόντων τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων Πατρῶν κ. Κωνσταντίνου, Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονυσίου, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνοῦ, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ, Ἐάνθης κ. Ἀντωνίου, Κυθήρων κ. Μελετίου, Διδυμοτείου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντίνου καὶ Κασσανδρείας κ. Συνεσίου. Κατ' αὐτὴν παρέστησαν ὁ ἐξοχώτατος ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρησκειμάτων κ. Καλαμποκιάς, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς Ἐρησκειμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κατηγῆτῆς κ. Μᾶρκος Σιώτης καὶ ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πανοσ. ἀρχιμ. Σεβαστιανὸς Ἀσπιώτης.

Γενομένης προσευχῆς, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμος προσεφώνησε τοὺς Σεβασμιωτάτους Συνοδικοὺς Συνέδρους καὶ τὸν ἐξοχώτατον Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρησκειμάτων κ. Κων. Καλαμποκιάν, εἰπὼν τὰ ἑξῆς :

«Κύριε Ὑπουργέ,

Κατὰ τὸ παρ' ἡμῖν κρατοῦν σύστημα τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, κατὰ τὸ ὅποιον ἡ Πολιτεία ὑπέχει τὴν βαρύτερην εὐθύνην ἵνα διεκμηρεύη τὰ αἰσθήματα καὶ τοὺς πόθους τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος, ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἠθέλησεν, ἵνα ἡ ἀναγεννητικὴ προῆ τὴν ὁποῖαν ἀντιλαμβανόμεθα πνεύσαν εἰς πάντας τοὺς τομεῖς τῆς δημοσίας ζωῆς πνεύσῃ καὶ ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐντεῦθεν, ἀπεφάσισεν, ὅπως διὰ μέτρων ἐκτάκτων μὲν, πλὴν οὐχὶ ἀγνώστων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῇ κανονικῇ τάξει τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, δώσῃ εἰς αὐτὴν τὴν δυνατότητά, ἵνα αὕτη κορυφώσῃ ποδὶ χωρήσῃ εἰς τὴν ἐπίλυσιν τῶν ἀπασχολούντων αὐτὴν μεγάλων καὶ δυσχεροστά-

των προβλημάτων. Ἡ ἐξαιρέσει δυνάδος μόνον Ἱεραρχῶν ὁμόθυμος ὑπὸ συμπάσης τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀναγνώρισις τῆς ἐκ τῶν ληφθέντων ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως μέτρων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος καταστάσεως, ἡ ἐνθουσιώδης ὑποδοχή, τὴν ὁποῖαν ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτὴν, ἡ ἀμεσος καὶ ἀνεπιφύλακτος στοργικὴ συμπαράστασις τοῦ σεπτοῦ Προκαθημένου τῆς Μητροῦς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἡ θερμὴ καὶ ταχεῖα ἀνταπόκρισις τῆς πλειονότητος τῶν Ὁμοδόξων Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, ἀποτελοῦσιν ἐχέγγυον περὶ τῆς κανονικῆς καὶ ὁμαλῆς συνεχίσεως τῆς οὕτως ἀρξαμένης νέας διὰ τὴν ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίαν περιόδου. Μέρος τῶν ἀπασχολούντων αὐτὴν προβλημάτων καὶ τῶν κατευθυντηρίων γραμμῶν εἰς τὰς ἐπιδιωχθησομένας λύσεις ἐξετέθησαν εἰς τὸν κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ νέου Προκαθημένου ἐκφωνηθέντα λόγον, διὸ καὶ θεωροῦμεν ὡς παρέλκουσαν τὴν κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην ἐπανάληψιν αὐτῶν. Ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον, Κύριε Ὑπουργέ, ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν εἶναι ἀφ' ἐνὸς μὲν αἰ πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν καὶ πρὸς Ὑμᾶς προσωπικῶς εὐχαριστίαι τόσον τοῦ Προέδρου ὅσον καὶ τῶν ἐκλεκτῶν Ἱεραρχῶν τῶν συγκροτούντων τὴν περὶ αὐτὸν Ἱερὰν Σύνοδον διὰ τὸ ἐκ τῆς στερεᾶς καὶ ἀκλονήτου πίστεώς σας πηγάζον θερμὸν ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τὴν ἄκρι τοῦδε παρασχεθεῖσαν ἐνεργητικὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν συμπαράστασιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐπιμόνον παράκλησιν, ὅπως αὕτη συνεχισθῇ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι μὲ τὴν αὐτὴν ἔντασιν καὶ ἀποτελεσματικότητα. Εἰς ὅ,τι δὲ ἀφορᾷ ἡμᾶς, τοὺς συγκροτοῦντας τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς νέας Συνοδικῆς περιόδου, δὲν εἶναι ἀνάγκη, ἐξοχώτατε, νὰ σᾶς διαβεβαιώσωμεν, ὅτι δὲν θὰ φεισθῶμεν κόπων καὶ θυσιῶν, ἵνα ὁ λόγος γίνῃ «ἔργον εὐθύς», ἀποκατασταθῇ δὲ ἡ Ἐκκλησία μας καὶ πάλιν εἰς τὴν θέσιν, ἡ ὁποία τῆς ἀνήκει, καὶ ἐκπληρώσῃ πλήρως τὴν Ἱεράν καὶ σωτήριον ἀποστολήν, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Δομήτωρ αὐτῆς τὴν ἔχει ἐπιφορτίσει».

Ἀκολούθως ἔλαβε τὸν λόγον ὁ ἐξοχώτατος Ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐρησκειμάτων κ. Κων. Καλαμποκιάς, ὁ ὁποῖος εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Αἰσθάνομαι μεγάλην χαρὰν τόσον ἐγὼ ἀτομικῶς ὡς ὑπουργὸς ὅσον καὶ ἡ Κυβέρνησις, τῆς ὁποίας φέρω ἐδῶ τὴν ἰδικὴν τῆς χαρὰν, διότι ἡ ἀριστίνδην Ἱερὰ Σύνοδος ἀποτελουμένη ἐκ τῶν ἀρίστων Ἀρχιερέων ἔφερεν εἰς αἴσιον τέλος τὴν ἐκλογὴν τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν διὰ τῆς ἐπιλογῆς τοῦ ἀρίστου ἐκ τῶν ἱερωμένων. Αὕτη ἐπεκροτήθη ὑπὸ σύμπαντος τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Δὲν διέφυγε τῆς προσοχῆς ἡμῶν ὅτι ἦτο πάνδημος ἡ ἀποδοχή. Τιμᾷ τοὺς Σεβ. Ἀρχιερεῖς ἡ χειρονομία, δι' ἧς ὑπέδειξαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν

χαρμωσύνως οἱ κώδωνες τῶν ναῶν τῆς πόλεως καὶ ἐσύριζον τὰ ἐλλιμενισμένα πλοῖα.

Ἐπὶ τοῦ πλοίου ἀνῆλθον αἱ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως. Ὁ κ. Δήμαρχος, παρουσιάζων εἰς τὸν Μακαριώτατον τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον, ἐξέφρασε τὰ συγχαρητήρια τῆς πόλεως διὰ τὴν ἐκλογὴν του καὶ τὴν χαρὰν τῶν κατοίκων τῆς διὰ τὴν τιμὴν τῆς διελεύσεώς του ἐξ Ἐρμουπόλεως, παρακαλέσας ὅπως τύχῃ αὕτη τῆς τιμῆς τῆς ἐν καιρῷ εἰδικῆς ἐπισκέψεώς του. Ὁ Μακαριώτατος ὑπεσχέθη τοῦτο εἰς τὸν κ. Δήμαρχον. Τὸ συγκεντρωμένον πλῆθος ἐξέσπασεν εἰς ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις, ὅταν ὁ Μακαριώτατος ἐνεφανίσθη ἀπὸ τῆς πρύμνης τοῦ πλοίου, καὶ τὸ εὐλόγησε.

Ἡ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου πρώτη συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (23.5.1967) ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Κων. Καλαμποκιᾶ καὶ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Θρησκευμάτων Καθηγητοῦ κ. Μάρκου Σιώτου.

τὸν ἐκλεκτόν, παραιτούμενοι τῆς ἰδικῆς τῶν ὑποψηφιότητος. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι καὶ εἰς τὸ μέλλον θὰ προχωρήσετε μετὰ τοῦ ἰδίου ζήλου καὶ τῆς ἰδίας ἀνωτερότητας. Σᾶς συγκαίρω καὶ σᾶς εὐχομαι προκοπήν».

Μετὰ ταῦτα ἐχαιρέτησε τὸν Μακαριώτατον ἐκ μέρους τῶν Σεβασμ. Συνοδικῶν Συνέδρων ὁ πρῶτος τῆ τάξει Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος, εἰπὼν τὰ κάτωθι :

«Μακαριώτατε ἅγιε Πρόεδρε, ὡς πρῶτος τῆ τάξει τῶν ἀγαπητῶν ἁγίων Ἀδελφῶν Ἀρχιερέων, τῶν συγκροτούντων τὴν παρούσαν ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον, συνεργομένην σήμερον εἰς τὴν πρώτην Αὐτῆς συνεδρίαν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς ὑμετέρας σεπτῆς Μακαριότητος, χαιρετίζω Αὐτὴν μετὰ πολλῆς τῆς χαρᾶς καὶ ἀγάπης καὶ διαβιβάζω ἅμα καὶ τὰ δλοκάδια συγχαρητήρια ὅλων τῶν ἁγίων Συνοδικῶν Συνέδρων ἐπὶ τῆ ἐκλογῇ καὶ ἐγκαταστάσει Αὐτῆς εἰς τὸν θεοφροῦρητον Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος.

Ἡ ἐκλογὴ ὑμῶν, Μακαριώτατε, ὑπὸ τῆς παρουσίας ἀριστίνδην Συνόδου, ὡς Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Ἀποστολικοῦ θρόνου τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡ πρόκρισις ταύτης ὑπὸ τοῦ σεπτοῦ ἡμῶν Ἀνακτος καὶ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἐπεκροτήθη ζωηρῶς καὶ ἐγένετο δεκτὴ λίαν εὐμενῶς παρὰ τοῦ εὐσεβοῦς Ὁρθοδόξου πληρώματος τῆς χώρας.

Ἐνεποίησε δὲ αἰσθήματα ἀφάτου χαρᾶς, ζωηρότατον ἐνθουσιασμοῦ καὶ βαθύτατης ἱκανοποιήσεως εἰς τὸν βαθύτατα θρησκέοντα Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ποιοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν του.

Ἡ μέχρι τοῦδε μακρὰ Ἐκκλησιαστικὴ δρᾶσις ὑμῶν καὶ ἡ ἀκριβὴς γνώσις τῶν μεγάλων καὶ σοβαρῶν προβλημάτων τῆς Ἐκκλησίας τῶν ἐπιδεδομένων ἀμέσῃ καὶ ριζικῆς λύσεως, καθὼς καὶ ἡ σύνεσις, ἡ συντηρητικότης, καὶ ἡ προσκόλλησις εἰς τὴν Ὁρθόδοξον παράδοσιν, ἡ βαθεῖα ἐπιστημονικὴ κατάρτισις καὶ ἡ συγγραφικὴ ἀπόδοσις ὑμῶν, ταῦτα πάντα ἐγγυῶνται ὅτι καὶ ἐν τῇ πεδαλιονχίᾳ τῆς ἀνωτάτης Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, θὰ δυναθῆτε νὰ προωθήσετε πρὸς τὴν εὐκταίαν λύσιν ὅλα τὰ μεγάλα καὶ σοβαρὰ ζητήματα, ἅτινα ἀπασχολοῦν τὴν Ἐκκλησίαν μας κατὰ τὰς κρίσιμους ταύτας περιστάσεις.

Βεβαιωθῆτε, Μακαριώτατε Δέσποτα, ὅτι εἰς τὸν ἀνάντην καὶ ἀνηφορικὸν δρόμον σας, καὶ τοὺς ἐξαντλητικὸς κόπους καὶ μόχθους σας, καὶ τὰς ἀντιξοότητας καὶ ἀντιθέσεις, καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ προσπαθείας σας, διὰ τὸ ἅγιον καὶ βαρὺ ἔργον σας, θὰ ἔχητε τὴν ἀμέριστον βοήθειαν καὶ συμπαράστασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἅμα δέ, ὡς πιστεύομεν, καὶ τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Κυβερνήσεως, ἣτις προσέφερον ἤδη τὰς ἀπαρχὰς τῆς ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ της πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν.

Ἐπὶ τούτοις εὐχόμεθα, Μακαριώτατε Πρόεδρε, ὅπως ὁ θεῖος Δομήτωρ καὶ Κυβερνήτης τῆς Ἐκκλησίας ἐπιδαψιλεύηται εἰς τὴν Μακαριότητά σας ὑγείαν

ἀστεμῶν καὶ δύναμιν καὶ ζωὴν καὶ καταξίωσιν ταύτην, ἵνα ἐπὶ πολλὰ καὶ μακρὰ ἔτη κλείξῃ καὶ κοσμηθῇ καὶ λαμπρῶν τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐνισχύῃ δὲ καὶ ἐπευλογῇ τὴν Ποιμαντορίαν ὑμῶν, ὥστε αὐτὴ νὰ ἀποβῇ φωτεινὴ καὶ ἀγλαόκαρπος καὶ ἐπ' ἀγαθῶ τῆς ἀνωτάτης Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Ἔθνους».

Μετὰ ταῦτα ἀπεχώρησεν τῆς συνεδριάσεως ὁ ἐξοχώτατος ὑπουργὸς Παιδείας, ἡ δὲ Ἱερὰ Σύνοδος ἐπροχώρησεν εἰς τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Οὕτω ὁ Μακαριώτατος ἐνημέρωσεν τὴν Ἱερὰν Σύνοδον ἐπὶ τοῦ περιεχομένου τῶν συνομιλιῶν, ἃς εἶχε μετὰ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐξάρχου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνος, ἡ δὲ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξέφρασε τὴν χαρὰν της τόσο ἐπὶ τῶν θεμιστῶν βάσεων τῆς περαιτέρω συνεργασίας τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ὅσον καὶ διὰ τὰς πληροφορίας ἃς παρέσχεν ὁ Σεβ. Χαλκηδόνος περὶ τῶν ἀπασχολούντων τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὰς λοιπὰς ὁμοδόξους Ἐκκλησίας θεμάτων.

Εἶτα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς ἐξῆς :

Ο.Δ.Ε.Π. Πρόεδρος: ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος. Τακτικὰ μέλη: οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος, Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανὸς καὶ Ἐάνθης κ. Ἀντώνιος. Ἀναπληρωματικὰ μέλη: οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Κυθήρων κ. Μελέτιος, Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνος καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιος.

Τ.Α.Κ.Ε. Πρόεδρος: ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος. Τακτικὸν μέλος: ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος: ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνός.

Ἀποστολικὴ Διακονία. Πρόεδρος: ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος. Τακτικὰ μέλη: οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνός καὶ Κυθήρων κ. Μελέτιος. Ἀναπληρωματικὰ μέλη: οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιος.

Ἐπὶ τῶν Χειροτονιῶν. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐάνθης κ. Ἀντώνιος καὶ ἀναπληρωτῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνος.

Ἐπὶ τῶν προσφυγῶν. Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Κυθήρων κ. Μελέτιος, Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνος καὶ Κασσανδρείας κ. Συνέσιος.

Δελτίον (Ἐκκλησία). Πρόεδρος: ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος. Τακτι-

ΕΝ ΟΨΕΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΥ

Ὁ καιρὸς πλέον εἶναι ὤριμος διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς τοσοῦτον διακαῶς ἀναμενομένης Πανορθοδόξου Προσυνόδου. Ἀλλεπάλληλοι ἀναβολαὶ μέχρι σήμερον ἐμεσολάβησαν διὰ λόγους μᾶλλον τεχνικούς, ἐπικοινωνίας καὶ ἐπαρκοῦς προσυνηνοήσεως μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ Ὁρθοδοξία ἀκολουθοῦσα τὴν κανονικὴν τροχίαν θὰ ἐξετάσῃ καὶ θ' ἀπαντήσῃ ὁσονούτω εἰς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ζητήματα «κοινῇ πάντων τῶν ἐπισκόπων ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγομένων», ἐπὶ τῇ βράσει τῆς μακράωνος ἀδαμαντίνης ἀρχῆς: «Ἡ γνώμη τῶν πλειόνων κρατεῖται».

Ὅσον πλησιάζει ὁ καιρὸς, τοσοῦτον γίνεται καὶ ἀντιληπτὸν ὅτι δισταγμοὶ καὶ νέα ἀναβλητικότητα ἐν προκειμένῳ δὲν χωροῦν. Ἄλλ' ἔαν ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, εἶναι προητοιμασμένη, δὲν συμβαίνει δυστυχῶς τὸ ἴδιον μὲ τὸ πολὺ πλήρωμα. Ὁ Λαὸς μας δὲν ἔχει ἀκόμη ἀρκούντως ἐνημερωθῆ ἐπὶ τῶν ζωτικῶν θεμάτων

τῆς Προσυνόδου. Ἡ σημειομένη ἀδιαφορία του δύναται ν' ἀποδοθῆ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εἰς τὰ ἐξῆς γενεσιουργὰ αἷτια:

Ἄφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ἔλλειψιν καλλιεργημένης συνειδήσεως, ὅτι ἕκαστος πιστός, ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας, ἔχει δικαιώματα καὶ καθήκοντα ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τῆς καθόλου πορείας αὐτῆς. Ἡ Ἐκκλησιολογικὴ τοποθέτησις του δὲν εἶναι ἔντονος. Τὰ πάντα περιμένει ἀπὸ τὸν Κλῆρον, ἐξαιρῶν τὸν ἑαυτὸν του, χωρὶς λόγον, καὶ ἐπὶ μεγίστη ζημίᾳ τῆς εὐδοκίμου πορείας τῶν ζητημάτων.

Εἰς τὴν ἀγνοίαν τῶν κοινωνικῶν εὐθυνῶν καὶ τῆς θέσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ ἀφ' ἑτέρου. Ὅλα αὐτὰ ὁμοῦ συντελοῦν εἰς τὴν οἰκτράν παρανόησιν εἰς σημαντικὸν μέρος τοῦ πληρώματος ὑπὲρ οἰασδήποτε θαρραλέας πρωτοβουλίας, καὶ ὑπὲρ ἐπιβαλλομένων ἀλλαγῶν ὑπὸ μιᾶς κανονικῆς Συνόδου.

Μία τοιαύτη Σύνοδος, εἴπερ ποτὲ ἄλλοτε, εἶναι

κὸν μέλος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Συνέσιος.

Ἐπὶ τῶν διδακτικῶν βιβλίων. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Μελέτιος καὶ ἀναπληρωτῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνός.

Ἐποπτικὸν καὶ Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐάνθης κ. Ἀντώνιος καὶ ἀναπληρωτῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Μελέτιος.

Ἐπὶ τῶν Μοναστηριακῶν. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος καὶ ἀναπληρωτῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐάνθης κ. Ἀντώνιος.

Ἐπὶ τῶν Γάμων. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Μελέτιος καὶ ἀναπληρωτῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνος.

Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πατρῶν κ. Κωνσταντῖνος καὶ ἀναπληρωτῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός.

Δαπανῶν Συνοδικοῦ Γραφείου. Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνός καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός.

Καταπολεμήσεως ἀναλαβητισμοῦ. Ὁ Σεβα-

σιμώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνος καὶ ἀναπληρωτῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Συνέσιος.

Μελετῶν καὶ Τύπου. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος.

Οἰκονομικοῦ ζητήματος Ἐφημερίων. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἰερώνυμος. Τακτικὰ μέλη· οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Σύνοδου.

Σύνδεσμος Στρατοῦ καὶ Ἐκκλησίας. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός καὶ ἀναπληρωτῆς ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντῖνος.

Κοινὸν Ὑπηρεσιακὸν Συμβούλιον Ἱερᾶς Συνόδου. Πρόεδρος· ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἰερώνυμος. Τακτικὸν μέλος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνός. Ἀναπληρωματικὸν μέλος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κασσανδρείας κ. Συνέσιος.

Ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Μνημείων. Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Διονύσιος, Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνός καὶ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανός καὶ οἱ καθηγηταὶ κ.κ. Ἀ. Ἀλιβιζᾶτος, Ἀ. Φυτράκης καὶ Σ. Καλοκύρης.

Ὑπηρεσιακῶν Συνοδικῶν θεμάτων τρεχούσης φύσεως. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας κ. Δαμασκηνός.

ἀπαραίτητος σήμερον. Ὅσακις ἡ φωνὴ τῆς ἀληθείας, ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν ἀκούεται καὶ μύριοι κίνδυνοι ἀπειλοῦν νὰ τὸν καταπνίξουν καὶ ἰδεολογίαὶ ἀρνητικαὶ ἐπιδιώκουν νὰ ὑποκαταστήσουν τὴν διδασκαλίαν τοῦ Σωτῆρος, εἶναι ἐνδεικτικὰ τῆς κρισιμότητος τοῦ ἀγῶνος. Συγχρόνως ὅμως εἶναι καὶ σημεῖα ἐγρηγόρσεως καὶ ἐξεγέρσεως. Ἀποτελοῦν τὸν κώδωνα κινδύνου. Σάλπισμα ἐπιστρατευσεως πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀντιθέτων δυνάμεων.

★

Ὁ λαὸς μας ἀπειλεῖται σήμερον ἀπὸ δύο μέτωπα, ἔσωθεν καὶ ἔξωθεν. Ἐσωθεν μὲν ἀπὸ μίαν ὑπνηλίαν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν λήθαργον μὲ ἀποτέλεσμα ν' ἀραιώνωνται ἀνησυχητικῶς αἱ τάξεις τῶν ἐκκλησιαζομένων μας. Ἐξωθεν δὲ ἀπὸ ἰδέας ἀνατρεπτικὰς, ἀλλ' ἐμφανιζόμενας μὲ τὴν θελκτικότητα καὶ ὑποσχόμενας πραγματικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὰς ἀνησυχίας καὶ τὸ δράμα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὥστε εὐκόλως νὰ θεωροῦνται σύγχρονοι Μεσσίαί. Κερδίζουν ἔδαφος καὶ γίνονται διὰ τοὺς πολλοὺς τὸ σύγχρονον εὐαγγέλιον καὶ τὸ μέλλον τοῦ νέου τεχνολογικοῦ κόσμου τῆς αὔριον.

Δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται ν' ἀγνοήσωμεν τὸν ἐχθρὸν καὶ τὴν ἐπερχομένην θύελλαν. Ἀλλὰ καὶ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ συνεχίζωμεν μίαν θριαμβολογίαν καὶ ἀπραξίαν, χρησιμοποιοῦντες ὡς ἀπολογητικὸν καὶ κατηχητικὸν ὑλικὸν, σφενδόνας καὶ βέλη ἀπρηχαιωμένα εἰς τὴν μάχην, ὅταν ὁ ἀντίπαλός μας καταφεύγῃ εἰς πυρηνικὰ ὄπλα καὶ ἀτομικὰς βόμβας. Θὰ ἐκσυγχρονίσωμεν τὸν ὀπλισμόν μας. Θὰ λάβωμεν ἐπικαίρους θέσεις στρατηγικῆς σημασίας. Θὰ παρακολουθήσωμεν τὴν τακτικὴν τοῦ ἀντιπάλου, ἵνα ρυθμίσωμεν ἀναλόγως τὰς μεθόδους ἀμύνης καὶ ἀντεπιθέσεως. Θὰ πρέπει νὰ καταφύγωμεν εἰς νέαν γλῶσσαν, εἰς νέα ἐπιχειρήματα πλέον συγχρονισμένα, προσιτά, καταληπτά καὶ προσγειωμένα.

Ἄλλου εἶδους πλάνη ἀπειλεῖ τὴν σημερινὴν κοινωνίαν μας. Δὲν εἶναι ἡ πλάνη τοῦ Ἀρείου, τοῦ Μακεδονίου καὶ τοῦ Πελαγίου. Εἶναι ἡ πλάνη ὅτι ὁ κόσμος δύναται νὰ ζήσῃ, ὅσον ἄριστα, χωρὶς Θεόν, χωρὶς μεταφυσικὰ ἐνδιαφέροντα καὶ ἐξάρτησιν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Πρὸ παντός ἡ νέα γενεὰ μας ἀποκτᾷ συνεχῶς καὶ μεγαλυτέραν χειραφέτησιν καὶ αὐτοπεποίθησιν. Θαυμάζει ὡς ἄλλην θεότητα τὰς κατακτήσεις τῆς Ἐπιστήμης, καὶ κατὰ συνέπειαν ὠχρίᾳ καὶ ὑποχωρεῖ ἐνώπιόν της ὁ κόσμος τῶν παραδεδεγμένων θρησκευτικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιών.

Ἡ γλῶσσα τοῦ διαλόγου μὲ τὸν ἄνθρωπον τῆς ἐποχῆς μας δὲν ἔμπορεῖ κατὰ ταῦτα νὰ εἶναι ἡ ἰδία μὲ ἐκείνην τῶν ἀρχαίων Ἀπολογητῶν καὶ τῶν ἀντιαιρετικῶν Διδασκάλων. Εἰς οὐδεμίαν συζήτησιν ὑπάρχουν ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένα καὶ

τυποποιημένα προτάσεις. Ἡ γλῶσσα ζητεῖ ἐλευθερίαν ἀνέτου καὶ καταλλήλου διατυπώσεως μιᾶς σκέψεως. Τότε μόνον γίνεται καταληπτὴ καὶ ἀποδοτικὴ. Ὁ Χριστιανικὸς διάλογος θὰ προστρέξῃ εἰς νέον ὕψος. Θὰ θίξῃ μὲ μεγάλην προσοχὴν ὅ,τι εἶναι ἄρρωστον διὰ νὰ θεραπεύσῃ καὶ οὐχὶ διὰ νὰ ἐπιδεινώσῃ τὸ τραῦμα καὶ ἀπομακρύνῃ τελείως τὸν ἀσθενῆ ἀπὸ τὸ θεοῖδρον Ἰατρείου.

Διάκρισις Ἐνότητος—Ὁμοιομορφίας.

Μία πρόχειρος ἀντιπαραβολὴ τῶν κυρίων ἐπιδιώξεων καὶ τῶν στόχων παλαιότερων Συνόδων, ἀρκεῖ διὰ ν' ἀποδείξῃ τὴν ποικιλίαν τῶν τρόπων ἀντιμετωπίσεως τῶν κατὰ καιροὺς ἐμφανιζομένων θεμάτων, στερρῶς ἐχομένων ὅμως τῆς ἐνότητος τῶν Ἐπισκόπων καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν μίαν καὶ ἀδιαίρετον Πίστιν.

Ὅταν οἱ Κανόνες εἶχον ἤδη θεσπισθῆ διὰ τὴν ἐποχὴν των ἦσαν τόσο σαφεῖς, ὥστε οἰαδήποτε ἐρμηνεῖα των ἐθεωρεῖτο περιττή. Μὲ τὴν πάροδον ὅμως τοῦ χρόνου εἰς τὰ πνεύματα πολλῶν φαίνεται ἡ δυσκολία τῆς συσχετίσεως τῶν κανόνων πρὸς ὠρισμένα ἠθικὰ προβλήματα τῆς ἐποχῆς των. Τοῦτο ὑποχρεώνει ὠρισμένους κανονολόγους νὰ ἀποδώσουν τὸ πραγματικὸν των νόημα. Αἱ λεγόμενα «ἐρμηνεῖαι» ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Βαλσαμῶνος, τοῦ Ἀριστηνοῦ, τοῦ Ζωναρά, καὶ ἡ τελευταία προσπάθεια τοῦ ἀγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου μὲ τὸ Πηδάλιον, μαρτυροῦν πόσον ἡ Ἐκκλησία προσεπάθει νὰ διερμηνεύῃ ἐκ νέου πάντοτε, νὰ μεταφέρῃ τὴν φωνὴν τῆς Παραδόσεως καὶ νὰ τὴν προσαρμόζῃ εἰς καιροὺς καὶ εἰς περιστάσεις ἀναλόγους.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταφαίνεται ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον. Ὅτι ἀνέκαθεν ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρξε σύγχρονος καὶ σύμφωνος μὲ τὰς ἀξιώσεις ὠρισμένης ἐποχῆς. Ὅ,τι παλαιότερα γενεὰ τὸ ἠνόει καὶ ἡ νεωτέρα δὲν τὸ ἠνόει, τότε προέβαινε εἰς νέαν διατύπωσιν. Συνεβάρδιζε γλωσσικῶς καὶ ἐκφραστικῶς ἀναλόγως τῶν καιρῶν. Ὅ,τι ἐθεωρεῖτο διὰ μίαν ἐποχὴν ἐπικαίρον, διὰ τὴν ἄλλην δὲ ἐφάνετο ἀσυγχρόνιστον καὶ ἤδη πεπαλαιωμένον χρῆζον ἐκσυγχρονισμοῦ, τότε συνοδικῶς ἐπεφέροντο αἱ δέουσαι ἀλλαγαί.

Τὰ τιθέμενα σήμερον προβλήματα δὲν ἀποβλέπουν κυρίως εἰς τὴν ἐξιχνίασιν ἱστορικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν λεπτομερειῶν. Ὅ,τι προέχει διὰ κάθε Σύνοδον, ἐπομένως καὶ διὰ τὴν προσεχῶς ἀναμενομένην, εἶναι ἡ πρακτικὴ ποιμαντικὴ πλευρὰ τῶν προτεινομένων μεταρρυθμίσεων διὰ τὴν πνευματικὴν αὔξησιν καὶ προαγωγὴν τοῦ πληρώματος. Πῶς ν' ἀποκαθάρωμεν καὶ ν' ἀποκαταστήσωμεν αὐτὴν τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ τὰς Ἀκολουθίας τῶν ἄλλων Μυστηρίων ἀπὸ τὸν ὀχληρὸν φόρτον περιττῶν, ἀσκόπων καὶ ἀντιπαραδοσιαρχικῶν ἐπαναλήψεων καὶ μηκύνσεων.

Εἰς παλαιότερους χρόνους τὸ ἔργον τῆς θεολογικῆς ἐρεύνης καὶ τῶν λειτουργικῶν κειμένων ἦτο ἡ ἐμπέδωσις τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ἡ ἀμυνα ἐναντίον τῶν αἰρετικῶν. Σήμερον ἡ θεολογία καλεῖται νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ζωὴν, νὰ στηρίξῃ τὴν ὑπάρχουσαν Πίστιν καὶ νὰ ἐρμηνεύσῃ τὰ ἰδεολογικὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς, τῆς ἀρνήσεως τῆς παραδοσιαρχικῆς εὐσεβείας, τοῦ πνευματικοῦ συγκρητισμοῦ καὶ τὴν νεοειδωλολατρείαν μὲ κριτήριον τὴν ἐξ ἀποκαλύψεως ἀλήθειαν.

Αὐτὰ τὰ δεδομένα ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ διαφεύγουν τῆς προσοχῆς τῆς σοβαρᾶς θεολογικῆς ἐρεύνης, ἀλλὰ καὶ πρέπει νὰ διευρύνουν τὰ ἐνδιαφέροντα τῆς συστηματικῆς καὶ πρακτικῆς Θεολογίας, ὥστε ἡ πράξις νὰ ἀποβῆ θεωρίας ἐπιβασίς.

Κατὰ μέγιστον μέρος ἡ ἔλλειψις κατανοήσεως τοῦ δικαιώματος τῆς Ἐκκλησίας νὰ προβαίη εἰς μεταρρυθμίσεις, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν ἐπικρατοῦσαν σύγχυσιν μεταξύ τῶν δύο ὄρων: Παράδοσις καὶ παραδόσεις. Μεταξὺ τοῦ ἀναλλοιώτου καὶ σταθεροῦ ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ μεταρρυθμιτέου καὶ διορθωτοῦ, τοῦ ἀμεταθέτου καὶ τοῦ μεταθετοῦ. Πλείστοι ὅσοι ταυτίζουσι διατάξεις, προελθούσας ἀπὸ ἱστορικὰς περιστάσεις ἢ εἰσελθούσας ἀπὸ τὰς ἱεράς Μονὰς εἰς τὰς Ἐνορίας, τελετουργικὰς συνηθείας, τοπικὰ ἔθιμα, τυπικὰ ἀπότοκα ἱστορικῶν συνθηκῶν, μὲ τὴν «ἀρχαίαν καὶ ἀπαρασάλευτον ἱεράν Παράδοσιν». Νομίζουσι ὅτι ἡ σημερινὴ ἐποχὴ ἦτο καὶ συνεχίζει νὰ εἶναι ἡ ἴδια καὶ ἡ αὐτὴ μὲ ἐκείνην πρὸ 1000 ἐτῶν. Κατὰ συνέπειαν, εἶναι ἔτοιμοι ν' ἀπορρίψουν κάθε ὑποδεικνυομένην μετακίνησιν ἢ εἰσήγησιν ἐπιβαλλομένων ἀλλαγῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τῶν τριῶν ἐπιχειρημάτων τῶσων γνωστῶν καὶ εὐρύτατα κυκλοφορούντων εἰς μέγα μέρος τοῦ κοινοῦ:

1. Αὐτὴ ἦτο ἀνέκαθεν ἡ πράξις τῶν πατέρων μας καὶ δὲν ἐπιδέχεται μετατροπὴν.
2. Οὐδέποτε ἠκούσθη τοιοῦτος νεωτερισμὸς.
3. Ἡ πρότασις αὐτὴ δὲν συμβιβάζεται μὲ τὴν Ὁρθοδοξίαν!

Καὶ ὅμως, ὅστις ἐμελέτησε σοβαρῶς τὴν ζωὴν τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας δὲν δύναται παρὰ εἰς τελείως διάφορα συμπεράσματα νὰ καταλήξῃ. Ὁ ἱστορικὸς Σωζόμενος περιγράφων τὴν ἀνάγκην προσαρμογῆς λειτουργικῶν ἔθιμων ἀναλόγως κάθε τόπου, πολιτισμοῦ καὶ ἰδιαιτέρων συνθηκῶν, ἀπαριθμεῖ τὴν ἐλαστικότητα καὶ τὴν εὐρύτητα τῶν ἑκασταχοῦ καὶ ἐκάστοτε Ἐπισκόπων. Ἀποβλέποντες οὗτοι εἰς τὰς βαθυτέρας ἀνάγκας τοῦ πληρώματος δὲν διστάζουσι νὰ προβοῦν εἰς τὰς δεούσας τροποποιήσεις, διαρρυθμίσεις λειτουργικῆς ἢ διοικητικῆς, ὥστε νὰ ἐγγίσουν τὴν ζῶσαν πραγματικότητα, πάντοτε, ἐννοεῖται, τηροῦντες τὴν ἐνό-

τητα τῆς Πίστεως: «Οὐδεμία τῶν θρησκευτῶν τὰ αὐτὰ ἦθη φυλάττει, κἂν τὴν αὐτὴν περὶ τούτων δόξαν ἀσπάζηται. Καὶ γὰρ οἱ τῆς αὐτῆς πίστεως ὄντες διαφωνοῦσι περὶ τὰ ἦθη πρὸς ἑαυτούς». (Σ. Ι. XXII, 5). Καὶ παραθέτει λεπτομερῆ κατάλογον διαφορῶν ὡς πρὸς τὰς νηστείας, τοὺς λειτουργικοὺς τύπους, τὸν ἔγγαμον καὶ ἄγαμον κλῆρον, τὴν θέσιν τῶν θυσιαστηρίων, τὰς λυχναφίας κ.λ.π.

Ὡστε οἱ τελετουργικοὶ τρόποι δὲν ἦσαν ἐνιαῖοι καὶ σταθεροί. Προσηρμόζοντο πρὸς τὰς προκυπούσας ἀνάγκας. Ἀφηροῦντο παλαιὰ ἢ προσετιθέντο νέα στοιχεῖα διὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν ζωὴν τῶν πιστῶν. Τὸ ἀμετάβλητον τοῦ δόγματος δὲν ἐφηρμόσθη καὶ ἐπὶ τοῦ τελετουργικοῦ μέρους καὶ τοῦ ἐν γένει τυπικοῦ παρ' ὅλην τὴν θέσπισιν ὁμοιομορφίας. Ἐπὶ πλέον, ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας συνεστεγάζοντο κατὰ τοὺς χρόνους τῆς θεολογικῆς παραγωγῆς ἢ πληθώρα διαφορῶν θεολογικῶν ρευμάτων μὲ τὴν Μικρασιατικὴν, Ἀφρικανικὴν, Ἀλεξανδρινὴν, Ἀντιοχειακὴν Σχολὴν. Ἡ ποικιλία ἐν τῇ ἐκφάνσει δὲν εἶναι ἀναρχία, ἀλλὰ τεκμήριον σφριγώσης ἐνδοθεν ζωῆς πολυτρόπως ἐκδηλουμένης.

Ἄλλο παράδειγμα διαφοροτρόπου τηρήσεως Ἐκκλησιαστικῶν κανόνων, συναντᾶται εἰς τὴν περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ξιρίδα ἀκόμη ἐνωρίτερον, ἐπὶ τοῦ πάπα Ρώμης Βίκτωρος (190). Ἐπειδὴ τινὲς τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀσίας ἐτήρουν νηστείας διαφοροτρόπως, ἤρχισεν οὗτος νὰ τοὺς ἀποκόπτῃ ὡς ἑτεροδοξοῦντας καὶ δι' ἐπιστολῶν νὰ τοὺς στηλιτεύῃ ὡς «ἀκοινωνήτους» πάντας ἄρδην. Τότε ὁ πράγματι εἰρηνοποιὸς Εἰρηναῖος ὁ Λοογδοῦνου, πρὸς συμβιβασμὸν γράφει τῷ Βίκτωρι ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Γαλλίας ἀποδοκιμάζων οἰανδήποτε ὁμοιομορφίαν περὶ τὴν πειθαρχίαν καὶ τὰς διατάξεις, καὶ συνιστῶν αὐτῷ ὅπως μὴ μὲν τὸσόν ἀκαμπτος ἀπέναντι τῶν Ἐκκλησιῶν «ἀρχαίου ἔθους παράδοσιν ἐπιτηρούσας», ἐπιλέγων:

«Καὶ τοιαύτη μὲν ποικιλία τῶν ἐπιτηρούντων οὐ νῦν ἐφ' ἡμῶν παρὰ τὸ ἀκριβές, ὡς εἰκός, κρατούντων τὴν καθ' ἀπλότητα καὶ ἰδιωτισμὸν συνήθειαν εἰς τὸ μετέπειτα πεποιηκότων, καὶ οὐδὲν ἔλαττον πάντες οὗτοι εἰρήνευσάν τε καὶ εἰρηνεύομεν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἡ διαφωνία τῆς νηστείας τὴν ὁμόνοιαν τῆς πίστεως συνίστησιν» (παρ' Εὐσεβίῳ, Ε.Ι.Ε' 24, 9-18).

Τὴν ἴδιαν ποικιλίαν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ζωὴν καὶ τὸν σεβασμὸν τῶν τοπικῶν ἔθιμων ἀργότερον ἐμφανίζεται ὑποστηρίζων μὲ σθένος ὁ μέγας πατριάρχης ἱ. Φώτιος. Ἀπαντῶν εἰς τὴν ἀνήκουστον ἀνάμειξιν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς νεωστὶ ἐπιστρεψάσης εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν χώρας τῶν Βουλγάρων, καὶ δικαίως μὲ ζωνρὸν τόνον ἀποδοκιμάζων τὴν ὑστερόβουλον προσπάθειαν τοῦ πάπα Νικολάου τοῦ Α', ἐπιδιδάσκοντος διὰ τῶν ἀπεσταλμένων κληρικῶν του, νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς νεοφύτους

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

12α. Ἐκκλησιαστικαὶ σχέσεις.

Β' Σχέσεις πρὸς ὑφισταμένους.

1. Εἰς τὰς σχέσεις πρὸς ὑφισταμένους κληρικούς σημασίαν πολλήν ἔχει τὸ μέτρον ἐν τῇ τηρήσει τῆς δεούσης ἐκατέρωθεν ἀποστάσεως. Κατ' ἀρχὴν δὲν πρέπει νὰ τίθεται ζήτημα πραγματικῆς ἀποστάσεως ἀπ' ἀλλήλων, μεταξὺ τῶν λειτουργῶν τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Θυσιαστηρίου τῶν ἐν διαφόρῳ βαθμῶ ἱερωσύνης ἱσταμένων. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ψυχικὴ ἐπαφὴ καταργεῖ τὰς ἀποστάσεις καὶ καλλιεργεῖ παρὰ πᾶσιν, ἀνωτέροις καὶ κατωτέροις, τὸ φρόνημα τῶν «συνδούλων» τοῦ αὐτοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ. Ἐάν δ' ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ὀνομάζει

ἑαυτὸν «συμπρεσβύτερον» (Α' Πέτρ. ε', 1) τῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπηρετούντων πρεσβυτέρων, παρ' ὄλην τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἀποστολικοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος, εἶναι εὐλογον καὶ φυσικὸν καὶ οἱ ἐπίσκοποι νὰ αἰσθάνωνται τοὺς ὑπ' αὐτοὺς κληρικούς ὡς συμπρεσβυτέρους καὶ συνδιακόνους. Ὁμοίως καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοὺς διακόνους ὡς ἀδελφούς καὶ συλλειτουργούς. Ὁμιλοῦντες ὁμως, καταχρηστικῶς καὶ οὐχὶ ἐν κυριολεξίᾳ, περὶ ἀποστάσεως τινος μεταξὺ τοῦ ἐπισκόπου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν κληρικῶν (ὡς καὶ μεταξὺ πρεσβυτέρων καὶ διακόνων), ἐννοοῦμεν ὅτι ὁ ὀφειλόμενος σεβασμὸς πρὸς τὸν ὑπεροχικὸν βαθμὸν τοῦ προεστῶτος τῆς Ἐκκλησίας δὲν θὰ ἐπιτρέψη ποτὲ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν

Ἐκκλησιᾶς τὰ ἔθιμα τῶν Λατίνων, τοῦ ἀζύμου ἄρτου, τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀγαμίας τοῦ Κλήρου, τοῦ χρίσματος τῶν ἐτοιμοθανάτων, τῆς παραλλαγῆς τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως κλπ., γράφει αὐτῶ τὴν μνηνεϊώδη ἐκείνην ἐπιστολήν, ἢ ὅποια θ' ἀποτελῆ ἔσσαι τὴν ἀδαμαντίνην βᾶσιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ τελετουργικοῦ στοιχείου καὶ τοῦ ἐπιβαλλομένου σεβασμοῦ τῶν ἑκασταχοῦ τοπικῶν λειτουργικῶν ἐθίμων :

«Οὕτως ἐν οἷς οὐκ ἔστι πίστις τὸ ἀθετούμενον, οὐδὲ κοινῶ καὶ καθολικῶ ψηφίσματος ἔκπτωσις, ἄλλων παρ' ἄλλοις ἡθῶν καὶ νομίμων φυλαττομένων, οὔτε τοὺς φύλακας ἀδικεῖν, οὔτε τοὺς μὴ παραδεξαμένους παρανομεῖν, ὀρθῶς ἂν τις κρίνειν εἰδῶς διορίσαιτο».

Τοῦτ' αὐτὸ καὶ ὁ τὸν ΙΓ' αἰῶνα ἀκμάσας Δημήτριος Χωματιανός, διάκρισιν ποιούμενος μεταξὺ τοῦ ἀναλλοιώτου στοιχείου τῆς πίστεως καὶ τοῦ μεταβλητοῦ μέρους, τελείως ἀκινδύνου καὶ ἐπιβαλλομένου ὑπὸ τῶν περιστάσεων, παρατηρεῖ.

«Οὐ πᾶν ἔθος ἀποσχίζειν εἴωθεν, ἀλλὰ τὸ πρὸς διαφορὰν ἄγον δόγματος» (Σύνταγμα Ράλλη καὶ Ποτλῆ, 5, 432).

Ἐκ τούτου γίνεται φανερὰ ἡ διάκρισις μεταξὺ τῶν μεταρρυθμιστέων καὶ μὴ εἰς τὴν Παράδοσιν. Ὁ χῶρος εἶναι ἀπέραντος, ὑπάρχουν ὁμως καὶ παραμένουν ὠρισμένα θέματα ἀμετακίνητα καὶ αἰώνια. Ἄλλο λοιπὸν πρᾶγμα εἶναι ν' ἀφήσω ν' ἀπορροφηθῶ ἀπὸ τὴν Παράδοσιν, καὶ ἄλλο πρᾶγμα εἶναι ν' ἀνήκω καὶ νὰ ἐμπνέωμαι εἰς τὰς διαφόρους ἀντιμετωπίσεις προκυπτουσῶν νέων καταστάσεων ἀπὸ τὴν παράδοσιν. Ἡ Παράδοσις δύναται κάλλιστα νὰ ἀποτελῆ τὴν λυδίαν λίθον ἐλέγχουσας κατὰ πόσον μία ἀλλαγὴ ἢ ἐπιβαλλομένη ἀναπροσαρμογὴ πρέπει νὰ προχωρήσῃ καὶ ποῦ πρέπει νὰ σταμα-

τήσῃ. Εἶναι ὁ δείκτης σημαίνων τὴν ὀροθετικὴν γραμμὴν μιᾶς ἀναρρυθμίσεως καὶ ἐπαναποθετήσεως πλείστων ζητημάτων κανονικῆς ἢ ποιμαντικῆς τάξεως καὶ λειτουργικῆς ζωῆς.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι στατικὴ καὶ ἀπολιθωμένη, καθηλωμένη τυφλῶς εἰς τὸ παρεθλὸν καὶ τὴν ἱστορίαν μόνον. Εἶναι ζῶσα καὶ ἀεικίνητος. Δὲν ἀδιαφορεῖ διὰ τὰ γύρω της συμβαίνοντα. Ἐκτιμῶσα καταστάσεις καὶ τὴν κρισιμότητα τῶν περιστάσεων, προβαίνει εἰς ἐνδεδειγμένας μεταρρυθμίσεις καὶ ἀλλαγάς. Αὐτὰ εἶναι ἀκριβῶς τὰ κίνητρα καὶ αἱ βαθύτεραι ἐπιδιώξεις τῆς μελετωμένης Προσυνόδου, ὑπὸ τῶν ἑκασταχοῦ Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου ἀκριβῶς ἐνδέχεται νὰ ἐμφιλοχωρήσουν αἱ παρεξηγήσεις. Καὶ μόνον ἢ λέξις ἀνανέωσις ἢ μεταρρυθμίσις, ἀλλαγὴ ἢ διόρθωσις, σκανδαλίζει μερικούς ἄγαν συντηρητικούς. Βλέπουν μὲ δυσπιστίαν πᾶσαν μετακίνησιν καθιερωμένων ἐθίμων καὶ καταστάσεων ἀπὸ αἰῶνων καὶ δὲν δυσκολεύονται νὰ κατηγορήσουν ὡς ἐπαναστατικὴν πᾶσαν ἀλλαγὴν. Περιττὸν νὰ λεχθῆ ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ εἶναι ἀπαράδεκτος ἡ διάκρισις μεταξὺ δῆθεν συντηρητικῶν καὶ προοδευτικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ὅ,τι φαίνεται διὰ τοὺς μὲν ὡς προοδευτικὸν καὶ ριζοσπαστικόν, δὲν εἶναι εἰς τὴν πραγματικότητα εἰμὴ μία ἀπολύτως ἐπιβαλλομένη συγχρονισμένη διατύπωσις, ἐλαφρὰ τροποποίησις ἢ βελτίωσις κανονικῶν διατάξεων, ὥστε νὰ δύνανται νὰ ἀνταποκρίνωνται αὐταὶ πληγρότερον εἰς τὰς ἐπείγουσας ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς μας.

Αἱ Ποιμαντικαί, αἱ Λειτουργικαί, αἱ Κατηχητικαὶ καὶ Ἀπολογητικαὶ μέθοδοι καὶ ἀνάγκαι, ὡς ἐκ τῆς φύσεώς των, δὲν μένουν ἀναλλοιώτοι, ὁμοίομορφοι εἰς κάθε ἐποχὴν.

(Συνεχίζεται)

† Ὁ Καλαβρίας ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ

νά συμπεριφέρονται ὡς ἴσοι πρὸς ἴσον, τ. ἔ. μετὰ οἰκειότητος ἀμέτρου. Οὐδ' ἐκεῖνος πάλιν δικαιούται νὰ μὴ τηρῇ τὸ ὑπερκειμενον ἀξίωμα εἰς τὴν δέουσαν περιωπὴν, ἐπιτρέπων εἰς ἑαυτὸν συνεχεῖς συγχρωτισμούς καὶ οἶνει ἰσοπέδωσιν μετὰ τῶν ὑφισταμένων του, οἵτινες καὶ δὲν θὰ βραδύνωσι νὰ προχωρήσωσιν εἰς πολὺ θάρρος (ἂν μὴ καὶ θράσος) ἀπέναντί του. Ἀπαιτεῖται πάντως πολλὴ σύνεσις καὶ δεξιότης, ἵνα καὶ τὸ κῦρος τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων τηρῆται ἀμείωτον καὶ ἡ προσωπικότης τῶν ὑφισταμένων ὑπολογίζεται καὶ τιμᾶται δεόντως, χωρὶς νὰ μεσολαβῇ οὔτε ὑπέμετρος καὶ ἀλόγιστος «δημοκρατικότης» τῶν μὲν, οὔτε ὑπέρβασις τῶν ἑσκαμμένων ὑπὸ τῶν δέ. Ἀρίστη ἐπιτυχία ἐν προκειμένῳ ὑπάρχει ὅταν καθίσταται διαφανὴς ἡ ἀγάπη καὶ ἡ στοργὴ καὶ τὸ πατρικὸν ἐνδιαφέρον τῶν προεστώτων, ἐνῶ παραλλήλως καὶ συγχρόνως οἱ ὑφισταμένοι θὰ αἰσθάνωνται τὴν ἐπιβολὴν καὶ τὴν αὐθεντίαν ἐκείνων. Ἐλέχθη, ὀρθότατα καὶ προσφεύστατα, ὅτι δεῖγμα ἀληθοῦς ἡγέτου εἶναι ἡ πρὸ αὐτοῦ αὐθόρμητος συστολὴ τῶν ἄλλων, προκαλουμένη διὰ τῆς αἴγλης καὶ τῆς ἀκτινοβολίας τῆς προσωπικότητος ἐκείνου. Πάντοτε δ' ὑπάρχει ἡ δυνατότης, ἵνα τις ἐπιβάλλεται διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὅλης ἀρετῆς του. Καὶ ὅπου χρειάζεται πυγμὴ, δὲν πρέπει νὰ ὑστερῇ καὶ ὡς πρὸς ταύτην ὁ προϊστάμενος. Τοὺς δὲ ἀλογίως κρίνοντας τὴν τήρησιν τῆς θέσεως τοῦ ἐν ὑπεροχῇ κληρικοῦ—καὶ δὴ τοῦ ἐπισκόπου—ἐν ὑψηλῇ περιωπῇ ὡς δῆθεν ἔπαρσιν, καὶ ἀξιοῦντας ἀλόγιστον ἰσοπέδωσιν τῶν πάντων, μέχρι ζημίας καὶ αὐτῆς τῆς σοβαρότητος καὶ ἀξιοπρεπειᾶς, δὲν θεωροῦμεν σῶφρονας καὶ συνετοῦς.

2. Διάκρισις πολλὴ ἀπαιτεῖται περαιτέρω, ἵνα μεταξὺ τῶν ὑφισταμένων κληρικῶν ἐπισημαίνωνται οἱ ἄξιοι μείζονος προσοχῆς, διὰ τὰς ἰκανότητας καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτῶν. Δὲν εἶναι ὀρθὸν οἱ πάντες νὰ ἀντιμετωπίζωνται συλλήβδην καὶ ἀπὸ κοινοῦ. Ἀλλὰ δεόν νὰ εἶναι προσωπικὴ ἡ ἐκτίμησις περὶ ἑνὸς ἐκάστου. Οὐχὶ διὰ νὰ παρέχωνται περισσώτεροι ἢ ὀλιγώτεροι εὐνοιαί, ἀλλ' ἵνα ἀξιοποιῆται ἑνὸς ἐκάστου τὸ ἴδιον χάρισμα. Ἐκαστος ἔχει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ προσωπικότητα. Καὶ ἡ ἐκτίμησις ἐκάστου «συνεργοῦ» κληρικοῦ ὡς π ρ ο σ ω π ι κ ὅ τ η τ ο ς ἰδ ι α ζ ο ῦ σ η ς εἶναι καὶ ἐνδεδειγμένη καὶ χρησιμωτάτη. Αὕτη κυρίως θὰ προσδιορίσῃ καὶ τὴν σχέσιν τοῦ ἐπισκόπου πρὸς αὐτόν, ἐξ ἐπόψεως συνεργασίας, καὶ τὴν περαιτέρω καλλιέργειαν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς σχέσεως καὶ συνεργασίας.

Προσοχὴ μόνον, ἵνα μὴ δημιουργηθῇ εὐλογος ὑπόνοια περὶ ἰδιαιτέρας εὐνοίας εἰς τινὰς, ὅποτε θὰ γεννῶνται συνεχῶς πλεῖστα ὅσα παρὰ-πονα ἐκ μέρους ἄλλων θεωρούντων ἑαυτοὺς ὡς παραγνωριζομένους ἢ ἀδικουμένους. Ὡσαύτως δὲν πρέπει νὰ παρέχεται εἰς οὐδένα τὸ δικαίωμα νὰ θεωρῇ ἑαυτὸν ὡς π α ρ ἄ γ ο ν τ α σημαίνοντα καὶ ἐπηρεάζοντα τὸν ἐπίσκοπον. Ἡ νόσος τοῦ «παραγοντισμοῦ», (ἡ ἐν τῷ κοσμικῷ περιβάλλοντι γνωστὴ) οὐδεμίαν δύναται νὰ ἔχη θέσιν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ περιβάλλῳ. Ναι μὲν ὁ ἐπίσκοπος ἔχει ἄμεσον ἀνάγκην συνεργατῶν, ὀφθαλμοὶ δὲ καὶ ὄργανα αὐτοῦ δύναται νὰ εἶναι οἱ ἄμεσοι αὐτοῦ συνεργάται· οὐχ ἤττον ἢ τυφλὴ ἐμπιστοσύνη—καὶ ἡ ἀδυναμία ἐνίοτε—πρὸς τινὰς τοῦ ἀμέσου περιβάλλοντος ἐγκυμονεῖ οὐχὶ μικροὺς κινδύνους διὰ τὸν ἐπίσκοπον, δυνάμενον οὕτω νὰ ἐκτεθῇ σοβαρώτατα ἢ νὰ ζημιώσῃ τὴν χρηστὴν αὐτοῦ διοίκησιν.

Διὰ τοὺς λόγους τούτους εἶναι σκόπιμον νὰ παρέχεται εἰς πάντας τοὺς κληρικοὺς ἡ δυνατότης τῆς ἀμέσου καὶ αὐτοπροσώπου ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ἐπισκόπου· νὰ καταργηθῶσι δὲ οἱ διάφοροι «μεσάζοντες». Καὶ ὅταν ἡ ἀποκέντρωσις τῆς ὑπηρεσίας κατανέμη εἰς ἐπὶ μέρους συνεργάτας ὠρισμένας εὐθύναις καὶ ἀρμοδιότησιν (κυρίως εἰς τὸν Πρωτοσύγκελλον ἢ Ἀρχιερ. Ἐπίτροπον ἢ εἰς τὸν Γραμματέα), ἀπαραίτητον εἶναι νὰ παρακολουθῇ καὶ νὰ συντονίζῃ ὁ ἐπίσκοπος τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ νὰ διατηρῇ αὐτὸς τὸν ἔλεγχον πάντων τῶν ὑπ' αὐτόν. Κυρίως δὲ αὐτὸς μόνος νὰ ἔχη τὸν ἀποφασιστικὸν λόγον ἐπὶ πάσης κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον σοβαρᾶς ὑποθέσεως, (οὐδὲν δὲ νὰ τελεῖται ἄνευ γνώσεως καὶ ἐγκρίσεως αὐτοῦ), κατὰ τινὰ ἀναγκαῖον συγκερασμὸν τοῦ συγκεντρωτικοῦ καὶ τοῦ ἀποκεντρωτικοῦ συστήματος ἐν τῇ διοικήσει.

Γ' Διορθόδοξοι σχέσεις.

Ἡ διοικητικὴ κατάταξις τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας εἰς πολλὰς ἐπὶ μέρους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας ὅσον σύμφωνος εἶναι πρὸς τὸ ἀρχαιοπαράδοτον κανονικὸν σύστημα ἐκκλησιαστικῆς διοικήσεως, τόσον εὐνοεῖ ἐξ ἄλλου τὴν ἀπομόνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν ἐκάστων. Διὰ τοῦτο ἡ σύσφιγξις τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἐπὶ μέρους τμημάτων τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἐπιβεβλημένη καὶ ἀπαραίτητος, χάριν τῆς ἐνιαίας ἐμφανίσεως τῆς ὅλης Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐνότης τῆς Ὁρθοδοξίας καθ' ἑαυτὴν καὶ ἡ ἐνιαία προβολὴ τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος ἀνὰ τὸν κόσμον δὲν εἶναι μικρᾶς ση-

μασίας θέμα. Παρ' ὄλην δὲ τὴν ἐπιπροσθοῦσαν διάκρισιν μεταξύ Ἑλλήνων καὶ Σλαύων καὶ Σύρων καὶ εἴ τινων ἄλλων ὀρθοδόξων, προέχει ἡ κοινὴ παρὰ πᾶσιν ὀρθόδοξος συνείδησις. Καὶ πᾶσα ἐνέργεια παραμερίζουσα ἀνεπιτρέπτους ἀνταγωνισμούς (φυλετικούς, γλωσσικούς κ.τ.τ.) καὶ ἐνοποιούσα ἔτι μᾶλλον τὸν ὀρθόδοξον κόσμον εἶναι ἀξιοσύστατος καὶ ἐπαινετὴ. Ἐπιβάλλεται δὲ καὶ ἡ πύκνωσις τῶν ἀμοιβαίων ἐπισκέψεων καὶ ἐπαφῶν τῶν ὀρθοδόξων ἱεραρχῶν, φιλαδέλφως διακινουμένων ἀπὸ τοῦ κλίματος τῆς μιᾶς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας εἰς τὸ τῆς ἄλλης, πρὸς γνωριμίαν καὶ συνεργασίαν, καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ μελετητῶν καὶ σπουδαστῶν μεταξύ τῶν κατὰ τόπους Θεολογικῶν Σχολῶν, ἵνα καὶ ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ ρωσικὴ καὶ εἴ τις ἄλλη ὀρθόδοξος θεολογία συμπληρῶσιν ἀλλήλας. Τόσον δ' ἡ μελετωμένη Προσύνδος ὅσον καὶ ἡ ἀπὸ μακροῦ συζητουμένη Πανορθόδοξος Σύνοδος δεόν νὰ προετοιμάζονται μετὰ πολλοῦ ζήλου καὶ πληρότητος καὶ θεολογικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς προεργασίας οὐ τῆς τυχούσης. Καὶ αἱ ἀρτιφανεῖς καὶ ἀλλεπάλληλοι πανορθόδοξοι συσκέψεις (ἐν Ρόδῳ) ἔφερον εἰς ἐπαφὴν ἐγγυτέραν τοὺς ἐπροσώπους τῶν ἐπὶ μέρος Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ προήγαγον τὴν ἀμοιβαίαν γνωριμίαν, δύνανται δὲ νὰ προαγάγωσιν ὁμοίως καὶ τὴν σύμπραξιν καὶ συνεργασίαν, καὶ δὴ ὑπὸ τὴν προοπτικὴν τῆς προπαρασκευῆς τῆς Προσυνόδου καὶ τῆς Πανορθοδόξου Συνόδου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ μελέτην καὶ διεξαγωγὴν τοῦ συζητουμένου «διαλόγου» μετὰ τῶν ἑτεροδόξων (περὶ οὗ θὰ εἴπωμεν τὰ δέοντα κατωτέρω).

Ἀναγνωριζομένης βεβαίως τῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς ἡγεσίας ἐν τοῖς διορθόδοξοις θέμασι τοῦ σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἀλλὰ καὶ μὴ παραγνωριζομένων τῶν δικαιωμάτων τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τῶν Πρεσβυγενῶν Πατριαρχείων, ἀλλὰ καὶ τῶν νεωτέρων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, μάλιστα δὲ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὡς μόνης ἐλευθέρας καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐκπροσωπούσης τὸν ἑλληνορθόδοξον κόσμον, δεόν νὰ προωθῆται πᾶσα διορθόδοξος κίνησις καὶ συνεργασία. Ὑπογραμμίζονται ὅθεν τρία τινά, ἅτινα δεόν νὰ λαμβάνονται πάντοτε ὑπ' ὄψιν: α') Ὁ Οἰκουμενικὸς θρόνος ΚΠόλεως δεόν νὰ πρωτοστατῆ, καὶ αὐτὸς νὰ συντονίζῃ καὶ ὀργανώῃ τὰς διορθοδόξους ἐπαφὰς καὶ συνεργασίας· δὲν θεωρεῖται δὲ κανονικὸν οὐδὲ ἐποικοδομητικὸν ἐν ταῖς διορθόδοξοις σχέσεσι νὰ ἀγνοῆται ἢ νὰ ὑποκαθίσταται ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου

τὸ Οἰκουμ. Πατριαρχεῖον, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς πρωτοβουλίας καὶ τὴν ἡγετικὴν ἐν τῇ καθόλου Ὀρθοδοξίᾳ θέσιν του β') Ἐξ Ἰσου δὲν θεωρεῖται ἐπιτετραμμένον νὰ λαμβάνονται μονομερεῖς ἀποφάσεις, εἴτε ὑπὸ τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου εἴτε ὑπ' ἄλλης ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐρήμην τῶν λοιπῶν, δίχα συνεννοήσεως καὶ συμφώνου γνώμης πάντων, εἰ δυνατὸν, τῶν τμημάτων τῆς Ὀρθοδοξίας, ἐπὶ ζητημάτων δογματικῶν, κανονικῶν καὶ πανορθοδόξων ἐν γένει σημασίας· γ') Ἡ μὲν καλλιέργεια προσωπικῶν γνωριμιῶν καὶ σχέσεων, εἰς διορθόδοξον κλίμακα, εἶναι ἐλευθέρα καὶ ἀδέσμευτος, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἀξιοσύστατος, ἡ δὲ τῶν ἐκκλησιῶν ἐπαφὴ καὶ συνεργασία ἐπὶ σοβαρῶν, διορθόδοξου ἐνδιαφέροντος, θεμάτων ἐνεργεῖται, κατὰ τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τῆς ἐκασταχοῦ Ἀνωτάτης Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς (Συνόδου), διὰ παντὸς προσφόρου μέσου, τ. ἔ. δι' ἀλληλογραφίας, δι' ἀπεσταλμένων καὶ Ἐπιτροπῶν, δι' Ἀποκρισαρίων—ὅταν πρόκηται περὶ συνεχῶν καὶ ἀλλεπαλλήλων ζητημάτων ἀμοιβαίου ἐνδιαφέροντος—δι' Ἐξάρχων, ἐπιπεφορτισμένων ἵνα μεριμνῶσι διὰ τὰ ζητήματα τῆς οἰκείας Ἐκκλησίας ἐν ἄλλῳ Ὀρθόδοξῳ κλίματι, διὰ μεικτῶν Ἐπιτροπῶν καὶ συσκέψεων ἀντιπροσώπων πλείονων Ἐκκλησιῶν, καὶ διὰ πανορθόδοξων τοιούτων (ἐκτάκτως καὶ ἡτιολογημένως), αἰτινες κανονικώτερον καὶ αὐθεντικώτερον θὰ ἔδει νὰ ἐλάβανον τὴν μορφήν τελείων Συνόδων καὶ οὐχὶ ἀπλῶν συσκέψεων, ὅταν μάλιστα πρόκηται νὰ λαμβάνονται ἀποφάσεις δεσμευτικαὶ καὶ ὑποχρεωτικαὶ διὰ πάσας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας. Ἀποφάσεις μὴ ἔχουσαι ὑποχρεωτικὸν πανορθόδοξον κῦρος δὲν προάγουσι τὴν ἐνότητα τῆς Ὀρθοδοξίας, ἀγουσι δὲ μᾶλλον εἰς μονομερεῖς καὶ διασπαστικὰς ἐνεργείας. Τὸ δὲ πανορθόδοξον κῦρος μόνον ἀπὸ γενικῶν Συνόδων καὶ οὐχὶ ἀπὸ συσκέψεων πηγάζει. Αἱ συσκέψεις εἶναι ἀπλῶς προπαρασκευαστικαί, μειώνει δ' ἔτι τὸ κῦρος αὐτῶν ἡ πανάληψις ἐν βραχεῖ χρονικῷ διαστήματι.

Γενικῶς εἰπεῖν, ἀναλόγως πρὸς τὴν σημασίαν τῶν ζητημάτων δεόν νὰ προκρίνεται ὁ Α ἢ Β τρόπος διορθόδοξου ἐπαφῆς καὶ συνεργασίας, ἀπὸ τοῦ ἀπλουστεροῦ (ἀλληλογραφίας) μέχρι τοῦ ἐπισημοτάτου (Γενικῆς Συνόδου).

Ἀποκρισάριοι καὶ Ἐξάρχοι διαπιστεύονται παρὰ ταῖς Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας τῇ συναινέσει καὶ ἐγκρίσει αὐτῶν ἀπαραιτήτως.

(Συνεχίζεται) † Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΑΔΙΑΛΛΑΚΤΟΣ ΜΑΧΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΑΚΟΝ

Συχνάκις αἱ στῆλαι τῆς «Ἐκκλησίας» ἐτόνισαν τὴν ἔλλειψιν ἠθικῆς ἐγερσιμότητος καὶ τὴν αὐξουσαν ὀλοὴν ἀτονίαν ἠθικῆς εὐαισθησίας, ἡ ὁποία παρετρηεῖτο δυστυχῶς, τόσον εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ δημοσίαν, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἰδιωτικὴν καὶ κοινωνικὴν μας ζωὴν. Δυστυχῶς ὅμως εἰς ὧτα μὴ ἀκουόντων.

*

Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἀμβλύτης τοῦ ἠθικοῦ συναισθήματος δὲν ἀποτελεῖ ἐκδήλωσιν ποινικῶς κολάσιμον. Εἶναι βέβαιον ὅμως, ὅτι φανερώσει διάβρωσιν τῶν συνειδήσεων ὑπὸ τοῦ κακοῦ, καὶ πιστοποιεῖ χαλάρωσιν καὶ ἀποδυνάμωσιν τῶν εὐσεβῶν χριστιανικῶν βιωμάτων. Καὶ ἡ Ἱστορία βεβαίως ἀψευδῶς, ὅτι ὅπου ἀποβαίνουν ὑποτονικὰ τὰ συναισθήματα τοῦ ἠθικοῦ χρέους καὶ τῆς χριστιανικῆς πίστεως, ἡ ζωὴ καταντᾷ νοσογόνον τέλμα εὐδαιμονισμοῦ καὶ ἐγωπαθείας. Ὅπου, ὡς ἄλλαι Συμπληγάδες, δεινῶς συγκρούονται τ' ἀντιμαχόμενα συμφέροντα, καὶ πληροῦσι τὰ πάντα θορύβου, συγχύσεως καὶ ἀναταραχῆς.

*

Καὶ οὐδεὶς εὐσυνείδητος πολίτης εἶναι δυνατὸν ν' ἀρνηθῆ, ὅτι τοῦτο δυστυχῶς συνέβαινε προσφάτως παρ' ἡμῖν. Παρίστατο λοιπὸν ἀνάγκη ἀνακοπῆς τοῦ κακοῦ· καὶ μιᾶς ἀναδρόμου φορᾶς τῆς διὰ πολλῶν ἀγώνων καὶ θλίψεων δεδοκιμασμένης ἐλληνικῆς ψυχῆς, πρὸς τὰ πατροπαράδοτα βιώματα. Οὔτε καὶ ἦτο δυνατὸν νὰ παρακολουθῆται καὶ περαιτέρω ἀκινδύνως ἡ ἐντεινομένη ὀλοὴ σύγχυσις τῶν πάντων. Οὔτε καὶ νὰ βλέπουν ψυχρῶς καὶ ἀδιαφόρως οἱ καλοὶ καὶ πονοῦντες τὸν τόπον πολῖται, νὰ καταπολεμῆται ἀπὸ παραθέρμους καὶ ἀδιστάκτους δῆθεν πρωτο-

πόρους ψευδωνύμου ἐπιστήμης, πᾶν ὅ,τι ἅγιον καὶ ἱερὸν ἐκληροδότησαν εἰς ἡμᾶς, δι' ἀπροσμετρήτων θυσιῶν, αἱ προγενέστεραι γενεαί. Καὶ ἦτο συνειδητὴ εἰς ὅλους ἡ ἀνάγκη ἀνανήψεως. Καὶ ἡ ἀνάληψις ἀποτελεσματικοῦ ἀγῶνος διὰ μίαν ριζικὴν ἀναγέννησιν τῆς χώρας. Καὶ διὰ τὴν ἀναζωπύρησιν εἰς τὰς συνειδήσεις ὅλων μας τοῦ ἠθικοῦ χρέους· οὕτως ὥστε «ἡ εὐσεπτος ἀγνεία λόγων τε ἔργων τε πάντων», τὴν ὁποίαν ἐδίδασκειν ὁ Σοφοκλῆς, ν' ἀποβῆ ὁ σταθερὸς προσανατολισμὸς πάσης πράξεως καὶ πάσης ἐνεργείας.

*

Καὶ αὐτὴ—πιστεύομεν ἀκραδάντως—ὅτι εἶναι ἡ ἔννοια καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπελθούσης πολιτικῆς μεταβολῆς. Καὶ εἴθε οἱ ἀναλαβόντες τὴν ἠρωϊκὴν ἀληθῶς ταύτην εὐθύνην, νὰ ἐμποτίζονται βαθέως ἀπὸ τὴν πίστιν, ὅτι διὰ πᾶσαν ριζικὴν μεταβολὴν δὲν ἐπαρκοῦν οἱ νόμοι. Διότι ἡ ἠθικὴ τῶν πολιτικῶν νόμων εἶναι ἐπιφανειακὴ καὶ δὲν χωρεῖ βαθέως. Καὶ ἡ ζωὴ δὲν ἐξαντλεῖται εἰς τὴν λογικὴν, ἀλλὰ παραλλήλως καὶ εἰς τὸ συναίσθημα. Χρειάζεται διὰ τοῦτο ἀδιάλλακτος μάχη πρὸς τὸ κακόν. Καὶ πρὸς τοῦτο εἶναι ὅλως ἀπαραίτητος ἡ ἀναθέρμανσις τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος εἰς τὰς καταψυχομένας συνειδήσεις. Καὶ ἡ γενναία ἐνίσχυσις τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία φρουρεῖ καὶ διαφυλάττει ἀγρύπτως τὴν πνευματικὴν παράδοσιν τοῦ Ἔθνους μας. Παράδοσιν ἡ ὁποία εἶναι βαθύτατα ἐρριζωμένη εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἡ ὁποία ἔχει ἀνάγκην συγχρονισμοῦ καὶ ἀνανεώσεως. Καὶ τὸ Ἔθνος—ἃς εἴμεθα βέβαιοι—θὰ «ἄρη τὸν κράβατόν του καὶ θὰ περιπατήσῃ».

Θ.Κ.Σ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Νέστορ τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος.

Εἰς τὰς ἡμέρας, καθ' ἃς ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ ὁ Νέος Προκαθήμενος τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος, περὶ οὗ λέγονται τὰ δέοντα εἰς ἐτέρας σελίδας τοῦ παρόντος φύλλον, ἐπιβάλλεται νὰ στρέψωμεν εὐγνώμονα τὴν σκέψιν μας πρὸς τὸν παραδόντα εἰς αὐτὸν τὴν σκυτάλην πολὺν Μακαριώτατον 'Αρχιεπίσκοπον κ. Χρυσόστομον, ὅστις ἀγωνιζόμενος ἐπὶ τῶν ἐπάλλξεων τοῦ καθήκοντος ἠσθένησεν ἐσχάτως. Ἡ ἀσθένεια τοῦ Μακαριωτάτου προεκάλεσε τὴν συγκίνησιν τοῦ 'Ελληνικοῦ λαοῦ, ὅστις εὐχεται τὴν πλήρη ἀνάρρωσίν του.

'Ὡς ἐδήλωσεν ὁ 'Υπουργὸς Παιδείας κ. Καλαμποκιᾶς, «ἡ ἐθνικὴ κυβένησις, ἀποτίουσα φόρον τιμῆς εἰς τὸ σεπτὸν πρόσωπόν του καὶ εὐχομένη πλήρη ἀποκατάστασιν τῆς ὑγείας του, δηλοῖ ἐπισήμως, ὅτι ἀποβλέπει εἰς αὐτὸν ὡς πρὸς τὸν Νέστορα τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος. Τὸ ἐπιβάλλει ἡ πρὸς αὐτὸν ὀφειλὴ τοῦ ἔθνους δι' ὅ,τι μέγα καὶ λαμπρὸν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς 'Εκκλησίας ἐπετέλεσε καθ' ὄλον τὸ διάστημα τῆς ἐπὶ τρία τέταρτα αἰῶνος λευϊτικῆς διακονίας του».

'Αληθῶς ὁ 'Αρχιεπίσκοπὸς Χρυσόστομος εἶναι ἔξοχον πρότυπον ἐργατικότητος, ἀφοσιώσεως εἰς τὸ καθήκον, ἀγάπης πρὸς τὴν 'Εκκλησίαν καὶ πρὸ πάντων ἀγωνιστικοῦ πνεύματος πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς 'Ορθοδοξίας ἐναντίον τῶν ἐπαπειλούντων αὐτὴν κινδύνων καὶ ὀθνεῶν ἐπιδράσεων. Τὸ παράδειγμα του ἀσφαλῶς θὰ ἐμπνέη ἐσαεὶ πάντας τοὺς 'Ιεράρχας καὶ τοὺς ἐργάτας τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας.

'Ανωτερότης αἰσθημάτων.

Τὸ ὅτι ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνυμος οὐ μόνον ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνθρονίσεως αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεσκέφθη τὸν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ νοσηλευόμενον Μακαριώτατον προκατόχον αὐτοῦ, ἵνα λάβῃ τὰς ὀλοφύχως δοθείσας ὑπ' αὐτοῦ εὐχὰς καὶ εὐλογίας, ἀποδεικνύει τὴν ἀνωτερότητα τῶν αἰσθημάτων καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς ἀμφοτέρων τῶν Μακαριωτάτων 'Αρχιεπισκόπων.

'Ὁ νῦν Προκαθήμενος τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας ἐξεδήλωσεν ὄλον τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν πρὸς τὸν πολὺν Νέστορα τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας, ἐνῶ ἐξ

ἄλλον ὁ παραδόντας εἰς αὐτὸν τὸ πηδάλιον τοῦ παλαιόντος πρὸς τὰ κύματα σκάφους τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας ἀπέδειξεν, ὅτι ἀναγνωρίζει δικαίως εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἐκλεκτοῦ διαδόχου του τὸν ἄξιον κυβερνήτην τοῦ σκάφους τούτου.

«'Αποτελοῦσιν ἐχέγγυον».

'Ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνυμος προσφωνῶν κατὰ τὴν πρώτην πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς ἀριστίνδην 'Ιερᾶς Συνόδου τὸν κατ' αὐτὴν παριστάμενον κ. 'Υπουργὸν Ἐργησκευμάτων καὶ 'Εθνικῆς Παιδείας, ἀφοῦ ἐτόνισεν, ὅτι ἡ Πολιτεία «ἔχει τὴν βαρυστάτην εὐθύνην, ἵνα διερμηνεύῃ τοὺς πόθους καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος ἐν τῇ ἐπιλύσει τῶν μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων», ἀνεφέρθη εἰς τὴν καθολικὴν σχεδὸν ἀναγνώρισιν τῆς ἀξίας καὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς ὑπὲρ τῆς 'Εκκλησίας κυβερνητικῆς φροντίδος.

'Ὡς εἶπεν ὁ Προκαθήμενος τῆς 'Ελληνικῆς 'Εκκλησίας, «ἡ ἐξαιρέσει δυάδος μόνον ἱεραρχῶν ὁμόθυμος ὑπὸ συμπάσης τῆς 'Ιεραρχίας τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος ἀναγνώρισις τῆς ἐκ τῶν ληφθέντων ὑπὸ τῆς 'Εθνικῆς Κυβερνήσεως μέτρων ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ τῆς 'Ελλάδος καταστάσεως, ἡ ἐνθουσιώδης ὑποδοχὴ, τὴν ὁποῖαν ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτὴν, ἡ ἄμεσος καὶ ἀνεπιφύλακτος στοργικὴ συμπαράστασις τοῦ σεπτοῦ Προκαθημένου τῆς μεγάλης τοῦ Χριστοῦ 'Εκκλησίας, ἡ θερμὴ καὶ ταχεῖα ἀνταπόκρισις τῆς πλειονότητος τῶν ὁμοδόξων 'Αγίων τοῦ Θεοῦ 'Εκκλησιῶν, ἀποτελοῦσιν ἐχέγγυον τῆς καθολικῆς καὶ ὁμαλῆς συνεχίσεως τῆς οὕτω ἀρξάμενης νέας διατῆν ἐν 'Ελλάδι 'Εκκλησίαν περιόδου».

'Αληθές κόσμημα.

Μετὰ μεγίστης χαρᾶς ὁ εὐσεβὴς ἑλληνικὸς λαὸς ἐπληροφορήθη τὰ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. 'Ιερώνυμου ἐπίσημα ἐγκαίνια τοῦ Προτύπου 'Ανωτέρου 'Εκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου Τήρου.

Τὸ ἴδρυμα τοῦτο, ὅπερ εἶναι καρπὸς καὶ συνισταμένη πολυμόχθων προσπαθειῶν τῆς Γενικῆς Διευ-

θόνσεως Θρησκευμάτων και ὅπως ἰδιαίτερος τοῦ ἀκαμάτου Προϊσταμένου αὐτῆς καθηγητοῦ κ. Μάρκου Σιώτου, τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας και τοῦ Ἱεροῦ Ἰδρύματος τῆς Ἐδαγγελιστρίας Τήνου, ἀποτελεῖ ἀληθὲς κόσμημα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας και Παιδείας. Ἐντὸς τοῦ φωτεινοῦ και εὐρυχώρου Ἱεροδιδασκαλείου αὐτοῦ και ὑπὸ τὴν σκέπην και τὰς εὐλογίας τῆς Μεγαλόχαρης θὰ ἐκκολάπτωνται νέα θερμοφυλάκια στελέχη, ποὺ θὰ ἐπωμισθοῦν τὸ ὑψηλὸν και πολυεύθουν λειτούργημα τῆς Ἱεροσύνης.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ἀπευθυνόμενος πρὸς τοὺς τροφίμους τῆς Σχολῆς, ὑπεγράμμισεν ὅτι οὗτοι πρέπει ν' ἀποβοῦν ἀληθῆ και ἀπαστρέπτοντα κοσμήματα τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὁ δὲ Γεν. Διευθυντῆς Θρησκευμάτων κ. Σιώτης, τοῦ ὁποίου τὸν λόγον δημοσιεύομεν εἰς ἄλλην στήλην, ἐτόνισεν ὅτι τὸ Πρότυπον Ἀνώτερον Ἐκκλησιαστικὸν Φροντιστήριον δεόν νὰ διακριθῆ ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν και ὅτι «οἱ μαθηταὶ του πρέπει νὰ ἀποπνέουν τὸ ἄρωμα τῆς θείας χάριτος και τοῦ θείου ἐλέους τῆς Παναγίας και τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ».

Πνοὴ ὑγείας

Ὁ ἀπροκαταλήπτως κρῖνων τὴν ἐν Ἑλλάδι πραγματικότητα, μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς νέας Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, δὲν εἶναι δυνατὸν ἢ νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι εἰς πολλοὺς τομεῖς τῆς ἐθνικῆς και κρατικῆς δραστηριότητος ἐγένετο ἤδη αἰσθητὴ μιὰ νέα πνοὴ ὑγείας και ἀνακαινιστικῆς δημιουργίας.

Ἡ ἐπιτευχθεῖσα γαλήνη και τὸ ἐξαγγελθὲν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως γεννοῦν τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἀνατελοῦν διὰ τὸν τόπον καλύτεραι ἡμέραι. Οἱ στόχοι τοῦ κυβερνητικοῦ προγραμματισμοῦ εἶναι τῶ ὄντι ἀξιόπαινοι. Τινὲς ἐκ τῶν στόχων τούτων εἶναι «ἡ ἐξασφάλισις τῆς συμμετοχῆς τῶν πολλῶν εἰς τὰ ἀγαθὰ μιᾶς Οἰκονομικῆς—Κοινωνικῆς—Πνευματικῆς και Ἀνθρωπιστικῆς Δημοκρατίας»· «ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἀξιών ἐκείνων, αἵτινες θὰ δώσουν εἰς τὸν Ἕλληνα πολίτην τὸ ἀληθὲς αἶσθημα τῆς ἐλευθερίας»· ἢ καταπολέμησις τῆς ραστώνης και τῆς σπατάλης τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν κ.τ.τ.

Εἶναι ἀπολύτως βέβαιον, ὅτι και ἡ Ἐκκλησία θὰ τύχῃ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ἀναλόγου φροντίδος και προστασίας, διὰ νὰ δυναθῆ νὰ ἀνυψώσῃ τὴν καθ' ὅλον πνευματικὴν στάθμην της και νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν λυτρωτικὴν και καθ' ἑξοχὴν Ἐθνοποιὸν ἀποστολήν της.

Ἡ φροντίς διὰ τοὺς νέους.

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ ἐξαρθῆ ἰδιαίτερος ἢ διὰ τοὺς νέους φροντίς τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις, ὡς ἐτόνισεν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κ. Παττακός, θὰ ἀποβλέψῃ εἰς τὴν «καταπολέμησιν τῆς ἀμαθείας και τὴν μόρφωσιν τῶν νέων μας διὰ μιᾶς πραγματικῶς δωρεάν παιδείας, καλουμένης νὰ ὑπηρετήσῃ ἀποκλειστικῶς τὰ Ἐθνικὰ Δημοκρατικὰ Ἑλληνοχριστιανικὰ Ἰδεώδη».

Ἡδη ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντισε διὰ τὴν σεμνοπρεπῆ ἐμφάνισιν τῶν μαθητῶν και μαθητριῶν, ὡς και διὰ τὸν τακτικὸν και ἀνελλιπῆ ἐκκλησιαστικὸν αὐτῶν.

Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι λίαν συντόμως θὰ ληφθῆ πρόνοια διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ ἑλληνικοῦ κινήματος γράφου και θεάτρον, διὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῶν πορνογραφικῶν ἐντόπων και ταινιῶν, διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας τῆς τόσο φθοροποιοῦ διὰ τοὺς νέους πνευματικῆς καθαρῶν και διὰ τὴν παροχὴν εἰς αὐτοὺς ὑγιᾶς πνευματικῆς τροφῆς.

Δικαία ἀνακήρυξις.

Μετὰ χαρᾶς ἡ «Ἐκκλησία» ἐξαίρει τὴν ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δικαίαν ἀνακήρυξιν εἰς ἐπίτιμον διδάκτορα αὐτῆς τοῦ Ὀμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Παναγιώτου Τρεμπέλα, ὅστις ἀφιέρωσε και ἐκδαπανᾷ ἑαυτὸν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας και τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης.

Τὸ συγγραφικὸν ἔργον τοῦ καθηγητοῦ κ. Π. Τρεμπέλα εἶναι τῶ ὄντι γιγάντιον και ἐκτείνεται εἰς πάντας τοὺς ἐπὶ μέρους κλάδους τῆς Θεολογίας. Ἐπὶ πολλὰς γενεάς θὰ χρησιμοποιῶνται τὰ ἔργα αὐτοῦ ὡς καλύπτοντα σημαντικὰ κενὰ εἰς τὴν ἑλληνικὴν θεολογικὴν γραμματείαν και ὡς δείγματα διακονίας πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν ἄλλως τε ὁ τιμηθεὶς καθηγητῆς ὑπηρετήσῃ και εἰδικώτερον τόσο ὡς ἐξαίρετος διδάσκαλος τῆς θεωρίας τοῦ κληρικικοῦ, κατηχητικοῦ και λειτουργικοῦ της ἔργου, ὅσον και ὡς ὑποδειγματικὸς διάκονος τοῦ θείου κηρύγματος και ὡς ἀκαταπύνητος ἐμπνευστὴς πολλῶν ἱεραποστολικῶν ἐξορμησῶν και προσπαθειῶν.

Ἡ «Ἐκκλησία» εὐχεται, ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς δωρῆται εἰς τὸν πολύτιμον συνεργάτην της καθηγητῆν κ. Τρεμπέλαν ἔτη πολλὰ και θαλασσὴν ὑγείαν, ἵνα συνεχίσῃ τὸ γόνιμον συγγραφικὸν του ἔργον πρὸς δόξαν τῆς Ἐκκλησίας και τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ανακοινωθέντα τῆς 'Ιεράς Συνόδου

Σήμερα μετά την λήξιν τῆς συνεδρίας περί τήν 11 π.μ. οἱ Ἐξοχώτατοι Ὑπουργοὶ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Παπαδόπουλος καὶ Ἐσωτερικῶν κ. Παττακός, ἐπεσκέφθησαν ἐθιμοτυπικῶς τὴν Ἱεράν Σύνοδον, μετὰ τῶν μελῶν τῆς ὁποίας ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ Γραφείῳ τοῦ Προέδρου ἔσχον φιλικὴν συνομιλίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 13ῃ Μαΐου 1957

Ἐκ τοῦ Γραφείου τῆς Ἱ. Συνόδου

Ἡ Ἱερά Σύνοδος συνήλθε σήμερον εἰς τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν.

Ὁ Μακαριώτατος πρὸ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Συνέδρων τὸ κατόπιν τῆς συνομιλίας του μετὰ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνος συναχθὲν κοινὸν ἀνακοινωθέν. Ἡ Ἱερά Σύνοδος ὁμοφώνως ἀποδεχθεῖσα τοῦτο ἀπεφάσισε τὴν δημοσίευσίν του.

Εἶτα ἡ Ἱερά Σύνοδος εἰσήλθεν εἰς τὴν ἡμερησίαν αὐτῆς Διάταξιν.

1. Ἀνεμόρφωσε καὶ προσήρμοσε πρὸς τὴν πνευματικὴν ἀποστολὴν τοῦ σώματος τῆς Ἱεράς Συνόδου τὸν μέχρι τοῦδε

ἰσχύοντα Κανονισμόν τῶν ἐργασιῶν τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου καὶ ἐγκρίνασα αὐτὸν ὑπὸ τὴν νέαν του μορφήν τὸν ἔθεσεν ἀπὸ σήμερον εἰς ἐφαρμογήν.

2. Καθώρισε ἀκριβῆ καὶ ὑπεύθυνον τρόπον τηρήσεως καὶ ἀσφαλείας τῶν ἐν τῇ Ἱεράῃ Συνόδῳ Φακέλλων διοικητικῶν καὶ δικαστικῶν ὑποθέσεων.

3. Κατήρτισε ἐκ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτεῖχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντίνου, τοῦ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. Νικοδήμου Γραικοῦ καὶ τοῦ Αἰδес. Ἰωάννου Ράμφου Ἐπιτροπὴν ἐκδόσεως τοῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» τοῦ ἔτους 1968.

4. Καθώρισε νέαν ἀκριβῆ μορφήν τοῦ Πολυχρονισμού τοῦ Βασιλέως κ.λ.π. καὶ ἐγνώρισε αὐτὴν δι' Ἐγκυκλίου τῆς εἰς πάντας τοὺς Σεβ. Ἱεράρχας, καὶ

5. Ἐξ ἀφορμῆς ἀναγνωσθέντος ἐγγράφου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κυθήρων πρὸς τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως περὶ ἐπεκτάσεως τῆς Κυριακῆς ἀργίας εἰς Κύθηρα κρίνουσα ὅτι ἡ ἀργία τῆς Κυριακῆς καὶ ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἀνθρώπον εἶναι ὅπως κατ' αὐτὴν «πᾶσαν τὴν βιωτικὴν μέριμναν ἀποθέμενος» ἐπικοινωνῆ οὗτος μετὰ τοῦ Οὐρανοῦ Πατρὸς διὰ τὰ ἀγιάζηται καὶ ἐνισχύηται εἰς τὸν σκληρὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς καὶ ἀπαραίτητος τυγχάνει διὰ τὴν σωματικὴν ἀνάπαυσιν τοῦ σημερινοῦ ἰδία κουρασμένου σωματικῶς καὶ ψυχικῶς ἀνθρώπου, ἀπεφάσισεν ὅπως, διὰ σχετικοῦ ἐγγράφου πρὸς τὸν εὐσεβῆ Πρόεδρον τῆς Ἑθνικῆς Κυβερνήσεως παρακαλέσῃ ἵνα ἡ Κυριακὴ ἀργία ἐπεκταθῆ ὄχι μόνον εἰς τὰ Κύθηρα, ἀλλὰ

Μετάλλιον εἰς Ἱεράρχην.

Εἰς τὰ παραδείγματα τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἐκλεκτὴ δρᾶσις προσεῖλκυσε τὴν προσοχὴν τῆς κοινωνίας, δεόν νὰ προστεθῆ καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Διδυμοτεῖχου καὶ Ὁρεστιάδος κ. Κωνσταντίνου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐσχάτως ἀπενεμήθη μετάλλιον στρατιωτικῆς ἀξίας Α' τάξεως.

Ὁ τιμηθεὶς Ἱεράρχης διὰ τῶν σιγῶν ἐπισκέψεων του εἰς τὰ φυλάκια καὶ τὰ χωρῖα τῆς μεθορίου, διὰ τῶν θρησκευτικῶν ὁμιλιῶν του καὶ διὰ τῆς διανομῆς δώρων εἰς τοὺς ὀπλίτας τοῦ Στρατοῦ καὶ τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς, συνεβάλετο τὰ μέγιστα εἰς τὴν τόνωσιν τοῦ ἐθνικοθρησκευτικοῦ τῶν φρονήματος κατὰ τὴν κρίσιμον ἐθνικὴν περιόδον.

Νέα πιστοποιήσις.

Ἡ Σβετλάνα Ἀλληλούγεβνα, ἡ 42έτις θυγάτηρ τοῦ Ἰωσήφ Στάλιν, ἀπεκάλυπεν ἐσχάτως, ὅτι πρὸ πενταετίας ἐβαπτίσθη ὡς ὀρθόδοξος χριστιανὴ ἐν Μόσχῃ. Μάλιστα προσέθεσε χαρακτηριστικῶς, ὅτι «οὐδεὶς εἶναι δυνατὸν νὰ ζῆσῃ χωρὶς τὸν Θεὸν εἰς τὴν καρδίαν του».

Καὶ τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι νέα πιστοποιήσις τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν πρὸ τινῶν μηνῶν ὑπεμνήσαμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐκκλησίας», ὅταν εἴχομεν σημειώσει ὅτι «οὐδόλως εἶναι δυνατόν νὰ ἐκρίζωθῆ ἡ φυσικὴ τάσις τῆς ψυχῆς πρὸς τὸν Θεόν, ἡ ὁποία τάσις εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν σταθερὰν στροφὴν τοῦ ἡλιάνθου πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τῆς μαγνητικῆς βελόνης πρὸς

τὸν βορρᾶν... Καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ψυχὰς τῶν λεγομένων «ἀθῶν» πάλλεται καὶ σκιρτᾷ ὁ πόθος καὶ ἡ νοσταλγία διὰ τὸ Αἰώνιον καὶ τὸ Ἄγιον».

'Απορεῖ τις πῶς ὑπάρχουν.

Καθ' ἃ ἐγράφη τελευταίως ἐξ ἀφορμῆς σχετικῆς ἀνακωνώσεως τοῦ Σελέπιν, ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἐνώσει «ὀκτακόσιες χιλιάδες διανοοῦμενοι ἐξωντόθησαν μέσα σὲ τριάντα χρόνια ἀπὸ τὰ ἐκτελεστικὰ ἀποσπάσματα, στίς φυλακὰς καὶ στὴ Σιβηρία». Οἱ πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν «εἶχαν ταχθῆ ἐνθουσιωδῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κομμουνισμοῦ, διότι ἐνόμιζαν ὅτι ἔτσι ἐξυπηρετοῦσαν τὴν πατρίδα των. Ὄταν ὅμως εἶδαν τὴν αἱματηρὰν τρομοκρατίαν, τὴν ὁποίαν ὄλονεν καὶ ἀγριωτέραν ἐπέβαλλεν ἡ κομμουνιστικὴ θηριωδία, ὅταν εἶδαν... τὴν κατάργησιν πάσης ἐλευθερίας, θρησκευτικῆς, πολιτικῆς, συνδικαλιστικῆς, τὴν κατάργησιν τῆς ἐλευθερίας τοῦ φρονήματος, τῆς ἐκφράσεως, τῆς ἐκλογῆς ἀρχόντων κ.λ.π., ἤρχισαν νὰ γράφουν καὶ νὰ διαμαρτύρωνται, προσεκτικὰ καὶ φοβισμένα διὰ τὸν κίνδυνον διωγμοῦ, καὶ νὰ καταφέρωνται κατὰ τῆς φοβερᾶς ὑποδουλώσεως, μετὰ τὴν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἐπειθῶν τοὺς ἀρχοντας νὰ δώσουν κάποια ἴχνη ἐλευθερίας εἰς τὸν λαόν. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως ἦτο ὅτι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔχασαν τὴν ἐλευθερίαν των καὶ τὴν ζωὴν των».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀπορεῖ τις πῶς ὑπάρχουν ἀκόμη «διανοοῦμενοι», τρέφοντες ψευδαισθήσεις καὶ ψευδαπάτας περὶ τοῦ κομμουνιστικοῦ «παραδείσου», ἐν τῷ ὁποίῳ στραγγαλίζεται πᾶσα ἐννοία ἀληθοῦς ἐλευθερίας.

εἰς ἀπασαν τὴν ἐπικράτειαν τοῦ Ὁρθοδόξου Χριστιανικοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλείου.

Ἀθῆναι 25-5-1967

Ἐκ τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου

Ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ἐδέχθη τὸν Πατριαρχικὸν Ἐξάρχον Σεβ. Μητροπολίτην Γέροντα Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνα εἰς μακρὰν συνεργασίαν.

Κατ' αὐτὴν ἐγένετο ἀμοιβαία ἐνημέρωσις καὶ γενικὴ ἐπισκόπησις καὶ ἀνταλλαγὴ σκέψεων ἐπὶ ζητημάτων ἐνδιαφερόντων τὰς δύο Ἐκκλησίας, ὡς καὶ διορθοδόξων καὶ διαχριστιανικῶν τοιοῦτων.

Ἐκατέρωθεν διεπιστώθη ἡ ἀνάγκη καὶ ἀπεφασίσθη: 1) ὅπως ἡ ἐπαφὴ μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καταστή ἔτι στενωτέρα, δεδομένων τῶν ἰδιαίτερων δεσμῶν σεπτῆς Μητρὸς πρὸς θυγατέρα ἀγαπητὴν, οἱ ὅποιοι συνδέουν τὰς δύο Ἐκκλησίας. Καὶ 2) ὅπως τηρουμένης πάντοτε τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως τὰ μὲν ἐσωτερικῆς φύσεως ζητήματα ἑκατέρας τῶν Ἐκκλησιῶν ρυθμίζονται ὑπὸ τῆς ἰδίας, τὰ δὲ ἀφορῶντα εἰς ἀμφοτέρας ἢ καὶ τὰς λοιπὰς Ὁμοδόξους Ἐκκλησίας, ἰδίως δὲ τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν προώθησιν καὶ ρύθμισιν τῶν σχέσεων πρὸς τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας καὶ Ὁμολογίας, καὶ δὴ τὰ ἔχοντα δογματικὸν ἢ κανονικὸν περιεχόμενον μὴ ἐπαρκῶς μέχρι τοῦδε ἀποσαφηνισθέν, ἐπιλύονται καὶ ἐφεξῆς ἐν ἀμοιβαίᾳ σεβασμῶ καὶ ἀγάπῃ καὶ ἐν συνεννοήσει καὶ κοινῇ συνεργασίᾳ μετὰ πασῶν τῶν Ἀγιωτάτων Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, ὥστε νὰ συσφίγγονται ἔτι μᾶλλον οἱ ὑπάρχοντες ἀδελφικοὶ ἐν Κυρίῳ δεσμοὶ καὶ νὰ προωθούνται ἐπὶ τὸ ἐπιωφελέστερον τὰ γενικά ζητήματα.

Ἀθῆναι 25-5-1967

Ἐκ τοῦ Συνοδικοῦ Γραφείου

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ὁ ἔκλεγεῖς τὴν 13 Μαΐου ἑ. ἔτους Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, δούς τὴν νεομισμένην «διαβεβαίωσιν» ἐνώπιον τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου τὴν 17 Μαΐου καὶ ἐνθρονισθεὶς αὐθημερόν, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ διαρεῦσαν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς του μέχρι τῆς 25 Μαΐου 1967 χρόνιον διάστημα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος:

Ἐτέλεσε τὴν 19ην Μαΐου ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας Τήνου τὴν πρώτην ἀρχιερατικὴν Λειτουργίαν μετὰ τὴν εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονίαν του, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Στυλιανοῦ καὶ Σύρου, Τήνου καὶ Ἀνδρου κ. Δωροθέου.

Ἐτέλεσε Τρισάγιον τὴν 14 Μαΐου εἰς τὸ Τατόιον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Βασιλέως Παύλου καὶ τῶν λοιπῶν ἀειμνήστων Βασιλέων, τὴν 15 Μαΐου εἰς τὸ Α' Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσόστομου, τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Χρυσάνθου καὶ τῶν λοιπῶν ἀειμνήστων προκατόχων τοῦ Ἀρχιεπισκόπων, τὴν 18 Μαΐου εἰς τὸ γενέθλιον χωρίον του Ὑστέρνια ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν ἀειμνήστων γονέων του καὶ τὴν 20 Μαΐου εἰς τὸ Α' Νεκροταφεῖον Ἀθηνῶν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ.

Ἐχοροστάτησε τὴν 21 Μαΐου εἰς τὴν ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ Ἀθηνῶν τελεσθεῖσαν ἐπίσημον Δοξολογίαν ἐπὶ

τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως Κωνσταντίνου. Εἰς τὴν Δοξολογίαν παρέστησαν ἡ Α.Μ. ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντίνος, ἡ Α.Μ. ἡ Βασίλισσα-Μήτηρ Φρειδερίκη, ἡ Α.Β.Υ. ἡ Πριγκίπισσα Εἰρήνη, ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κόλλιας καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ἐκπρόσωποι τῶν ξένων Δογματῶν, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων καὶ τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας, ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν Ἀνωτάτων Πνευματικῶν Ἰδρυμάτων, τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα καὶ πλῆθος κόσμου.

Ὡρ κ ι σ ε τὴν 22 Μαΐου εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Λέσχην τοὺς νέους Νομάρχας ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Ἀντιπροέδρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Σπαντιδάκη, τοῦ ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν κ. Πατακοῦ καὶ τοῦ ὑπουργοῦ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Ἀθανασίου.

Ἀ ν ῆ λ θ ε τὴν 21 Μαΐου μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων εἰς τὰ Ἀνάκτορα καὶ συνεχάρη τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ του ἑορτῇ καὶ ἐπὶ τῷ εὐτυχῇ γεγονότῳ τῆς γεννήσεως τοῦ Διαδόχου τοῦ Θρόνου.

Π ρ ο ῆ δ ρ ε υ σ ε τὴν 23 καὶ 25 Μαΐου τῶν συνεδριῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τὴν 24 Μαΐου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

Ἐ π ε σ κ έ φ θ η τὴν 17 καὶ 20 Μαΐου τὸν εἰς τὸ νοσοκομεῖον «Ἐρυθρὸς Σταυρὸς» νοσηλευόμενον πρῶν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομον, τὴν 20 Μαΐου τὸν ἄγοντα τὴν ὀνομαστικὴν του ἑορτὴν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Πατρῶν κ. Κωνσταντίνον καὶ τὴν 23 Μαΐου τὸν διαμένοντα εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Μεγάλη Βρετανία» Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνα.

Π α ρ έ σ τ η τὴν 22 Μαΐου εἰς τὴν ἐν τῷ κινηματογράφῳ «Γκλόρια» συναυλίαν τῆς χορωδίας τῶν Ἀνακτόρων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ἀδάμη. Τὴν συναυλίαν παρηκολούθησεν ἡ Α.Β.Υ. ἡ Πριγκίπισσα Εἰρήνη καὶ πολὺς ἐκλεκτὸς κόσμος.

Π α ρ έ θ ε σ ε τὴν 25 Μαΐου εἰς τὸ μέγαρον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς γεῦμα, εἰς τὸ ὅποιον παρεκάθησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Συνεδροὶ, ὁ ἐξοχώτατος ὑπουργὸς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Καλαμποκιᾶς καὶ ὁ Γεν. Διευθυντὴς Ὁρησκευμάτων καθηγητῆς κ. Μᾶρκος Σιώτης.

Ἐ δ έ χ θ η εἰς ἔθιμοτυπικὴν ἐπίσκεψιν ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει του εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως κ. Κων. Κόλλιας, τὸν ἀντιπρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως ἀντιστράτηγον κ. Γρ. Σπαντιδάκην, τὸν ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Κων. Καλαμποκιᾶν, τὸν ὑπουργὸν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Ἀθανασίου, τοὺς τέως ὑπουργοὺς κ.κ. Μάρτην καὶ Σολομωνίδην, τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτας Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνα, πρῶν Παξῶν καὶ Κερκύρας κ. Μεθόδιον, Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Γιώργιον, Δημητριάδος κ. Δαμασκηνόν, Κίτρους κ. Βαρνάβαν, Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομον, Κορινθίας κ. Παντελεήμονα, Πάρου καὶ Νάξου κ. Ἐπιφάνιον, Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγίου Ὀρους κ. Παῦλον, Σάμου καὶ Ἰκαρίας κ. Παντελεήμονα καὶ Δράμας κ. Διονύσιον, τὸν ἐν Ἀθῆναις πρεσβευτὴν τῆς Κύπρου κ. Κρανιδιώτην, τοὺς ἀρχηγοὺς τοῦ ΓΕΕΘΑ ἀντιναύαρχον κ. Σ. Αὐγέρην, τοῦ ΓΕΣ ἀντιστράτηγον κ. Ὁδ. Ἀγγελῆν, τοῦ ΓΕΝ ἀντιναύαρχον κ. Ἰ. Δέδεν καὶ τοῦ ΓΕΑ ἀντιπτεράρχον κ. Γ. Ἀντωνάκον, τὸν στρατηγὸν κ. Θρ. Τσακαλώτον, τὸν τέως Εἰσαγγελέα τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Κιουσόπουλον, τὸν ἀκαδημαϊκὸν καὶ τέως πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας κ. Πουλιτῆσαν, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ριζαρείου Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς, τὸν πρεσβευτὴν κ. Γεώργιον Πεσμαζόγλου, τὸν κ. Ποταμιάνον, τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἑλληνοαμερικανικῆς ὀργανώσεως ΑΧΕΠΑ κ. Μπεζαίτην, τὸν πρόεδρον τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος Καίρου κ. Πιερράκον, τὸν λογοτέχνην καὶ δημοσιογράφον κ. Κ. Μπαστιᾶν, καθηγητᾶς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, πολλοὺς κληρικοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ πλῆθος κόσμου.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀριθμ. Πρωτ. 1297

Ἰε ρ ώ ν υ μ ο ς

ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος

Ἐδλαβέστατοι ἱερεῖς, ἐντιμότατοι σύμβουλοι τῶν ἱερῶν ἐνοριακῶν Ναῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀγιοτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ λοιποὶ ἐδλογημένοι χριστιανοί, τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἀναλαβόντες χάριτι θεῖα τὰ ἀνατεθέντα ἡμῖν ψήφω καὶ ἀποφάσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐπινεύσει τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς περὶ Αὐτὸν Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, καθήκοντα καὶ ἐμπειπιστευμένοι τὸ μέγα ἔργον τῆς διαποιμάνσεως τῆς Θεοστηρίκτου Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἣν ἐλάμπρυναν διὰ τῆς προσευχῆς καὶ τῶν καλῶν αὐτῶν ἔργων περικλεεῖς ἡμῶν προκατόχοι, προαγόμεθα διὰ τῆς παρουσίας πρώτον παρασχεῖν ὑμῖν τὴν πατρικὴν ἡμῶν εὐλογία, ἐν τῇ πρώτῃ ταύτῃ μεθ' ὑμῶν πνευματικῇ ἐπικοινωνίᾳ.

Ἐν συνεχείᾳ ἐπιθυμοῦμεν, ὅπως παρακαλέσωμεν ἡμᾶς θερμῶς, ἵνα πάντες ποιμαίνοντες καὶ ποιμανόμενοι, σύμβουλοι τῶν ἱερῶν τῆς Ἀγιοτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς Ναῶν καὶ ἀπλοὶ ἐνορίται, οἱ ἐν τοῖς Ναοῖς ὁπωσδήποτε διακονοῦντες καὶ οἱ εἰς αὐτοὺς ὡς πρὸς λιμένα καταφεύγοντες, ὁμοθύμως καὶ ὁμοψύχως ἐπιδοθῶμεν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ σταματήσωμεν διαπραττοντες πᾶν ὅ,τι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποβῇ εἰς βλάβην αὐτῆς, διότι ἐὰν συνεχίσωμεν τὸ καταστρεπτικὸν μας ἔργον, θὰ ἔλθῃ ἡμέρα (μὴ γέτοίτο), κατὰ τὴν ὁποῖαν οἱ πάντες θὰ ταφῶμεν ὑπὸ τὰ εἱρεῖα. Τοῦναντίον, ὡς ἐπιδοθῶμεν ὅλοι μαζί εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ὑπαρχόντων εἱρεσιῶν καὶ εἰς τὸν στολισμὸν τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας μὲ ἔργα καὶ πράξεις, αἱ ὁποῖαι θὰ τῆς προσπορίζον δόξαν μόνον καὶ τιμὴν. Ἐπιανεῖθι μετὰ ἡμῶν ὁ ζήλος διὰ τὴν καλύτερεσιν τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ τῆς οἰκογενείας μας, διὰ νὰ γίνωμεν οὗτω παράδειγμα πρὸς μίμησιν εἰς ὅσους εἴτε δὲν πιστεύουν, εἴτε ἡ πίστις των ἔχει ψυχρανθῆ καὶ μένει ἀνερέργητος. Ἐπιθεωρήθη καὶ πάλιν περισσότερον ἢ μετὰ ἡμᾶς καὶ ἡ πρὸς τοὺς λοιποὺς συνανθρώπους μας ἀγάπη. Ἐπιανεῖθι ἡμερότητα καὶ καλωσύνη. Ἐπιανεῖθι νὰ εἴμεθα προσκεκολλημένοι μόνον εἰς τὰ ἀτομικά μας συμφέροντα καὶ ὡς ἐπιδιώκωμεν τὴν δικαιοσύνην των ἐν συνδυασμῷ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ πλησίον μας καὶ ὅταν, καὶ ἐφ' ὅσον δὲν βλάπτεται τοῦτο. Ἐπιανεῖθι νὰ πλησιάσωμεν περισσότερον ἑκείνους, ὁ ὁποῖος διεκήρυξεν, ὅτι «οὐκ ἤλθε διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν» (Μαρκ. ι', 45).

Ἐπιανεῖθι νὰ προσβλέπωμεν μὲ συμπάθειαν καὶ κατανόησιν πρὸς ὅσους ἔχουν ἀνάγκην εἴτε ἐλικῆς εἴτε πνευματικῆς βοηθείας. Ἐπιανεῖθι νὰ ἐνστερνισθῶμεν ὅλοι βαθύτερον τὴν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀποστόλου διακηρυχθεῖσαν ἀλήθειαν, ὅτι οἱ πάντες εἴμεθα μέλη ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος καὶ «εἴτε πάσχει ἐν μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη, εἴτε δοξάζεται ἐν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη» (Α'. Κορ. ιβ', 26). Ἐπιανεῖθι νὰ μετανοήσωμεν διὰ τὴν μέχρι τοῦδε διαγωγὴν μας καὶ ὡς καταβάλλωμεν πᾶσαν προσπάθειαν ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς διὰ νὰ δίδωμεν χαρὰν εἰς τὸ Πανάγιον Πνεῦμα, τὸ ὁποῖον λυπεῖται καὶ θλίβεται, ὡς ὅτις παρεκτρεπέμεθα. Ἐπιανεῖθι νὰ ἀγωνισθῶμεν μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις εἰς τὸν ὑψηλὸν καὶ εὐγενῆ αὐτὸν ἀγῶνα καὶ ἡ Χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡς εἶναι μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 25ῃ Μαΐου 1967

† Ὁ Ἀθηνῶν ἹΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΡΙΖΑΡΕΙΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 19 Μαΐου 1967

Π Ρ Ο Σ

Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερόνυμον

Ἐ ν τ α ὕ θ α

Μακαριώτατε,

Ἡ Ριζαρείος Ἐκκλησιαστικὴ Σχολὴ εἶχεν ἄλλοτε εὐτυχῆσαι νὰ ἴδῃ τὸν Διευθυντὴν αὐτῆς ἀείμνηστον Χρυσόστομον Παπαδόπουλον καταλαμβάνοντα τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν Θρόνον. Ἡδὴ ἡ εὐτυχία αὕτη καθίσταται ἀπείρως εὐρύτερα, ἀφοῦ ἡμεῖς ἀπόφοιτός της ἀνυψώθητε εἰς τὸ ὑπατον τοῦτο Ἐκκλησιαστικὸν ἀξίωμα, τιμώντες οὕτω τὴν ἐκθρέψασαν Ἑμᾶς Σχολὴν.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς ταύτης θὰ λαμπρύνῃτε τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Πεποιθήσαμεν δὲ ὅτι ἀμέριστον στοργὴν θὰ δεῖξητε πρὸς τὴν Σχολὴν καὶ θὰ βοηθήσητε αὐτὴν νὰ λύσῃ φλέγοντα ζητήματα, ἀφορῶντα εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν Ἐκκλησίαν.

Τὸ Πολυμελὲς Συμβούλιον τῆς Σχολῆς αἰσθανόμενον τὴν ἀντανακλώσαν εἰς τὴν Σχολὴν αἴγλην ἐκ τῆς ἀνυψώσεως ὑμῶν παρακαλεῖ ὅπως δεχθῆτε τὰ πλέον ἐγκάρδια καὶ θερμά του συγχαρητήρια καὶ εὐχεται ὑπὲρ πλήρους εὐδωσέως τοῦ ἔργου ὑμῶν.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

Β. ΒΕΛΛΑΣ
Γ. ΤΖΑΜΙΧΑΣ
ΑΘ. ΣΙΟΥΡΑΣ

Ὁ Γραμματεὺς
Β. ΓΙΑΝΝΗΣ

Τὴν 24ην Μαΐου τὴν Α.Μ. τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερόνυμον ἐπισκέφθη τὸ Πολυμελὲς Συμβούλιον τῆς Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς, τῆς ὁποίας ἀπόφοιτος τυγχάνει ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ἵνα ἐκφράσῃ εἰς τοῦτον τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Καθηγητῆς

κ. Β. Βέλλας χαιρετίζων ἐξ ὀνόματος τοῦ Συμβουλίου τῆν Α.Μ. εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Μακαριώτατε,

Τὸ Συμβούλιον τῆς Ριζαρείου Ἐκκλ. Σχολῆς ἐρχεται ἵνα ἐκφράσῃ Ὑμῖν τὰ θεομὰ αὐτοῦ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ ἀνόδῳ Ὑμῶν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἀθηνῶν καὶ νὰ ἐδῆξῃ Ὑμῖν εὐδόξωσιν τοῦ δυσχεροῦς Ὑμῶν ἔργου. Τὸ Συμβούλιον ἐπιθυμεῖ νὰ Σᾶς διαβεβαίωσῃ ὅτι κατέχεται ὑπὸ χάριτος καὶ ὑπερηφανείας, διότι εἶσε ὁ πρῶτος ἀπόφοιτος τῆς Σχολῆς, ὅστις ἀνῆλθεν εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἀπὸ τῆς ἀνωτάτης ταύτης σκοπιᾶς θὰ θελήσετε νὰ βοηθήσητε τὴν μητέρα Σχολὴν νὰ λύσῃ μερικὰ τῶν ζητημάτων αὐτῆς, ὧν προέχει τὸ ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Σχολῆς ἄλυτον παραμένον πρόβλημα τῆς τακτοποιήσεως τῶν ἀποφοίτων αὐτῆς μέχρι οὗ ἔλθῃ ὁ κατάλληλος χρόνος πρὸς χειροτονίαν αὐτῶν. Αἱ εὐχαὶ ὅλων ἡμῶν Σᾶς συνοδεύουν εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον Σας».

Λίαν συγκεκινημένος ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀπήντησε περίπου ὡς ἑξῆς :

«Ἀγαπητοὶ Κύριοι,

Σᾶς εὐχαριστῶ θεομῶς διὰ τὴν σημερινὴν ἐπίσκεψιν ὑμῶν καὶ διὰ τοὺς ὠραίους λόγους, τοὺς ὁποίους ἐξ ὀνόματος ὑμῶν ἀπήντησε ὁ ἀγαπητὸς Πρόεδρος μετὰ τοῦ ὁποῦν με συνδέει ἡ κοινὴ συμβίωσις ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ. Πιστεύσατέ με ὅτι ἡ στιγμὴ αὕτη, καθ' ἣν ἔχω ἐνώπιόν μου τὸ Συμβούλιον τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, μὲ συγκινεῖ βαθύτατα, διότι ἀναμνησκόμενοι τῶν ὡραίων ἡμερῶν, τὰς ὁποίας διήλθον ἐν τῇ Ριζαρείῳ Σχολῇ καὶ ἔχω βαθεῖαν συνείδησιν τοῦ τι ὀφείλω εἰς τὴν Σχολὴν καὶ εἰς τοὺς Καθηγητὰς αὐτῆς, πρὸ παντὸς δὲ εἰς τὸν ἀειμνηστον Διευθυντὴν τῆς καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπισκοπικὸν Ἀθηνῶν μακαριστὸν Χρυσόστομον Παπαδόπουλον.

Εἶναι περιττὸν νὰ Σᾶς τοῖσω ὅτι θὰ περιβάλλω πάντοτε τὴν Σχολὴν μὲ ἀπειρον ἀγάπην καὶ στοργὴν καὶ θὰ παράσχω πᾶσαν αἰτουμένην βοήθειαν, ὥστε ἡ Σχολὴ νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸν, ὃν ἔταξαν οἱ αἰοίμοι Ἰδρυταὶ αὐτῆς. Σήμερον ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἔχομεν ἀνάγκην Κληρικῶν, διότι τὰ κενὰ τῶν θέσεων αὐτῶν, ἰδίως εἰς παραμεθορίας ἐπαρχίας, εἶναι πολλὰ.

Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ πάλιν θεομῶς διὰ τὴν ἐπίσκεψίν σας. Αἱ εὐχαὶ μου συνοδεύουν τὸ ἔργον τῆς Σχολῆς».

Ἱερά Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς Ε΄ Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν (16 Ἀπριλίου 1967), εἰς τὴν Αἴθουσαν Πνευματικῆς Ἑστίας τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἐπραγματοποιήθη πανυγηρική συγκέντρωσις, καθ' ἣν ἐδόθη ἡ 21η καὶ τελευταία τῆς ἐφετεινῆς περιόδου διάλεξις, μὲ ὀμιλητὴν τὸν Παν. Πρωτοσυγκελλεῦοντα Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως Ἀρχιμανδρίτην Φιλάρετον Βιτάλην, καὶ μὲ θέμα : «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὡς πρότυπον Χριστιανικῆς Πίστεως».

Ἐν συνεχείᾳ ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως κ. Στυλιανός, ὅστις δόξαν καὶ εὐχαριστίαν ἀνέπεμψεν εἰς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, καθ' ὅτι ὑπήρξεν ἔγκαρπος ἡ προσπάθεια καὶ δαφιλὴς ὁ ἀμητὸς τῆς πνευματικῆς κινήσεως καὶ κατὰ τὴν λήξανσαν ΙΓ΄ περίοδον τῶν Διαλέξεων τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἀφιερωμένην ὡς γνωστὸν εἰς τὸν Ἅγιον Παῦλον, Ἀπόστολον καὶ Ἰδρυτὴν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Νικοπόλεως, ἐπὶ τῇ 1900ῃ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς ἐν αὐτῇ παραχειμάσεως, οὗ ἕνεκα ἑπτὰ διαλέξεις—ἕκ τῶν 21—ἀνεφέρθησαν εἰς θέματα περὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἐκχριστιανιστοῦ τῆς Ἡπείρου.

Τὸν δίκαιον αὐτοῦ ἔπαινον καὶ τὴν ἄκραν εὐαρέσκειαν ἐξέφρασεν, ἀκολουθῶν, εἰς τοὺς κοπιᾶσαντας Ὀμιλητὰς, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν πρὸς ἐν ἐμνημόνευσε, ἠὲ χαρίστησε δὲ θερμῶς πάντας τοὺς συμβαλόντας εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς τοιαύτης κινήσεως, καθὼς καὶ τοὺς παρακολουθήσαντας προφρόνως αὐτῇ, Ἀρχὰς τοῦ Νομοῦ καὶ τὸν Λαόν.

Ἀμυδρὰν εἰκόνα τῆς συντελεσθείσης ἐργασίας παρουσιάζει ὁ παρὰ πόδας πίναξ τῶν ἐφετεινῶν διαλέξεων :

1) Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως κ. Στυλιανός (25—10—66) : «Ὁ Ἅγιος Δημήτριος καὶ τὸ ὕμνον ἰδεῶδες τῆς ζωῆς». 2) Ἀρχιμ. Φιλάρετος Βιτάλης, Ἱεροκήρυξ (30—10—66) : «Ἡ χάρις κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον». 3) Ἀρχιμ. Μελέτιος Συρμακέσης, Ἱγούμενος—Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Φιλιππιάδος (6—11—66) : «Τὸ Δημοτικὸν Τραγούδι τῆς κλεφτουριάς καὶ τῆς ξηντεῖας». 4) Ἀρχιμ. Θεοφύλακτος Κρητικός, Ἱερ. Προϊστάμενος Ἱ. Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου—Πρεβέζης (13—11—66) : «Ἡ προσευχὴ διὰ μέσου τῆς Ἀειπαρθένου Μαρίας». 5) Ἀδαμάντιος Τζαμαλούκας, Ἐκπαιδευτικὸς (20—11—66) : «Κόπωσης διδασκόντων καὶ διδασκόμενων καὶ μέσα θεραπείας ταύτης». 6) Νικόλαος Γεωργιάνος, Ἐκπαιδευτικὸς (27—11—66) : «Ἀμοιβαίαι σχέσεις ἐνηλίκων καὶ παιδῶν κατὰ τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις». 7) Φιλάρετος Παπακωνσταντίνου, Ὑ/Μηχανικὸς—Μηχανολόγος, Πολιτευτὴς Πρεβέζης (4—12—66) : «Αἱ σύγχρονοι τεχνολογικαὶ ἐξελίξεις». 8) Ἀθανάσιος Νικολαΐδης, Πρωτοδίκης (18—12—66) : «Ἡ Γέννησις τοῦ Χριστοῦ σταθμὸς στὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος». 9) Μιχαὴλ Αὐδίκος, Θεολόγος—Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου καὶ Καθηγητῆς (8—1—1967) : «Ὁ Παῦλος καὶ ἡ ἐποχὴ του». 10) Πρωτοπρ. Ἀντώνιος Κουλούρης, Γεν. Ἀρχ. Ἐπίτροπος καὶ Καθηγητῆς (15—1—67) : «Παῦλος καὶ συνείδησις». 11) Πολύκαρπος Παπακωνσταντίνου, Ἐκπαιδευτικὸς (22—1—67) : «Ἡ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν κατὰ τὴν προσχολικὴν ἡλικίαν». 12) Ἰωάννης Νικολαΐδης, Ἐπιθεωρητῆς Πρωτοβαθμίου Ἐκπαιδεύσεως (5—2—67) : «Ὁργάνωσις τῆς δημοσίας ζωῆς, ἔθιμα τῆς Ἡπείρου κατὰ τὴν Τουρκοκρατίαν». 13) Ἀρχιμ. Μελέτιος Συρμακέσης, Ἱγούμενος (12—2—67) : «Τὸ δράμα τῆς Δαμασκού καὶ ἡ πορεία τοῦ Παύλου εἰς Ἀθήνας, Νικόπολιν καὶ Ρώμην». 14) Δημήτριος Θεοχάρης, Θεολόγος—Καθηγητῆς Α΄ Λυκείου Ἄρτης (19—2—67) : «Ἡ ἱστορικὴ ἀνάπτυξις τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ ζητήματος». 15) Νικόλαος Τσιγκούλης, Καθηγητῆς τῆς Ζωσιμίας Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Ἰωαννίνων (26—2—67) : «Ἡ Βυζαντινὴ Μουσικὴ ὡς Ἑλληνικὴ Παράδοσις». 16) Γεώργιος Ζευγώλης, Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (5—3—67) : «Γρυσπάρης ὁ μορφολάτρης ποιητῆς». 17) Ἱεροδ. Παῦλος Τσαούσογλου, Ἱεροκήρυξ (19—3—67) : «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος περὶ ἐλευθερίας». 18) Σεβ. Μητροπολίτης Νικοπόλεως κ. Στυλιανός (26—3—67) : «Ἡ χριστιανὴ Μητέρα». 19) Ἀρχιμ. Φιλάρετος Βιτάλης, Ἱεροκήρυξ (2—4—67) : «Ἡ πίστις παρὰ τῷ Ἀποστόλῳ Παύλῳ». 20) Ἐλευθέριος Μπιτζιλέκης, Β. Γυμνασιάρχης (9—4—67) : «Οἰκογένεια καὶ ἀγωγή» καὶ 21) Ἀρχιμ. Φιλάρετος Βιτάλης, Ἱεροκήρυξ (16—4—67) : «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὡς πρότυπον χριστιανικῆς πίστεως».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Φθιώτιδος

Χρυσούσης τῆς θέσεως τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Καρυᾶς Λοκρίδος, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α.Ν. 807/45 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φθιώτιδος τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἐν Λαμῆα τῇ 18ῃ Ἀπριλίου 1967

† Ὁ Φθιώτιδος ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Πειραιώς

Πρὸς τοὺς ἐν τῇ Πατρίδι ἡμῶν λαϊκοὺς Θεολόγους

Ἐκλεγέντες τῇ Χάριτι τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοποιοῦ Πνεύματος Μητροπολίτης τῆς ἀρτιγενοῦς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς βαθύτατον πόθον ἔχομεν, ὅπως ἴδωμεν ταύτην ὑψομένην πνευματικῶς, ὑπενθυμίζουσαν, μὲ τὸ ἔλεος τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, ἀποστολικὴν ἐποχὴν καὶ δρᾶσιν.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ καυστικοῦ τούτου πόθου Ἡμῶν, ἀπευθυνόμεθα πρὸς τοὺς ἐπὶ εὐσεβείᾳ, ἀγνότητι βίου καὶ ἐκκλησιαστικῇ ζήλῳ διακρινομένους πτυχιούχους τῶν Θεολογικῶν μας Σχολῶν, καὶ καλοῦμεν αὐτούς, μετὰ πατρικῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης ἀμέτρου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, ὑποβάλωσι τὰ ἀποδεικτικά αὐτῶν, τὰ μαρτυροῦντα ὅτι κέκτηνται οὗτοι τὰ Κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα ἀνακηρύξωμεν αὐτοὺς ὑποψηφίους διὰ τὰς ὧδε κατωτέρω μνημονευόμενας ἐφημεριακὰς θέσεις.

Ποιούμεθα δόλοψυχον καὶ δόλοερμον ἐκκλησίαν πρὸς τοὺς οὐ μόνον πτυχιῶν, ἀλλ' ἔργῳ καὶ βίῳ Θεολόγους, νὰ θελήσῃ νὰ ἀναδεχθῶν τὴν ὑψηλὴν, ἀλλὰ καὶ φοβερὰν ἅμα ἱερατικὴν ἀξίαν, ὅπως συμπαρασταθοῦν Ἡμῖν, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ μετ' αὐτῶν «παιδεύσωμεν ἐν Χριστῷ καὶ ἀγιάσωμεν» τὸν εὐγενέστατον καὶ φιλόδοξον Πειραιῶν λαόν.

Ἐπὶ τούτοις, ἐπικαλούμεθα μάρτυρα τὸν Πανάγιον Θεόν, ὅτι, πρὸς ὅσους Θεολόγους θὰ ἀναποκριθοῦν εἰς τὴν ἀγωνιώδη ταύτην πρόσκλησιν Ἡμῶν καὶ διακριθοῦν ἐν τῇ Ἱερωσύνῃ ἐπὶ ἀγιότητι βίου καὶ δραστηριότητι Εὐαγγελικῇ, θέλομεν ὑπάρξει οὐ μόνον στοργικὸς πατὴρ καὶ πρεσβύτερος ἀφωσιωμένος ἀδελφός, ἀλλὰ κυριολεκτικῶς δοῦλος καὶ ὑπρέτης αὐτῶν.

Πίναξ Ἱερῶν Ναῶν δεομένων Ἐφημερίων:

1) Θ. Ἀναλήψεως Δραπετσώνας, 2) Ἀγίων Ἀναργύρων Καραβᾶ Πειραιῶς, 3) Ἀγ. Βασιλείου Πειραιῶς, 4) Ἀγ. Δημητρίου Πειραιῶς, 5) Ἀγ. Δημητρίου Ν. Φαλήρου, 6) Ἀγίου Διονυσίου Πειραιῶς, 7) Εἰσοδίων Θεοτόκου Καραβᾶ Πειραιῶς, 8) Ἀγ. Ἐλευθερίου Καμινίων, 9) Εὐαγγελιστρίας Πειραιῶς, 10) Ζωοδόχου Πηγῆς Χατζηκυριακείου, 11) Προφήτου Ἡλίου Πειραιῶς, 12) Ἀγ. Ἰωάννου Ρέντη, 13) Ἀγ. Κωνσταντίνου Πειραιῶς, 14) Ἀγ. Μαρίας Καραβᾶ Πειραιῶς, 15) Θείας Μεταμορφώσεως Π. Κοκκινιάς, 16) Ἀγίου Νεῖλου Πειραιῶς, 17) Ἀγ. Νικολάου Πειραιῶς, 18) Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Πειραιῶς, 19) Παναγίας Ρόδου Ἀμάραντον Χατζηκυριακείου, 20) Ἀγ. Παντελεήμονος Δραπετσώνας, 21) Ἀγ. Παρασκευῆς Καλλιπόλεως Πειραιῶς, 22) Ἀγ. Σοφίας Πειραιῶς, 23) Ἀγίου Σπυρίδωνος Πειραιῶς, 24) Ὑπαπαντῆς Πειραιῶς καὶ 25) Ἀγίου Φανουρίου Δραπετσώνας.

Ἐν Πειραιεὶ τῇ 28ῃ Ἀπριλίου 1967

† Ὁ Πειραιῶς ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικῶς Διακόνου

τῆς ἐνορίας τῆς Ἀγίας Τριάδος Θεσσαλονίκης, ὅπως ὑποβάλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνός, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης, σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆ ἀνωτέρω κενῆς διακονικῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 29ῃ Ἀπριλίου 1967

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ίερά Μητρόπολις Κίτρους

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Νικολάου ἐν Γανοχώρῳ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνός ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυσιν τοῦ ὑποψηφίου.

Ἐν Κατερίνῃ τῇ 6ῃ Μαΐου 1967

† Ὁ Κίτρους ΒΑΡΝΑΒΑΣ

Ίερά Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ ἐφημερίων» Νόμου 2200/1940 καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι μίαν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: 1) Κοιμήσεως Θεοτόκου Σπάτων, 2) Ἀγίας Μαρίας Λούτσας Σπάτων καὶ 3) Ἀγίας Εἰρήνης Παλαιᾶς Φωκαίας, ὅπως ἐντὸς μηνός ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὄψι ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, πρὸς ἀνακήρυσιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισῇ τῇ 22ᾳ Μαΐου 1967

† Ὁ πρῶν Ἀθηνῶν Πρόεδρος Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος ΙΑΚΩΒΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μαρωνείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν κενῶν ὀργανικῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἐνοριῶν: 1) Ἀναλήψεως Ἀετοκορυφῆς, 2) Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀμαξάδων, 3) Ἀγίου Δημητρίου Ἀνθοχωρίου, 4) Ἀγίας Παρασκευῆς Ἀρσακείου, 5) Ἀγίου Νικολάου Διόνης, 6) Ἀγίων Κων/νου καὶ Ἐλένης Δισλαμπῆς, 7) Ἀγίου Γεωργίου Κίτσαρι, 8) Ἀγίου Ἀθανασίου Κοσμίου, 9) Ἀγίου Γεωργίου Κρωβύλης, 10) Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Λοφαρίου, 11) Ἀγίου Γεωργίου Μεγάλου Κρανοβουνίου, 12) Ἀγ. Τριάδος Μεσσούνης, 13) Ἀγίας Παρασκευῆς Μέσης, 14) Παμμ. Ταξιαρχῶν Ξυλαγανῆς, 15) Ἀγίου Νικολάου Ἰάσμου, 16)

'Αγίου Δημητρίου Νέας Σάντας, 17) Τιμίου Προδρόμου Πελαγίας, 18) 'Αγίας Τριάδος Πρωτάτου, 19) 'Αγίου Δημητρίου Σπύρης, 20) 'Αγίου Γεωργίου Συκορράχης, ίνα υποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Κομοτηνῇ τῇ 26ῃ Μαΐου 1967

Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Μαρωαῖος ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μητροπολίτου Ἡλείας Γερμανοῦ, Μία προσπάθεια διὰ τοὺς 'Αγίους Τόπους, Ἀθῆναι 1966, σελ. 27.

Ἐπισκόπου Διονυσίου Κ. Κυράτσου, Μητροπολίτου Δράμας, Πρὸς τὸ ἀρχέτυπον κάλλος, Ἐν Δράμῃ 1967, σελ. 29.

Ἀρχιμανδρίτου Θεοκλήτου Α. Στράγγα, ὑπογραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Ἐκκλησίας ἀποφάσεις περὶ ἀνεπαρκειᾶς Ἀρχιερέων καὶ θεσμοῦ Βοηθῶν Ἐπισκόπων 1923—1926, Ἀθῆναι 1967, σελ. 68.

Τοῦ αὐτοῦ, Κάτοπτρον σχέσεων ἀντιμαχομένων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας 1817-1967, Ἀθῆναι 1967, σελ. 303.

Σωτ. Ι. Ἀγαπητίδης, καθηγητοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου, Ἐκθεσις ἐπὶ τῶν ἐργασιῶν τοῦ συνεδρίου «Ἐκκλησία καὶ Κοινωνία» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. (Γενεὴ 12—25 Ἰουλίου 1966). Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Ἀθῆναι 1967, σελ. 63.

Νικηφόρου Ξ. Ἐλεοπούλου, φιλολόγου, Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ὡς λογοτέχνη. Ἀθῆναι 1967, σελ. 30.

Ἀθανασίου Ἀ. Ἀγγελόπουλου, Ἡ διδασκαλία τοῦ Νικολάου Καβάσιλα περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Ἐναίσιμος ἐπὶ διδακτορία διατριβὴ ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Βελιγραδίου. Ἐκδοσις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας. Βελιγράδιον 1967, σελ. 193.

Βλασίου Ἰω. Φειδῆ, Δρος Κανονικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου Στρασβούργου, Ἡ πρώτη ἐν Ρωσίᾳ Ἐκκλησιαστικὴ Ἱεραρχία καὶ αἰρωσικαὶ πηγαί. Μελέτη ἱστορικοκανονικὴ καὶ κριτικὴ. Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορία ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι 1967, σελ. 156.

Τοῦ αὐτοῦ, Τὸ κήρυγμα τῆς βυζαντινῆς ἱεραποστολῆς καὶ οἱ ἀπόστολοι τῶν Σλάβων Κωνσταντῖνος (Κύριλλος) καὶ Μεθόδιος. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία». Ἀθῆναι 1966, σελ. 28.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἐπίτομος Ἐκκλ. Ἱστορία τῆς Ρωσίας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι σήμερον. Ἀθῆναι 1967, σελ. 187.

Νικολάου Εὐθ. Μητροπολίτου, Ἡ παραθεώρησις τῆς σωτηριολογικῆς σημασίας τῆς ἀκριβείας τοῦ δόγματος ὑπὸ τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Ἐκκλησίας». Ἀθῆναι 1967, σελ. 13.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ἹΕΡΩΝΥΜΟΣ

† Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν:
Δρχ. 50, 75, 100 ἔτησίως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: 30 ἔτησίως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ἱερώνυμος ὁ πρῶτος.

Ἐπίσημα ἔγγραφα.

Ὁ ἐνθρονιστήριος λόγος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου.

Τὰ Εἰρηνικὰ Γράμματα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου.

Τὰ κατὰ τὴν ἐκλογὴν, χειροτονίαν καὶ ἐνθρόνισιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἱερωνύμου.

Δηλώσεις πρὸς τὸν Τύπον.

Βιογραφικὸν σημεῖωμα.

Συγχαρητήρια τηλεγραφήματα καὶ ἐπιστολαί.

Ὁ Τύπος διὰ τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπον.

Ἡ πρώτη ἀρχιερατικὴ Λειτουργία τοῦ Μακαριωτάτου εἰς Τήνον.

Ἡ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ νέου Ἀρχιεπισκόπου πανηγυρικὴ συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Μητροπολίτου Καλαβρίας Αἰμιλιανοῦ, Ἐν ὄψει τῆς Προσυνόδου.

Μητροπολίτου Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Νικολάου, Ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς δεοντολογίας.

Θ.Κ.Σ., Ἀδιάλλατος μάχη πρὸς τὸ κακόν.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικά.

Προκηρύξεις.

Βιβλιογραφία.

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΣΙΡΩΝΗ

Λένορμαν 185 — Ἀθῆναι — Τηλ. 530.318

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου Δημήτριος Β. Δεσποτάκης
Λεωφόρος Ἡρώων 26, Περιστερί